

Fremsat den 3. oktober 2012 af erhvervs- og vækstministeren (Ole Sohn)

Forslag

til

Lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation m.v.

(Obligatorisk digital kommunikation og tilpasninger som følge af ressortoverførsel m.v.)

§ 1

I selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 322 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 477 af 30. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 8 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 8 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 9, *stk. 1*, ændres »§ 12, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 12, stk. 1,«.

3. I § 9, *stk. 3*, ændres »§ 12, stk. 2, nr. 2,« til: »§ 12, stk. 2,«.

4. § 12 affattes således:

»§ 12. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter denne lov.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v. i styrelsens it-system efter denne lov.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om gebyrer for registrering og udskrifter m.v., offentliggørelse, brug af styrelsens it-system og rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler og for ikke særligt prissatte ydelser.«

5. § 19 ophæves.

6. I § 371, stk. 1, indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 2«.

7. I § 371, stk. 2, ændres »og § 350, stk. 1, nr. 2-4,« til: »§ 350, stk. 1, nr. 2-4, og afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 8 a«.

8. I § 371, stk. 2, udgår »dog«.

§ 2

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 19. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a Kommunikation

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Civilstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for Civilstyrelsen efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler svarende til stk. 1 og 2.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har ud-

stedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 60, stk. 1-4, ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 60. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter denne lov. Hvor anmelderen selv foretager registreringen i henhold til loven eller regler, som er udstedt i medfør af § 3 a, træder sådanne registreringer i stedet for indsendelse af anmeldelse.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter denne lov.

Stk. 3. Ved anmeldelse og registrering efter regler fastsat i medfør af stk. 1 og 2 kan styrelsen i indtil 3 år fra registreringstidspunktet stille krav om, at der indsendes bevis for, at registreringen eller anmeldelsen er lovligt foretaget, jf. § 55, stk. 1.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 4.

3. I § 62, stk. 2, indsættes efter »§ 57, stk. 1, 1. pkt.,«: »og afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 3 a, stk. 1 eller 2,«.

§ 3

I lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 559 af 19. maj 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 616 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a Kommunikation

§ 5 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 5 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen el-

ler dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 5 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 13 affattes således:

»§ 13. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter denne lov.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter denne lov.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om gebyrer for registrering, udskrifter m.v., offentliggørelse, brug af styrelsens it-system og rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler og for ikke særligt prissatte ydelser.«

3. I § 15 e, stk. 3, indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 4 og 5«.

4. I § 15 e, stk. 4, udgår »dog«.

5. I § 15 e indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 5 a, stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 4

I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, § 1 i lov nr. 341 af 27. april 2011, § 2 i lov nr. 477 af 30. maj 2012 og § 11 i lov nr. 546 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 19 indsættes:

»Kapitel 19 a

Kommunikation

§ 153 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 153 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 153 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 155, stk. 1, indsættes efter »herfor,«: »og afsluttende likvidationsregnskaber, jf. § 139, stk. 2,«.

3. § 155, stk. 2-4, og § 155 a ophæves.

4. I § 155 b, stk. 1, indsættes efter »herfor,«: »og afsluttende likvidationsregnskaber«.

5. I § 163, stk. 1, indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 2 og 3«.

6. I § 163, stk. 2, udgår »dog«.

7. I § 163 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 153 a, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

§ 5

I bogføringslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006, som ændret ved § 62 i lov nr. 468 af 17. juni 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen eller andre myndigheder efter forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af myndigheden som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 6

I lov nr. 571 af 6. juni 2007 om fremgangsmåden ved anmeldelse m.v. af visse oplysninger hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 8, 2. pkt., udgår »og anvendelse af blanket«.

3. § 9 ophæves.

§ 7

I lov om Det Centrale Virksomhedsregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 653 af 15. juni 2006, som ændret ved § 4 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

»Kommunikation

§ 4 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om

forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 4 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

2. I § 11, *stk. 4*, udgår »eller hvordan«.

3. I § 23, *stk. 2*, indsættes efter »lov«: »eller forskrifter udstedt i medfør af denne lov«.

§ 8

I revisorloven, jf. lov nr. 468 af 17. juni 2008, som ændret ved § 6 i lov nr. 133 af 24. februar 2009, § 3 i lov nr. 516 af 12. juni 2009 og § 24 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 9 indsættes:

»Kapitel 9 a

Kommunikation

§ 50 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 50 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter si-

destilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 50 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, Revisorkommissionen, Revisortilsynet eller Revisornævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog *stk. 2*. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskrifts krav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

§ 50 d. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Revisorkommissionen, Revisortilsynet og Revisornævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 50 a, *stk. 2* og 3, og § 50 b finder tilsvarende anvendelse.«

2. I § 51, *stk. 2*, indsættes efter *1. pkt.*: »Det samme gælder afgørelser truffet i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 50 a.«

§ 9

I lov om translatorer og tolke, jf. lovbekendtgørelse nr. 181 af 25. marts 1988, som ændret ved bl.a. § 10 i lov nr. 377 af 22. maj 1996, § 1 i lov nr. 1463 af 22. december 2004 og senest ved § 35 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestil-

les med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 2 b. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 7 a indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 2.«

3. I § 7 a indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 10

I lov om dispachører, jf. lovbekendtgørelse nr. 184 af 25. marts 1988, som ændret ved bl.a. § 9 i lov nr. 377 af 22. maj 1996, § 2 i lov nr. 1463 af 22. december 2004 og senest ved § 36 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 2.** Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan ud-

stedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 2 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Dispachørkommissionen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 2, stk. 2 og 3, og § 2 a finder tilsvarende anvendelse.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Dispachørkommissionen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 13 a, 1. pkt., indsættes efter »pågældende«: », idet afgørelser truffet i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 2, dog ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 11

I lov nr. 606 af 24. juni 2005 om detailsalg fra butikker m.v., som ændret ved § 4 i lov nr. 391 af 25. maj 2009, lov nr. 543 af 26. maj 2010, § 11 i lov nr. 595 af 14. juni 2011 og lov nr. 321 af 3. april 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler, som er udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 12

I lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010, som ændret ved § 34 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og § 2 i lov nr. 249 af 30. marts 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a
Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og bevillingsmyndighederne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra politimyndighederne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og bevillingsmyndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehand-

ling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen eller bevillingsmyndigheden som afsender.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for politimyndighederne efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler svarende til stk. 1 og 2.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, en politimyndighed eller en bevillingsmyndighed, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav i dokumenter, som behandles af en politimyndighed. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 13

I lov nr. 595 af 14. juni 2011 om næring foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»**§ 1 a.** Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.«

2. § 5, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

§ 14

I lov nr. 486 af 9. juni 2004 om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder, som ændret ved § 10 i lov nr. 408 af 8. maj 2006, § 2 i lov nr. 1549 af 20. december 2006, § 1 i lov nr. 391 af 25. maj 2009 og § 3 i lov nr. 604 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»»Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for Fødevarestyrelsen efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler svarende til stk. 1 og 2.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Fødevarestyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 2, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

3. I § 8, stk. 3, 2. pkt., udgår », samt at erklæringen skal indsendes elektronisk ved benyttelse af digital eller tilsvarende elektronisk signatur«.

§ 15

I lov om hjemmeservice, jf. lovbekendtgørelse nr. 39 af 23. januar 2004, som ændret ved § 119 i lov nr. 428 af 6. juni 2005, § 18 i lov nr. 1587 af 20. december 2006, § 28 i lov nr. 521 af 12. juni 2009 og § 3 i lov nr. 572 af 7. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes før overskriften før § 4:

»Kommunikation

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og kommunerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og kommunerne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller en kommune, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 16

I lov nr. 548 af 8. juni 2006 om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og

regioners deltagelse i selskaber, som ændret ved lov nr. 620 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 17

I lov om omsætning af fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 1717 af 16. december 2010, som ændret ved § 33 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og § 3 i lov nr. 609 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er

omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov samt efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra disciplinærnævnet for ejendomsmæglere om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 1 a, stk. 2 og 3, og § 1 b finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 d. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller disciplinærnævnet for ejendomsmæglere, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 25, *stk. 7*, ophæves.

Stk. 8 bliver herefter stk. 7.

3. I § 25, *stk. 8*, der bliver stk. 7, ændres »stk. 1-7« til: »stk. 1-6«.

4. I § 25 *c*, *stk. 1*, *nr. 3*, ændres »§ 25, stk. 8« til: »§ 25, stk. 7«.

§ 18

I lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 1715 af 16. december 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og

Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, kommunerne og regionerne, herunder de regionale vækstfora, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Danmarks Vækstråd og det nationale akkrediteringsorgan samt offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser til, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder m.v., jf. § 3 a, stk. 1 og 4, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den myndighed m.v., jf. § 3 a, stk. 1 og 4, der har udstedt afgørelserne og dokumenterne, som afsender.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed m.v., jf. § 3 a, stk. 1 og 4, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 19

I lov nr. 1599 af 20. december 2006 om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond, som ændret ved § 8 i lov nr. 1272 af 16. december 2009 og § 38 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 6 indsættes:

»**§ 6 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet og Erhvervsstyrelsen om forhold, som er

omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra de regionale vækstfora, Danmarks Vækstråd samt udvalg og offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser eller opgaver til, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 6 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder m.v., jf. § 6 a, stk. 1 og 4, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den myndighed m.v., jf. § 6 a, stk. 1 og 4, der har udstedt afgørelserne og dokumenterne, som afsender.

§ 6 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed m.v., jf. § 6 a, stk. 1 og 4, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. *Overskriften* til kapitel 5 affattes således:

»Anvendelse af registre«

3. *§ 15, stk. 2*, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

§ 20

I lov nr. 113 af 1. februar 2010 om fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse foretages følgende ændring:

1. *§ 10* ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 10. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og Fornylsesfondens bestyrelse om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den kan gøres tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og Fornylsesfondens bestyrelse kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den instans, der har truffet afgørelsen, som afsender.

§ 10 b. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed m.v., jf. § 10, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 21

I lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 9. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 1 og 3*, udgår »75 og«.

2. Efter § 1 b indsættes:

»§ 1 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 e. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 22

I lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som ændret ved lov nr. 250 af 21. marts 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 8, *stk. 1 og 2*, affattes således:

»§ 8. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til behandling af persondata i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af stk. 1, skal bl.a. omfatte krav om følgende:

- 1) Passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for persondatasikkerheden i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og sikre et sikkerhedsniveau, der står i forhold til risici.
- 2) Underretning af Erhvervsstyrelsen ved brud på persondatasikkerheden. Pligten kan omfatte underretning af andre end Erhvervsstyrelsen under særlige omstændigheder.«

2. § 8, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om tilsyn med overholdelsen af regler, der fastsættes i medfør af stk. 1, herunder om kontrol med persondatasikkerheden.«

3. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Forsvarsministeren fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til informationssikkerhed i forbindelse med udbuddet af kommunikationsnet og -tjenester.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af stk. 1, skal bl.a. omfatte krav om følgende:

- 1) Passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for informationssikkerheden i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og sikre et sikkerhedsniveau, der står i forhold til risici.
- 2) Underretning af Forsvarsministeriet ved brud på informationssikkerheden med væsentlige følger for drift af net eller tjenester. Pligten kan omfatte underretning af andre end Forsvarsministeriet under særlige omstændigheder.

Stk. 3. Forsvarsministeren fastsætter nærmere regler om tilsyn med overholdelsen af regler, der fastsættes i medfør af stk. 1, herunder om kontrol med informationssikkerheden.«

4. I § 10, stk. 1, nr. 2, ændres »medlemsstat« til: »kontraherende stat«.

5. I § 10, stk. 1, nr. 3, ændres »andre medlemsstater« til: »andre kontraherende stater« og »medlemsstat« ændres til: »kontraherende stat«.

6. I § 10, stk. 1, nr. 4, ændres »andre medlemsstater« til: »andre kontraherende stater«.

7. I § 20, stk. 1, indsættes efter », jf. dog stk. 2«: »og 3«.

8. I § 20 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Forsvarsministeriet fører tilsyn med overholdelsen af § 8 a og regler om vilkår udstedt i medfør heraf.«

9. I § 64, stk. 1, ændres »§§ 61 og 62« til: »§ 61«.

10. § 64, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse over for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og ejere af elektroniske kommunikationsnet, som er tilsluttet offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 61.«

11. Efter § 64 indsættes i *kapitel 22*:

»§ 64 a. Forsvarsministeriet fører tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af § 62. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om udførelse af tilsynet, herunder om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet.

Stk. 2. Forsvarsministeriet kan træffe afgørelse over for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og ejere af elektroniske kommunikationsnet, som er tilsluttet offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, om overholdelse af § 63, stk. 2, 3 og 5 og regler fastsat i medfør af stk. 1 og § 62. Afgørelser om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 62, stk. 2, kan omfatte anvisning om konkrete sikringstiltag.«

12. Efter § 66 indsættes:

»§ 66 a. Forsvarsministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt forsvarsministeren.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder om, at afgørelserne ikke skal kunne påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.«

13. § 67 *stk. 3*, ophæves.

14. I § 73 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Forsvarsministeriet kan af de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte forpligtede kræve samme oplysninger til samme formål, som nævnt i stk. 1 og stk. 2. Forsvarsministeriet orienterer de parter, der er indhentet oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter til stk. 4 og 5.

15. I § 73, *stk. 4*, der bliver til § 73, *stk. 5*, indsættes efter »Teleklagenævnet«: », Forsvarsministeriet«.

16. Efter kapitel 30 indsættes:

»Kapitel 30 a

Kommunikation

§ 75 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Rigspolitiets Telecenter om forhold, som er omfattet af § 12, stk. 1, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Forsvarsministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder på Forsvarsministeriets område om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 75 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden under-

skrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte regler svarende til stk. 1 om skriftlig kommunikation til og fra Forsvarsministeriets område om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov.

§ 75 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed, jf. § 75 a, stk. 1, 4 og 5, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren og forsvarsministeren kan for deres respektive områder fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

17. § 76, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Forsvarets Efterretningstjenestes afgørelser truffet efter § 63 og Forsvarsministeriets afgørelser om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 8 a og § 62 samt sagsbehandling i forbindelse hermed kan ikke påklages til Teleklagenævnet. Disse afgørelser påklages til forsvarsministeren.«

18. I § 79, stk. 1, indsættes efter »IT- og Telestyrelsen«: », Forsvarsministeriet«.

19. I § 81, stk. 2, indsættes efter »§ 8, stk. 1,«: »§ 8 a, stk. 1,«.

§ 23

I lov nr. 475 af 12. juni 2009 om radiofrekvenser foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 47, stk. 1, indsættes efter »jf. dog«: »§ 47, stk. 4, og«.

3. I § 47 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenavnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 24

I lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 823 af 3. juli 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a Kommunikation

§ 4 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 4 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede

afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 4 d. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 25, *stk. 1*, indsættes efter »Teleklagenævnet«: », jf. dog stk. 6«.

3. I § 25 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 4 b, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 25

I lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål, jf. lovbekendtgørelse nr. 662 af 10. juli 2003, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 8 indsættes:

»**§ 8 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og de kommunale myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler ud-

stedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og de kommunale myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan for ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til stk. 1.

§ 8 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed m.v., jf. § 8 a, stk. 1, 4 og 5, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 9 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens, Teleklagenævnets og de kommunale myndigheders afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 8 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at de i § 1, stk. 6 og 7, § 2, stk. 2 og 3, samt § 9 a nævnte myndigheders afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 8 a, stk. 4, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 26

I lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 23. juni 2004, som ændret ved § 35 i lov nr. 542 af 24. juni 2005 og § 26 i lov nr. 484 af 11. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet samt landzone- og bygningsmyndigheder-

ne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra statsforvaltningerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Natur- og Miljøklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 7. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med forsvarsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder på Forsvarsministeriets område om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet samt landzone- og bygningsmyndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan for statsforvaltningerne efter forhandling med økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan for Natur- og Miljøklagenævnet efter forhandling med miljøministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan for myndigheder på Forsvarsministeriets område efter forhandling med forsvarsministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed, jf. § 1 a, stk. 1 og 4-7, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren, transportministeren, miljøministeren eller forsvarsministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 24 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren, transportministeren, miljøministeren eller forsvarsministeren fastsætte regler om, at de i § 2, stk. 6, § 5, stk. 3-5, § 6, stk. 1-2, § 12, stk. 3-5, § 13, stk. 1-2, samt §§ 22 og 23 nævnte myndigheders afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, stk. 4-7, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 27

I lov nr. 598 af 24. juni 2005 om internetdomæner, der særligt tildeles Danmark, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»**§ 1 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af

andre end en myndighed, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 26 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighedernes afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 28

I lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 664 af 10. juli 2003, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 2 indsættes:

»**§ 2 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes,

at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 5 a, *stk. 1*, indsættes efter »Teleklagenævnet«: », jf. dog stk. 3«.

3. I § 5 a indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 2 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 29

I lov nr. 546 af 18. juni 2012 om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes i kapitel 1:

»Kommunikation

§ 2 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra mæglings- og klageinstitutionen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at mæglings- og klageinstitutionen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af mæglings- og klageinstitutionen som afsender.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end mæglings- og klageinstitutionen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 30

I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 13. august 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 15 b affattes således:

»§ 15 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.«

§ 31

I lov nr. 492 af 12. maj 2010 om håndhævelse af udbudsreglerne m.v., som ændret ved § 13 i lov nr. 1556 af 21. december 2010 og § 1 i lov nr. 618 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 6 indsættes:

»Kapitel 6 A

Kommunikation

§ 25 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 25 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.«

§ 32

I forbrugerklageloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 8. september 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 341 af 27. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 10, stk. 5-9, ophæves.

2. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Forbrugerklagenævnet som afsender.«

§ 33

I markedsføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 20. januar 2012, foretages følgende ændring:

1. § 22, stk. 6-9, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerombudsmanden om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 7. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 8. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 9. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerombudsmanden kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgø-

relser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 10. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Forbrugerombudsmanden som afsender.«

§ 34

I lov nr. 349 af 17. maj 2000 om stormflod og stormfald, som ændret senest ved lov nr. 544 af 26. maj 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 7 a

Kommunikation

§ 29 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 29 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af henholdsvis Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer, som afsender.

§ 29 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er forudsat, at dokumenter, som er udstedt af andre end Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer eller Naturstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt de pågældende dokumenter. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler herom.«

§ 35

I lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 705 af 26. juni 2012, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 557 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »finder«: »§§ 6, 6 a og 6 b.«.

2. I § 1, stk. 4, 1. pkt., § 1, stk. 5, 1. pkt., og § 1, stk. 6, indsættes efter »finder §§«: » 6, 6 a, 6 b.«.

3. I § 1, stk. 7, ændres »§ 37« til: »§§ 6, 6 a, 6 b og 37«.

4. I § 1, stk. 9, ændres »§§ 5 og 6« til: »§§ 5, 6, 6 a og 6 b«.

5. I § 1, stk. 16, ændres »§ 347, stk. 1 og 5« til: »§§ 6, 6 a, 6 b og 347, stk. 1 og 5«.

6. § 6 ophæves, og i stedet indsættes efter *kapitel 2* som nyt kapitel før Afsnit II:

»Kapitel 2 a

Kommunikation

§ 6. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 6 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og de øvrige myndigheder, jf. § 6, stk. 1, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 6 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, jf. § 6, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan her-

under bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

7. I § 196 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. § 194, stk. 1, og § 195, stk. 1, fraviges.«

8. I § 341 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. stk. 1, fraviges.«

9. I § 343, *stk. 1*, ændres »Kapitel 21« til: »§§ 6, 6 a og 6 b, kapitel 21«.

10. I § 343 *m* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* §§ 6, 6 a og 6 b om digital kommunikation finder tilsvarende anvendelse for investeringsrådgivere.«

11. I § 343 *r* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* §§ 6, 6 a og 6 b om digital kommunikation finder tilsvarende anvendelse for fælles datacentraler.«

§ 36

I lov nr. 456 af 18. maj 2011 om investeringsforeninger m.v., som ændret ved § 8 i lov nr. 155 af 28. februar 2012 og § 1 i lov nr. 557 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 5*, ændres »213, 216 og 217« til: »213 og 216-218 b«.

2. I § 1, *stk. 6*, ændres »218« til: »218 b«.

3. I § 1, *stk. 8*, indsættes efter »212«: », 218, 218 a, 218 b«.

4. I § 76 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. § 75, stk. 1, fraviges.«

5. § 218 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 218. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 218 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med

maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 218 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 37

I lov om værdipapirhandel m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 17. august 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 155 af 28. februar 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 3 a ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder, jf. § 3 a, stk. 1, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 3 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, jf. § 3 a, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 14 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. stk. 1, fraviges.«

§ 38

I lov om betalingstjenester og elektroniske penge, jf. lovbekendtgørelse nr. 365 af 26. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 1369 af 28. december 2011, foretages følgende ændring:

1. § 101 ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 101.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 101 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder, jf. § 101, stk. 1, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 101 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er forudsat, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, jf. § 101, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 39

I lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, jf. lovbekendtgørelse nr. 353 af 20. april 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 34 c indsættes i *kapitel 8*:

»**§ 34 d.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 34 e. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 34 f. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 40

I lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 15. november 2010, som ændret ved § 31 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 17 i lov nr. 1556 af 21. december 2010 og § 5 i lov nr. 155 af 28. februar 2012, foretages følgende ændring:

1. § 36 a ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 36 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra erhvervs- og vækstministeren om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 36 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren som afsender.

§ 36 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 41

I lov om et skibsfinansieringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 8. august 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 3*, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

2. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra erhvervs- og vækstministeren om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

delse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 5 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren som afsender.

§ 5 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 42

I lov nr. 697 af 25. juni 2010 om pantebrevsselskaber foretages følgende ændring:

1. § 20 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 20. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 20 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 20 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 43

I lov om forsikringsformidling, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 18. september 2008, som ændret ved § 9 i lov nr. 392 af 25. maj 2009, § 7 i lov nr. 579 af 1. juni 2010, § 27 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og § 6 i lov nr. 1556 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

1. § 45 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 45. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 45 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 45 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har ud-

stedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 44

I lov om tilsyn med firmapensionskasser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1561 af 19. december 2007, som ændret bl.a. ved § 10 i lov nr. 392 af 25. maj 2009 og senest ved § 4 i lov nr. 155 af 28. februar 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 6*, indsættes efter »finder«: »§§ 9 d, 9 e og 9 f samt«.

2. § 9 b ophæves.

3. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 9 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 9 e. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 9 f. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

4. I § 44 f indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. § 44 d, stk. 1, og § 44 e, stk. 1, fraviges.«

§ 45

I lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 942 af 2. oktober 2009, som ændret senest ved § 17 i lov nr. 326 af 11. april 2012, foretages følgende ændring:

1. *Overskriften til kapitel 9* affattes således:

»*Tilsyn m.v.*«

2. Efter § 27 g indsættes i *kapitel 9*:

»§ 27 h. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 27 i. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 27 j. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 46

I lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 3. oktober 2007, som bl.a. ændret ved § 8 i lov nr. 515 af 17. juni 2008 og senest ved § 2 i lov nr. 599 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. *Overskriften til kapitel 5 a* affattes således:

»*Tilsyn m.v.*«

2. Efter § 10 g indsættes i *kapitel 5 a*:

»§ 10 h. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 i. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 10 j. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestem-

mes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 47

I lov om arbejdsskadesikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 848 af 7. september 2009, som ændret senest ved lov nr. 443 af 23. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. *Overskriften* før § 71 affattes således:

»Tilsyn m.v.«

2. Efter § 76 b indsættes i *kapitel 11*:

»§ 76 c. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 76 d. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 76 e. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 48

I lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 29. august 2001, som ændret ved § 43 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, § 11 i lov nr. 517 af 17. juni 2008 og § 2 i lov nr. 133 af 24. februar 2009, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 4 a indsættes:

»Kapitel 4 b

Kommunikation

§ 18 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 18 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.«

§ 49

I lov om en garantifond for indskydere og investorer, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 22. februar 2011, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 273 af 27. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 8 a indsættes:

»Kapitel 8 b

Kommunikation

§ 22 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 22 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 22 d. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 50

I lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 419 af 1. maj 2007, som ændret ved § 15 i lov nr. 1556 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 8 indsættes:

»Kapitel 8 a

Kommunikation

§ 15 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 15 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og

dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 15 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 51

I lov om finansiel stabilitet, jf. lovbekendtgørelse nr. 875 af 15. september 2009, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 273 af 27. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 2 a indsættes:

»Kapitel 2 b

Kommunikation

§ 8 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finansiell Stabilitet A/S om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digitale signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finansiell Stabilitet A/S kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finansiell Stabilitet A/S som afsender.«

§ 52

I lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter jf. lovbekendtgørelse nr. 876 af 15. september 2009, som ændret senest ved § 21 i lov nr. 1556 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 5 indsættes:

»Kapitel 5 a

Kommunikation

§ 13 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemt it-systemer, særlige digitale formater og digitale signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 13 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af de pågældende myndigheder som afsender.«

§ 53

I lov nr. 1262 af 16. december 2009 om produktsikkerhed foretages følgende ændringer:

1. I § 15, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »denne lov«: »samt fastsætte regler om digital kommunikation som omhandlet i § 32 a-§ 32 c«.

2. Efter § 32 indsættes:

»§ 32 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 32 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 32 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra bemyndigede i medfør af § 17, *stk. 4*, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 32 a, *stk. 2 og 3*, og § 32 b finder tilsvarende anvendelse.«

3. I § 34, *stk. 1*, indsættes efter »denne lov«: »eller regler udstedt i medfør af denne lov«.

§ 54

I lov nr. 308 af 17. maj 1995 om kontrol med arbejder af ædle metaller m.v., som ændret ved lov nr. 1051 af 11. december 1996, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes i *kapitel 1*:

»§ 2 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 2 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ædelmetalkontrollen, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 2 a, *stk. 2 og 3*, og § 2 b finder tilsvarende anvendelse.«

§ 55

I lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel, jf. lovbekendtgørelse nr. 990 af 8. december 2003, som ændret ved § 15 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 og § 1 i lov nr. 375 af 27. maj 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 8. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra elforsyningsvirksomheder eller bemyndigede i medfør af § 21, stk. 1 og 2, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 8, stk. 2 og 3, og § 8 a finder tilsvarende anvendelse.«

§ 56

I lov om autorisation af elinstallatører m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 989 af 8. december 2003, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 1601 af 20. december 2006 og senest ved § 2 i lov nr. 609 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 3 indsættes før overskriften før § 4:

»Kommunikation

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Sikkerhedsstyrelsen som afsender.«

2. I § 6, stk. 2, nr. 1, udgår »herunder om digital indsendelse af ansøgning,«.

§ 57

I lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 8. december 2003, som ændret ved § 2 i lov nr. 1382 af 20. december 2004, § 1 i lov nr. 1601 af 20. december 2006, § 2 i lov nr. 375 af 27. maj 2008 og § 3 i lov nr. 364 af 13. maj 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, *stk. 7, nr. 1*, udgår »herunder om digital indsendelse af ansøgning,«.

2. Efter § 21 indsættes:

»§ 22. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 22 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Sikkerhedsstyrelsen som afsender.

§ 22 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra bemyndigede i medfør af § 20, jf. § 19, stk. 2, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 22, stk. 2 og 3, og § 22 a finder tilsvarende anvendelse.«

§ 58

I lov nr. 193 af 24. maj 1972 om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 375 af 27. maj 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 a indsættes:

»§ 2 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 2 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra en bemyndiget i medfør af § 1, stk. 1, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 2 b, stk. 2 og 3, og § 2 c, finder tilsvarende anvendelse.«

§ 59

I lov om sikkerhed til søs, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2010, som ændret ved § 2 i lov nr. 251 af 30. marts 2011, § 16 i lov nr. 457 af 18. maj 2011, § 5 i lov nr. 622 af 14. juni 2011 og § 2 i lov nr. 249 af 21. marts 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 17, stk. 7 og 8, ophæves.

Stk. 9 og 10 bliver herefter stk. 7 og 8.

2. Efter § 17 indsættes:

»§ 17 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 17 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 60

I lov om skibes besætning, jf. lovbekendtgørelse nr. 168 af 27. februar 2012, som ændret ved lov nr. 493 af 12. maj 2010 og § 1 i lov nr. 478 af 30. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. I overskriften til kapitel 9 indsættes efter »Tilsyn«: », kommunikation«.

2. § 25 b ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 25 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 25 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 61

I søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 856 af 1. juli 2010, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 249 af 21. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 502 indsættes:

»Kapitel 20

Kommunikation

§ 503. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra andre myndigheder end Skibsregisteret om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 504. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 62

I dykkerloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 20. juli 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 18 indsættes før overskriften til § 19:

»*Kommunikation*

§ 18 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 18 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov eller uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 63

I lov om skibsmåling, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 2. februar 1993, som ændret ved § 6 i lov nr. 1173 af 19. december 2003 og § 4 i lov nr. 493 af 12. maj 2010, foretages følgende ændring:

1. § 10 b ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 10 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 64

I lodsloven, jf. lov nr. 567 af 9. juni 2006, som ændret ved § 3 i lov nr. 478 af 30. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 26 indsættes i *kapitel 11*:

»§ 26 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 26 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 65

I sømandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 742 af 18. juli 2005, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 622 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. § 71 a ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 71 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 71 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 66

I velfærdsloven, jf. lov nr. 253 af 25. april 1990, som ændret ved lov nr. 212 af 28. marts 2001, lov nr. 304 af 30. april 2003 og § 4 i lov nr. 622 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om

forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 67

I lov nr. 858 af 23. december 1987 om Erhvervsankenævnet, som ændret ved § 27 i lov nr. 315 af 14. maj 1997, § 3 i lov nr. 1052 af 23. december 1998 og § 2 i lov nr. 427 af 6. juni 2002, foretages følgende ændring:

1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 4 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsankenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsankenævnet som afsender.

§ 4 c. Hvor det efter lovgivningen er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsankenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse

af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

Økonomi- og Indenrigsministeriet

§ 68

I lov om Danmarks Statistik, jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000, som ændret ved § 81 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, § 155 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, § 1 i lov nr. 1272 af 16. december 2009 og § 17 i lov nr. 579 af 1. juni 2010, foretages følgende ændring:

1. § 3, stk. 2, 3.-6. pkt. samt stk. 4 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 3 b. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen i ethvert tilfælde, hvor det er relevant, fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Danmarks Statistik om de oplysninger, som er nævnt i § 3a og §§ 8-12, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 c. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan udstede visse typer af dokumenter i forbindelse med oplysninger, som indberettes digitalt, jf. § 3 b uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestil-

les med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Danmarks Statistik som afsender.

§ 3 d. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan undtage virksomheden fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistiks afslag på ansøgninger om fritagelse for digital kommunikation ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 69

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Stk. 2. Administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af de hidtidige bestemmelser, vedbliver at være i kraft, indtil de ændres eller ophæves.

§ 70

Stk. 1. §§ 1-39, 41-50 og 53-68 gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. § 40 gælder ikke for Færøerne.

Stk. 3. §§ 18, 32, 35-39, 41-42, 49, 54 og 61 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 4. §§ 1-10, 17, 18, 23, 29, 35-39, 41-44, 49, 50, 54, 58-63, 65 og 66 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 5. For så vidt angår lovens §§ 51 og 52 kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte, at loven træder i kraft for Færøerne og Grønland på andre tidspunkter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Almindelige bemærkninger

1. *Indledning*
- 1.1 Digitalisering
2. *Lovforslagets formål og baggrund*
- 2.1 Målsætningen om digital kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige
- 2.2 Gradvis indførelse af obligatorisk digital kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige
3. *Forholdet til anden relevant lovgivning*
- 3.1 Persondataloven
- 3.2 Lov om elektroniske signaturer
- 3.3 Lov om Offentlig Digital Post
4. *Lovforslagets udformning*
5. *Lovforslagets hovedindhold*
- 5.1 De udvalgte områder
- 5.2 Obligatorisk digital kommunikation mellem det offentlige og virksomheder eller fysiske personer
- 5.3 Hvornår anses en digital meddelelse for at være kommet frem?
- 5.4 Fravigelse af krav om digital kommunikation
- 5.4.1. Overgangsordninger
- 5.4.2. Fritagelse
- 5.4.3. Fravigelse af krav om digital kommunikation af hensyn til myndighedsudøvelsen
- 5.5 Underskriftskrav m.v.
- 5.5.1 Fravigelse af krav om personlig underskrift i breve fra myndigheder m.v.
- 5.5.2 Underskriftskrav i dokumenter udstedt af virksomheder og personer
- 5.6. Ændringer i teleloven som følge af ressortoverførsel
6. *Kommunikationsplaner*
7. *Ikrafttræden*
8. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
9. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
10. *Administrative konsekvenser for borgerne*
11. *Miljømæssige konsekvenser*
12. *Forholdet til EU-retten*
13. *Hørte myndigheder og organisationer*
14. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

1.1. Digitalisering

Det fremgår af regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« fra oktober 2011, at »al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015«. Formålet med lovforslaget er at indføre hjemmel til at stille krav om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder, borgere og det offentlige skal foregå digitalt på Erhvervs- og Vækstministeriets område og på Økonomi- og Indenrigsministeriets område, for så vidt angår indberetninger til Danmarks Statistik.

Lovforslaget fortsætter således den indsats med indførelsen af obligatorisk digitalisering på erhvervsområdet, der med bred politisk opbakning er pågået med bl.a. vedtagelsen af lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, samt lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love. Det fremgår desuden af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2011-2015 »Den digitale

vej til fremtidens velfærd«, som den nuværende regering har tiltrådt, at virksomhederne skal foretage alle indberetninger digitalt til offentlige myndigheder fra 2012 eller snarest derefter, når den nødvendige lovgivning og de effektive løsninger er på plads.

Forslaget er et led i udmøntningen af regeringens målsætning om, at digital kommunikation mellem virksomheder m.v. og det offentlige skal udbredes således, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomheder og det offentlige fremover foregår digitalt.

Baggrunden for, at det ikke skal være frivilligt, men obligatorisk at kommunikere digitalt, er blandt andet et ønske om at sikre hurtigere kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige, hurtig og effektiv service fra myndighederne og en optimering af arbejdsgangene hos både virksomhederne og myndighederne. Ved at fjerne manuelle rutiner og papirhåndtering kan der frigives tid og ressourcer hos virksomhederne og det offentlige, og kommunikationen mellem parterne smidiggøres, samtidig med at sagsgangene optimeres både hos virksomhederne og det offentlige. Dette

er en forudsætning for at sikre vækst og fremgang for dansk erhvervsliv i en stadig mere global og digital verden.

Forslaget omfatter både virksomheder og fysiske personer, som er omfattet af de love på berørte områder, der er medtaget i dette lovforslag. For fysiske personer vil der navnlig være tale om kommunikation om de pågældendes erhvervsforhold, det vil sige forhold, der udspringer af en persons udøvelse af et erhverv eller som medlem af ledelsen i en virksomhed m.v. Udgangspunktet vil således være, at skriftlig kommunikation med myndigheder på erhvervsområdet skal foregå digitalt.

Da de omhandlede love hovedsagligt hører under erhvervslovgivningen, er der samlet set kun i meget begrænset omfang tale om kommunikation med fysiske personer om personlige forhold, f.eks. som forbrugere i henhold til hjemmeservice-loven. Det følger af Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2011-2015, at det for borgerne frem mod 2015 vil blive obligatorisk at bruge de digitale løsninger i deres skriftlige kommunikation med de offentlige myndigheder.

Det er målsætningen, at bemyndigelserne i dette lovforslag til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation udmøntes i 2013, hvorefter virksomheder m.v., i takt med at de tekniske løsninger kommer på plads, kan og skal foretage deres ansøgninger, anmeldelser, indberetninger m.v. digitalt på de områder, hvor der ikke allerede er indført obligatorisk digital kommunikation.

Obligatorisk digital kommunikation indføres gradvist og er allerede vedtaget indført på en række områder. Lovforslaget skal desuden ses i sammenhæng med lov nr. 528 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post, der sikrer automatisk og obligatorisk tilslutning af borgere og virksomheder til den fællesoffentlige postløsning, Offentlig Digital Post. Loven giver tilsluttede offentlige myndigheder mulighed for at sende meddelelser, afgørelser mv. til borgere og virksomheder via Offentlig Digital Post med samme retsvirkninger som skriftlige meddelelser, der sendes med traditionel papirpost. For fysiske personer forventes obligatorisk tilslutning at træde i kraft 1. november 2014. For virksomheder med CVR-nummer forventes obligatorisk tilslutning at træde i kraft i løbet af 2013.

Det er hensigten, at visse typer af kommunikation fremover vil blive sendt via den digitale postløsning Offentlig Digital Post med de retsvirkninger, der følger heraf. Det kan f.eks. komme på tale for visse afgørelser, herunder forbud eller påbud. Øvrig kommunikation vil fremover skulle foregå digitalt på anden vis, f.eks. via mail eller digitale selvbetjeningsløsninger. Det vil fremgå af de enkelte bekendtgørelser, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem myndighederne og de pågældende virksomheder eller personer fremover skal foregå digitalt.

Med indførelsen af obligatorisk digital kommunikation er det målet at lukke de papirbaserede kommunikationskanaler, således at al kommunikation med offentlige myndigheder fremover som udgangspunkt foregår digitalt, hvorved både

virksomheder m.v. og offentlige myndigheder opnår en effektiviseringsgevinst.

Lovforslaget er udformet som en lov, der i forslagets §§ 1-67 giver erhvervs- og vækstministeren eller den relevante styrelse bemyndigelse til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om digital kommunikation på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Derudover skabes der med lovforslagets § 68 mulighed for at økonomi- og indenrigsministeren efter forhandling med Danmarks Statistik kan fastsætte regler om digital indberetning til Danmarks Statistik. Der indføres ikke nye eller mere detaljerede oplysningskrav på de omhandlede områder med dette lovforslag.

Der er på en række af Erhvervs- og Vækstministeriets områder allerede indført hjemmel til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation mellem virksomhederne og de relevante myndigheder (se nedenfor). Da regeringsgrundlaget nu fastslår, at al relevant skriftlig kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015, er der behov for at tilpasse de eksisterende bestemmelser, således at der indføres hjemmel til at fastsætte obligatorisk digital kommunikation om alle relevante forhold, som er omfattet af de pågældende love. De foreslåede bestemmelser er udformet efter samme model for at sikre ensartethed i lovgivningen på hele Erhvervs- og Vækstministeriets område.

2. Lovforslagets formål og baggrund

2.1. Målsætningen om digital kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige

Det er regeringens målsætning, at al skriftlig kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015. Derfor skal digital kommunikation mellem det offentlige og virksomhederne udbredes til alle relevante områder således, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomhederne og den offentlige sektor fremover foregår digitalt.

Det er målsætningen, at bemyndigelserne i dette lovforslag til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation udmøntes i 2013, hvorefter virksomheder m.v., i takt med at de tekniske løsninger kommer på plads, kan og skal foretage deres ansøgninger, anmeldelser, indberetninger m.v. digitalt på de områder, hvor der ikke allerede er indført obligatorisk digital kommunikation.

Formålet er at skabe grundlaget for effektiv kommunikation mellem virksomheder m.v. og det offentlige, hvilket er en forudsætning for at sikre vækst og fremgang for dansk erhvervsliv i en stadig mere global og digital verden. De danske virksomheders produktivitet er vigende, og danske virksomheders konkurrenceevne er under pres på de globale markeder. Samtidig er der behov for at sikre størst mulig ressourceudnyttelse i den offentlige sektor. Der er således et stort behov for at tilvejebringe grundlaget for effektiv opgavevaretagelse bredt i det danske samfund via digitalisering.

Forudsætningen for at realisere vækstpotentialet er imidlertid en høj grad af digitalisering og automatisering i dansk

erhvervsliv, da der heri ligger store produktivetsgevinster. Det fremgår af Erhvervs og Vækstministeriets publikation »Redegørelse om Danmarks digitale vækst 2012«, at 98 pct. af virksomhederne i Danmark havde i 2011 adgang til internettet. Denne andel har været stabil siden 2009. Lovforslaget skal understøtte denne udvikling ved, at det ikke længere skal være frivilligt, men obligatorisk at kommunikere digitalt. Blandt andet ud fra et ønske om at sikre hurtigere kommunikation mellem virksomhederne og myndighederne, hurtig og effektiv service fra myndighederne og en optimering af arbejdsgangene hos både virksomhederne og myndighederne.

Krav om obligatorisk digital kommunikation er en forudsætning for at få fjernet manuelle rutiner og papirhåndtering, så der frigives tid og ressourcer hos virksomhederne og det offentlige. Det forventes yderligere at bidrage til, at kommunikationen mellem virksomheder og offentlige myndigheder smidiggøres. For virksomhederne kan overgangen til obligatorisk digital kommunikation yderligere få den effekt, at virksomhederne i videre omfang benytter andre digitale løsninger, der blandt andet stilles til rådighed for dem på virksomhedsportalen Virk.dk. Denne portal er virksomhedernes digitale indgang til det offentlige, hvor der blandt andet gives adgang til alle indberetninger m.v. og til søgning i erhvervsrettet information fra offentlige myndigheder.

Det må forventes, at der i en overgangsfase vil være en række omstillingsomkostninger for de enkelte virksomheder, men at virksomhederne herefter vil kunne drage fordel af digital kommunikation med det offentlige i form af hurtigere og mere effektive sags gange. Overgangsfasen bør være så kort som mulig, da gevinsterne ved fuld digital kommunikation først høstes til fulde, når de papirbaserede kanaler lukkes.

Det forudsættes, at de relevante myndigheder på Erhvervs- og Vækstministeriets område sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige, så stadig flere borgere og virksomheder kan anvende og blive fortrolige med anvendelsen af de digitale løsninger. Løsningerne skal i videst mulig omfang leve op til fællesoffentlige standarder for it-løsninger, hvor disse er fastsat, herunder den fællesoffentlige tilgængelighedsstandard, WCAG.

Med lovforslaget opdeles desuden relevante bestemmelser i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven) som følge af den nye ressortholdning mellem Erhvervs- og Vækstministeriet (EVM) og Forsvarsministeriet (FVM). Der henvises til punkt 5.5. i de almindelige bemærkninger.

2.2. Gradvis indførelse af obligatorisk digital kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige

For at smidiggøre overgangen til digital kommunikation er det tidligere vedtaget gradvist at indføre obligatorisk digital kommunikation for virksomheder m.v. og det offentlige på udvalgte områder i takt med, at de juridiske og tekniske forudsætninger er kommet på plads.

Obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige er således allerede tidligere vedtaget indført på en række områder. Det gælder f.eks. på sygedagpengeområdet ved lov nr. 283 af 15. april 2009 om digital indberetningsløsning til brug for anmeldelse af sygefravær samt anmodning om refusion af sygedagpenge og dagpenge efter barselloven. Der henvises til lovforslag nr. L 95, fremsat den 17. december 2008 af beskæftigelsesministeren.

Endvidere er obligatorisk digital kommunikation vedtaget indført ved lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, hvor der indføres hjemmel til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med udvalgte indberetninger m.v. på udvalgte områder. Det drejer sig om udvalgte indberetninger m.v. fordelt på forskellige ministerområder: Økonomi- og Erhvervsministeriet (en række indberetninger til Danmarks Statistik), Beskæftigelsesministeriet (en række indberetninger vedrørende arbejdsulykker og erhvervs sygdomme m.v.) og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (en række indberetninger vedrørende gødningsregnskaber, husdyrhold, flytning af svin m.v.). Der henvises til lovforslag nr. L 10, fremsat af økonomi- og erhvervsministeren den 7. oktober 2009. Obligatorisk digital kommunikation er desuden vedtaget indført på skatteområdet ved lov nr. 545 af 26. maj 2010 om ændring af skatteforvaltningsloven, lov om registrering af køretøjer og registreringsafgiftsloven. Der kan henvises til lovforslag nr. L 149, fremsat af skatteministeren den 3. marts 2010. Loven giver skatteministeren hjemmel til at indføre obligatorisk digital kommunikation område for område, efterhånden som dette findes hensigtsmæssigt.

Obligatorisk digital kommunikation er endvidere indført ved lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love. Loven skaber hjemmel til indførelse af, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og det offentlige foregår digitalt på en række udvalgte områder, som hører under Økonomi- og Erhvervsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Miljøministeriet. Det drejer sig blandt andet om indsendelse af årsrapporter, kommunikation mellem erhvervsdrivende og Forbrugerklagenævnet samt Forbrugerombudsmanden, indberetning om økologisk jordbrugsproduktion, indberetning af oplysninger i tilknytning til registrering og godkendelse af fodervirksomheder, oplysninger vedrørende hold af dyr, ansøgning om landbrugsstøtte mv., ansøgninger og indberetninger efter landdistriktsloven samt lov om statsgaranti for lån til yngre jordbrugere samt ansøgninger om miljøgodkendelser med flere. Loven giver de pågældende ministre og styrelser bemyndigelse til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation på bestemte områder. Der henvises til L 139 fremsat af økonomi- og erhvervsministeren den 9. februar 2011.

Med lov nr. 528 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post indføres obligatorisk og automatisk tilslutning af borgere og virksomheder til Offentlig Digital Post, så det offentlige kan anvende postløsningen til digital kommunikation med borgere og virksomheder, med de samme retsvirkninger, som

hvis kommunikation var sendt med almindelig papirpost. Der henvises til L 160 fremsat af finansministeren den 13. april 2012.

Samtidig med denne lov vedtoges lov nr. 558 af 18. juni 2012 om ændring af lov om Det Centrale Personregister, lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven, der gør det obligatorisk for borgere at anvende en række obligatoriske selvbetjeningsløsninger, som myndighederne stiller til rådighed på forskellige områder såsom flytteanmeldelse, ansøgning om opskrivning af børn i dagtilbud og indmeldelse i folkeskolen samt ansøgning om sundhedskort og EU-sygesikringskort. Der henvises til L 159 fremsat af finansministeren den 13. april 2012.

Digitaliseringen er foregået gradvist på virksomhedsområdet, hvor der løbende er indført krav om obligatorisk digital kommunikation på de områder, der vurderedes parate hertil. Udrulningen af digitaliseringsstrategien har medført, at en stor del af virksomhedernes kontakt til offentlige myndigheder, bl.a. i forbindelse med indberetning af skat, allerede i dag foregår digitalt. De fleste virksomheder vil derfor i vidt omfang være godt rustet til at kommunikere digitalt med offentlige myndigheder. Der gennemføres løbende undersøgelser af danske virksomheders brug af it. Undersøgelserne viser, at danske virksomheder i vidt omfang er digitale og parate til digital kommunikation med det offentlige. I en undersøgelse foretaget af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og IT- og Telestyrelsen i 2009 angav 98 pct. af de adspurgte virksomheder, at de vil kunne håndtere digital indberetning til det offentlige i 2012.

Med indførelsen af Offentlig Digital Post skabes der mulighed for, at borgere og virksomheder kan kommunikere digitalt med det offentlige via et lukket postsystem, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3.

Sammen med dette lovforslag skabes der dermed grundlag for, at virksomhederne fremover skal kommunikere digitalt med det offentlige via den offentlige postløsning, via mail eller andre digitale løsninger, herunder digitale selvbetjeningsløsninger.

Formålet med dette lovforslag er således at realisere regeringens målsætning om, at virksomheder m.v. fremover skal kommunikere digitalt med det offentlige. Lovforslaget skaber de juridiske rammer for, at al skriftlig kommunikation mellem virksomheder m.v. og Erhvervs- og Vækstministeriet samt tilhørende styrelser m.v. skal foregå digitalt på de områder, hvor der ikke allerede er indført hjemmel til obligatorisk digital kommunikation. Tilsvarende gælder på Økonomi- og Indenrigsministeriets område, for så vidt angår indberetninger til Danmarks Statistik.

Det forventes, at lovforslaget på sigt vil bidrage til at styrke virksomhedernes digitale kompetencer og give virksomhederne fordelene af nemmere indberetning og samspil med det offentlige i øvrigt.

Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. januar 2013, og bekendtgørelserne, der skal udmønte hjemlerne til at fastsætte krav om obligatorisk digital kommunikation, udstedes

løbende herefter. Krav om obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og myndigheder på de områder, som er omfattet af dette lovforslag, vil blive indført i takt med, at de digitale løsninger er på plads og den fornødne teknologi er til stede.

Erhvervsorganisationerne er løbende blevet hørt om arbejdet med obligatorisk digitalisering, bl.a. i forbindelse med tidligere lovforslag, hvor de stillede sig positive over for obligatorisk digitalisering. Organisationerne tilkendegav bl.a., at obligatorisk digitalisering giver effektiviseringer i virksomhederne såvel som i det offentlige, og at det er med til at styrke de digitale kompetencer hos de mindre it-erfarne virksomheder. Organisationerne stillede sig derfor positive over for obligatorisk digitalisering, forudsat at der er tilstrækkelig kvalitet i de digitale løsninger, tilstrækkelig adgang til support i en overgangsperiode samt tilstrækkelig og rettidig kommunikation til virksomhederne.

For at lette virksomhedernes overgang til obligatorisk digitalisering vil virksomhederne få målrettet information og adgang til support i forbindelse med overgangen til digital kommunikation. Ved aktstykke nr. 121 af 29. april 2010 er der endvidere afsat 5 mio. kr. til at lette overgangen til obligatorisk digitalisering for de mindre it-parate virksomheder. Det er på den baggrund planlagt, at virksomhederne blandt andet vil blive tilbudt en udvidet telefonsupport og personlig hjælp på bibliotekerne med anvendelse af de digitale løsninger.

Desuden kan der efter lovforslaget fastsættes overgangsordninger, der kan smidiggøre overgangen til obligatorisk digital kommunikation for de mindre it-parate virksomheder og personer med erhvervsaktiviteter m.v.

3. Forholdet til anden relevant lovgivning

3.1 Persondataloven

Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) gælder blandt andet for behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling.

Persondataloven omfatter enhver form for information om en identificerbar fysisk person. Efter persondatalovens § 41, stk. 3, skal den dataansvarlige og databehandleren træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at personoplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

I medfør af persondatalovens § 41, stk. 5, har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning. Efter bekendtgørelsens § 14 må eksterne kommunikationsforbindelser kun etableres, hvis der træffes nødvendige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Ifølge Datatilsynets vejledning nr. 37 af 2. april 2001 til ovennævnte bekendtgørelse gælder bekendtgørelsens § 14 enhver form for telekommunikation i forbindelse med behandling af personoplysninger, f.eks. forsendelse af oplysninger med telefax eller ekstern e-post, etablering af terminaladgang ved opkaldsmodem, adgang til oplysninger via myndighedens hjemmeside og etablering af internetadgang fra arbejdspladser på myndighedens interne net. De særlige sikkerhedsforanstaltninger skal træffes efter myndighedens vurdering af sikkerhedsrisici i det konkrete tilfælde, herunder med hensyntagen til karakteren af de omhandlede oplysninger.

Ved digital kommunikation til og fra de myndigheder, som er omfattet af dette lovforslag, vil reglerne i persondataloven kunne indebære, at der skal ske kryptering eller lignende af meddelelser, der indeholder personoplysninger, så uvedkommende ikke kan læse indholdet af meddelelsen. Endvidere skal der ved brug af f.eks. en digital signatur gives sikkerhed for afsenders og modtagers identitet (autenticitet) og for, at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs (integritet).

Persondatalovens sikkerhedskrav gælder både for myndigheder og virksomheder. Sikkerhedskravene gælder uanset, om virksomhederne kommunikerer fra egne computersystemer, fra computere på folkebiblioteker eller via rådgivere.

Lovforslagets bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation vedrører alene kommunikation om forhold, som er reguleret af de af lovforslaget omfattede love. Kommunikation om forhold, som er omfattet af andre love, f.eks. persondataloven, forvaltningsloven eller offentlighedsloven, berøres derimod ikke af lovforslaget. Dvs. at der ikke tilsigtes ændringer i f.eks. persondatalovens § 31, indsigelser imod at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for databehandling, jf. § 35, eller krav om berigtigelse m.v. af oplysninger, jf. § 37. Persondataloven omtales i øvrigt også under afsnit 5.5.1.

3.2. Lov om elektroniske signaturer

Lov om elektroniske signaturer (lov nr. 417 af 31. maj 2000) omhandler kvalificerede digitale signaturer. Loven gennemfører Europa-Parlamentets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer.

Offentlige myndigheder skal, når det er relevant, imidlertid anvende en offentlig digital signatur, der baserer sig på den nationale offentlige OCES (Offentlige Certifikater til Elektronisk Service) standard. Det er et krav, at den digitale signatur har et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarden eller højere. Standarden er fastlagt i certifikatpolitikker, der administreres og reguleres af Digitaliseringsstyrelsen.

Lov om elektroniske signaturer § 13 fastslår, at bestemmelser i lovgivningen, hvorefter elektroniske meddelelser skal være forsynet med signatur, skal anses for opfyldt, hvis meddelelsen er forsynet med en avanceret elektronisk signatur, der er baseret på et kvalificeret certifikat, og som er fremstillet ved brug af et sikkert signaturgenereringssystem.

Ved elektroniske meddelelser til og fra en offentlig myndighed gælder dette dog kun, såfremt andet ikke følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

3.3. Lov om Offentlig Digital Post

Lov nr. 528 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post fastsætter rammerne for og retsvirkningerne af digital kommunikation i postløsningen Offentlig Digital Post mellem offentlige afsendere og personer eller juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen i medfør af lovens bestemmelser.

Loven fastslår obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post for fysiske personer over 15 år, der har bopæl eller fast ophold i Danmark, jf. lovens § 3, stk. 1, samt juridiske enheder (virksomheder m.v.) med CVR-nummer jf. § 3, stk. 2, medmindre personen eller den juridiske enhed er fritaget for obligatorisk tilslutning efter lovens § 5.

Indtil videre sker tilslutningen til den digitale postløsning på baggrund af personens CPR-nummer henholdsvis virksomhedens CVR-nummer.

Lovens § 3, stk. 3, åbner dog mulighed for, at andre former for registrering på sigt kan danne grundlag for tilslutning til den digitale postløsning, når postløsningen er udviklet til at håndtere dette. Ifølge forarbejderne til den nævnte bestemmelse kan dette f.eks. tænkes at komme på tale for udlændinge med bopæl i Danmark, som ikke har et dansk CPR-nummer, og som i stedet på et tidspunkt tildeles et tilsvarende registreringsnummer, som kan danne grundlag for tilslutningen til den digitale postløsning. Det kan f.eks. også komme på tale, hvis udenlandske virksomheder på et tidspunkt tildeles et registreringsnummer svarende til et CVR-nummer, der kan danne grundlag for tilslutningen.

Endvidere kan fysiske personer og virksomheder, som ikke er omfattet af den obligatoriske tilslutning til postløsningen, frivilligt tilmelde sig postløsningen efter lovens § 4 på visse betingelser.

Retsvirkningerne af tilslutning til den digitale postløsning er, jf. lovens § 10, at digitale meddelelser, der sendes i postløsningen, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i Offentlig Digital Post. Det svarer til, at retsvirkningerne er de samme som ved fremsendelse af postbesørgede breve, der anses for at være kommet frem, når de lægges i adressatens fysiske postkasse. Endvidere anses en meddelelse, der er sendt via den digitale postløsning, for at være afsendt af den angivne afsender.

Det følger af denne lovs § 7, stk. 1, at offentlige myndigheder, der er tilsluttet postløsningen, kan sende meddelelser til personer eller juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen, medmindre andet fremgår af anden lovgivning, jf. lovens § 9. I anden lovgivning kan det således fastsættes, at offentlige myndigheder skal anvende andre digitale kanaler i stedet, f.eks. e-mail eller digitale selvbetjeningsløsninger, eller eventuelt papirbaseret post.

Offentlige afsendere er således ikke forpligtede til at sende digital post til de tilsluttede personer og juridiske enheder via Offentlig Digital Post, og tilsluttede personer og juridiske

enheder har ikke krav på at modtage meddelelser fra myndigheder afsendere via den digitale postløsning, medmindre dette fremgår af lovgivningen på det pågældende område.

Endvidere fremgår det af lovens § 8, at fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen, kan sende henvendelser til offentlige myndigheder via postløsningen, medmindre andet fremgår af anden lovgivning, jf. lovens § 9. Offentlige myndigheder er således ikke forpligtede til at modtage post via den digitale postløsning, hvis det fremgår af lovgivningen på det pågældende område, at henvendelser til myndigheden skal sendes til myndigheden på anden måde, f.eks. som e-mail, via digitale selvbetjeningsløsninger eller eventuelt som papirbaseret post.

Lov om Offentlig Digital Post trådte i kraft den 1. juli 2012, idet finansministeren og erhvervs- og vækstministeren dog fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af obligatorisk tilslutning til den digitale postløsning. Finansministeren fastsætter således ikrafttrædelsestidspunktet for obligatorisk tilslutning af fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, jf. lovens § 3, stk. 1. Dette forventes at ske den 1. november 2014. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter tidspunktet for obligatorisk tilslutning af virksomheder med CVR-nummer, jf. lovens § 3, stk. 2. Dette forventes at ske i løbet af 2013. Indtil da kan de pågældende fysiske personer og juridiske enheder frivilligt tilslutte sig den digitale postløsning med de retsvirkninger, der fremgår af lovens § 10, som omtalt ovenfor.

4. Lovforslagets udformning

En forudsætning for at kunne pålægge virksomhederne pligter i forhold til det offentlige er, at sådanne pligter er hjemlet ved lov. Dette gælder således også for at kunne pålægge virksomhederne en pligt til, at en given indberetning eller ansøgning m.v. til det offentlige og kommunikationen i forbindelse hermed skal ske digitalt og ved brug af specifikke løsninger og formater.

Lovforslaget skal sikre hjemmel på de enkelte lovområder til, at det kan kræves, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomhederne og de relevante myndigheder fremover foregår digitalt. Lovforslaget er derfor udformet som forslag til en lov, der indsætter hjemmel i hver enkelt af de pågældende love til at gøre skriftlig kommunikation obligatorisk digital på de omfattede områder. En række af de love, der er omfattet af dette lovforslag, indeholder allerede hjemmel til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation skal foregå digitalt på udvalgte områder inden for den enkelte lov. Disse hjemler ændres imidlertid, således at der indføres hjemmel til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation om alle forhold, som er omfattet af de pågældende love, skal foregå digitalt. De foreslåede bestemmelser er udformet efter samme model for at sikre ensartethed på de berørte områder.

Lovforslaget skal derudover være med til at sikre, at der ikke er forhold og formkrav i lovgivningen, der forhindrer, at kommunikationen mellem virksomhederne og de relevante myndigheder kan foregå digitalt.

Det foreslås, at hjemlen i de pågældende love udformes som en bemyndigelse til erhvervs- og vækstministeren eller den pågældende styrelse til at fastsætte nærmere regler om, at skriftlig kommunikation skal foregå digitalt på de omfattede områder, ved bekendtgørelse. Tilsvarende gælder på Økonomi- og Indenrigsministeriets område, for så vidt angår indberetninger til Danmarks Statistik.

På visse områder er andre myndigheder under andre ministerier involveret i administration af den pågældende lovgivning. Lovforslaget indeholder derfor hjemmel til, at der på de relevante områder kan udstedes bekendtgørelser, der regulerer kommunikationen mellem virksomheder, borgere og den relevante myndighed efter forhandling mellem erhvervs- og vækstministeren og den minister, som har ressortansvaret for den berørte myndighed.

I bekendtgørelserne, som udstedes i medfør af dette lovforslag, kan der fastsættes krav om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og overgangsbestemmelser m.v. I takt med at disse forhold ændres, vil det være enklere at ændre bekendtgørelserne end at skulle fremsætte ændringsforslag til de pågældende love.

I bekendtgørelserne kan der, hvor det er relevant, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til digital kommunikation. Der vil også kunne fastsættes fritagelser fra kravet om digital kommunikation. Det kan for eksempel være tilfældet, hvor materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse. Overgangsordninger og fritagelser m.v. for krav om digital kommunikation er nærmere omtalt i afsnit 5.4.

5. Lovforslagets hovedindhold

5.1. De udvalgte områder

Det foreslås, at der med dette lovforslag indføres hjemmel til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder m.v. og det offentlige skal foregå digitalt efter følgende love:

§ 1. Selskabsloven (Kommunikation i forbindelse med registreringer i selskabsregistret, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 2. Lov om erhvervsdrivende fonde (Kommunikation i forbindelse med registreringer for erhvervsdrivende fonde, fondsmyndighedsopgaver, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 3. Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (Kommunikation i forbindelse med registreringer i selskabsregistret, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 4. Årsregnskabsloven (Kommunikation i forbindelse med indberetning af årsrapporter o.l., regnskabskontrollager, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 5. Bogføringsloven (Kommunikation i forbindelse med ansøgninger om tilladelse til at opbevare regnskabsmateriale uden for Norden, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 6. Lov om fremgangsmåden ved anmeldelse m.v. af visse oplysninger hos Erhvervsstyrelsen (Kommunikation i forbindelse med registrering i Erhvervsstyrelsen i forbindelse med visse skatte- og afgiftslove m.v.)

§ 7. Lov om Det Centrale Virksomhedsregister (Kommunikation i forbindelse med registreringer i Det Centrale Virksomhedsregister, CVR, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 8. Revisorloven (Kommunikation i forbindelse med registreringer i registret over godkendte revisorer og revisionsvirksomheder, Revireg, kommunikation til og fra Revisorkommissionen, Revisortilsynet og Revisornævnet m.v.)

§ 9. Lov om translatører og tolke (Kommunikation i forbindelse med registreringer i registret over translatører og tolke m.v.)

§ 10. Lov om dispachører (Kommunikation i forbindelse med registreringer i registret over dispachører m.v.)

§ 11. Lov om detailsalg fra butikker m.v. (Indberetning af revisorerklæringer for mindre dagligvarebutikker samt kommunikation i forbindelse med dispensationsansøgninger, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 12. Lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilgning m.v. (Kommunikation i forbindelse med ansøgninger om alkoholbevilling, godkendelse af bestyrere og dørmænd m.v.)

§ 13. Lov om næring (Registrering af mobile udsalgssteder m.v. samt kommunikation i forbindelse med fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 14. Lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder (Kommunikation i forbindelse med registreringer i registret over personer m.v., der har et næringsbrev, Næringsbasen, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 15. Lov om hjemmeservice (Kommunikation i forbindelse med en virksomheds optagelse under hjemmeserviceordningen, kommunikation med forbrugere, som modtager hjemmeserviceydelse m.v.)

§ 16. Lov om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber (Kommunikation i forbindelse med indberetninger fra kommuner og regioners deltagelse i erhvervsdrivende selskaber m.v.)

§ 17. Lov om omsætning af fast ejendom (Kommunikation i forbindelse med ansøgning om optagelse i ejendoms-mæglerregisteret, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 18. Lov om erhvervsfremme (Kommunikation i forbindelse med tilskud til erhvervsfremme, fortolkningsspørgsmål samt akkreditering og metrologi)

§ 19. Lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond (Kommunikation i forbindelse med tilskud under Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond samt fortolkningsspørgsmål)

§ 20. Lov om fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse (Kommunikation i forbindelse med ansøgning om erhvervsstøtte fra Fornylsesfonden)

§ 21. Lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Kommunikation i forbindelse med ansøgninger og henvendelser vedrørende eksportkontrol og sanktioner m.v.)

§ 22. Lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Kommunikation i forbindelse med markedsundersøgelser, tilsyn, statistik, vejledning m.v. vedrørende konkurrence-, nummer- og slutbrugerforhold på telemarkedet)

§ 23. Lov om radiofrekvenser (Kommunikation i forbindelse med ansøgninger om frekvenstilladelser, vejledning, fortolkningsspørgsmål, tilsyn m.v.)

§ 24. Lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold (Kommunikation i forbindelse med vejledning, fortolkningsspørgsmål, tilsyn m.v.)

§ 25. Lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål (Kommunikation i forbindelse med anmodning om iværksættelse af ekspropriation, vejledning, fortolkningsspørgsmål, tilsyn m.v.)

§ 26. lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. (Kommunikation i forbindelse med tilladelse til opsætning af master og antenner, vejledning, fortolkningsspørgsmål, tilsyn m.v.)

§ 27. Lov om internetdomæner (Kommunikation i forbindelse med vejledning, fortolkningsspørgsmål, tilsyn m.v.)

§ 28. Lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. (Kommunikation i forbindelse med vejledning, fortolkningsspørgsmål, tilsyn m.v.)

§ 29. Lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd (Kommunikation i forbindelse med vejledning om OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder og behandling af klager over danske virksomheders overtrædelse af disse retningslinjer)

§ 30. Konkurrenceloven (Kommunikation i forbindelse med vejledning, analyser, undersøgelser, sagsbehandling m.v.)

§ 31. Lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. (Kommunikation i forbindelse med tilsyn med overholdelsen af udbudsreglerne)

§ 32. Forbrugerklagebogen (Kommunikation i forbindelse med klager fra forbrugere over erhvervsdrivende vedrørende varer, arbejds- og tjenesteydelser, som ikke hører under et godkendt, privat klage- eller ankenævn)

§ 33. Markedsføringsloven (Kommunikation i forbindelse med erhvervsdrivendes markedsføring)

§ 34. Lov om stormflod (Kommunikation i forbindelse med behandling af erstatnings- og tilskudssager vedrørende stormflod, oversvømmelse og stormfald samt klage- og tilsynssager vedrørende stormflod)

§ 35. Lov om finansiel virksomhed (Kommunikation i forbindelse med tilsynet med finansielle virksomheder, det vil sige pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmægler-selskaber, investeringsforvaltningsselskaber og forsikringsselskaber bl.a. vedrørende tilladelser, indberetninger, inspektioner, påbud m.v.)

§ 36. Lov om investeringsforeninger m.v. (Kommunikation i forbindelse med tilsynet med kollektive investeringsordninger, der modtager midler fra en videre kreds eller offentligheden, og foreninger, der ikke modtager midler fra of-

fentligheden, bl.a. vedrørende tilladelser, indberetninger, inspektioner, påbud m.v.)

§ 37. Lov om værdipapirhandel m.v. (Kommunikation i forbindelse tilsynet med værdipapirhandel samt drift af regulerede markeder, drift af multilaterale handelsfaciliteter, clearingvirksomhed, registreringsvirksomhed m.v. og registrerede betalingssystemer)

§ 38. Lov om betalingstjenester og elektroniske penge (Kommunikation i forbindelse med tilsyn med betalingsinstitutter, e-penge-institutter og udstedere af elektroniske penge bl.a. vedrørende tilladelser, inspektioner, påbud m.v.)

§ 39. Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (Kommunikation i forbindelse med registrering, inspektioner, påbud m.v.)

§ 40. Lov om realkreditlån og realkreditobligationer (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med realkreditinstitutternes overholdelse af loven bl.a. vedrørende indberetninger, påbud m.v.)

§ 41. Lov om et skibsfinansieringsinstitut (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med Danmarks Skibskredit A/S bl.a. vedrørende indberetninger m.v.)

§ 42. Lov om pantebrevsselskaber (Kommunikation i forbindelse med tilsynet med pantebrevsselskaber, der foretager erhvervsmæssig handel med pantebreve i form af erhvervsmæssigt køb eller salg af pantebreve i fast ejendom bl.a. vedrørende tilladelser, inspektioner, påbud m.v.)

§ 43. Lov om forsikringsformidling (Kommunikation i forbindelse med tilladelse og registrering, inspektioner, påbud m.v.)

§ 44. Lov om tilsyn med firmapensionskasser (Kommunikation i forbindelse med tilsynet med pensionskasser, der har til formål at sikre de ansatte pension i forbindelse med ansættelse i en virksomhed, bl.a. vedrørende tilladelser, indberetninger inspektioner, påbud m.v.)

§ 45. Lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med ATP bl.a. vedrørende indberetninger, inspektioner, påbud m.v.)

§ 46. Lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med LD bl.a. vedrørende indberetninger, inspektioner, påbud m.v.)

§ 47. Lov om arbejdsskadesikring (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring bl.a. vedrørende indberetninger, inspektioner, påbud m.v.)

§ 48. Lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med overholdelsen af loven bl.a. vedrørende afgørelser og oplysninger til brug for gennemførelsen af tilsynet)

§ 49. Lov om en garantifond for indskydere og investorer (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med garantifonden bl.a. vedrørende oplysninger fra pengeinstitutter omfattet af garantifonden og fra investorer og indskydere til brug for tilsynet med fondens overholdelse af loven)

§ 50. Lov om en garantifond for skadesforsikringselskaber (Kommunikation i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med garantifonden bl.a. vedrørende underretninger fra fonden til Finanstilsynet)

§ 51. Lov om finansiel stabilitet (Kommunikation med Finansiel Stabilitet A/S i forbindelse med administration af div. ordninger m.v.)

§ 52. Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter (Kommunikation med div. myndigheder i forbindelse med administration af ordningen med statsligt kapitalindskud m.v.)

§ 53. Lov om produktsikkerhed (Kommunikation i forbindelse med kontrol af produkter, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 54. Lov om kontrol med arbejder af ædle metaller m.v. (Kommunikation i forbindelse med ædelmetalkontrol, anmeldelse af navnestempler, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 55. Lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel (Kommunikation i forbindelse med kontrol og tilsyn, ansøgninger, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 56. Lov om autorisation af elinstallatører m.v. (Kommunikation i forbindelse med ansøgning om autorisation, kontrol, undersøgelse, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 57. Lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger (Kommunikation i forbindelse med ansøgning om autorisation, godkendelse, kontrol, tilsyn, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 58. Lov om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler (Kommunikation i forbindelse med kontrol, ansøgninger om tilladelse og godkendelse vedrørende fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 59. Lov om sikkerhed til søs (Kommunikation i forbindelse med sikkerhedskrav til skibes bygning og konstruktion samt besætningens arbejdsforhold)

§ 60. Lov om skibes besætning (Kommunikation i forbindelse med fastsættelse af besætningsmedlemmers kvalifikationskrav på danske skibe og udstedelse af sønæringsbeviser)

§ 61. Søloven (Kommunikation i forbindelse med registreringer i skibsregistret, fortolkningsspørgsmål m.v.)

§ 62. Dykkerloven (Kommunikation i forbindelse med dykkervirksomhed)

§ 63. Lov om skibsmåling (Kommunikation i forbindelse med udstedelse af et gyldigt internationalt målebrev)

§ 64. Lodsloven (Kommunikation i forbindelse udøvelse af privat og offentlig lods virksomhed i Danmark)

§ 65. Sømandsloven (Kommunikation i forbindelse med ansøgninger om sundhedsbevis m.v.)

§ 66. Velfærdsloven (Kommunikation i forbindelse med praktisk bistand til søfarende fra Handelsflådens Velfærdsråd)

§ 67. Lov om Erhvervsankenævnet (Kommunikation i forbindelse med klager over visse administrative afgørelser truffet af bl.a. Erhvervsstyrelsen)

§ 68. Lov om Danmarks Statistik (Kommunikation i forbindelse med indberetninger til Danmarks Statistik)

5.2. Obligatorisk digital kommunikation mellem det offentlige og virksomheder eller fysiske personer

Med lovforslaget skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren eller den pågældende styrelse kan fastsætte regler om, at al relevant skriftlig kommunikation mellem det offentlige og virksomheder eller fysiske personer skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder på Økonomi- og Indenrigsministeriets område, for så vidt angår indberetninger til Danmarks Statistik.

Med kommunikation menes alle former for henvendelser fra virksomheder eller fysiske personer *til det offentlige*, f.eks. forespørgsler, ansøgninger og indberetninger, og alle former for meddelelser *fra det offentlige* til virksomheder eller fysiske personer, f.eks. anmodninger om oplysninger, afgørelser, forbud og påbud.

Ved virksomheder forstås alle former for virksomheder uanset virksomhedens retlige form og status.

Kommunikationen vil typisk dreje sig om erhvervsforhold eller forhold, som kan sidestilles hermed.

For fysiske personer vil kommunikationen hovedsagelig vedrøre forhold, der udspringer af personens udøvelse af et erhverv (f.eks. som revisor), personens virke som medlem af ledelsen i en virksomhed (f.eks. som bestyrelsesmedlem i en bank). Der er desuden enkelte tilfælde hvor kommunikationen ikke udelukkende er i forhold til erhvervslivet. Således er der enkelte love, der også vedrører kommunikation i forhold til forbrugere.

Det vil derfor være muligt i de bekendtgørelser, der udstedes efter loven, at sikre særlige undtagelser i det omfang forudsætningerne for at benytte digital kommunikation ikke er til stede, herunder f.eks. hvor der er tale om forbrugere, se nærmere under afsnit 5.4.2. Kommunikationen kan endvidere dreje sig om andre forhold, som er omfattet af den pågældende lovgivning.

Forslaget indebærer, at oplysningerne i en henvendelse herefter ikke kan anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indgives på anden måde end på den digitale måde, som foreskrives i bekendtgørelser, der udstedes i medfør af lovforslaget. Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden i strid hermed, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

De sanktioner, der i dag er knyttet til manglende indberetning eller indsendelse i papirform, vil også finde anvendelse, når indberetning eller indsendelse ikke sker i overensstemmelse med de krav om digital indberetning, der fastsættes i bekendtgørelser i henhold til dette lovforslag.

Det er i den forbindelse uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. I så fald må vedkommende f.eks.

anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelserne, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndigheden, om hvilke forhold og på hvilken måde.

De foreslåede bemyndigelser vil bl.a. kunne anvendes til at gøre det obligatorisk at anvende digitale løsninger, som det i dag er frivilligt at anvende efter de gældende regler. På sigt kan det desuden komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, som kan gøres obligatoriske at anvende til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af den pågældende lovgivning.

Desuden vil de foreslåede bemyndigelser kunne anvendes til at fastsætte regler om, at en myndighed kan sende visse meddelelser, f.eks. afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomheder og personer til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post som anført i afsnit 3.3.

Endvidere kan der fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation til og fra en myndighed skal foregå digitalt på anden måde, f.eks. via e-mail. I den forbindelse kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden.

Ved kommunikation via e-mail kan der stilles krav om sikker identifikation, således at mailen afsendes med digital signatur for at sikre, at afsenderen er den, vedkommende giver sig ud for at være. Er der tale om udveksling af følsomme oplysninger, bør dette enten ske ved krypterede mails (dette forudsætter typisk et certifikat til den pågældende myndigheds e-postadresse) eller den offentlige digitale postløsning. Der vil således også kunne fastsættes regler om, at visse oplysninger sendes til myndighederne ved krypterede mails eller via den offentlige digitale postløsning.

Af sikkerhedsmæssige grunde kan myndigheden også stille krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation - eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger - så myndigheden blandt andet har sikkerhed for, at afsenderen er den, han eller hun giver sig ud for at være.

I bekendtgørelserne, der udmønter de foreslåede bemyndigelser, kan der stilles krav om, at virksomheden skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater, for at sikre, at myndigheden kan håndtere de modtagne indberetninger.

Som det også fremgår af det tidligere lovforslag vedrørende digital kommunikation, L 139 af 9. februar 2011, bør digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige baseres på åbne standarder i forlængelse af regeringens aftale med de kommunale parter om åbne standarder for software. Standardiseringen sikrer sammenhængen mellem det offentlige it-systemer og fremmer konkurrencen mellem leverandørerne. Anvendelsen af udbredte, åbne standarder er

en forudsætning for konkurrence og valgmulighed mellem flere producenter og leverandører på et område, hvor flere systemer og komponenter skal spille sammen. Dette samspil (interoperabilitet) mellem flere systemer, løsninger og organisationer bevirker, at det bliver muligt at ændre opgaver og organisering uden at skulle udskifte hele it-løsninger. Det giver potentiale for større effektivitet og bedre opgaveløsning. Der henvises i øvrigt til IT- og Telestyrelsens vejledning om åbne standarder i det offentlige, som kan hentes fra Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside www.digst.dk.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelserne, vil det komme til at fremgå, hvornår det bliver obligatorisk, at skriftlig kommunikation skal foregå digitalt. For virksomheder er det udgangspunktet, at krav om obligatorisk digital kommunikation skal træde i kraft i 2013 på de områder, hvor der ikke allerede er indført krav om obligatorisk digital kommunikation. Det samme er tilfældet for kommunikation om personers erhvervsforhold som nævnt ovenfor. For kommunikation med borgere i øvrigt vil der blive indført krav om digital kommunikation, når tiden vurderes at være moden til det.

Overgangen til obligatorisk digitalisering kan være forbundet med særlige udfordringer for grupper af virksomheder og personer med erhvervsaktiviteter m.v. i en overgangsperiode. For at smidiggøre overgangen til obligatorisk digital kommunikation kan det derfor på nogle områder komme på tale at fastsætte overgangsordninger, så det eksempelvis bliver frivilligt for virksomheder m.v. at kommunikere digitalt i en overgangsperiode. Dette er nærmere omtalt i afsnit 5.4.1.

Det følger desuden af forvaltningsloven, at myndigheder skal opfylde vejledningspligten efter forvaltningslovens § 7 og sikre tilstrækkelig information om de enkelte selvbetjeningsløsninger og anvendelsen af disse. Det indebærer også, at myndighederne har pligt til at vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Ifølge forvaltningslovens § 8 om partsrepræsentation har parter i afgørelsessager ret til at lade sig repræsentere eller bistå af andre – det gælder i samme omfang som hidtil, selvom kommunikationen på området fremover skal foregå digitalt.

Lovforslaget giver endelig muligheder for, at der i bekendtgørelser kan udformes fritagelse for obligatorisk digital kommunikation, se nærmere under afsnit 5.4.2.

5.3. *Hvornår anses en digital meddelelse for at være kommet frem?*

I de foreslåede bestemmelser fastsættes det, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, som sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender til en virksomhed eller person, er virksomheden eller personen adressat for meddelelsen.

Udtrykket »en digital meddelelse« er her brugt om en hvilken som helst skriftlig kommunikation, som foretages digitalt, herunder også en afgørelse, som sendes via mail, via den offentlige digitale postløsning eller på anden digital vis.

I de foreslåede bestemmelser fastsættes det, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Tilsvarende bestemmelser er tidligere indført i en række love vedrørende obligatorisk digital kommunikation. Der kan i den forbindelse henvises til lov nr. 341 af 27. april 2011 (lovforslag nr. L 139 af 9. februar 2011) om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, der indfører hjemmel til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation i forskellige love, bl.a. på Fødevareministeriets og Miljøministeriets område.

Endvidere kommer samme princip til udtryk i § 10 i nr. 1, i lov nr. 518 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post. Efter den nævnte bestemmelse anses meddelelser, der sendes under anvendelse af Offentlig Digital Post, for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i postløsningen. For en nærmere omtale af dette kan der henvises til afsnit 4.2. i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 10 i forslag nr. L 160 af 13. april 2012 til lov om Offentlig Digital Post.

Efter nærværende lovforslag anses en digital meddelelse ligeledes for at være kommet frem, når meddelelsen er tilgængelig digitalt for adressaten. Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske postkasse. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

Som omtalt nedenfor, vil en meddelelse blive anset for at være tilgængelig digitalt, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde.

Forslaget har betydning for alle meddelelser, hvis fremkomsttidspunkt er af betydning.

Fremkomsttidspunktet er blandt andet afgørende for, hvornår forvaltningsakter, herunder afgørelser fra en myndighed, får de tilsigtede retsvirkninger. Det antages for eksempel, at afgørelser i almindelighed skal meddeles til deres adressat for at få de tilsigtede retsvirkninger, og at meddelelse er sket, når afgørelsen er kommet frem til den, som afgørelsen retter sig til.

Meddelelse af afgørelser er en grundlæggende sagsbehandlingsregel, og at manglende meddelelse som udgangspunkt medfører afgørelsens ugyldighed, jf. f.eks. (FOB 2000.320).

Det er normalt uden betydning, om en afgørelse er kommet til adressatens kundskab. Det er således normalt uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

For så vidt angår formueretlige aftaler, som indgås mellem virksomheder m.v. og myndigheder, tilsigter lovforslaget heller ikke at ændre på de gældende aftaleretlige principper for, hvornår en meddelelse skal være kommet frem eller være kommet til kundskab for at få de tilsigtede retsvirkninger.

Fremkomsttidspunktet er normalt også afgørende for, om en indberetning eller lignende *til* en myndighed anses for rettidig.

For så vidt angår frister, herunder klagefrister, tilsigter lovforslaget ikke at ændre på de gældende principper for beregning af frister.

En meddelelse *til* en myndighed vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse til en myndighed ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer (sammenbrud i den digitale signatur infrastruktur, generelle strømafbrydelser, generelle problemer hos myndighedens internetudbyder o.l.), må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Opstår problemerne tæt på fristen for indgivelse af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen med rimelighed ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden for fristen, hvis den er tilgængelig for myndigheden inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt. Det vil således ikke komme afsenderen til skade, at indberetningen m.v. modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

En meddelelse *fra* en myndighed vil normalt være tilgængelig for modtageren, når adressaten (virksomheden etc.) vil kunne fremkalde meddelelsen på en almindeligt fungerende computer tilsluttet internettet med almindeligt tilgængelige programmer og dermed gøre sig bekendt med meddelelsens indhold.

Det er i denne forbindelse uden betydning, om adressaten for myndighedens meddelelse har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen, f.eks. hvis modtageren af en meddelelse, som myndigheden har sendt til den pågældende via den offentlige digitale postløsning, ikke har skaffet sig den fornødne offentlige digitale signatur til at modtage meddelelser i den offentlige digitale postløsning, jf. lov om Offentlig Digital Post, eller modtageren i sit elektroniske system har installeret anordninger (spamfiltre, firewalls etc.), som afviser at modtage meddelelser.

Det er endvidere uden betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, at vedkommende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever

lignende hindringer, som det er op til adressaten at overvinde.

En meddelelse vil således blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde.

5.4. Fravigelse af krav om digital kommunikation

5.4.1. Overgangsordninger

Overgangen til obligatorisk digitalisering kan være forbundet med særlige udfordringer for grupper af virksomheder og personer med erhvervsaktiviteter m.v. i en overgangsperiode. For at smidiggøre overgangen til obligatorisk digital kommunikation kan det derfor på nogle områder komme på tale at fastsætte overgangsordninger, så det eksempelvis bliver frivilligt for virksomheder m.v. at kommunikere digitalt i en overgangsperiode. Dette kan bl.a. være hensigtsmæssigt, hvis der er tale om en digital indberetningsløsning, som er meget omfattende.

Det kan ligeledes komme på tale at fastsætte overgangsordninger, hvor der indføres nye digitale løsninger, f.eks. nye selvbetjeningsløsninger, så det i en overgangsperiode gøres frivilligt at anvende den nye løsning.

På nogle områder vil der være tale om indberetninger med tilhørende dokumentation. I så fald kan det eksempelvis fastsættes, at indberetningen skal ske digitalt, mens dokumentationen i en overgangsperiode kan indsendes i papirform.

5.4.2. Fritagelse

De foreslåede bemyndigelser til at fastsætte regler om digital kommunikation er formuleret således, at den pågældende minister eller styrelse »kan« fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation ved bekendtgørelse. Heraf følger, at det også vil være muligt i bekendtgørelsen at fritage nærmere afgrænsede grupper af virksomheder eller personer og sagområder generelt fra kravet om digital kommunikation. Endvidere vil det være muligt at dispensere fra fastsatte krav om digital kommunikation i særlige tilfælde.

Hensigten med dette er at sikre, at de omfattede virksomheder og personer ikke forhindres i at opnå de muligheder og indfri de pligter efter den omhandlede lovgivning, som med lovforslaget kræves gennemført ved anvendelse af digitale medier.

Da der hovedsagelig vil være tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden dog som udgangspunkt kun blive anvendt, når ganske særlige omstændigheder taler for det.

Fritagelsesmuligheden tænkes f.eks. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer. Den kan derudover også anvendes, hvis materialet er af en sådan beskaffenhed, at det ikke egner sig til digital fremsendelse. Desuden vil der blive fritaget for krav om di-

gital kommunikation, hvor der er behov for at kunne fremlægge originaldokumenter, f.eks. originale eksportcertifikater. Endvidere vil udenlandske virksomheder m.v. blive fritaget for krav om digital kommunikation, hvis dette vil være i strid med EU-retten eller andre internationale forpligtelser. For udenlandske virksomheder, som har hjemsted i et EU/EØS-land, henvises til afsnit 12 om forholdet til EU-retten.

Det forhold, at en virksomhed eksempelvis ikke er i besiddelse af computer og internetforbindelse, vil som udgangspunkt ikke berettiger virksomheden til at blive fritaget for krav om digital kommunikation. I så fald må virksomheden f.eks. anvende en computer på et folkebibliotek sammen med en medarbejdersignatur tilknyttet den pågældende virksomhed, eller virksomheden må anmode en rådgiver, eksempelvis en revisor, om at varetage kommunikationen på virksomhedens vegne. Tilsvarende vil gøre sig gældende for kommunikation mellem myndigheder og personer om erhvervsforhold som omtalt ovenfor.

Uden for erhvervsforhold er det navnlig kommunikation i forhold til forbrugere, der adresseres i lovforslaget. Der kan således f.eks. være tale om klager fra forbrugere. På flere af disse områder eksisterer der allerede i dag digitale løsninger, der anvendes i vidt omfang.

For skriftlig kommunikation med borgere i øvrigt kan der i en overgangsperiode fastsættes lempeligere fritagelsesmuligheder, da denne gruppe på nuværende tidspunkt ikke vurderes at være it-parate i samme grad som virksomheder og personer med erhvervsaktiviteter som omtalt ovenfor.

I bekendtgørelserne kan der stilles krav om, at virksomheden eller personen indsender en skriftlig ansøgning eller lignende, som godtgør, at der foreligger sådanne særlige omstændigheder, som kan berettiger til fritagelse for kravet om digital kommunikation.

På nogle områder vil gruppen af virksomheder og personer, som vil være berettiget til dispensation, imidlertid klart kunne defineres på forhånd. Her kan ministeren eller den pågældende styrelse for at lette sagsgangen udforme en bestemmelse om fritagelse i bekendtgørelsen således, at en nærmere defineret gruppe af virksomheder eller personer i en periode undtages fra kravet om digital indberetning uden at skulle indsende dispensationsansøgning herom.

På en række områder vil der være særlige forhold, som kan berettiger til fritagelse fra krav om digital kommunikation. Disse er nærmere omtalt i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i lovforslaget.

Reglerne om obligatorisk digital kommunikation og fritagelsesordningerne i forbindelse hermed planlægges evalueret i 2015. Der vil herefter blive fremsat forslag til ændring af reglerne, hvis de indhøstede erfaringer tilsiger dette.

5.4.3. *Fravigelse af krav om digital kommunikation af hensyn til myndighedsudøvelsen*

I en række situationer er det påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige hensyn. For eksempel kan det være påkrævet, at der straks gribes ind overfor farlige produkter eller installationer for at sikre, at

forbrugerne ikke kommer til skade, eller at der reageres hurtigt i krisesituationer, hvor eksempelvis en finansiel virksomhed er i akutte vanskeligheder.

I sådanne situationer kan der opstå behov for at kommunikere til og fra myndigheder på anden måde end den i bekendtgørelsen fastsatte digitale måde, hvis der samtidig er nedbrud i den pågældende myndigheds eller virksomheds it-system, sammenbrud i den digitale signatur infrastruktur, generelle strømafbrydelser eller generelle problemer hos myndighedens internetudbyder o.l. I disse tilfælde må myndighederne vælge en anden kommunikationsform, som er hensigtsmæssig i den givne situation.

5.5. *Underskriftskrav m.v.*

5.5.1. *Fravigelse af krav om personlig underskrift i breve fra myndigheder m.v.*

Folketingets Ombudsmand har i de senere år udtalt sig om spørgsmål vedrørende underskriftskrav i forbindelse med statslige forvaltningsmyndigheders udgående breve, blandt andet i en udtalelse, som er gengivet i Folketingets Ombudsmands Beretning, FOB 2008, side 79 ff.

I udtalelsen har ombudsmanden blandt andet peget på, at retssikkerhedsmæssige, bevismæssige og ordensmæssige hensyn indebærer, at en forvaltningsmyndigheds udgående fysiske papirbreve – det vil sige breve, der sendes med postvæsenet – skal være forsynet med en personlig underskrift. Der skal således kunne placeres et tjenstligt ansvar, man skal kunne se, at afgørelsen er truffet af en kompetent medarbejder, og at der er tale om et færdigt dokument og ikke et udkast. Underskriften modvirker forfalskning, og modtageren af brevet skal have mulighed for at vurdere, om underskriveren er inhabil.

I den forbindelse har ombudsmanden givet udtryk for, at den personlige underskrift kan påføres ved en håndskrevet underskrift, en manuel faksimileunderskrift (dvs. ved at anvende et fysisk faksimilestempel) eller ved, at en faksimileunderskrift indsættes elektronisk i det fysiske (papirbase-rede) brev.

I udtalelsen anføres det i øvrigt, at kravet om en personlig underskrift efter ombudsmandens opfattelse beror på en retssædvane, der gælder med lovkraft, hvilket indebærer, at det kræver hjemmel for at fravige den.

Ombudsmanden har blandt andet i et brev af 1. november 2010 til Kommunernes Landsforening, KL, anført, at den omhandlede ombudsmandsudtalelse vedrører en forvaltningsmyndigheds udgående breve i afgørelsessager, og i øvrigt alene vedrører spørgsmålet om, hvordan fysiske papirbreve skal underskrives. Ombudsmanden tog således kun udtrykkeligt stilling til, hvad der gælder for breve, som bliver sendt i papirform. De samme hensyn og krav gælder ifølge ombudsmanden i relation til breve, som for eksempel sendes per e-mail, men ombudsmanden har ikke taget stilling til, hvordan en rent digital løsning mere præcist kan udformes, så den opfylder de juridiske krav. Ombudsmandens

brev til Kommunernes Landsforening er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside, www.ombudsmanden.dk.

Det er på den baggrund regeringens opfattelse, at spørgsmålet om (generelt) at fravige underskriftskravet – hvad enten der er tale om fysiske papirbreve eller breve, der sendes elektronisk – bør reguleres i forvaltningsloven. Regeringen har til hensigt at fremsætte lovforslag herom i folketings-samlingen 2012/13. Det er regeringens opfattelse, at spørgsmålet om (generelt) at fravige underskriftskravet – hvad enten der er tale om fysiske papirbreve eller breve, der sendes elektronisk – bør reguleres i forvaltningsloven. Regeringen har til hensigt at fremsætte lovforslag herom i folketings-samlingen 2012/13. Det er en forudsætning herfor, at det afklares yderligere og med eksempler beskrives, hvordan de retssikkerhedsmæssige, bevismæssige og ordensmæssige hensyn, som ligger bag underskriftskravet, kan tilgodeses i tilstrækkeligt omfang ved anvendelse af forskellige tekniske løsninger i forbindelse med digital kommunikation.

Da der således endnu ikke eksisterer en sådan generel hjemmel, foreslås det derfor, at der indsættes bestemmelser, der indeholder hjemmel til at fravige underskriftskravet i de love, der er omfattet af nærværende lovforslag. Det bemærkes samtidig, at det eventuelt senere kan blive nødvendigt at ændre eller ophæve disse bestemmelser som følge af vedtagelse af det forventede forslag om en ændring af forvaltningsloven.

En række love, f.eks. lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love samt lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, indeholder regler om, at en statslig forvaltningsmyndighed kan udstede visse dokumenter uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift. De omhandlede dokumenter vil eksempelvis være standardbreve i form af almindelige kvitteringer, rykkerbreve, spørgebreve og lignende. Tilsvarende bestemmelser er medtaget i dette lovforslag.

De nævnte love indeholder desuden regler om, at såkaldte maskinelle afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender. Dette vil eksempelvis omfatte tilfælde, hvor en virksomheds indsendelse af oplysninger, herunder indgivelse af en ansøgning, til en forvaltningsmyndighed foretages digitalt via f.eks. en hjemmeside, og hvorefter et elektronisk databehandlingssystem træffer (og eventuelt også afsender) den pågældende afgørelse automatisk. De pågældende afgørelser er kendetegnet ved, at et digitalt databehandlingssystem på grundlag af nogle faste og entydige kriterier kan træffe afgørelsen. Som eksempel herpå kan nævnes en afgørelse om opkrævning af en (lovhjemlet) ekspeditionsafgift ved for sen indberetning af visse oplysninger til en forvaltningsmyndighed. Der er således tale om afgørelser, der træffes, uden at en offentlig ansat (sagsbehandler) er involveret i afgørelsesprocessen. Tilsvarende bestemmelser er medtaget i dette lovforslag.

Efter persondatalovens § 39, der har baggrund i databeskyttelsesdirektivets artikel 15, kan en registreret person gø-

re indsigelse imod at blive undergivet afgørelser, som alene er truffet på grundlag af databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold. Elektronisk behandling af oplysningerne må således ikke udgøre det eneste grundlag for en beslutning, hvor den menneskelige vurdering bør spille ind. De maskinelle afgørelser, som er omfattet af dette lovforslag, omfatter *ikke* afgørelser, der har retsvirkninger for eller i øvrigt berører den pågældende i væsentlig grad, og som alene er truffet på grundlag af elektronisk databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold, som beskrevet i persondatalovens § 39. Databeskyttelsesdirektivets artikel 15 og persondatalovens § 39 finder derfor ikke anvendelse på de maskinelle afgørelser, som er omfattet af dette lovforslag.

En gennemførelse af regeringens målsætning om obligatorisk digital kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige indebærer imidlertid, at også andre dokumenter end de ovennævnte standardbreve og maskinelle afgørelser, herunder afgørelser, hvor en offentlig ansat er involveret i processen, skal kunne udstedes og sendes digitalt. I dette lovforslag foreslås det derfor, at hjemlen til at udstede dokumenter uden en personlig underskrift også omfatter andre dokumenter, herunder selve afgørelsen, hvor en offentlig ansat (sagsbehandler) er involveret i processen. Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

I en række love er der indført regler om anvendelse af digital signatur, når dokumenter sendes digitalt. I dette lovforslag foreslås det ligeledes, at der kan fastsættes regler om anvendelse af digital signatur eller lignende, som tilgodeser de samme sikkerhedsmæssige hensyn som en digital signatur. Også ved digital signatur varetages de samme hensyn, der ligger bag underskriftskravet som omtalt ovenfor.

5.5.2. Underskriftskrav i dokumenter udstedt af virksomheder og personer

Lovgivningen indeholder på nogle områder krav om eller forudsætter, at dokumenter, som udarbejdes af personer eller virksomheder, skal være underskrevet.

Der kan være tale om dokumenter, som skal indsendes til en myndighed, hvor lovgivningen stiller krav om eller forudsætter, at dokumentet skal være underskrevet. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, der vedhæftes som dokumentation i en digital indberetningsløsning, eller dokumenter (ansøgninger m.v.), der indsendes til en myndighed som vedhæftet dokument til en mail.

Der kan endvidere være tale om dokumenter udarbejdet i henhold til lovgivningen, som ikke skal indsendes til en myndighed, men hvor lovgivningen stiller krav om eller forudsætter, at dokumentet skal være underskrevet.

Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udarbejdet af et kapital-selskabs centrale ledelsesorgan til brug for generalforsamlingens beslutningstagen. Som eksempel her-

på kan nævnes en udtalelse fra ledelsen i forbindelse med en kapitalforhøjelse, der alene skal forelægges for generalforsamlingen, men ikke indsendes til Erhvervsstyrelsen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og personer kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der i en række love indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det, at den pågældende minister eller styrelse kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Der kan eksempelvis stilles krav om, at dokumentet forsynes med underskriverens digitale signatur. Eller der kan stilles krav om, at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Desuden kan der stilles krav om, at virksomheder eller personer, som indsender dokumenter til en myndighed uden personlige underskrifter, skal opbevare et eksemplar af det pågældende dokument forsynet med originale underskrifter, som myndigheden kan forlange at få forevist i kontroløjemed.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande, således som det er tilfældet med eksportcertifikater ved udførsel af visse varer.

Med de foreslåede bestemmelser sikres det, at underskriftskrav ikke udgør en unødigt barriere for digital kommunikation, samtidig med at det sikres, at der kan stilles krav om personlig underskrift for visse typer af dokumenter, hvor der er behov for dette.

5.6. Ændringer i teleloven som følge af ressortoverførsel

Ved kongelig resolution af 3. oktober 2011 blev ressortansvaret for tele- og internetregulering samt administration af frekvenser overført fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til Erhvervs- og Vækstministeriet. Samtidig blev ressortansvaret for sager vedrørende beskyttelse af kritisk it-infrastruktur samt statens varslingstjeneste for internettrusler GovCert overført fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til Forsvarsministeriet.

Med dette lovforslag præciseres den opdeling af ressortansvaret mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og Forsvarsministeriet, som overordnet er udtrykt i den kongelige resolution af 3. oktober 2011.

Det understreges, at fordelingen af ansvarsområder mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og Forsvarsministeriet allerede følger af den kongelige resolution af 3. oktober 2011. Ændringerne af teleloven skyldes derfor dels, at visse af telelovens bestemmelser vedrørende informationsikkerhed, beredskab og persondata hidtil har været sammenskrevet og derfor skal deles, dels at der skal indsættes henvis-

ning til specifikke nye myndigheder end det hidtil har været tilfældet og endelig et behov for at præcisere, hvilke myndigheder, der fremover skal administrere hvilke dele af teleloven.

Opdeling betyder, at bemyndigelser, tilsynsforpligtelser mv. vedrørende lovens § 8 deles mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og Forsvarsministeriet. Der indføres i den forbindelse en ny § 8 a, der vedrører de forhold, som tilfalder Forsvarsministeriet.

Bemyndigelser, tilsynsforpligtelser mv. vedrørende telelovens § 9 (cookies) tilfalder Erhvervs- og Vækstministeriet. Bemyndigelser, tilsynsforpligtelser mv. vedrørende telelovens § 62 (sikring af samfundsvigtig elektronisk kommunikation i beredskabssituationer) og § 63 (sikkerhedsgodkendelse af medarbejdere i relation til klassificerede og beskyttelsesværdige informationer og beredskabssituationer) tilfalder Forsvarsministeriet.

Herudover indsættes en reference til Forsvarets Efterretningstjeneste, der varetager opgaver vedrørende sikkerhedsgodkendelse af medarbejdere, jf. telelovens § 63, i telelovens § 76 om påklage.

Endelig er der en række konsekvensændringer herunder vedrørende tilsynsbestemmelser i telelovens §§ 20 og 64 samt andre generelle bestemmelser i lovens afsnit VII - XI (straf, klageadgang mv.), der foreslås ændret som følge af den foreslåede fordeling af ressortområder.

Med ændringen overføres samtidig regler baseret på EU-lovgivning. Rammedirektivets artikel 13 a og 13 b (Direktiv 2002/21/EF som ændret ved 2009/140/EF) overføres til Forsvarsministeriet og regler baseret på e-databeskyttelsesdirektivets artikel 4 (Direktiv 2002/58/EF som ændret ved 2009/136/EF) overføres til Erhvervs- og Vækstministeriet.

Ved § 4 i lov nr. 479 af 17. juni 2008 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven, lov om registrering af køretøjer og lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet blev udtrykkene »medlemsstat« og »andre medlemsstater«, ændret til »kontraherende stat« henholdsvis »andre kontraherende stater«, således at det fremgik af loven, at udbydernes forpligtelser efter den daværende § 15 også omfatter tilfælde, hvor telekommunikation overføres til en stat, som ikke er medlem af EU, men som er part i EU-retshjælpskonventionen, og tilfælde, hvor den udenlandske udbyder af elektroniske kommunikationstjenester eller den udenlandske gateway-station befinder sig i en stat, der er part i konventionen uden at være medlem af EU.

I forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester blev denne lovændring i 2008 ikke medtaget og indføres derfor nu i loven.

6. Kommunikationsplaner

Der vil blive iværksat målrettede informationskampagner over for de virksomheder, som berøres af lovforslaget.

I samarbejde med de enkelte styrelser iværksætter Erhvervs- og Vækstministeriet en samlet og koordineret kommunikationsindsats, der dækker flere kanaler fra både cen-

tralt og decentralt niveau. Erhvervsorganisationerne vil blive inddraget i gennemførelsen heraf.

7. Ikrafttræden

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2013. Bekendtgørelserne, der skal udmønte hjemlerne til at fastsætte krav om obligatorisk digital kommunikation, udstedes løbende herefter.

Krav om obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og myndigheder på de områder, som er omfattet af lovforslaget, vil blive indført i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget medfører på sigt væsentlige lettelser i den offentlige administration, efterhånden som digitaliseringsgraden af de enkelte ordninger øges. Der vil i opstartsfasen være omkostninger forbundet med øget support og kommunikation, behandling af dispensationssager m.v., som afholdes indenfor de respektive myndigheders egne rammer. Samlet set vurderes lovforslaget at have positive økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) vurderer, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for virksomhederne, da forslaget ikke indeholder krav til virksomhederne. Det bemærkes dog, at lovforslaget giver bemyndigelse til flere efterfølgende bekendtgørelser, som kan medføre positive og negative administrative konsekvenser for virksomhederne. CKR modtager disse i høring, inden de udstedes, med henblik på at vurdere de administrative konsekvenser for virksomhederne.

Der er ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

10. Administrative konsekvenser for borgerne

Det er vurderingen, at lovforslaget ikke medfører særlige administrative konsekvenser for borgerne. Lovforslaget vedrører primært kommunikation på erhvervsområdet, men på de områder, hvor der også foregår kommunikation mellem borgere og myndigheder, vil der blive taget hensyn til de særlige grupper af borgere, der har vanskeligt ved at håndtere digital kommunikation.

11. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

12. Forholdet til EU-retten

Det følger af det EU-retlige effektivitetsprincip, at medlemsstaterne i deres nationale lovgivning ikke må fastsætte regler, der i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der følger af EU-retten.

En dansk digital signatur kan kun tildeles fysiske og juridiske personer med bopæl i Danmark. Udenlandske virk-

somheder uden fast forretningssted i Danmark kan for tiden ikke selv få en dansk digital signatur og må i givet fald kommunikere digitalt via en dansk konsulent eller lign., hvis der stilles krav om anvendelse af en dansk digital signatur. En sådan konsekvens af et krav om at anvende en dansk digital signatur vurderes at være i strid med EU-retten i forhold til virksomheder med hjemsted i et EU/EØS-land, herunder lov nr. 384 af 25. maj 2009 om tjenesteydelser i det indre marked § 11 og servicedirektivets (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked) artikel 5, 13 og 16 for så vidt angår virksomheder, som udøver aktiviteter, der er omfattet af servicedirektivet. I forhold til direktiv 1999/93 (om E-signatur) kan henvises til afsnit 3.2 om lov om elektronisk signatur.

Udenlandske tjenesteydere fra andre EU/EØS-lande med aktiviteter inden for servicedirektivets anvendelsesområde kan benytte den såkaldte kvikskranke til elektronisk at indsende ansøgninger og de dokumenter, der er nødvendige, for at kompetente myndigheder kan behandle en ansøgning om tilladelse til at optage og udøve den pågældende tjenesteydelsesvirksomhed. Den danske kvikskranke hedder BusinessInDenmark (www.businessindenmark.dk) og udgør gennemførelsen af servicedirektivets artikel 6, som fastslår, at tjenesteydere, der er omfattet af direktivet, skal kunne gennemføre procedurer og formaliteter, der er nødvendige for adgangen til at udføre serviceerhverv elektronisk via kvikskranke. Denne forpligtelse er i dansk ret implementeret ved lov nr. 384 af 25. maj 2009 om tjenesteydelser i det indre marked, § 16, samt nærmere fastsat i bekendtgørelse nr. 1362 af 15. december 2009 om elektronisk kontaktpunkt, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1384 af 10. december 2010. Af bekendtgørelsens § 6, stk. 1, fremgår det, at tjenesteydere fra andre EU/EØS-lande, der er omfattet af servicedirektivet, har ret til via kvikskranken at indsende scannede ansøgninger og dokumenter med scannede underskrifter, medmindre de kompetente myndigheder i overensstemmelse med § 7 i lov om tjenesteydelser stiller krav om originale dokumenter eller bekræftede kopier. Disse regler berøres ikke af dette lovforslag og vil således fortsat gælde for udenlandske tjenesteydere fra andre EU/EØS-lande med aktiviteter inden for servicedirektivets anvendelsesområde.

I de tilfælde, hvor der stilles krav om anvendelse af en dansk digital signatur, vil udenlandske virksomheder blive undtaget fra at kommunikere digitalt med de danske myndigheder.

13. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring hos følgende:

92-gruppen, Advokatnævnet, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Affald Danmark, AffaldVarme, Aarhus, Akademikernes Centralorganisation, Amagerforbrændingen, Amtsrådsforeningen, AMU-Kontrolinstans, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Andelsbolighavernes LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE), Arbejdsmarkedets Erhvervsyngdomssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægs-

pension (ATP), Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdstilsynet, Asfaltindustrien, Banedanmark, BAT-Kartellet, Begravelse Danmark, Benzinforhandlerne Fælles Repræsentation, Beredskabsstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Bilfærgernes Rederiforening, Biodynamisk Forbrugersammenslutning, Bioneer A/S, BL - Danmarks Almene Boliger, Boligselskabernes Landsforening, Brancheforeningen for Biogas, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for Farmaceutiske Industrivirksomheden i Danmark (BFID), Brancheforeningen for Industriel Automation, Brancheforeningen ForbrugerElektronik, Brancheforum Digitale Medier, Brunata, Brüel & Kjær Sound & Vibration Measurement A/S, Bryggeriforeningen, Bureau Veritas, Certification Denmark A/S, Byggeriets Kvalitetskontrol A/S, Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Børnerådet, Børsmæglerforeningen, Campingbranchen, CASI Technology, Center for Fiskeri, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, CO Industri, CO-SEA, Cowi, DABYFO - forum for danske bygningsmyndigheder, Danboat Søsportens Brancheforening, Dancert A/S, Danfoss A/S, Danish Seafood Association, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Almennyttige Boliger, Danmarks, Automobilforhandler Forening D. A. F, Danmarks Eksportråd, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Forskningsråd, Danmarks Fotohandler Forening, Danmarks Jurist- og Økonom Forbund, Danmarks Landbo-ungdom, Danmarks Metrologiske Institut (DMI), Danmarks Nationalbank, Danmarks Optikerforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks, Restaurationer og Caféer, Danmarks Skibskredit A/S, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Skohandlerforening, Danmarks Sportshandler-Forening, Danmarks Statistik, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Vækstråd, Dansk Aktionærforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Beredskabskommunikation, Dansk Bilhandler Union, Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut, Dansk Byggeri, Dansk, Dagligvareleverandør Forening, Dansk Design Center, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Eksporthandling, Dansk El-Forbund, Dansk Energi, Dansk Energi BrancheForening, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervs Fremme (DEF), Dansk Fagpresse, Dansk Fjernvarme, Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM), Dansk Gartneri, Dansk Gasteknisk Center A/S, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheForening, Dansk InternetForum (DIFO), Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk IT, Dansk IT-Sikkerhedsforum, Dansk Iværksætterforening, Dansk Kalibreringsteknik A/S, Dansk Kreditråd, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Landbrugsrådgivning - Videnscentret for Landbrug, Dansk Magasinpresse Udgifterforening, Dansk Marketing Forum, Dansk Metal, Dansk Metals Maritime Afdeling, Dansk Mode og Tekstil, Dansk Opfinderforening (DaFFO), Dansk Pantebrevsforening, Dansk Planteskoleejerforening, Dansk Postordre handel, Dansk Revisorforening (FSR), Dansk Skoventreprenør Forening, Dansk Skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Standard, Dansk Supermarked, Dansk Tandlægeforening, Dansk, Tandplejerfor-

ening, Dansk Taxi Råd, Dansk Textil & Beklædning, Dansk Textil Union, Dansk Tiptjeneste A/S, Dansk Transport og Logistik, Dansk Træforening, Dansk Vand- og spildevandsforening, Dansk Vægtkalibrering, Danske Advokater, Danske Andelsselskaber, Danske Anlægsentreprenører, DAN-SKE ARK, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Bedemænd, Danske Biludlejere, Danske Boligadvokater, Danske Busvognsmænd, Danske Cykelhandlere, Danske Dagblades Forening, Danske Distriktsblade ApS, Danske Forsikrings- og Pensionsmæglere (Forsikringsmæglerforeningen), Danske Forsikringsfunktionærers Landforening, Danske Fysioterapeuter, Danske Gaveartikel- og Brugskunstleverandøre, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Handicaporganisationer, Danske Havecentre, Danske Havne, Danske Lodser, Danske Maritime, Danske Mediers Forum, Danske Møbelhandlere, Danske Regioner, Danske Reklame- og Relationsbureauers BrancheForening, Danske Revisorer – FSR, Danske Skov- og Landskabsingeniører, Danske Speditører, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, De Danske Skovdyrkerforeninger, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Akkreditierungs- Metrologifond (DANAK), Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyrslægeforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Danske Skatteborgerforening, Den Europæiske Centralbank, Den Jydske Haandværkerskole, Det Centrale Handicapråd, Det, Norske Veritas Business Assurance Danmark A/S, Det Økonomiske Råds Sekretariat, DFM, DGC Kontrolinstans (Dansk Gasteknik Center A/S), DHI, Digital Rights, Digitaliseringsstyrelsen, Disciplinærnævnet for Statsautoriserede Revisorer, DJØF, DK-Hostmaster A/S, DMU – Århus, Universitet, Dommerfuldmægtigforeningen v/Lasse Bødker Nielsen, Doms Metrology ApS, Domstolsstyrelsen, DONG Naturgas A/S, DS Håndværk og Industri, Ejendomsmæglerforeningen, Ejendomsmæglerne Landsorganisation, Elbranchens leverandørforening FaFge, Elster- Instromet A/S, Energi- og Olieforum, Energifabrikkerne i Danmark, Energigruppen i Jylland A/S, EnergiMidt A/S, Energinet.dk, Energistyrelsen, Energitilsynet, Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsankenævnet, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Forsyning A/S, EUC Vest, EVU - EL- og VVS-branchens uddannelsessekretariat, Exova METECH A/S, Experimenterende, Danske Radioamatører, FABA - Foreningen af Fabrikker og Importører af Elektriske, Belysningsarmaturer, Fag og Arbejde, Fagligt Fælles Forbund (3F), FDB, FDM, FEHA, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark (Gitte Underbjerg), Finans og Leasing, Finansforbundet, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finansiell Stabilitet A/S, Finansministeriet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, Fiskernes Forbund, Fjernvarme Fyn A/S, Flonidan, Forbrugerklagerrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, FORCE Technology, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Dagligvare Grossister, Foreningen af Danske Inkassoadvokater, Foreningen af Danske InternetMedier (FDIM), Foreningen af Danske Lokale Ugeaviser, Foreningen af Fabrikker og Importører af Elektriske Husholdningsapparater, Foreningen

af Firmapensionskasser, Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringssselskaber, Foreningen af Interne Revisorer, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Foreningen af Kommunale Beredskabschefer, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Politidirektører i Danmarks, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af rådgivende Ingeniører, Foreningen af Småøernes Færgeselskaber, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen af Varmepumpefabrikanter i Danmark, Foreningen af VVS-Grossister, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen for biodynamisk jordbrug, Foreningen for Distance- og Internethandel – FDIH, FOREX, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Forsvaret Efterretningstjeneste, Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste, Forsvarets Materieltjeneste, Forsvarsministeriet, Fotobranchens Leverandør Forening, Fredericia, Maskinmesterskole, Frederiksberg Forsyning, Frederiksberg Kommune, Fritidshusejernes Landbrugsforening, Frivilligrådet, Funktionærenes og Tjenestemændenes Fællesråd, Fyrværkeribrancheforeningen, Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Fødevarestyrelsen, Garantifonden for indskydere og investorer, Garban-Intercapital Scandinavia, Grundfos DK A/S, Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden på Grønland, GTS-foreningen, Guldsmedebranchen i Danmark, GXG Markets A/S, Handelsflådens Velfærdsråd, Hedeselskabet, HK-Danmark, HORESTA, Hovedstadsregionernes Naturgasselskab I/S (HNG), HTS-Industrigruppen, Huset Markedsføring, Håndværkerrådet, IKA - foreningen af offentlige indkøbere, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), Ingeniørforeningen i Danmark, International Transport Danmark, InvesteringsForeningsRådet, ISACA Denmark Chapter, Ista Danmark A/S, IT-B Branchen, ITEK Dansk Industris Branche fællesskab for IT, Justitsministeriet, Kamstrup A/S, Kirkeministeriet, Klagenævnet for Udbud, Klagenævnet for Udbud, Klima- og Energi- og Bygningsministeriet, Komiteen for god Selskabsledelse, Kommunalteknisk Chefforening, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening (KL), Kommunernes Revision, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kooperationen, Kosangas Danmark A/S, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, Kuwait Petroleum DK, Kvinderådet, Københavns Energi, Københavns Kommune, Københavns Politi, Københavns Lufthavne A/S, KøbsmandStandens OplysningsBureau, Landbrug og fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landbrugsrådet, Landdistrikternes Fællesråd, Landis + Gyr A/S, Landsforeningen af forsvarsadvokater, Landsforeningen af Landsbysamfund, Landsforeningen af Statsaut. Fodterapeuter, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsorganisationen Danmark, Landsorganisationen i Danmark, LDM Kvalitets- og Miljørådgivning ApS, Legetøjsbranchens Fællesråd, Lejernes Landsorganisation i Danmark, Lekon Certificering, Liberale Erhvervsråd, Lokale Pengeinstitutter, Lægemedelindustriforeningen, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Maskinmestrenes Forening, Materialistforeningen, Medicoindustrien, Mejeriforeningen, Midt fyns Vandforsyning A.m.b.a., Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Ministeriet for

By, Bolig og Landdistrikter, Ministeriet for Børn og Undervisning, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelse, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Ligestilling og Kirke, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Minol A7S, Moderniseringsstyrelsen, Møbelhandlernes Centralforening, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Naturgas Fyn A/S, Naturstyrelsen, Nets, Nærbutikkernes Landsforening, Offentligt Ansattes, Organisationer, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Palle Mørch ApS, Parcelhusejernes Forening, Patent- og Varemærkestyrelsen, Pensionsstyrelsen, Plantning & Landskab, Landsforeningen, Politiets Efterretningstjeneste, Post Danmark, Post-Danmarks Juridiske afdeling, Praktiserende, Tandlægers Organisation, Primagas Danmark A/S, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Aarhus, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Q-kontrol, Radio- og tv-nævnet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Regnskabsrådet, Rengørings selskabernes Branche- og arbejdsgiverforening, Renosam, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Revisorkommissionen, Revisornævnet, Revisortilsynet, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Rigs politiet, Rigsrevisionen, Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling, Rådet for større IT-sikkerhed, Sammenslutning af Landbrugets Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Danske Andelskasser, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer, SAS, att. Annika Lund, Scavvægt Nordic A/S, SEAS-NVE, Siemens flow instruments, Sikkerhedsstyrelsen, Skatteministeriet, Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening, Social- og Integrationsministeriet, Solar, SPT-Branche forening for Sæbe, Parfume og Teknisk/Kemiske Artikler, Statens Byggeforskningsinstitut, Statens og kommunernes Indkøbs service A/S (SKI), Statoil A/S, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Statsansattes Kartel, Statsforvaltningen Hovedstaden, Statsforvaltningen Midtjylland, Statsforvaltningen Nordjylland, Statsforvaltningen Sjælland, Statsforvaltningen Syddanmark, Statsministeriet, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Stormrådet, Sundhedsstyrelsen, Sø- og Handelsretten, Søfartens Arbejdsmiljøråd, Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening, Søfartsstyrelsen, Sømændenes Forbund, Søsportens Branche forening, Teatrenes Interesseorganisation, TEC, Teknisk Erhvervsskole Center, Tech College Aalborg, Techem Danmark A/S, Tekniq, Tekniq Kvalitet A/S, Teknisk Landsforbund, Teknologisk Institut, Teknologisk Instituts Kontrolinstans, Teleankenævnet, Teleklagenævnet, Telekommunikationsindustrien i Danmark, The Nordic Association of Troy Manufacturers, Trafikstyrelsen, Translatørforeningen, Transportministeriet, Trescal A/S, Træskibs, Sammenslutningen, TV2/Reklame, TVDanmark A/S, TÜV Nord Danmark, Udenrigsministeriet, UL International Demko A/S, Undervisningsministeriet, Uni-inspektion - Foreningen af Vejere og Målere, Vand og Spildevand, Århus, Varmekontrol, VELTEK, Viking Gas A/S, Vin og Spiritus, Organisation i Danmark V. S. O. D., Virksomhedsforum for Social Ansvar, VP Securities A/S,

Vækstfonden, Vækstforum Region Bornholm, Vækstforum Region Hovedstaden, Vækstforum Region Midtjylland, Vækstforum Region Nordjylland, Vækstforum Region Sjæl-

land, Vækstforum, Region Syddanmark, Western Union A/S, Ædelmetalkontrollen, Ældresagen, Økologisk Landsforening, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Aarhus Vand A/S.

14. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Lovforslaget medfører på sigt væsentlige lettelser i den offentlige administration, efterhånden som digitaliseringsgraden af de enkelte ordninger øges. Samlet set vurderes lovforslaget at have positive økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Lettelserne vil blive afklaret i forbindelse med udmøntningen af lovens bemyndigelser til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation.	Der vil i opstartsfasen af obligatorisk digitalisering være omkostninger forbundet med øget support og kommunikation, behandling af dispensationssager m.v., som afholdes indenfor de respektive myndigheders egne rammer.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) vurderer, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for virksomhederne, da forslaget ikke indeholder krav til virksomhederne. Det bemærkes dog, at lovforslaget giver bemyndigelse til flere efterfølgende bekendtgørelser, som kan medføre administrative konsekvenser for virksomhederne. Der er ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.	Ingen
Konsekvenser for miljøet	-	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	-	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke væsentlige EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til selskabsloven først og fremmest med kapital-selskaber (små såvel som store selskaber), medlemmer af selskabets ledelse, selskabets eventuelle revisor, advokater og andre rådgivere, som optræder på selskabets vegne, om konkrete sager vedrørende anmeldelser og registreringer m.v. samt vejledning.

Erhvervsstyrelsen fører et offentligt register over alle kapital-selskaber, som er omfattet af selskabsloven, dvs. anpartsselskaber og aktieselskaber, herunder partnerselskaber, med hjemsted i Danmark. Endvidere registreres filialer af visse udenlandske selskaber, som driver virksomhed igennem en filial i Danmark.

Registret indeholder en lang række oplysninger om de omfattede selskaber, herunder oplysninger om selskabets stiftelse, ledelse, eventuel revisor, formål, tegningsregel og selskabskapital samt efterfølgende ændringer heri. De registrerede oplysninger er offentligt tilgængelige. De bagved liggende dokumenter – stiftelsesdokument, vedtægter m.v. – er ligeledes offentligt tilgængelige.

Endvidere offentliggøres visse meddelelser m.v. fra selskabet i Erhvervsstyrelsens it-system, f.eks. opfordring til selskabets kreditorer om at anmelde krav i forbindelse med visse kapitalnedsættelser, opløsning, fusion eller spaltning.

Registreringen eller anmeldelsen foretages af selskabet eller af en rådgiver (f.eks. en advokat eller en revisor), som optræder på selskabets vegne.

Selskabets centrale ledelsesorgan har pligt til at registrere eller anmelde oplysninger med henblik på registrering efter reglerne i selskabsloven, som suppleres af bekendtgørelse nr. 675 af 26. juni 2012 om anmeldelse, registrering, gebyr samt offentliggørelse m.v. i Erhvervsstyrelsen (Anmeldelsesbekendtgørelsen). Registreringen eller anmeldelsen foretages af selskabet eller af en rådgiver (f.eks. en advokat eller en revisor), som optræder på selskabets vegne.

Registrering af ovennævnte oplysninger er i en række henseender rettilgørende. For at kunne drive virksomhed som kapital-selskab med begrænset ansvar skal selskabet være registreret i Erhvervsstyrelsen.

Registrerede oplysninger og meddelelser offentliggøres i styrelsens it-system, som er tilgængeligt via Erhvervsstyrelsens hjemmeside. Her kan interesserede søge oplysninger

om registreringer og offentliggjorte meddelelser om kapitalsselskaber.

Den hidtil gældende § 12 i selskabsloven indeholder de overordnede regler for kommunikation med Erhvervsstyrelsen om anmeldelse og registrering m.v. af forhold, som er omfattet af loven. Desuden indeholder § 12 hjemmel til at fastsætte nærmere regler om, hvorledes kommunikationen skal foregå, og de betingelser, der er knyttet til f.eks. anvendelsen af styrelsens digitale selvbetjeningsløsning Webreg. Det kan herunder bestemmes, at styrelsen med øjeblikkelig virkning kan lukke brugerens adgang til at anvende Webreg til selvregistrering i tilfælde af begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at foretage selvregistrering i Webreg.

Digital kommunikation har i en årrække været et tilbud i det omfang, styrelsen har udviklet digitale løsninger til brug for digital kommunikation. Efter de gældende regler i anmeldelsesbekendtgørelsen har kapitalsselskaber således selv mulighed for at registrere visse oplysninger i selvbetjeningsløsningen Webreg. I stedet for at anvende Webreg kan selskaberne udfylde en anmeldelsesblanket, som findes på styrelsens hjemmeside, og indsende blanketten pr. e-mail eller med almindelig post.

Enkelte bestemmelser i loven og anmeldelsesbekendtgørelsen fastsætter dog pligt for kapitalsselskaberne til selv at forestå offentliggørelse af særlig information i styrelsens it-system. Selskaberne skal således selv offentliggøre visse meddelelser m.v. i styrelsens it-system ved brug af Webreg. Det gælder f.eks. for indkaldelse til indløsning af visse kapitalejere.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af selskabsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 8 a, § 8 b og § 8 c, som kapitel 1 a i selskabsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af selskabsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af selskabsloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle ændringer i de gældende bestemmelser, herunder konsekvensændringer, til §§ 9, 12, 19 og 371.

Til nr. 1

§ 8 a

Den foreslåede § 8 a erstatter delvist selskabslovens § 12, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2, nr. 1-3, idet udgangspunktet nu er, at al skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen skal foregå digitalt. De dele af de nævnte bestemmelser, der ikke erstattes af de nye bestemmelser i § 8 a og § 8 c, videreføres i den nye affattelse af § 12 i forslagets § 1, nr. 4.

Med forslagets § 8 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af selskabsloven eller regler, som er udstedt i medfør af selskabsloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. styrelsens digitale selvbetjeningsløsning Webreg. Det kan herunder bestemmes, at styrelsen med øjeblikkelig virkning kan lukke brugerens adgang til at anvende Webreg til selvregistrering i tilfælde af begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at foretage selvregistrering i Webreg. I så fald kan der stilles krav om, at der i stedet skal indgives anmeldelse til styrelsen på anden måde, f.eks. ved indsendelse af anmeldelse pr. e-mail, med henblik på at styrelsen foretager registreringen. Styrelsen har derved mulighed for at sikre sig, at anmeldelsen opfylder kravene i selskabsloven og regler udstedt i medfør heraf samt selskabets vedtægter.

Indtil videre er det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning Webreg, som er omtalt ovenfor, vil blive opretholdt. Desuden vil Webreg blive gjort obligatorisk for en række yderligere registreringspligtige oplysninger samt offentliggørelse af meddelelser og erklæringer m.v. i selskabsforhold. Dette vil ske i takt med, at Webreg udvikles hertil.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af selskabsloven eller regler udstedt i medfør af selskabsloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den

pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til kapitalsekskabets henholdsvis den pågældende ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er selskabet eller den fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 8 b

Den foreslåede nye § 8 b, *stk. 1*, erstatter den gældende § 19, 3. pkt., i selskabsloven. Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af Erhvervsstyrelsen. Den nye § 8 b medfører ikke ændringer i retstilstanden.

Der kan således efter den foreslåede § 8 b, *stk. 1*, fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen som hidtil kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter selskabsloven eller regler udstedt i medfør af selskabsloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 8 c

Den foreslåede nye § 8 c, *stk. 1*, erstatter den gældende § 12, stk. 1, 3. pkt., i selskabsloven. Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af selskabets ledelse eller revisor m.fl.

Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udarbejdet af selskabets centrale ledelsesorgan til brug for generalforsamlingens beslutningstagen. Endvidere dækker bestemmelsen dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Med forslaget præciseres det, at det er en forudsætning for at undlade personlig underskrift, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af selskabslovens § 9, *stk. 1*, er en redaktionel ændring, som er en konsekvens af den foreslåede ændrede affattelse af selskabslovens § 12 i forslaget § 1, nr. 4.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring af § 9, *stk. 3*, er en redaktionel ændring, som er en konsekvens af den foreslåede ændrede affattelse af selskabslovens § 12 i forslaget § 1, nr. 4.

Til nr. 4

Der foreslås en ny affattelse af selskabslovens § 12, som med redaktionelle ændringer og præciseringer viderefører de dele af de gældende bestemmelser i § 12, der ikke er erstattet af de foreslåede nye bestemmelser i § 8 a og § 8 c i forslaget § 1, nr. 1.

Den gældende § 12, der blev indført ved lov nr. 470 af 12. juni 2009, viderefører kravene til de dokumenter, der skal indleveres, i den dagældende aktieselskabslovs § 154, stk. 3, 1.-3. pkt., og § 179, stk. 1, samt den dagældende anpartsselskabslovs § 69, stk. 2, 1. og 2. pkt., og § 78 a, stk. 1. De hidtidige bemærkninger til § 12 er fortsat gældende, for så vidt angår de dele af § 12, der ikke er erstattet af de nye bestemmelser i § 8 a og § 8 c. Det drejer sig om følgende:

»Af hensyn til lovens brugervenlighed er der lagt vægt på at undgå at komplicere lovteksten med tekniske og administrative bestemmelser, hvor disse mere hensigtsmæssigt kan fastsættes ved bekendtgørelse. En række af disse bestemmelser udspringer af de krav, som er fastsat i 1. selskabsdirektivs (68/151/EØF) artikel 2 og 3, samt ændringsdirektivets (2003/58/EF) artikel 3 a. Hjemmelsbestemmelserne i den gældende aktieselskabslovs § 154, stk. 3-8, og anpartsselskabslovs § 69, stk. 2-7, foreslås videreført samlet i det foreslåede stk. 2.

I forlængelse heraf foreslås det, at mere detaljerede bestemmelser især af teknisk karakter fastsættes ved bekendtgørelse. Dette inkluderer også de gældende bestemmelser i aktieselskabslovens § 158, stk. 1, og anpartsselskabslovens § 75, stk. 1, om, hvilke oplysninger der straks skal offentliggøres, samt hvorvidt oplysninger mv. er offentligt tilgængelige eller ej, jf. forslaget § 2, nr. 4 og 5.

De nævnte oplysninger har hidtil dels fremgået umiddelbart af aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven og dels delvist fremgået af disse love, således at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har været tillagt bemyndigelse til at fastsætte supplerende eller uddybende forskrifter. Ud fra det overordnede sigte at skabe et klart og let tilgængeligt regelgrundlag foreslås det, at disse detaljerede bestemmelser af administrativ og teknisk karakter fastsættes ved bekendtgørelse.

Hvad angår spørgsmålet om offentliggørelse hurtigst muligt, skal dette ses i forlængelse af den foreslåede § 9, hvor efter hensigten i stadigt stigende omfang er at tilbyde kapitalsekskaberne mulighed for selvregistrering med deraf følgende umiddelbar offentlighed. Ved hurtigst muligt skal forstås, at oplysningerne uden ugrundet ophold skal offentliggøres eller videregives til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Det forhold, at de af selskabet bemyndigede umiddelbart kan foretage registreringen, sikrer hurtig opdatering af registreringspligtige oplysninger, hvilket er i selskabets og den berørte personkreds interesse. Endvidere er der på flere områder initiativer, der muliggør offentliggørelse på selskabernes hjemmesider, hvor selskaberne skal have eller har en sådan.«

Efter det foreslåede *stk. 1* kan Erhvervsstyrelsen således som hidtil fastsætte regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter selskabsloven.

Med det foreslåede *stk. 2* kan styrelsen ligeledes som hidtil fastsætte regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter selskabsloven.

Efter forslaget § 3 kan Erhvervsstyrelsen som hidtil fastsætte regler om gebyrer for registrering og udskrifter m.v. Endvidere kan styrelsen fastsætte regler om gebyrer for offentliggørelse, brug af styrelsens it-system og rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling.

Endelig kan styrelsen efter det foreslåede *stk. 4* som hidtil fastsætte regler om betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler og for ikke særligt prissatte ydelser.

Til nr. 5

Selskabslovens § 19 foreslås ophævet, da de deri indeholdte bestemmelser er erstattet af de foreslåede nye bestemmelser i § 8 a og § 8 b i forslagets § 1, nr. 1. Udgangspunktet vil dog fremover være, at al skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Til nr. 6-8

De foreslåede ændringer i nr. 6 og 8 af selskabslovens § 371 er blot redaktionelle ændringer som følge af ændringen i nr. 7.

Efter den foreslåede ændring i nr. 7 af selskabslovens § 371, stk. 2, kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af den foreslåede nye bestemmelse i selskabslovens § 8 a, ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 2

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om erhvervsdrivende fonde som registreringsmyndighed først og fremmest med erhvervsdrivende fonde, medlemmer af fondens ledelse, fondens revisor, advokater og andre rådgivere, som optræder på fondens vegne, om konkrete sager vedrørende anmeldelser og registreringer m.v. samt vejledning. Endvidere kommunikerer henholdsvis Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen som fondsmyndighed med erhvervsdrivende fonde med den nævnte kreds om fondsmyndighedssager samt vejledning.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder regler om bl.a. registrering og offentlighed om en række forhold i erhvervsdrivende fonde og om et offentligt tilsyn med fondene.

Fonde er selvejende og har pr. definition ingen ejere eller deltagere. Der er således ikke nogen generalforsamling eller et lignende organ til at vælge og kontrollere fondens bestyrelse. På grund af den manglende ejerkontrol er fonde underlagt et fondsretligt tilsyn. Tilsynsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde er som udgangspunkt Erhvervsstyrelsen. Justitsministeriet ved Civilstyrelsen er dog fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde, hvis formål ligger inden for Justitsministeriets område, samt fonde med blandede formål, herunder eksempelvis familiefonde.

Fondsmyndighedens opgave er først og fremmest at føre tilsyn med, at fondene administreres i overensstemmelse med fondslovgivningen og den enkelte fonds vedtægt. Fondsmyndigheden har i den forbindelse mulighed for at anmode bestyrelsen om en redegørelse for en nærmere afklaring af forhold, som kan være i strid med vedtægten. Herudover skal fondsmyndigheden godkende ændringer i en fonds vedtægt og give samtykke til fondsbestyrelsens ekstraordinære dispositioner.

På nuværende tidspunkt er der registreret ca. 1.350 erhvervsdrivende fonde, hvoraf Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for ca. 1.150.

Erhvervsstyrelsen fører et offentligt register over erhvervsdrivende fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.

Registret indeholder en lang række oplysninger om de omfattede fonde, herunder oplysninger om fondens stiftelse, bestyrelse og eventuel direktør, revisor, formål, tegningsregel og kapitalforhold samt efterfølgende ændringer heri. De registrerede oplysninger er offentligt tilgængelige. De bagved liggende dokumenter – vedtægter m.v. – er ligeledes offentligt tilgængelige.

Endvidere offentliggøres visse meddelelser m.v. fra en erhvervsdrivende fond i Erhvervsstyrelsens it-system, f.eks. opfordring til fondens kreditorer om at anmelde krav i forbindelse med opløsning eller fusion.

Fondens bestyrelse har pligt til at registrere eller anmelde oplysninger med henblik på registrering efter reglerne i lov om erhvervsdrivende fonde, som suppleres af bekendtgørelse nr.675 af 26. juni 2012 om anmeldelse, registrering, gebyr samt offentliggørelse m.v. i Erhvervsstyrelsen (Anmeldelsesbekendtgørelsen). Registreringen eller anmeldelsen foretages af fonden eller af en rådgiver (f.eks. en advokat eller en revisor), som optræder på fondens vegne.

Registrering af ovennævnte oplysninger er i en række henseender retlighedsskabende. For at kunne drive virksomhed som erhvervsdrivende fond med begrænset ansvar efter lov om erhvervsdrivende fonde skal fonden være registreret i Erhvervsstyrelsen.

Registrerede oplysninger og meddelelser offentliggøres i styrelsens it-system, som er tilgængeligt via Erhvervsstyrelsens hjemmeside. Her kan interesserede søge oplysninger om registreringer og offentliggjorte meddelelser om erhvervsdrivende fonde, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde.

Den hidtil gældende § 60 i lov om erhvervsdrivende fonde indeholder de overordnede regler for kommunikation med Erhvervsstyrelsen om anmeldelse og registrering m.v. af forhold, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde. Desuden indeholder § 60 hjemmel til at fastsætte nærmere regler om, hvorledes kommunikationen skal foregå, og de betingelser, der er knyttet til f.eks. anvendelsen af styrelsens digitale selvbetjeningsløsning Webreg. Det kan herunder bestemmes, at styrelsen med øjeblikkelig virkning kan lukke brugerens adgang til at anvende Webreg til selvregistrering i tilfælde af begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at foretage selvregistrering i Webreg.

Digital kommunikation har i en årrække været et tilbud i det omfang, styrelsen har udviklet digitale løsninger til brug for digital kommunikation. Registrering af oplysninger i den digitale selvbetjeningsløsning Webreg har hidtil været tilbudt i mindre omfang for erhvervsdrivende fonde end for øvrige selskabsformer, f.eks. til ændring af navn og hjemsted. Baggrunden for dette er, at en række dispositioner kræver tilladelse eller samtykke fra fondsmyndigheden og derfor ikke egner sig til selvregistrering. I stedet skal fondene udfylde en anmeldelsesblanket, som findes på styrelsens

hjemmeside, og indsende blanketten pr. e-mail eller med almindelig post efter de gældende regler.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen og fondsmyndigheden, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 3 a, § 3 b og § 3 c, som kapitel 1 a i lov om erhvervsdrivende fonde. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og til og fra fondsmyndigheden om alle forhold, der er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde og bekendtgørelser udstedt i medfør af denne lov. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Samtidig foreslås det, at der foretages konsekvensændringer i den gældende § 60.

Til nr. 1

§ 3 a

Den foreslåede § 3 a erstatter delvist de gældende bestemmelser i § 60, stk. 1-4, i lov om erhvervsdrivende fonde. idet udgangspunktet nu er, at al skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen skal foregå digitalt. De dele af de nævnte bestemmelser, der ikke erstattes af de nye bestemmelser i § 3 a og § 3 b, videreføres i den nye affattelse af § 60, stk. 1-3, i forslaget § 2, nr. 2.

Med forslaget § 3 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde eller regler udstedt efter denne lov, skal foregå digitalt. Bestemmelsen gælder både for kommunikation med Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed og som fondsmyndighed.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde eller regler udstedt i medfør af denne lov ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kom-

met frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Erhvervsstyrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. Erhvervsstyrelsens digitale selvbetjeningsløsning Webreg. Det kan herunder bestemmes, at styrelsen med øjeblikkelig virkning kan lukke brugerens adgang til at anvende Webreg til selvregistrering i tilfælde af begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at foretage selvregistrering i Webreg. I så fald kan der stilles krav om, at der i stedet skal indgives anmeldelse til Erhvervsstyrelsen på anden måde, f.eks. ved indsendelse af anmeldelse pr. e-mail, med henblik på, at styrelsen foretager registreringen. Styrelsen har derved mulighed for at sikre sig, at anmeldelsen opfylder kravene i lov om erhvervsdrivende fonde og regler udstedt i medfør heraf samt fondens vedtægter.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at det vil blive gjort obligatorisk at anvende den digitale selvbetjeningsløsning Webreg, som er omtalt ovenfor, ved registrering af visse registreringspligtige oplysninger, som ikke kræver fondsmyndighedens tilladelse eller samtykke. Dette vil ske i takt med, at Webreg udvikles hertil.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen kan der stilles krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til fondens henholdsvis det pågældende ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en fond eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende fond eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en fond eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer

og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 4* kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren på tilsvarende måde som efter *stk. 1-3* fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Civilstyrelsen, der i praksis varetager fondsmyndighedsopgaver på vegne af justitsministeren, om forhold, som er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

§ 3 b

Den foreslåede nye *§ 3 b, stk. 1*, erstatter den gældende *§ 60, stk. 1, 3. pkt.* Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af Erhvervsstyrelsen. Den nye *§ 3 b* medfører ikke ændringer i retstilstanden.

Der kan således efter den foreslåede *§ 3 b, stk. 1*, fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen som hidtil kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om erhvervsdrivende fonde eller regler udstedt i medfør heraf uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 3* kan erhvervs- og vækstministeren for Civilstyrelsen efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler svarende til *stk. 1* og *2*.

§ 3 c

Den foreslåede nye *§ 3 c* vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af fondens bestyrelse eller revisor m.fl.

Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udarbejdet af fondens bestyrelse til brug for fondsmyndighedens beslutningstagen. Endvidere dækker bestemmelsen dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksem-

pelvis kan underskrive dokumenter med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Der foreslås en ny affattelse af § 60, *stk. 1-3*, i lov om erhvervsdrivende fonde, som med redaktionelle ændringer og præciseringer viderefører de dele af de gældende bestemmelser i § 60, *stk. 1-4*, som ikke er erstattet af de nye bestemmelser i § 3 a og § 3 b. De gældende bestemmelser i § 60, *stk. 1-4*, blev indsat ved lov nr. 449 af 7. juni 2001. Bestemmelserne svarer indholdsmæssigt til de gældende bestemmelser i selskabslovens § 12, *stk. 2*. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til den foreslåede ændring af selskabslovens § 12 i forslaget § 1, nr. 4.

Efter det foreslåede *stk. 1* kan Erhvervsstyrelsen som hidtil fastsætte regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter lov om erhvervsdrivende fonde. Hvor anmelderen selv foretager registreringen, træder sådanne registreringer i stedet for indsendelse af anmeldelse som hidtil. Den gældende bestemmelse i § 60, *stk. 3*, 3. pkt., er dog ikke medtaget udtrykkeligt i forslaget, da bestemmelsen er dækket af formuleringen i forslaget *stk. 1*, 2. pkt.

Med det foreslåede *stk. 2* kan styrelsen ligeledes som hidtil fastsætte regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter lov om erhvervsdrivende fonde.

Efter forslaget *stk. 3* kan Erhvervsstyrelsen stille krav om, at der i indtil 3 år (efter de hidtidige regler 5 år) fra registreringstidspunktet indsendes bevis for, at en registrering eller anmeldelse er lovligt foretaget. Den foreslåede ændring fra 5 til 3 år er i overensstemmelse med de almindelige forældelsesregler, jf. den almindelige forældelsesfrist i forældelseslovens § 3.

Det gældende *stk. 5* bliver herefter *stk. 4*.

Til nr. 3

Efter den foreslåede ændring af § 62, *stk. 2*, i lov om erhvervsdrivende fonde kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af de

foreslåede nye bestemmelser i § 3 a, *stk. 1* eller 2, ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 3

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om visse erhvervsdrivende virksomheder først og fremmest med virksomheder omfattet af loven, medlemmer af virksomhedens ledelse, virksomhedens eventuelle revisor, advokater og andre rådgivere, som optræder på virksomhedens vegne, om konkrete sager vedrørende anmeldelser og registreringer m.v. samt vejledning.

Erhvervsstyrelsen fører et offentligt register over virksomheder med begrænset ansvar, som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Det vil sige selskaber med begrænset ansvar (S. M. B. A.), som ikke er anpartselskaber eller aktieselskaber, andelsselskaber med begrænset ansvar (A. M. B. A.) og foreninger med begrænset ansvar (F. M. B. A.) med hjemsted i Danmark. Endvidere registreres visse interessentskaber og kommanditselskaber samt filialer af udenlandske virksomheder med begrænset ansvar, som driver virksomhed igennem en filial i Danmark.

Registret indeholder en lang række oplysninger om de omfattede virksomheder, herunder oplysninger om virksomhedens stiftelse, ledelse, eventuel revisor, formål og tagningsregel samt efterfølgende ændringer heri. De registrerede oplysninger er offentligt tilgængelige. De bagved liggende dokumenter – vedtægter m.v. – er ligeledes offentligt tilgængelige.

Endvidere offentliggøres visse meddelelser m.v. fra virksomheden i Erhvervsstyrelsens it-system, f.eks. opfordring til virksomhedens kreditorer om at anmelde krav i forbindelse med opløsning, fusion eller spaltning.

Virksomhedens ledelse har pligt til at registrere eller anmelde oplysninger med henblik på registrering efter reglerne i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, som suppleres af bekendtgørelse nr. 675 af 26. juni 2012 om anmeldelse, registrering, gebyr samt offentliggørelse m.v. i Erhvervsstyrelsen (Anmeldelsesbekendtgørelsen). Registreringen eller anmeldelsen foretages af virksomheden eller af en rådgiver (f.eks. en advokat eller en revisor), som optræder på virksomhedens vegne.

Registrering af ovennævnte oplysninger er i en række henseender rettidigsskabende. For at kunne drive virksomhed som selskab med begrænset ansvar (S. M. B. A.), andelsselskab med begrænset ansvar (A. M. B. A.), forening med begrænset ansvar (F. M. B. A.) eller filial af en udenlandsk virksomhed med begrænset ansvar skal virksomheden henholdsvis filialen være registreret i Erhvervsstyrelsen.

Foruden ovennævnte virksomhedsformer registreres visse virksomhedsformer, hvor deltagerne ikke har begrænset ansvar, i Erhvervsstyrelsen. Det drejer sig om interessentskaber og kommanditselskaber, hvori alle interessenterne henholdsvis komplementarerne er kapitalselskaber eller selskaber med en tilsvarende retsform.

Registrerede oplysninger og meddelelser offentliggøres i styrelsens it-system, som er tilgængeligt via Erhvervsstyrel-

sens hjemmeside. Her kan interesserede søge oplysninger om registreringer og offentliggjorte meddelelser om virksomheder, som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Den hidtil gældende § 13 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder indeholder de overordnede regler for kommunikation med Erhvervsstyrelsen om anmeldelse og registrering m.v. af forhold, som er omfattet af loven. Desuden indeholder § 13 hjemmel til at fastsætte nærmere regler om, hvorledes kommunikationen skal foregå, og de betingelser, der er knyttet til f.eks. anvendelsen af styrelsens digitale selvbetjeningsløsning Webreg. Det kan herunder bestemmes, at styrelsen med øjeblikkelig virkning kan lukke brugerens adgang til at anvende Webreg til selvregistrering i tilfælde af begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at foretage selvregistrering i Webreg.

Digital kommunikation har i en årrække været et tilbud i det omfang, styrelsen har udviklet digitale løsninger til brug for digital kommunikation. Efter de gældende regler i anmeldelsesbekendtgørelsen har virksomheder omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder således selv mulighed for at registrere visse oplysninger i selvbetjeningsløsningen Webreg. Registrering af oplysninger i den digitale selvbetjeningsløsning Webreg har hidtil været tilbudt i mindre omfang for virksomheder omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, f.eks. til ændring af navn og hjemsted. Baggrunden for dette er, at virksomheder, der ønsker registrering som S. M. B. A., A. M. B. A. eller F. M. B. A. skal opfylde en række betingelser, som indeholder elementer af skønsmæssig karakter. Sådanne sagstyper egner sig derfor ikke til selvregistrering. I stedet for at anvende Webreg kan virksomhederne udfylde en anmeldelsesblanket, som findes på styrelsens hjemmeside, og indsende blanketten pr. e-mail eller med almindelig post.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 5 a, § 5 b og § 5 c, som kapitel 1 a i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og bekendtgørelser udstedt i medfør af heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle ændringer til de gældende bestemmelser, herunder konsekvensændringer, til §§ 13 og 15 e.

Til nr. 1

§ 5 a

Den foreslåede § 5 a erstatter delvist de gældende bestemmelser i § 13, stk. 1, og stk. 2, nr. 1-4, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, idet udgangspunktet nu er, at al skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen skal foregå digitalt. De dele af de nævnte bestemmelser, der ikke erstattes af de nye bestemmelser i § 5 a, § 5 b og § 5 c, videreføres i den nye affattelse af § 12 i forslaget § 1, nr. 4.

Med forslaget § 5 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder eller regler, som er udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder eller regler udstedt i medfør af denne lov, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. styrelsens digitale selvbetjeningsløsning Webreg. Det kan herunder bestemmes, at styrelsen med øjeblikkelig virkning kan lukke brugerens adgang til at anvende Webreg i tilfælde af begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at foretage selvregistrering i Webreg. I så fald kan der stilles krav om, at der i stedet skal indgives anmeldelse til styrelsen på anden måde, f.eks. ved indsendelse af anmeldelse pr. e-mail, med henblik på, at styrelsen foretager registreringen. Styrelsen har derved mulighed for at sikre sig, at anmeldelsen opfylder kravene i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og regler udstedt i medfør heraf samt virksomhedens vedtægter.

Indtil videre er det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at det vil blive gjort obligatorisk at anvende den digitale selvbetjeningsløsning Webreg, som er omtalt ovenfor, ved registrering af en række registreringspligtige oplysninger samt offentliggørelse af meddelelser og erklæringer m.v. om forhold, som er omfattet af lov om vis-

se erhvervsdrivende virksomheder og regler, som er udstedt i medfør heraf. Dette vil ske i takt med, at Webreg udvikles hertil.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse. På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis den pågældende ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af Lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan

desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 5 b

Den foreslåede nye § 5 b erstatter delvist den gældende § 13, stk. 1, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Den nye § 5 b medfører ikke ændringer i retstilstanden.

Der kan således efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen som hidtil kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder eller regler udstedt i medfør heraf uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis doku-

mentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 5 c

Den foreslåede nye § 5 c, stk. 1, erstatter delvist den gældende § 13, stk. 1, 3. pkt., i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomhedens ledelse eller revisor m.fl.

Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udarbejdet af ledelsen til brug for generalforsamlingens eller lignende øverste forsamlings beslutningstagen. Endvidere dækker bestemmelsen dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumenter med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Med forslaget præciseres det, at bestemmelsen både gælder for dokumenter, som skal indsendes til Erhvervsstyrelsen, og dokumenter, som ikke skal indsendes til Erhvervsstyrelsen.

Med forslaget præciseres det desuden, at det er en forudsætning for at undlade personlig underskrift, at underskrivervnen anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Der foreslås en ny affattelse af § 13, der med redaktionelle ændringer og præciseringer viderefører de dele af de gældende bestemmelser i § 13, som ikke er erstattet af de nye bestemmelser i § 5 a, § 5 b og § 5 c. Den foreslåede nye affattelse af § 13 medfører ikke ændringer i retstilstanden.

Den gældende § 13 blev indsat i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder ved lov nr. 516 af 12. juni 2009 (lovforslag nr. L 171 af 25. marts 2009). L 171 indeholder ikke selvstændige bemærkninger til § 13, men henviser til bemærkningerne til selskabslovens § 12, som er omtalt under forslaget til § 1, nr. 4, vedrørende ændringen af selskabslovens § 12.

Efter det foreslåede stk. 1 kan Erhvervsstyrelsen som hidtil fastsætte regler om anmeldelse og registrering af forhold,

som er registreringspligtige efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Med det foreslåede stk. 2 kan styrelsen ligeledes som hidtil fastsætte regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Efter forslagens stk. 3 kan Erhvervsstyrelsen som hidtil fastsætte regler om gebyrer for registrering og udskrifter m.v. Endvidere kan styrelsen fastsætte regler om gebyrer for offentliggørelse, brug af styrelsens it-system og rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling.

Endelig kan styrelsen efter det foreslåede stk. 4 som hidtil fastsætte regler om betaling af et årligt gebyr for administration af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og for ikke særligt prissatte ydelser.

Til nr. 3-5

Efter den foreslåede § 15 e, stk. 5, kan afgørelser, som Erhvervsstyrelsen har truffet i henhold til forskrifter, der er udstedt i medfør af de foreslåede nye bestemmelser i § 5 a, stk. 1 eller 2, jf. forslagens § 3, nr. 1, ikke indbringes for Erhvervsankenævnet.

De øvrige ændringer i § 15 e er redaktionelle ændringer som følger af det foreslåede nye stk. 5.

Til § 4

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til årsregnskabsloven først og fremmest med de af loven omfattede virksomheder, medlemmer af virksomhedens ledelse, virksomhedens eventuelle revisor, advokater og andre rådgivere, som optræder på virksomhedens vegne, om konkrete sager samt vejledning.

Virksomheder, som er omfattet af årsregnskabsloven, skal indsende en række regnskabsdokumenter til Erhvervsstyrelsen med henblik på at gøre dokumenterne offentligt tilgængelige for interesserede regnskabsbrugere. Det drejer sig om årsrapporter, undtagelseserklæringer m.v., som indsendes til styrelsen i stedet for årsrapporter, halvårsrapporter for statslige aktieselskaber og delårsrapporter for virksomheder, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked i et EU/EØS-land (»børsnoterede virksomheder«) samt afsluttende likvidationsregnskaber, jf. årsregnskabslovens § 139, stk. 2.

Når Erhvervsstyrelsen har modtaget de pågældende dokumenter, offentliggør styrelsen straks modtagelsen heraf.

Årsregnskabslovens § 155 indeholder allerede i dag hjemmel til at fastsætte regler om, at årsrapporter og andre dokumenter, som styrelsen modtager efter denne lov, skal indberettes digitalt, og at kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen i forbindelse hermed skal foregå digitalt.

Den nævnte hjemmel til at indføre obligatorisk digital kommunikation blev indført i årsregnskabsloven ved lov nr. 341 af 27. april 2011 (lovforslag nr. L 139 af 9. februar

2011). Hjemlen udmøntes gradvist i takt med udviklingen af Erhvervsstyrelsens it-system.

I første omgang er hjemlen blevet udnyttet således, at årsrapporter for virksomheder i regnskabsklasse B (små virksomheder) skal indberettes digitalt fra og med årsrapporter, som har balancedato den 31. januar 2012. Det vil sige årsrapporter, som har indsendelsesfrist til Erhvervsstyrelsen den 30. juni 2012. De nærmere regler herom fremgår af kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 837 af 14. august 2012 om indsendelse til og offentliggørelse af årsrapporter m.v. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation i forbindelse hermed. Heraf fremgår det bl.a., at virksomhederne skal anvende bestemte digitale indberetningsløsninger til brug for indberetning af årsrapport til Erhvervsstyrelsen.

For virksomheder omfattet af regnskabsklasse C (mellemstore og store virksomheder) bliver det obligatorisk at indberette årsrapport digitalt for årsrapporter med balancedato efter den 31. december 2012, og for virksomheder omfattet af regnskabsklasse D (statslige aktieselskaber og børsnoterede virksomheder) bliver dette obligatorisk for årsrapporter med balancedato efter den 31. december 2013, jf. § 9, stk. 1, i den nævnte bekendtgørelse.

For børsnoterede virksomheder bliver det desuden obligatorisk at indberette delårsrapport digitalt, jf. § 31 i den nævnte bekendtgørelse.

Endvidere vil der på sigt også blive fastsat krav om digital indberetning af andre former for regnskabsdokumenter, herunder undtagelseserklæringer m.v., som indsendes i stedet for årsrapporter og halvårsrapporter for statslige aktieselskaber til Erhvervsstyrelsen.

For en nærmere gennemgang af de digitale indberetningsløsninger og den gradvise overgang til digital indberetning af årsrapporter m.v. kan der henvises til bemærkningerne til § 1 i lovforslag nr. L 139 af 9. februar 2011: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, side 21 ff).

Indtil en virksomhed bliver omfattet af pligten til at indberette årsrapport digitalt, skal virksomheden indsende sin årsrapport på papir med almindelig post til en nærmere angivet postboksadresse, som fremgår af ovennævnte bekendtgørelse. Virksomheden kan dog frivilligt foretage digital indberetning i det omfang, Erhvervsstyrelsen har udviklet it-systemer til at håndtere dette. Oplysninger herom offentliggøres på styrelsens hjemmeside. Det samme gælder for indsendelse af undtagelseserklæringer m.v., som træder i stedet for indsendelse af årsrapport, og afsluttende likvidationsregnskaber samt halvårsrapporter for statslige aktieselskaber. For disse typer af regnskabsdokumenter er der p.t. ikke fastsat regler om obligatorisk digital kommunikation.

Foruden selve indsendelsen af de pågældende regnskabsdokumenter kommunikerer Erhvervsstyrelsen og virksomhederne også skriftligt om en række forhold i forbindelse med indsendelsen. Det er navnlig tilfældet, hvis det pågældende regnskabsdokument, f.eks. en årsrapport, ikke modtages rettidigt i styrelsen. Endvidere kommunikerer styrelsen med virksomheden henholdsvis virksomhedens eventuelle

revisor, hvis styrelsen som led i en stikprøvekontrol af f.eks. en virksomheds årsrapport bliver opmærksom på, at årsrapporten indeholder åbenbare overtrædelser af lovgivningen.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af årsregnskabsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven.

Der har hidtil ikke været fastsat regler om disse former for skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 153 a, § 153 b og § 153 c, som kapitel 19 a i årsregnskabsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af årsregnskabsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af årsregnskabsloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Bestemmelserne erstatter de gældende bestemmelser i § 155, stk. 2-4, og § 155 a, som samtidig foreslås ophævet. Endvidere foreslås nogle præciseringer og ændringer i de gældende bestemmelser i § 155, stk. 1, og § 163.

Til nr. 1

§ 153 a

Den foreslåede § 153 a, stk. 1, erstatter den gældende § 155, stk. 2, i årsregnskabsloven, idet udgangspunktet nu er, at al skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen skal foregå digitalt. Den gældende bestemmelse blev indført i årsregnskabsloven ved lov nr. 341 af 27. april 2011. De hidtidige bemærkninger til § 155, stk. 2, vil fortsat være gældende, jf. specielle bemærkninger til § 155, stk. 2: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, side 21 ff), med de tilføjelser, der fremgår af det følgende.

Med forslaget udvides hjemlen til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation således, at den omfatter skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen med enhver om alle forhold, der er omfattet af årsregnskabsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af årsregnskabsloven. Det vil sige ikke alene indberetning af regnskabsdokumenter og kommunikation i forbindelse hermed, men eksempelvis også skriftlige henvendelser om fortolkningsspørgsmål samt kommunikation i forbindelse med regnskabskontROLSager, herunder også sager, hvor Erhvervsstyrelsen optræder som sekretariat for Fondsrådet.

Det foreslåede stk. 1 indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3, der svarer til den gældende § 155, stk. 4. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af de digitale indberetningsløsninger for årsrapporter, som er omtalt ovenfor, vil blive opretholdt. Desuden vil det som nævnt ligeledes blive gjort obligatorisk for virksomheder omfattet af regnskabsklasse C og regnskabsklasse D at indberette årsrapport digitalt via de digitale indberetningsløsninger som omtalt ovenfor. På sigt vil digital indberetning desuden blive gjort obligatorisk for andre regnskabsdokumenter, herunder undtagelseserklæringer m.v., der indsendes til Erhvervsstyrelsen i stedet for årsrapporter, halvårsrapporter for statslige aktieselskaber og delårsrapporter for børsnoterede virksomheder samt afsluttende likvidationsregnskaber.

Som udgangspunkt vil de digitale indberetningsløsninger kunne anvendes af virksomheden eller en rådgiver, eksempelvis en revisor eller en advokat, som virksomheden har anmodet om at foretage indberetningen. Hvis Erhvervsstyrelsen får en begrundet formodning om, at der er sket eller vil ske misbrug af adgangen til at indberette årsrapporter m.v. via de digitale indberetningsløsninger, kan styrelsen med øjeblikkelig virkning lukke brugerens adgang til at anvende de digitale indberetningsløsninger. I så fald kan der stilles krav om, at årsrapporten m.v. skal indberettes digitalt af en anden, f.eks. virksomhedens advokat eller revisor, eller i særlige tilfælde indsendes på papir.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af årsregnskabsloven eller regler udstedt i medfør af årsregnskabsloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, ligesom efter den gældende § 155, stk. 2, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Overgangsordninger i forbindelse med overgangen fra papirbaseret til digital indberetning af årsrapport, som er beskrevet i bemærkningerne til den gældende bestemmelse, jf. de specielle bemærkninger til § 155, stk. 2: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, side 23), vil også være aktuelle for den foreslåede § 153 a, stk. 1, i en overgangsperiode. Hjemlen til at fastsætte overgangsordninger efter den gældende § 155, stk. 2, er p.t. udmøntet i §§ 15 og 16 om forenklet indberetning i bekendtgørelse nr. 837 af 14. august 2012 om indsendelse til og offentliggørelse af årsrapporter m.v. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation i forbindelse hermed.

I bekendtgørelsen kan der, ligesom efter den gældende § 155, stk. 2, desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden for så vidt angår pligten til at indberette årsrapport digitalt, som er beskrevet i bemærkningerne til den gældende § 155, stk. 2, jf. specielle bemærkninger til § 155, stk. 2: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, side 23), vil også være aktuelle for den foreslåede § 153 a, stk. 1. Hjemlen til at fastsætte fritagelse for pligten til digital indberetning af årsrapport efter den gældende § 155, stk. 2, er p.t. udmøntet i § 13 i ovennævnte bekendtgørelse.

Desuden kan fritagelsesmuligheden tænkes anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en generel gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende. Bestemmelsen viderefører den gældende § 155, stk. 3.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. Bestemmelsen viderefører den gældende § 155, stk. 4.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 153 b

Den foreslåede § 153 b om fravigelse af underskriftskrav m.v. for dokumenter, der er udstedt af Erhvervsstyrelsen, viderefører den gældende § 155 a, som samtidig foreslås ophævet i forslagets § 4, nr. 3. Der er alene tale om en flytning af § 155 a, der blev indført ved lov nr. 341 af 24. april 2011, til § 153 b. De hidtidige bemærkninger til § 155 a er derfor fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 155 a: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, side 25).

§ 153 c

Den foreslåede § 153 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomhedens ledelse eller revisor m.fl.

Med hjemmel i den gældende generelle regel i årsregnskabslovens § 155, stk. 1, hvorefter der kan fastsættes regler

om indsendelse af årsrapporter m.v., er der allerede i dag fastsat regler om fravigelse af krav om personlig underskrift i § 26 i bekendtgørelse nr. 837 af 14. august 2012 om indsendelse til og offentliggørelse af årsrapporter m.v. i Erhvervsstyrelsen samt kommunikation i forbindelse hermed, for så vidt angår årsrapporter m.v., som indberettes digitalt eller indsendes på papir med almindelig post til Erhvervsstyrelsen. Det er ikke omtalt i bemærkningerne til den gældende bestemmelse, at underskriftskravet kan fraviges, men dette følger forudsætningsvis af årsregnskabsloven.

Det foreslås, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i årsregnskabsloven om fravigelse af underskriftskrav, som er udformet efter samme model som tilsvarende bestemmelser i dette lovforslag.

I forslagets *stk. 1* anføres det, at det er en forudsætning for at undlade personlig underskrift, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås at indsætte en tilføjelse i årsregnskabslovens § 155, *stk. 1*, således at det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, at afsluttende likvidationsregnskaber, der indsendes til Erhvervsstyrelsen i henhold til årsregnskabslovens § 139, stk. 2, også er omfattet af Erhvervsstyrelsens hjemmel til at fastsætte regler om indsendelse af regnskabsdokumenter til styrelsen.

Til nr. 3

Det foreslås, at bestemmelser vedrørende kommunikation i årsregnskabslovens § 155, stk. 2-4, og § 155 a ophæves, da bestemmelserne er erstattet af de foreslåede nye bestemmelser i § 153 a, § 153 b og § 153 c i forslagets § 4, nr. 1.

Til nr. 4

Det foreslås at indsætte en tilføjelse i årsregnskabslovens § 155 b, *stk. 1*, således at det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, at afsluttende likvidationsregnskaber, som indsendes til Erhvervsstyrelsen i henhold til årsregnskabslovens § 139, stk. 2, også er omfattet af Erhvervsstyrelsens hjemmel til at fastsætte regler om offentliggørelse af regnskabsdokumenter, som indsendes til styrelsen.

Til nr. 5-7

Efter den foreslåede § 163, *stk. 3*, kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af årsregnskabslovens § 153 a, ikke indbringes for an-

den administrativ myndighed. De øvrige ændringer i § 163 er redaktionelle ændringer som følge af det foreslåede nye stk. 3.

Til § 5

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til bogføringsloven først og fremmest med bogføringspligtige virksomheder, medlemmer af virksomhedens ledelse, virksomhedens eventuelle revisor, advokater og andre rådgivere, som optræder på virksomhedens vegne, om konkrete sager, herunder navnlig ansøgninger om opbevaring af regnskabsmateriale i udlandet, samt vejledning. Erhvervsstyrelsen samt andre myndigheder kommunikerer endvidere med de omfattede virksomheder om udlevering af regnskabsmateriale i kontroløjemed.

Virksomheder m.v., der er omfattet af bogføringsloven, er som udgangspunkt forpligtet til at opbevare deres regnskabsmateriale i Danmark.

En virksomhed kan dog i stedet opbevare sit regnskabsmateriale i et andet nordisk land, hvis lovens betingelser herfor er opfyldt.

Endvidere kan Erhvervsstyrelsen efter ansøgning give en virksomhed tilladelse til at opbevare sit regnskabsmateriale uden for Norden. De nærmere regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 250 af 23. marts 2006 om opbevaring af regnskabsmateriale i udlandet. Efter de gældende regler stilles der ikke krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

En myndighed kan, i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, i kontroløjemed forlange at få stillet regnskabsmateriale til disposition. Erhvervsstyrelsen kan dog altid indhente relevant regnskabsmateriale, jf. bogføringslovens § 15.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af bogføringsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven.

Der har hidtil ikke været fastsat regler i bogføringsloven om kommunikationsmåden ved skriftlig kommunikation til og fra myndighederne.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, som kapitel 1 a i bogføringsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om alle forhold, der er omfattet af bogføringsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagets § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, som er om-

fattet af bogføringsloven eller af regler, som er udstedt i medfør af bogføringsloven, skal foregå digitalt.

Med myndigheder menes Erhvervsstyrelsen og andre myndigheder, som kommunikerer skriftligt med virksomheder om forhold, som er omfattet af bogføringsloven eller af regler, som er udstedt i medfør af bogføringsloven, f.eks. ovennævnte bekendtgørelse.

Forslaget indebærer, at skriftlige henvendelser m.v. til myndighederne om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til en myndighed på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndighederne, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation, f.eks. pr. e-mail, på de områder, hvor der foregår skriftlig kommunikation, men hvor det ikke er obligatorisk at anvende digital kommunikation i dag. Det drejer sig typisk om ansøgninger om tilladelse til at opbevare virksomhedens regnskabsmateriale i udlandet. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af bogføringsloven eller regler udstedt i medfør heraf.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af

lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden kan f.eks. tænkes anvendt i de tilfælde, hvor en myndighed har anmodet om at få indsigt i en virksomheds regnskabsmateriale, og materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 1 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der eksempelvis sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyl-

des hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede stk. 4 kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen eller andre myndigheder efter forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b

Efter den foreslåede § 1 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter bogføringsloven eller efter regler udstedt i medfør af bogføringsloven eller regler udstedt i medfør heraf uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 1 b, stk. 2, fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende myndighed som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Den foreslåede nye § 1 c vedrører dokumenter, som er omfattet af bogføringsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end en myndighed, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning om tilladelse til at opbevare en virksomheds regnskabsmateriale uden for Norden, hvor ansøgningen vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i stk. 1 kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 6

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til fremgangsmådeloven først og fremmest med virksomheder omfattet af loven og rådgivere, som optræder på virksomhedens vegne, om konkrete sager vedrørende anmeldelser og registreringer m.v. samt vejledning.

Lov om fremgangsmåden ved anmeldelse m.v. af visse oplysninger hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (nu Erhvervsstyrelsen) (fremgangsmådeloven) indeholder fælles bestemmelser om styrelsens sagsbehandling i forbindelse med anmeldelse, registrering og offentliggørelse af oplysninger for forskellige virksomhedstyper og erhverv m.v., som efter anden lovgivning skal registreres og offentliggøres i Erhvervsstyrelsen.

Det drejer sig navnlig om oplysninger, som skal registreres i Erhvervsstyrelsen efter skatte- og afgiftslovgivningen. Registreringen er - afhængig af den pågældende erhvervsudøvelse - en forudsætning for erhvervsudøvelse i Danmark. De registrerede oplysninger indgår i stamdata i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), som føres i Erhvervsstyrelsen.

Lovens §§ 2-7, der er placeret i kapitel 2, indeholder generelle bestemmelser om sagsbehandlingen i Erhvervsstyrelsen. Disse bestemmelser finder anvendelse, uanset hvilken lovgivning registreringspligten fremgår af.

Lovens §§ 8 og 9, der er placeret i kapitel 3, indeholder særlige regler om fremgangsmåden ved anmeldelse og registrering efter visse skatte- og afgiftslove. De nævnte bestemmelser indeholder bl.a. regler om kommunikation mellem de omhandlede virksomheder m.v. og Erhvervsstyrelsen. Af den gældende § 8 fremgår det således, at styrelsen kan fastsætte krav om anvendelse af blanket ved de pågældende anmeldelser og registreringer.

Den gældende § 9 indeholder de overordnede regler for kommunikation med Erhvervsstyrelsen om anmeldelse og registrering efter de pågældende skatte- og afgiftslove. Desuden indeholder § 9 hjemmel til at fastsætte nærmere regler om, hvorledes kommunikationen skal foregå. Der kan herunder stilles krav om, at de omhandlede dokumenter skal indsendes digitalt. Endvidere kan der stilles krav om, at anmeldere m.v. selv skal registrere visse forhold i styrelsens it-system.

I dag foregår kommunikationen på papir, via mails og i en vis udstrækning gennem en digital selvbetjeningsløsning, som det er frivilligt at anvende. Det er tanken at indføre krav om digital selvregistrering i takt med, at it-systemet udvikles hertil. Dette forventes påbegyndt i anden halvdel af 2012.

Lovens §§ 8 og 9 suppleres af regler vedrørende anmeldelse om registrering i henhold til skatte- og afgiftslovgiv-

ningen i kapitel 9 i bekendtgørelse nr. 675 af 26. juni 2012 om anmeldelse, registrering, gebyr samt offentliggørelse m.v. i Erhvervsstyrelsen (Anmeldelsesbekendtgørelsen).

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af fremgangsmådeloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, som kapitel 1 a i fremgangsmådeloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af fremgangsmådeloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle konsekvensændringer til de gældende bestemmelser i §§ 8 og 9.

Til nr. 1

§ 1 a

Den foreslåede § 1 a erstatter delvist fremgangsmådelovens § 9, idet den resterende del af bestemmelsen erstattes af de foreslåede nye bestemmelser i § 1 b og § 1 c. De nye bestemmelser gælder dog for alle forhold, som er omfattet af fremgangsmådeloven og regler udstedt i medfør heraf, hvorimod den hidtil gældende § 9 kun gælder for anmeldelse og registrering efter visse skatte- og afgiftslove.

Med forslaget § 1 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af fremgangsmådeloven og regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af fremgangsmådeloven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at

kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om selvregistrering af oplysninger efter visse skatte- og afgiftslove i Erhvervsstyrelsens it-system vil blive opretholdt.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af fremgangsmådeloven eller regler udstedt i medfør af fremgangsmådeloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til virksomhedens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 4* kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b

Den foreslåede § 1 b erstatter delvist fremgangsmådelovens § 9, stk. 1. § 1 b vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af Erhvervsstyrelsen, idet fravigelse af underskriftskrav for øvrige dokumenter er omfattet af den foreslåede § 1 c.

§ 1 b gælder for alle forhold, som er omfattet af fremgangsmådeloven og forskrifter udstedt i medfør heraf, hvorimod § 9 kun gælder for anmeldelse og registrering efter visse skatte- og afgiftslove.

Der kan således efter den foreslåede § 1 b, *stk. 1*, fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter fremgangsmådeloven eller regler udstedt i medfør af fremgangsmådeloven uden underskrift,

med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Den foreslåede nye § 1 c erstatter delvist den gældende § 9, stk. 1, i fremgangsmådeloven. Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som eksempelvis er udstedt af virksomhedens ledelse.

Der kan f.eks. være tale om dokumenter så som foreningsvedtægter og interessentskabskontrakter, der skal vedhæftes i forbindelse med en skatte- og afgiftsmæssig registrering.

I forslagens *stk. 1* anføres det, at det er en forudsætning for at udlade personlig underskrift, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at § 8, 2. *pkt.*, i fremgangsmådeloven ændres således, at hjemlen til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte krav om anvendelse af blanket, udgår af bestemmelsen. Baggrunden for dette er, at hjemlen hertil allerede er dækket af formuleringen »Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om fremgangsmåden ved anmeldelse og registrering« i den gældende bestemmelse. Der kan desuden henvises til den foreslåede nye § 1 a, jf. forslagens § 6, nr. 1, og bemærkningerne hertil, hvorefter Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation. Med hjemmel heri kan

styrelsen eksempelvis stille krav om anvendelse af en digital selvbetjeningsløsning.

Til nr. 3

Det foreslås, at fremgangsmådelovens § 9 ophæves som en konsekvens af de foreslåede nye § 1 a og § 1 b, jf. forslagens § 6, nr. 1, der erstatter den gældende § 9.

Til § 7

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om Det Centrale Virksomhedsregister først og fremmest med virksomheder om konkrete sager samt vejledning.

Det Centrale Virksomhedsregister (CVR) indeholder grunddata (dvs. oplysninger om navn og adresse m.v.) om virksomheder, som er registreringspligtige efter anden lovgivning, f.eks. de skatte- og afgiftsmæssige love og selskabslovene.

De nærmere regler om registreringen i CVR fremgår af bekendtgørelse nr. 1491 af 15. december 2009 om Det Centrale Virksomhedsregister og www.cvr.dk, som ændret ved bekendtgørelse nr. 977 af 11. august 2010.

Størsteparten af oplysningerne bliver overført til CVR fra registreringer, som er foretaget hos Erhvervsstyrelsen, SKAT, Danmarks Statistik og Beskæftigelsesministeriet. Eventuelle ændringer i de registrerede grunddata overføres ligeledes automatisk til CVR.

Ved registreringen tildeler Erhvervsstyrelsen eller Danmarks Statistik virksomheden et CVR-nummer, som er en entydig identifikation af virksomheden. Virksomheden tildeles endvidere et produktionsenhedsnummer (P-nummer). Udover virksomheden aktiviteter fra eksempelvis flere geografiske adresser, tildeles der P-nummer til hver af disse produktionsenheder (P-enheder). Hvis en virksomhed har flere P-enheder, skal virksomheden selv holde oplysningerne om disse grunddata i CVR opdaterede. Dette sker i dag via den digitale indberetningsløsning, P-enhedsløsningen, på Virk.dk, som virksomhederne er forpligtet til at anvende, jf. § 4, stk. 3, i ovennævnte bekendtgørelse.

I CVR registreres desuden frivillige foreninger, som ikke er registreringspligtige efter anden lovgivning. Dette sker i dag via den digitale selvregistreringsløsning, Frivillige foreninger, på Virk.dk, som virksomhederne er forpligtet til at anvende, jf. § 5, stk. 4, i ovennævnte bekendtgørelse.

Efter CVR-lovens § 19 kan virksomheder anmode om reklamebeskyttelse, således at oplysningerne i CVR ikke må benyttes til reklamehenvendelser. Anmodning herom skal indsendes skriftligt til Erhvervsstyrelsen. Efter styrelsens nuværende praksis kan anmodningen sendes på papir med almindelig post eller pr. e-mail.

Efter CVR-lovens § 17 kan enhver (virksomhed, borger m.v.) efter skriftlig anmodning få oplyst de grunddata, der er optaget i CVR om den pågældende. Efter de gældende regler kan anmodningen sendes på papir med almindelig post eller pr. e-mail.

Der har ikke hidtil været fastsat regler i CVR-loven om kommunikationsmåden ved skriftlig kommunikation til og fra myndighederne.

Det foreslås, at der indsættes to nye bestemmelser i § 4 a og § 4 b i CVR-loven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om alle forhold, som er omfattet af CVR-loven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Endvidere foreslås nogle konsekvensændringer til de gældende bestemmelser i § 11, stk. 4, og § 23, stk. 2.

Til nr. 1

§ 4 a

Med forslaget § 4 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, som er omfattet af CVR-loven eller regler udstedt i medfør af CVR-loven, skal foregå digitalt.

Med myndigheder menes Erhvervsstyrelsen og de øvrige myndigheder, som varetager opgaver efter CVR-loven eller regler, som er udstedt i medfør af CVR-loven, f.eks. bekendtgørelsen om Det Centrale Virksomhedsregister og www.cvr.dk som omtalt ovenfor.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndighederne om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndighederne, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at det fortsat skal være obligatorisk at anvende digital kommunikation på de områder, hvor det i dag er obligatorisk at kommunikere digitalt som nævnt ovenfor.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af CVR-loven eller regler udstedt i

medfør af CVR-loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for administration og kommunikation om forhold, som er omfattet af CVR-loven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, f.eks. ovennævnte bekendtgørelse. Sådanne løsninger kan tænkes gjort obligatoriske at anvende, ikke alene for virksomheder, men også for borgere, når tiden er moden til det.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til virksomhedens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til at anvende digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der f.eks. sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed m.v., som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 4 b

Efter den foreslåede *§ 4 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter CVR-loven eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende myndighed som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at *§ 11, stk. 4*, i CVR-loven ændres således, at hjemlen til at fastsætte regler om fremgangsmåden i forbindelse med registrering og vedligeholdelse af de omhandlede data udgår af bestemmelsen, da hjemlen til at fastsætte regler herom er dækket af den foreslåede nye *§ 4 a*.

Til nr. 3

Efter den gældende *§ 23, stk. 2*, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over afgørelser efter CVR-loven og herunder bestemme, at afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede udvidelse af *§ 23, stk. 2*, indebærer, at ministeren kan bestemme, at afgørelser truffet efter bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af loven, ligeledes ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 8

Erhvervsstyrelsen, Revisorkommissionen, Revisortilsynet og Revisornævnet kommunikerer i henhold til revisorloven først og fremmest med revisionsvirksomheder, revisorer (herunder kommende revisorer) samt rådgivere om konkrete sager samt vejledning.

Revisorloven indeholder regler om godkendelse og registrering af revisorer og revisionsvirksomheder, vilkår for udførelse af opgaver i forbindelse med revision m.v. samt regler om offentligt tilsyn med revisorer og revisionsvirksomheder.

For at kunne udføre erklæringsarbejde efter revisorloven skal man være godkendt revisor. For at blive godkendt revisor skal man bl.a. have bestået en særlig eksamen. De nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse nr. 1029 af 22. oktober 2008 om revisoreksamen og kvalifikationseksamen for henholdsvis statsautoriserede revisorer og registrerede revisorer. Af bekendtgørelsen fremgår det, at ansøgning om indstilling til eksamen skal indsendes til Revisorkommissionen i en form, der er fastsat af Erhvervsstyrelsen. Efter styrelsens nuværende praksis skal ansøgeren udfylde en blanket, som er tilgængelig på styrelsens hjemmeside, og sende blanketten til styrelsen pr. mail eller på papir med almindelig post.

Når ansøgeren har bestået eksamen, sender Erhvervsstyrelsen et brev til den pågældende med anmodning om at indsende en erklæring om, at ansøgeren opfylder en række af lovens øvrige betingelser for at blive godkendt revisor. Sammen med erklæringen skal der bl.a. indsendes dokumentation til styrelsen for, at ansøgeren ikke har forfalden gæld til det offentlige over det i loven fastsatte beløb (restanceattest). Endvidere skal ansøgeren give tilladelse til, at styrelsen indhenter straffeattest hos Rigspolitiet. Straffeattesten indhentes til brug for vurderingen af, om ansøgeren er dømt for et strafbart forhold, som begrunder en nærliggende fare for misbrug af hvervet. I så fald kan styrelsen nægte ansøgeren at blive godkendt revisor.

Desuden skal der foreligge en erklæring fra et forsikrings-selskab om, at ansøgeren opfylder lovens betingelser med

hensyn til forsikring imod økonomiske krav. Nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse nr. 661 af 26. juni 2008 om godkendte revisorerens garantistillelse og ansvarsforsikring. Erklæringer om henholdsvis garantistillelse og ansvarsforsikring skal afgives i en form, som fastsættes af Erhvervsstyrelsen. Efter styrelsens nuværende praksis skal forsikringsselskabet indsende de pågældende erklæringer i en særlig blanket pr. e-mail eller på papir med almindelig post til styrelsen.

Når en person er blevet godkendt revisor, meddeler Erhvervsstyrelsen godkendelsen til den pågældende på papir med almindelig post efter styrelsens nuværende praksis.

Erhvervsstyrelsen fører et offentligt register over godkendte revisorer og revisionsvirksomheder. De nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse nr. 225 af 10. marts 2010 om register over godkendte revisionsvirksomheder og over godkendte revisorer (Revireg).

Efter bekendtgørelsen har revisionsvirksomheder, som har CVR-nummer, pligt til selv at foretage registrering i Revireg af en række oplysninger via internetløsningen Revireg med digital signatur. Revisionsvirksomheder, som ikke har CVR-nummer, kan foretage registrering i Revireg med en personlig digital signatur eller indsende skriftlig anmeldelse på papir til Erhvervsstyrelsen efter de gældende regler.

Hvis en godkendt revisor ønsker at deponere sin godkendelse, meddeler den pågældende dette til styrelsen pr. e-mail eller brev med almindelig post. Styrelsen sletter derefter den pågældende i Revireg.

Hvis styrelsen bliver opmærksom på, at en godkendt revisor ikke længere opfylder lovens betingelser for at være godkendt revisor – f.eks. hvis den pågældende kommer op på en forfalden gæld til det offentlige over en vis størrelse – giver styrelsen den pågældende en frist til at bringe forholdet i orden. Hvis forholdet ikke bringes i orden inden fristens udløb, sletter styrelsen den pågældende i Revireg. Efter styrelsens nuværende praksis foregår kommunikationen med revisor i forbindelse hermed pr. brev med almindelig post.

Ansøgning om genoptagelse i Revireg sendes til Erhvervsstyrelsen på en blanket pr. e-mail eller brev med almindelig post efter styrelsens nuværende praksis. Styrelsen registrerer genoptagelsen i Revireg.

Efter revisorloven kan Erhvervsstyrelsen foretage undersøgelser af revisorer og revisionsvirksomheder med henblik på at konstatere, korrigere eller forhindre overtrædelse af revisorlovgivningen. Styrelsen kan bl.a. stille krav om indsendelse af oplysninger og kan f.eks. påbyde, at overtrædelser bringes til ophør. Lovgivningen indeholder ikke krav om, hvordan kommunikation i forbindelse med sådanne undersøgelser m.v. skal foregå.

Efter revisorloven er revisorer og revisionsvirksomheder underlagt kvalitetskontrol af Revisortilsynet. Revisortilsynet udvælger et antal godkendte revisorer til at udføre kontrollen (kvalitetskontrollanter). Erhvervsstyrelsen fungerer som sekretariat for Revisortilsynet.

I forbindelse med kvalitetskontrol sker der kommunikation mellem 1) Revisortilsynet og den kontrollerede revisionsvirksomhed henholdsvis revisor, 2) Revisortilsynet og kvalitetskontrollanten og 3) kvalitetskontrollanten og den kontrollerede revisionsvirksomhed henholdsvis revisor.

De nærmere regler om kvalitetskontrollen fremgår af bekendtgørelse nr. 625 af 14. juni 2012 om kvalitetskontrol og Revisortilsynets virksomhed samt af Revisortilsynets retningslinjer.

En del af kommunikationen foregår som udgangspunkt obligatorisk digitalt via Revireg med digital signatur. Det gælder bl.a. for kvalitetskontrollantens aftaleindgåelse med og rapportering til Revisortilsynet. Øvrig kommunikation foregår enten pr. e-mail eller brev med almindelig post.

Klager over revisorer og revisionsvirksomheder kan indbringes for Revisornævnet efter reglerne i revisorloven. De nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse nr. 664 af 26. juni 2008 om Revisornævnet. Efter Revisornævnets nuværende praksis skal kommunikation i forbindelse med klager, herunder indgivelse af klage, partshøring og meddelelse af kendelse, foregå pr. brev med almindelig post og skal være forsynet med personlig underskrift.

Klager over forhold i forbindelse med revisoreksamen eller kvalifikationseksamen kan af eksaminanden indgives skriftligt til Revisorkommissionen, der videresender klagen til formanden for den pågældende eksamenskommission. Nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse nr. 1029 af 22. oktober 2008 om revisoreksamen og kvalifikationseksamen for henholdsvis statsautoriserede revisorer og registrerede revisorer.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af revisorloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes fire nye bestemmelser, § 50 a, § 50 b, § 50 c og § 50 d, som kapitel 9 a i revisorloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra henholdsvis Erhvervsstyrelsen, Revisorkommissionen, Revisortilsynet og Revisornævnet om alle forhold, som er omfattet af revisorloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås en ændring til den gældende § 51.

Til nr. 1

§ 50 a

Med forslagens § 50 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af revisorloven eller regler, som er udstedt i medfør af revisorloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at det fortsat skal være obligatorisk for revisionsvirksomheder og godkendte revisorer at anvende den digitale selvbetjeningsløsning Revireg ved registreringer og ændringer i registeret, som er omtalt ovenfor.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til adressatens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelses-

muligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Fritagelsesmuligheden kan endvidere tænkes anvendt, hvis materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse. Det kan f.eks. være tilfældet i forbindelse med en undersøgelsessag, hvor der kan være tale om udveksling af en meget omfattende mængde dokumentation m.v.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er den pågældende virksomhed etc., som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en myndighed på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer

og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 50 b

Efter det foreslåede *stk. 1* kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter revisorloven eller regler udstedt i medfør af revisorloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 50 c

Den foreslåede nye § 50 c vedrører dokumenter, som er omfattet af revisorloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end en myndighed, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer, herunder revisionsvirksomheder og revisorer samt andre, eksempelvis forsikringsvirksomheder, vedrørende dokumentation for revisors forsikring. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning om indstilling til revisoreksamen for statsautoriserede revisorer, hvor ansøgningen og eventuelle bilag vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen med henblik på at opnå indstillingen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 50 d

Med forslaget § 50 d gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der efter revisorlovgivningen varetages af Revisorkommissionen, Revisortilsynet og Revisornævnet.

For forslaget § 50 d, 1. pkt., gør samme synspunkter sig gældende som for forslaget § 50 a, stk. 1. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter forslaget § 50 d, 2. pkt., finder de foreslåede bestemmelser i § 50 a, stk. 2 og 3, og § 50 b tilsvarende anvendelse. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til nr. 2

Efter den foreslåede nye bestemmelse i § 51, stk. 2, 2. pkt., kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 50 a, ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter den gældende § 51, stk. 3, kan afgørelser truffet af Revisorkommissionen, Revisortilsynet eller Revisornævnet ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Bestemmelsen gælder således både for afgørelser, som træffes i henhold til loven og forskrifter, som er udstedt i medfør af loven. Afgørelser, som Revisorkommissionen, Revisortilsynet eller Revisornævnet træffer i henhold til regler udstedt i medfør af den nye § 50 d, vil således være omfattet af den gældende § 51, stk. 3, og vil derfor ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 9

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om translatører og tolke først og fremmest med translatører og tolke, herunder kommende translatører og tolke, vedrørende ansøgninger om beskikkelse som translatør og tolk, konkrete sager samt vejledning.

Lov om translatører og tolke indeholder regler om beskikkelse af translatører og tolke, registrering samt vilkår for udøvelse af virksomhed som translatør og tolk.

Personer, der ønsker beskikkelse som translatør og tolk, skal indsende ansøgning herom til Erhvervsstyrelsen. Efter styrelsens nuværende praksis skal ansøgeren udfylde en blanket, som er tilgængelig på styrelsens hjemmeside, og sende blanketten til styrelsen pr. e-mail eller på papir med almindelig post.

Sammen med ansøgningen skal der indsendes dokumentation til styrelsen for, at ansøgeren opfylder lovens betingelser for at blive beskikket som translatør og tolk, herunder at ansøgeren ikke har forfalden gæld til det offentlige over det i loven fastsatte beløb (restanceattest). Endvidere skal ansøgeren give tilladelse til, at styrelsen indhenter straffeattest hos Rigspolitiet. Straffeattesten indhentes til brug for vurderingen af, om ansøgeren er dømt for et strafbart forhold, som begrunder en nærliggende fare for misbrug af hvervet. I så

fald kan styrelsen nægte ansøgeren at blive beskikket som translatør og tolk.

Hvis ansøgeren opfylder lovens betingelser, beskikker styrelsen den pågældende som translatør og tolk. Styrelsen sender bevis for beskikkelsen til den pågældende pr. brev med almindelig post og optager den pågældende i det offentlige register over beskikkede translatører og tolke.

Hvis styrelsen bliver opmærksom på, at en beskikket translatør og tolk ikke længere opfylder lovens betingelser for at være beskikket – f.eks. hvis den pågældende kommer op på en forfalden gæld til det offentlige over en vis størrelse – giver styrelsen den pågældende en frist til at bringe forholdet i orden. Hvis forholdet ikke bringes i orden inden fristens udløb, sletter styrelsen den pågældende i registret over beskikkede translatører og tolke.

Efter den gældende § 2 kan Erhvervsstyrelsen fastsætte regler om, at ansøgning om beskikkelse skal ske elektronisk, og at bortfald og tilbagekaldelse af beskikkelsen ligeledes sker elektronisk. Denne bemyndigelse har hidtil ikke været udnyttet. Efter styrelsens nuværende praksis foregår kommunikation mellem styrelsen og ansøgere henholdsvis registrerede translatører og tolke pr. e-mail eller pr. brev med almindelig post.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af lov om translatører og tolke og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at § 2 ophæves og erstattes af tre nye bestemmelser, § 2, § 2 a og § 2 b i lov om translatører og tolke. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om translatører og tolke og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. De nye bestemmelser dækker således også den hidtil gældende § 2. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle ændringer til de gældende bestemmelser i § 7 a.

Til nr. 1

§ 2

Med forslagets § 2, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om translatører og tolke eller regler, som er udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af lov om translatører og tolke eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om translatører og tolke eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der endvidere fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til translatører og tolke til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt i de tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den på-

gældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 a

Efter den foreslåede *§ 2 a, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om translatører og tolke eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *§ 2 a, stk. 2*, fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 b

Den foreslåede nye *§ 2 b* vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om translatører og tolke eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om en ansøgningsblanket og eventuelle bilag hertil, der vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen med henblik på beskikkelse som translatør og tolk.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3

Den foreslåede nye affattelse af *§ 7 a* i lov om translatører og tolke indebærer, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt efter de nye bestemmelser i *§ 2, stk. 1-3*, om obligatorisk digital kommunikation, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Dette fremgår af det foreslåede *stk. 2*.

De øvrige ændringer i *§ 7 a* er redaktionelle ændringer, som er en konsekvens af det foreslåede nye *stk. 2*.

Til § 10

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om dispachører først og fremmest med dispachører, herunder kommende dispachører, vedrørende ansøgninger om beskikkelse som dispachør, konkrete sager samt vejledning.

Lov om dispachører indeholder regler om beskikkelse af dispachører, registrering samt vilkår for udøvelse af dispachørvirksomhed.

Personer, der ønsker beskikkelse som dispachør, skal indsende en ansøgning herom til Erhvervsstyrelsen. Efter styrelsens nuværende praksis kan ansøgningen sendes til styrelsen pr. e-mail eller på papir med almindelig post.

Sammen med ansøgningen skal der indsendes dokumentation til styrelsen for, at ansøgeren opfylder lovens betingelser for at blive beskikket som dispachør, herunder at ansøgeren ikke har forfalden gæld til det offentlige over det i loven fastsatte beløb (restanceattest). Endvidere skal ansøgeren give tilladelse til, at styrelsen indhenter straffeattest hos Rigspolitiet. Straffeattesten indhentes til brug for vurderingen af, om ansøgeren er dømt for et strafbart forhold, som begrundet en nærliggende fare for misbrug af hvervet. I så fald kan styrelsen nægte ansøgeren at blive beskikket som dispachør.

Hvis ansøgeren opfylder lovens betingelser, beskikker styrelsen den pågældende som dispachør. Styrelsen sender bevis for beskikkelsen til den pågældende pr. brev med almindelig post og optager den pågældende i det offentlige register over beskikkede dispachører.

Hvis styrelsen bliver opmærksom på, at en beskikket dispachør ikke længere opfylder lovens betingelser for at være beskikket – f.eks. hvis den pågældende kommer op på en forfalden gæld til det offentlige over en vis størrelse – giver styrelsen den pågældende en frist til at bringe forholdet i orden. Hvis forholdet ikke bringes i orden inden fristens udløb, sletter styrelsen den pågældende i registret over beskikkede dispachører.

Efter den gældende § 2 i lov om dispachører kan Erhvervsstyrelsen fastsætte regler om, at ansøgning om beskikkelse skal ske elektronisk, og at bortfald og tilbagekaldelse af beskikkelsen ligeledes sker elektronisk. Denne bemyndigelse har hidtil ikke været udnyttet.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af dispachørloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at § 2 ophæves og erstattes af tre nye bestemmelser, § 2, § 2 a og § 2 c i dispachørloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af dispachørloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. De nye bestemmelser dækker således også den hidtil gældende § 2. Endvidere foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse som § 2 b vedrørende kommunikation til og fra Dispachørkommissionen. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Desuden foreslås en ændring til den gældende § 13 a.

Til nr. 1

§ 2

Med forslagets § 2, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommu-

nikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om dispachører, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af dispachørloven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af dispachørloven eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af dispachørloven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der endvidere fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til dispachører til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de al-

mindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt i de tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 a

Efter den foreslåede § 2 a, *stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om dispachører eller efter regler ud-

stedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 2 a, *stk. 2*, fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 b

Efter den foreslåede § 2 b kan Erhvervsstyrelsen fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Dispachørkommissionen om forhold, som er omfattet af dispachørloven eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Det drejer sig typisk om forhold vedrørende dispachørreksamen.

For forslaget § 2 b, *1. pkt.*, gør samme synspunkter sig gældende som for forslaget § 2, *stk. 1*. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter forslaget § 2 b, *2. pkt.*, finder de foreslåede bestemmelser i § 2, *stk. 2* og *3*, og § 2 a tilsvarende anvendelse. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

§ 2 c

Den foreslåede nye § 2 c vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om dispachører eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Dispachørkommissionen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning og eventuelle bilag hertil, der vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen med henblik på beskikkelse som dispachør.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse

kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede tilføjelse i § 13 a i dispachørloven indebærer, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af de nye bestemmelser i § 2 om obligatorisk digital kommunikation, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter den gældende § 13 a, 2. pkt., kan afgørelser truffet af Dispachørkommissionen ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Bestemmelsen gælder således både for afgørelser, som træffes i henhold til loven og forskrifter, som er udstedt i medfør af loven. Afgørelser, som Dispachørkommissionen træffer i henhold til regler udstedt i medfør af den nye § 2 b, vil således være omfattet af den gældende § 13 a, 2. pkt., og vil derfor ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 11

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven) først og fremmest med revisorer i forbindelse med revisorerens indberetning til styrelsens register over dagligvarebutikker, som er undtaget fra lukketidsreglerne på grund af omsætningens størrelse, samt vejledning.

Lov om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven) regulerer, hvornår der ikke må ske detailsalg fra butikker. Loven indeholder en hovedregel for, hvornår dette ikke må ske (lukketidsreglerne), men fastsætter samtidig en række fritagelser hertil.

Dagligvarebutikker med en omsætning under en vis grænse er således ikke omfattet af lukketidsreglerne, hvis der indsendes en revisorerklæring til Erhvervsstyrelsen, hvoraf det fremgår, at butikken ikke overskrider omsætningsgrænsen. Erklæringen skal indsendes digitalt af revisor via en selvbetjeningsløsning. De nærmere regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 1171 af 8. december 2011 om dokumentation af omsætningens størrelse m.v. i henhold til § 5 i lov om detailsalg fra butikker m.v.

Endvidere kan nævnes, at Erhvervsstyrelsen efter ansøgning kan give tilladelse til, at visse dagligvarebutikker i landområder undtages fra reglerne. Styrelsen kan endvidere efter ansøgning give tilladelse til, at butikker kan undtages fra reglerne ved en ganske særlig lejlighed.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted mellem styrelsen og butikker eller disses rådgivere, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Under de gældende regler kan denne kommunikation foregå såvel på papir som digitalt. I dag foregår langt størstedelen af kommunikationen frivilligt digitalt.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, i lov om detailsalg fra butikker m.v. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. De gældende regler vedrørende selvbetjeningsløsningen, som er omtalt ovenfor, opretholdes uændret.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslaget § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om detailsalg fra butikker m.v. eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af selvbetjeningsløsningen, som er omtalt ovenfor, opretholdes.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om detailsalg fra butikker m.v. eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den

forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til at anvende digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 4* indebærer, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt efter bestemmelserne i *stk. 1* eller *2* om obligatorisk digital kommunikation, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b

Der kan efter bestemmelsen fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om detailsalg fra butikker m.v. uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Den foreslåede § 1 c vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om detailsalg fra butikker m.v. eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning om dispensation fra lukketidsreglerne ved en ganske særlig lejlighed, hvor ansøgningen og eventuelle bilag vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 12

Bevillingsmyndighederne og politimyndighederne kommunikerer i henhold til lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (restaurationsloven) først og fremmest med selskaber m.v. og personer, som søger om alkoholbevilling og andre tilladelser samt vejledning i forbindelse hermed.

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til loven først og fremmest med selskaber m.v. og personer, som er fremstillere og engrosforhandlere af drikkevarer, og som derfor skal have særlig tilladelse fra styrelsen for at kunne få alkoholbevilling.

Loven indeholder bl.a. regler om alkoholbevilling, bevillingsmyndigheden, behandling af bevillingsansøgninger, bestyrere, dørmænd, andre ansatte, særlige tilladelser og klageadgang. Erhvervsstyrelsen, politidirektøren, et bevillingsnævn, en kommune og rigspolitichefen har roller i forbindelse med administrationen af en eller flere af lovens bestemmelser.

Ansøgning om alkoholbevilling, tilladelser eller dispensationer kan indgives til politidirektøren.

Alkoholbevilling gives og fornys af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet, som ansøgning kan indsendes til.

Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et bevillingsnævn til at træffe afgørelser, der efter restaurationsloven er henlagt til kommunalbestyrelsen.

Bevillingsmyndigheden kan være kommunalbestyrelsen, et kommunalt udvalg eller et bevillingsnævn. Et bevillingsnævns afgørelse kan indbringes for kommunalbestyrelsen.

Bevillingsmyndigheden godkender bestyrere.

Politiet autoriserer dørmænd og andre ansatte samt meddeler tilladelse til udvidet åbningstid ved særlige lejligheder og tilladelse til afholdelse af særlige arrangementer, hvor der skal foregå servering af alkohol.

Erhvervsstyrelsen kan give tilladelse til, at fremstillere og engrosforhandlere af drikkevarer kan få alkoholbevilling.

Der kan klages over afgørelser til kommunalbestyrelsen, rigspolitichefen og Erhvervsstyrelsen.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra myndighederne, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af restaurationsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven.

Der har hidtil ikke været fastsat regler i restaurationsloven om kommunikationsmåden ved skriftlig kommunikation til og fra myndighederne.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og 1 c, som kapitel 1 a i restaurationsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om alle forhold, som er omfattet af i lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagets § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at

skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og bevillingsmyndighederne om forhold, som er omfattet af restaurationsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at ansøgninger og andre skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen eller bevillingsmyndighederne om forhold, som er omfattet af restaurationsloven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til en myndighed på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra en myndighed, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Med den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation skabes der hjemmel til at stille krav om, at f.eks. ansøgninger fra fremstillere og engrosforhandlere af drikkevarer om tilladelse til at få alkoholbevilling indsendes digitalt til Erhvervsstyrelsen, eksempelvis pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til myndighederne kan myndighederne stille krav om, at virksomheden eller den pågældende person oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse fra den pågældende. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, til bevillingshaverens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de på-

gældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til at anvende digital kommunikation med myndighederne. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt i de tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en person eller virksomhed oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er den pågældende virksomhed m.v., som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 4* kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren på tilsvarende måde som efter *stk. 1-3* fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra politimyndighederne om forhold, som er omfattet af restaurationsloven eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

§ 1 b

Efter den foreslåede *§ 1 b, stk. 1*, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og bevillingsmyndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter restaurationsloven eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan erhvervs- og vækstministeren efter *stk. 2* fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen eller bevillingsmyndigheden som afsender. Bestemelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som myndigheden sender på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 3* kan erhvervs- og vækstministeren for politimyndighederne efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler svarende til *stk. 1* og *2*.

§ 1 c

Den foreslåede nye *§ 1 c* vedrører dokumenter, som er omfattet af restaurationsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end en myndighed, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning fra en fremstiller eller engrosforhandler af drikkevarer om tilladelse til at få alkoholbevilling, hvor ansøgningen og eventuelle bilag vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en tek-

nik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges i dokumenter, som behandles af en politimyndighed. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 13

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om næring først og fremmest med virksomheder, der har mobilt salg eller lagersalg, samt med arrangører af kræmmermarkeder og udstillinger m.v. i forbindelse med indberetning til styrelsens register over salg, der foregår fra et kortvarigt forretningssted, samt vejledning.

Den 1. januar 2012 trådte en ny lov om næring i kraft, der bl.a. medfører, at der ikke længere er et krav om, at detail salg af varer skal ske fra fast forretningssted. Dette muliggør, at en række populære arrangementer vil kunne foregå inden for lovens rammer, herunder kortvarige lagersalg, home-parties og shop-in-shop mv.

Af kontrolmæssige årsager skal mobile udsalgssteder, lagersalg, markeder, udstillinger og messer registreres i et offentligt register hos Erhvervsstyrelsen. De nærmere regler for dette register fremgår af bekendtgørelse nr. 1147 af 8. december 2011 om registrering af mobile udsalgssteder, lagersalg, markeder, udstillinger og messer i henhold til § 5 i lov om næring. Af bekendtgørelsen fremgår det, at registreringen skal ske digitalt via en internetbaseret selvbetjeningsløsning.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af lov om næring og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der i lov om næring indsættes to nye bestemmelser, § 1 a og § 1 b. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om næring og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Samtidig foreslås en konsekvensændring til den gældende § 5, stk. 2.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagets § 1 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af næringsloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, kan der således fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation mellem styrelsen på den ene side og arrangører og næringsdrivende mv. på den anden side om alle forhold, som er omfattet af loven eller af regler udstedt i medfør af loven.

Af bekendtgørelsen vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning til registrering af mobile udsalgssteder m.v., som er omtalt ovenfor, opretholdes.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om næring eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen kan der fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de al-

mindelige bemærkninger. Der kan i den forbindelse henvises til henholdsvis afsnit 5.4.1 og 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende arrangør eller næringsdrivende mv., som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 4* indebærer, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt efter bestemmelserne i *stk. 1* eller *2* om obligatorisk digital kommunikation, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter næringsloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Er-

hvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at § 5, *stk. 2, 2. pkt.*, ophæves, da hjemlen til at fastsætte regler om, at registrering skal ske som selvregistrering, og at registrering skal ske elektronisk, er dækket af den foreslåede § 1 a.

Til § 14

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder (næringsbrevsloven) først og fremmest med personer og virksomheder samt deres rådgivere om optagelse i Næringsbasen, som er Erhvervsstyrelsens register over fødevarenæringsbreve.

For at kunne drive fødevarevirksomhed skal personer og virksomheder have fødevarenæringsbrev til hvert forretningssted. For at få fødevarenæringsbrev skal den pågældende optages i Næringsbasen.

Efter lovens § 2, *stk. 2, 2. pkt.*, kan der fastsættes regler om, at indberetning til Næringsbasen skal ske elektronisk. Denne hjemmel er ikke udnyttet p.t. med hensyn til optagelse i Næringsbasen.

De nærmere regler om optagelse i Næringsbasen fremgår af bekendtgørelse nr. 865 af 20. juli 2011 om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder.

Af de gældende regler følger det bl.a., at en person eller virksomhed, som ønsker at blive optaget i Næringsbasen, selv kan foretage registrering af oplysninger i Næringsbasen med NemId eller digital signatur via www.virk.dk/naeringsbasen. Ansøgeren har også mulighed for at udfylde en optagelsesblanket og indsende den til Erhvervsstyrelsen pr. e-mail eller med almindelig post.

Erhvervsstyrelsen kan forlange, at ansøgeren indsender dokumentation for, at betingelserne for at blive optaget i Næringsbasen er opfyldt. Kommunikationen i forbindelse hermed foregår i dag pr. e-mail eller almindelig post.

De nærmere regler om adgang til fødevarenæringsbrev fremgår af bekendtgørelse nr. 866 af 20. juli 2011 om aflægelse af prøve til næringsbrev til visse fødevarevirksomheder (næringsprøve) og bekendtgørelse nr. 629 af 25. juni 2009 om uddannelser, der undtager fra prøvekrav (næringsprøven).

Personer og virksomheder, som er optaget i Næringsbasen, skal som udgangspunkt betale bidrag pr. næringsbrev til finansiering af Erhvervsstyrelsens administration af næringsbrevsordningen og Fødevarestyrelsens kontrolkampaner. De nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelsen om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder, som er nævnt ovenfor. Efter den nuværende praksis sender Erhvervsstyrelsen opkrævning og eventuel påmindelse om be-

taling til virksomheden henholdsvis personen med almindelig post. Hvis betaling ikke modtages inden udløbet af den meddelte frist, sletter styrelsen næringsbrevet af Næringsbasen, og retten til at udøve fødevarevirksomhed på det pågældende forretningssted bortfalder.

Virksomheder, som opfylder nærmere angivne betingelser i loven, kan undtages fra ovennævnte betaling og fra visse indberetninger fra myndigheder til Næringsbasen. I så fald skal der indsendes en erklæring om, at betingelserne for at blive undtaget er opfyldt. Erklæringen skal indsendes via www.virk.dk/naeringsbasen ved brug af NemId eller digital signatur. Dette følger af § 23 i bekendtgørelsen om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder, som har hjemmel lovens § 8, stk. 3, 2. pkt.

Hvis der er konstateret overhængende risiko for fødevaresikkerheden eller for, at virksomheden fortsat ikke vil blive drevet i overensstemmelse med fødevarelovgivningen, skal Fødevarestyrelsen i henhold til § 11 a i lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder midlertidigt inddrage et næringsbrev, indtil der ved dom er truffet endelig afgørelse i sagen. Den midlertidige inddragelse forudsætter således, at der foreligger en alvorlig akut situation. Det indebærer, at der vil være behov for at sikre, at virksomheden omgående efterlever såvel en sådan afgørelse om midlertidig inddragelse af næringsbrevet som andre pligter i henhold til fødevarelovgivningen, såsom tilbagetrækning, påbud om destruktions og information til forbrugerne. I de situationer vil afgørelsen således blive overbragt af medarbejdere fra fødevarekontrollen, som samtidig kontrollerer, at virksomheden tager alle nødvendige skridt. Digital kommunikation skønnes derfor ikke p.t. at være relevant i relation til denne bestemmelse, som i øvrigt endnu ikke har været bragt i anvendelse.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af næringsbrevsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c i næringsbrevsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Fødevarestyrelsen om forhold, der er omfattet af næringsbrevsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle konsekvensændringer i de gældende bestemmelser i § 2, stk. 2, og § 8, stk. 3.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagets § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om næringsbrev til visse føde-

varevirksomheder og bekendtgørelser, som er udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven, ikke anses for behørigt modtaget i Erhvervsstyrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Erhvervsstyrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at det gøres obligatorisk for personer og virksomheder, som ønsker at blive optaget i Næringsbasen, selv at foretage registrering af oplysninger i Næringsbasen, når tiden er moden til det.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for administration af næringsbrevsordningen.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de al-

mindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt i de tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende person eller virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Erhvervsstyrelsens afgørelser efter forskrifter, der er udstedt i medfør af den foreslåede § 1 a, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. den gældende § 11 b i næringsbrevsloven.

Efter det foreslåede *stk. 4* kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, på tilsvarende måde som efter *stk. 1-3* fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af lov om næringsbrev til visse fødevareraktiviteter eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt. Ud over indberetning til overtrædelsesregistret og information til Erhvervsstyrelsen om aktiviteter uden næringsbrev, som allerede sker pr. e-mail, er Fødevarestyrelsens kommunikation i henhold til næringsbrevsloven begrænset til midlertidig inddragelse efter § 11 a, hvor digital kommunikation, jf. ovenfor, ikke p.t. skønnes relevant.

§ 1 b

Efter det foreslåede § 1 b, *stk. 1*, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om næringsbrev til visse fødevareraktiviteter eller regler, der er udstedt i medfør heraf, uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post, hvis et dokument undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 3* kan erhvervs- og vækstministeren for Fødevarestyrelsen efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte tilsvarende regler som efter *stk. 1* og 2.

§ 1 c

Den foreslåede nye § 1 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Fødevarestyrelsen. Det vil sige dokumenter, som eksempelvis er udstedt af virksomhedens ledelse.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om næringsbrev til visse fødevareraktiviteter eller forskrifter udstedt i medfør af loven, og hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter såsom en ansøgningsblanket og/eller bilag hertil, der er vedhæftet en e-mail, med henblik på optagelse i Næringsbasen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3

Det foreslås, at hjemlen til at udstede regler om obligatorisk elektronisk indberetning i § 2, stk. 2, 2. pkt., ophæves som en konsekvens af den foreslåede nye § 1 a i forslaget § 14, nr. 1, som dækker den gældende bestemmelse i § 2, stk. 2, 2. pkt.

Endvidere foreslås det, at hjemlen til at udstede regler om obligatorisk elektronisk indsendelse af erklæring i § 8, stk. 3, 2. pkt., udgår og erstattes af de nye bestemmelser i § 1 a og § 1 b i forslaget § 14, nr. 1, som dækker den gældende bestemmelse i § 8, stk. 3, 2. pkt.

Til § 15

Erhvervsstyrelsen og kommunerne kommunikerer i henhold til lov om hjemmeservice (hjemmeserviceloven) med virksomheder om optagelse under hjemmeserviceordningen. Endvidere kommunikerer Erhvervsstyrelsen med virksomheder m.v. om indberetning af oplysninger i forbindelse med udført arbejde og udbetaling af tilskud.

Efter hjemmeserviceloven kan virksomheder, som er optaget under hjemmeserviceordningen, levere nærmere angivne ydelser med tilskud til visse grupper af forbrugere (pensionister og førtidspensionister).

En virksomhed, som ønsker at blive optaget under hjemmeserviceordningen, skal indsende en ansøgning herom til den kommune, virksomheden er beliggende i. Kommunen afgiver herefter en indstilling til Erhvervsstyrelsen, der registrerer virksomheden som optaget under hjemmeserviceordningen, hvis virksomheden opfylder lovens betingelser herfor.

De nærmere regler om optagelse m.v. under hjemmeserviceordningen fremgår af bekendtgørelse nr. 1180 af 12. december 2003 om hjemmeservice.

Af de gældende regler følger det bl.a., at virksomheden skal anvende en ansøgningsblanket, som kan sendes til kommunen på papir med almindelig post eller pr. e-mail med digital signatur.

Hvis der sker ændringer i de forhold, som virksomheden har oplyst i forbindelse med ansøgning om optagelse under

hjemmeserviceordningen, skal virksomheden anmelde ændringen til Erhvervsstyrelsen. Efter de gældende regler kan anmeldelsen sendes på papir med almindelig post eller pr. e-mail med digital signatur.

Efter de gældende regler er forbrugeren berettiget til et tilskud på en vis procentdel af regningen på de tilskudsberettigede ydelser. I praksis foregår afregningen af tilskuddet ved, at forbrugeren betaler sin andel af regningen til virksomheden, som derefter modtager tilskuddet fra staten via NemKontosystemet. I forbindelse med udbetalingen af tilskuddet kan der være brug for at indhente supplerende oplysninger omkring betalingen. Kommunikation mellem virksomheder, forbrugere og Erhvervsstyrelsen om disse forhold kan foregå pr. brev med almindelig post, via internetløsningen HS-Letret eller via tast-selv telefonservice.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra myndighederne, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af hjemmeserviceloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 3 a, § 3 b og § 3 c, i hjemmeserviceloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om alle forhold, der er omfattet af hjemmeserviceloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 3 a

Med forslaget § 3 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og kommunerne om alle forhold, som er omfattet af hjemmeserviceloven eller regler udstedt i medfør af hjemmeserviceloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til en myndighed - her Erhvervsstyrelsen eller en kommune - om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til en myndighed på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra en myndighed, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være

kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem myndighederne og virksomheder om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som myndigheden kan kontakte den pågældende på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Indtil videre er det tanken at opretholde internetløsningen HS-Letret og tast-selv telefonservicen, der er omtalt ovenfor, som frivillige løsninger.

På sigt er det tanken at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for administration af hjemmeserviceordningen. Sådanne løsninger kan tænkes gjort obligatoriske at anvende, ikke alene for virksomheder, men også for forbrugere, når tiden er moden til det.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til virksomheder, som er optaget under hjemmeserviceordningen, til virksomhedens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt i de tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den på-

gældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder kan der henvises til afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er den pågældende virksomhed m.v., som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 b

Efter den foreslåede § 3 b, *stk. 1*, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og kommunerne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter hjemmeserviceloven eller regler, der er udstedt i medfør af hjemmeserviceloven, uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan erhvervs- og vækstministeren efter *stk. 2* fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der

udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende myndighed som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 c

Den foreslåede nye § 3 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller en kommune, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 16

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber (kommuneloven) først og fremmest med kommuner, regioner og selskaber om konkrete sager samt vejledning.

Kommuner og regioner kan deltage i samarbejde med private virksomheder om salg af produkter og tjenesteydelser, som bygger på kommunal eller regional viden, efter reglerne i kommuneloven.

Erhvervsstyrelsen udarbejder en årlig redegørelse til Folketingets Erhvervsudvalg om kommuner og regioners deltagelse i sådanne samarbejder. Redegørelsen udarbejdes på baggrund af indberetninger fra kommuner og regioner samt virksomheder, som er omfattet af loven.

Indberetningen skal foretages digitalt efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1364 af 11. december 2006 om indberetning af kommuners og regioners deltagelse i erhvervsdrivende selskaber m.v. Ved indberetningen anvendes den digitale selvbetjeningsløsning KomInd.

I særlige tilfælde kan Erhvervsstyrelsen dispensere fra lovens regler om kommuners og regioners deltagelse i de om-

handlede samarbejder. Ansøgning om dispensation indsendes af kommunen henholdsvis regionen eller selskabet. Kommunikationen i forbindelse hermed foregår i dag pr. e-mail eller ved almindeligt brev.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, som kapitel 1 a i kommuneloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af kommuneloven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

§ 1 a

Med forslaget § 1 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber (kommuneloven) eller regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken, at den nuværende digitale indberetningsløsning til redegørelsen om kommuners og regioners deltagelse i erhvervsdrivende selskaber m.v. fortsat skal anvendes.

Med den foreslåede bemyndigelse skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunikation i forbindelse med redegørelsen eller andre forhold, som er omfattet af loven eller bekendtgørelser udstedt i medfør af loven, skal foregå

digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Endvidere kan der fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.4.1 og 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede § 1 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede § 1 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende myndighed eller virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende

ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 b

Der kan efter § 1 b, stk. 1, fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 1 b, stk. 2, fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Den foreslåede nye § 1 c vedrører dokumenter, som er omfattet af kommuneloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf. Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om en dispensationsansøgning med bilag, der vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i stk. 1 kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 17

Erhvervsstyrelsen og disciplinærnævnet for ejendomsmæglere kommunikerer i henhold til lov om omsætning af fast ejendom først og fremmest med ejendomsmæglere (herunder kommende ejendomsmæglere), ejendomsmæglervirksomheder og deres rådgivere vedrørende ansøgninger om optagelse i ejendomsmæglerregisteret, konkrete sager samt vejledning.

Erhvervsstyrelsen fører et offentligt register over alle registrerede ejendomsmæglere. Efter lov om omsætning af fast ejendom, skal personer, som ønsker optagelse i ejendomsmæglerregisteret, søge Erhvervsstyrelsen herom. Ansøgning med diverse bilag skal indsendes til styrelsen, og der sker optagelse i ejendomsmæglerregisteret, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Ansøgningerne modtages i styrelsen både pr. brev og pr. e-mail med indscannede dokumenter med ansøgerens underskrift.

Hvis der sker ændringer i forhold til de oplysninger om ansvars- og garantidækning, personlig konkurs eller gæld til det offentlige, som ejendomsmægleren oplyste ved ansøgningstidspunktet, kan det medføre deponering eller sletning fra ejendomsmæglerregisteret. Desuden kan en ejendomsmægler, som har haft sin registrering deponeret, anmode om genoptagelse i ejendomsmæglerregisteret. Oftest sker denne kommunikation pr. brev eller pr. e-mail, hvor en udfyldt genoptagelsesblanket fremsendes.

Derudover kan der også være kommunikation mellem styrelsen og en formidlingsvirksomhed om godkendelse af virksomhedens navn, såfremt et pengeinstitut, et realkreditinstitut eller et forsikringsselskab ejer eller har væsentlige ejerinteresser i virksomheden. Kommunikation herom sker pr. brev eller e-mail.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven.

Den gældende § 25, stk. 7, i lov om omsætning af fast ejendom indeholder en hjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at visse dele af den kommunikation, der sker efter loven, skal ske digitalt. Bestemmelsen har endnu ikke været udmøntet og hjemler ikke i tilstrækkelig grad, at der kan fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation efter loven, eller regler udstedt i medfør heraf, helt generelt skal ske digitalt.

Der har således hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold som er omfattet af loven og regler udstedt i medfør heraf.

Det foreslås, at der indsættes fire nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b, § 1 c og § 1 d, som kapitel 1 a i loven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra henholdsvis Erhvervsstyrelsen og Disciplinærnævnet for Ejendomsmæglere om alle for-

hold, der er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle konsekvensændringer i den gældende § 25.

Disciplinærnævnet for Ejendomsmæglere er en selvstændig myndighed med kompetence til at træffe afgørelser vedrørende klager over ejendomsmæglere og/eller ejendomsmæglervirksomheder. Erhvervsstyrelsen er sekretariat for disciplinærnævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 693 af 22. juni 2006, at sagsbehandlingen i disciplinærnævnet foregår såvel ved fremmøde som skriftligt.

Nævnet har som led i sagsbehandlingen og oplysningen af klagesagerne korrespondance med såvel ejendomsmæglere og ejendomsmæglervirksomheder samt forbrugere (klagerne). Det foreslås, at der også kan fastsættes regler om digital kommunikation ved nævnsagerne, jf. den foreslåede § 1 c.

Til nr. 1

§ 1 a

Den foreslåede § 1 a, stk. 1, erstatter den gældende § 25, stk. 7, som foreslås ophævet i forslagets nr. 2. Den nye § 1 a, stk. 1, skaber hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om alle forhold, som er omfattet af loven eller regler, som er udstedt i medfør af heraf, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem styrelsen og formidlere samt virksomheder om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013. Desuden

vil pligten omfatte personer, som søger om optagelse i ejendomsregisteret, jf. lov om omsætning af fast ejendom § 25. Også anden kommunikation, f.eks. vedrørende fortolkning og forståelse af lovens bestemmelser, som vil opstå mellem styrelsen og formidlere samt virksomheder, som er foranlediget af lov om omsætning af fast ejendom, vil skulle være digital. Senere, når tiden er moden til det, vil hjemlen kunne udnyttes til at fastsætte regler om digital kommunikation mellem styrelsen og forbrugere.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til formidlernes, ansøgernes og ejendomsrådgivervirksomhedernes digitale med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis af-

snit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Afgørelser, som Erhvervsstyrelsen træffer i henhold til regler, der er udstedt i medfør af den foreslåede nye § 1 a om obligatorisk digital kommunikation, vil være omfattet af den gældende § 31 i lov om omsætning af fast ejendom. Erhvervs- og vækstministeren har således hjemmel til at bestemme, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til regler, der er udstedt i medfør af den nye § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b

Efter den foreslåede § 1 b, *stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør heraf uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller

udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Med forslagens § 1 c gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der efter loven varetages af Disciplinærnævnet for Ejendomsmæglere.

For forslagens § 1 c, 1. pkt., gør samme synspunkter sig gældende som for forslagens § 1 a, stk. 1. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Da klagesagerne ofte bliver indbragt af forbrugere, kan forbrugerne på sigt også blive pålagt at skulle kommunikere digitalt, når tiden er moden til det.

Efter forslagens § 1 c, 2. pkt., finder de foreslåede bestemmelser i § 1 a, stk. 2 og 3, og § 1 b tilsvarende anvendelse. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Afgørelser, som Disciplinærnævnet for Ejendomsmæglere træffer i henhold til regler, der er udstedt i medfør af den foreslåede nye § 1 c om obligatorisk digital kommunikation, vil være omfattet af den gældende § 29 c i lov om omsætning af fast ejendom. Afgørelser truffet af Disciplinærnævnet for Ejendomsmæglere i henhold til regler, der er udstedt i medfør af den nye § 1 c, kan således ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 d

Den foreslåede nye § 1 d vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller disciplinærnævnet for ejendomsmæglere, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udarbejdet af virksomheden, formidleren eller ansøgeren, f.eks. ansøgninger, arbejdsgivererklæringer mv.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i stk. 1 kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig

underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at § 25, stk. 7, ophæves, jf. bemærkningerne til den foreslåede ændring i nr. 1. Hjemmel til at indføre krav om digital ansøgning ved registrering som ejendomsmægler, omfattes i stedet af den generelle hjemmelsbestemmelse, som indføres med den foreslåede § 1 a, stk. 1.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensændring af § 25, stk. 8, som følge af, at det foreslås, at § 25, stk. 7, ophæves.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring af § 25 c, stk. 1, nr. 3, som følge af, at det foreslås, at § 25, stk. 7, ophæves.

Til § 18

Myndighederne kommunikerer i henhold til lov om erhvervsfremme først og fremmest med andre myndigheder, organisationer, virksomheder og deres rådgivere om konkrete sager samt vejledning.

Lov om erhvervsfremme regulerer statens, regionernes og kommunernes deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter. Endvidere beskriver loven opgaver, der varetages af Danmarks Vækstråd og de regionale vækstfora, ligesom loven indeholder bestemmelser om akkreditering og metrologi og industrisamarbejder.

Kommunikation i forhold til lovens bestemmelser sker således på et bredt emneområde og mellem både forskellige myndigheder og private enheder. Der kan være tale om tilskudsordninger, kommunikation om udarbejdelse af regionale udviklingsstrategier og udarbejdelse af akkrediteringscertifikater.

Lov om erhvervsfremme indeholder i dag ikke særlige regler om kommunikation. Kommunikation mellem de af loven berørte parter foregår via traditionelle kommunikationsmidler som f.eks. telefon, breve og mail. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger om støtte, vejledende udtalelser om forståelse af loven, sekretariatsbetjening af Danmarks Vækstråd og ansøgninger om certifikater.

Erhvervs- og vækstministeren (tidligere økonomi- og erhvervsministeren) har ved bekendtgørelse nr. 1283 af 12. december 2005 henlagt flere af sine beføjelser i loven til Erhvervsstyrelsen og ved bekendtgørelse nr. 176 af 22. februar 2010 henlagt sine beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen. I praksis er det derfor disse styrelser, der varetager ministerens beføjelser på disse områder.

Enkelte af ministerens beføjelser er endvidere henlagt til private virksomheder, der på ministerens vegne varetager myndighedsopgaver. Det gælder særligt virksomheder, der varetager myndighedsopgaver på det metrologiske område

samt DANAK, som er udpeget som nationalt akkrediteringsorgan. Disse omfattes således af forslagets § 3 a, stk. 4.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 3 a, § 3 b og § 3 c, i lov om erhvervsfremme. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra de myndigheder m.v., som varetager opgaver efter lov om erhvervsfremme og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Til nr. 1

§ 3 a

Med forslagets § 3 a, stk. 1, skabes der som noget nyt hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, som er omfattet af lov om erhvervsfremme eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt. Med myndigheder menes her Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, kommunerne og regionerne, herunder de regionale vækstfora.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at den offentlige myndighed må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheder, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om forhold, som er omfattet af erhvervsfremmeloven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til myndigheder kan myndighederne stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henven-

delsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Erhvervsfremmeloven indeholder i kapitel 7 bestemmelser om måleteknisk kontrol. Det er Sikkerhedsstyrelsen og andre, der har fået henlagt kontrolopgaver, f.eks. vejere og målere, der foretager kontrolbesøg hos virksomheder. Kontrollen kan udføres med eller uden retskendelse, ligesom den kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Sikkerhedsstyrelsen og de, der har fået henlagt kontrolopgaver, kan medbringe dokumenter, som de foreviser og udleverer ved kontrollen hos virksomhederne. Efter omstændighederne kan det være aktuelt at give påbud eller forbud på papir på stedet, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenterne eller produkterne fra virksomhederne under kontrolbesøg.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og Sikkerhedsstyrelsens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomhedernes udlevering af dokumenter eller produkter under besøget eller ved virksomhedernes fremsendelse af produkter og eventuelt følgebrev til brug for kontrol, og kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

Tilsvarende vil der i forbindelse med visse tilskudsordninger, der administreres i henhold til loven, være tale om, at kontrollanten kan medbringe eller udbede sig dokumentation, som ikke kan ske digitalt.

I forbindelse med administration af de metrologiske regler og reglerne om akkreditering er det nødvendigt, at der laves fritagelser for en række dokumenter m.v., som fortsat skal kunne sendes pr. almindelig post. Det danske akkrediteringsorgan skal således fortsat kunne udstede akkrediteringscertifikater på papir, idet virksomhederne blandt andet har disse hængt op med henblik på at synliggøre, at de er akkrediteret, hvilket kan dokumentere virksomhedens kompetencer. De offentlige myndigheder eller private institutioner, der har fået henlagt beføjelser i medfør af erhvervsfremmelovens § 4, stk. 4, har også behov for at udstede originale certifikater på papir, f.eks. kalibreringscertifikater. En stor del af disse certifikater udleveres ved udførelse af f.eks. kalibreringen. I nogle tilfælde er det imidlertid ikke muligt at udlevere certifikatet ved udførelsen f.eks. ved en ubemandet tankstation, hvorfor der er behov for at kunne udlevere eller fremsende certifikater pr. almindelig post.

På nogle områder findes der også mærkater til påsætning på måleinstrumenter f.eks. reverifikationsmærkater. Disse påsættes i forbindelse med et besøg, men i enkelte tilfælde kan det være nødvendigt at fremsende erstatningsmærkater til en virksomhed. Da der er tale om originale mærkater, skal disse fremsendes pr. almindelig post, hvorfor det også her er nødvendigt at fritage disse fra kravet om digital kommunikation.

Endelig modtager det danske akkrediteringsorgan i nogle tilfælde meget store mængder af materiale, som det ikke er muligt at modtage pr. e-mail. Sikkerhedsstyrelsen kan også have brug for at modtage tegningsmateriale f.eks. af typegodkendte måleinstrumenter, som det ikke er muligt at scanne eller printe. Det kan således være nødvendigt at modtage dette pr. almindelig post, hvilket også vil kræve en fritagelse for reglerne om digital kommunikation.

Der kan i forbindelse med visse tilskudsordninger, der administreres i henhold til loven, ligeledes forekomme tilfælde, hvor der foreligger dokumenter, som ikke kan scannes eller printes. Det kan således også i disse tilfælde være nødvendigt at modtage disse pr. almindelig post, hvilket også vil kræve en fritagelse fra reglen om digital kommunikation.

For en generel gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til en offentlig myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som den offentlige myndighed sender, er den pågældende virksomhed eller den fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en myndighed på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

De gældende regler i erhvervsfremmeloven vedrørende klageadgang finder ligeledes anvendelse i forhold til klager over afslag på fritagelse fra obligatorisk digital kommunikation. Ministeren kan i henhold til lovens § 4 fastsætte regler om klageadgang, herunder at klager ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

I § 3 a, *stk. 4*, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren på tilsvarende måde som efter *stk. 1-3* kan fastsætte regler om, at kommunikation til og fra Danmarks Vækstråd og det nationale akkrediteringsorgan samt offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser til, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Baggrunden herfor er, at lov om erhvervsfremme bemyndiger erhvervs- og vækstministeren til at henlægge sine beføjelser og opgaver ved administration af konkrete aktiviteter til anden offentlig myndighed eller privat institution, jf. erhvervsfremmelovens § 4. Erhvervs- og vækstministeren (tidligere økonomi- og erhvervsministeren) har ved bekendtgørelse nr. 1283 af 12. december 2005 henlagt flere af sine beføjelser i loven til Erhvervsstyrelsen og ved bekendtgørelse nr. 176 af 22. februar 2010 henlagt sine beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen.

§ 3 b

Efter den foreslåede § 3 b, *stk. 1*, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at de myndigheder m.v., som er nævnt i de foreslåede § 3 a, *stk. 1* og 4, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om erhvervsfremme

uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Med myndigheder m.v. menes der således her Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, kommunerne, regionerne, herunder de regionale vækstfora, Danmarks Vækstråd og det nationale akkrediteringsorgan samt offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser til. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af myndigheden m.v., jf. de foreslåede bestemmelser i § 3 a, stk. 1 og 4, som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden m.v. sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis et dokument undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 c

Den foreslåede nye § 3 c vedrører dokumenter, som er udstedt af andre end en myndighed eller lignende omfattet af den foreslåede § 3 a, stk. 1 og 4, hvor det efter erhvervsfremmeloven eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning om tilskud, hvor ansøgningen og eventuelle bilag vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen med henblik på at opnå tilskud.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 19

Myndighederne kommunikerer i henhold til lov om tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond først og fremmest med andre myndigheder, orga-

nisationer, virksomheder og deres rådgivere om konkrete sager samt vejledning.

Loven fastlægger regler for administrationen af tilskud til Danmark fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond samt administrationen af Erhvervs- og Vækstministeriets midler til medfinansiering af Regionalfondens og Socialfondens aktiviteter.

Der er allerede med hjemmel i den gældende § 15, stk. 2, i loven, § 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 358 af 18. april 2007 om ansvar og kompetencefordeling m.v. i forbindelse med administration af tilskud fra den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond og § 3 i bekendtgørelse nr. 207 af 5. marts 2010 om støtteberettigelse, regnskab, revision og kontrol m.v. i forbindelse med administration af tilskud fra den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond fastlagt en lang række tilfælde, hvor kommunikation i forbindelse med ansøgning om tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond skal ske digitalt eller ved overførsel gennem it-systemer, der stilles til rådighed for ansøgere og tilskudsmodtagere. Med lovforslaget får erhvervs- og vækstministeren beføjelse til at gennemføre fuld digital kommunikation i forbindelse med behandlingen af tilskudsansøgninger.

Stort set alle erhvervs- og vækstministerens beføjelser er ved bekendtgørelse henlagt til Erhvervsstyrelsen. I praksis er det derfor styrelsen, der varetager den kommunikation, ministeren har efter loven eller regler udstedt i medfør af loven.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 6 a, § 6 b og § 6 c, i loven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndigheder m.v. om alle forhold, der er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Samtidig foreslås nogle konsekvensændringer i de gældende bestemmelser, herunder § 15, stk. 2, som foreslås ophævet, da denne bestemmelse er dækket af den foreslåede nye § 6 a.

Til nr. 1

§ 6 a

Med forslaget § 6 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet og Erhvervsstyrelsen om alle forhold, som er omfattet af lov om administration af Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond (administrationsloven), eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at skriftlige henvendelser m.v. om forhold, som er omfattet af loven, eller regler udstedt i medfør af loven ikke anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det

af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at den offentlige myndighed må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheder, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er omfattet af administrationsloven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f. eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til myndigheder kan myndighederne stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervs- og Vækstministeriet og Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den på-

gældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Der kan i forbindelse med administration af tilskudsordningerne forekomme tilfælde, hvor der foreligger dokumenter, som det ikke er muligt at scanne eller printe. Det kan således i disse tilfælde være nødvendigt at modtage disse dokumenter pr. almindelig post, hvilket også vil kræve en fritagelse fra reglen om digital kommunikation.

Erhvervs- og vækstministeren kan i henhold til administrationslovens § 16 iværksætte kontrolforanstaltninger over for tilskudsmodtagerne. Den, der gennemfører kontrollen, kan under kontrolbesøget medbringe dokumenter, som forevises og udleveres ved kontrollen hos tilskudsmodtager. Efter omstændighederne kan det under kontrolbesøget være aktuelt at få udleveret dokumenter eller produkter fra tilskudsmodtager.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og kontrollantens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved tilskudsmodtagerens udlevering af dokumenter eller produkter under besøget eller ved tilskudsmodtagerens fremsendelse af produkter og eventuelt følgebrev til brug for kontrol, og kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

For en generel gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelse specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

De gældende regler fastsætter som nævnt ovenfor allerede på flere områder, at kommunikationen mellem Erhvervsstyrelsen og ansøgere samt tilskudsmodtagere foregår digitalt. På nuværende tidspunkt stiller Erhvervsstyrelsen et it-system til rådighed for ansøgerne og tilskudsmodtagerne til brug ved indsendelse af ansøgninger og oplysning om partnere og deltagere i projekterne. Indsendelse af statusrapporter, indberetning af projektreknskaber og oplysninger om effekten af projekter m.m. sker i dag ved brug af e-mails.

Kommunikationen med projektets revisor foregår allerede digitalt og ved anvendelse af et af Erhvervsstyrelsen etableret it-system.

Indførelsen af nye it-systemer vil blive gennemført i takt med de krav, der stilles i EU-lovgivningen, de økonomiske muligheder, og når det er hensigtsmæssigt.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til en offentlig myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som den offentlige myndighed sender, er det pågældende selskab eller den fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en myndighed på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

De gældende regler i administrationsloven vedrørende klageadgang finder ligeledes anvendelse i forhold til klager over afslag på fritagelse fra obligatorisk digital kommunikation. Ministeren kan således i henhold til administrationslovens § 7, stk. 2, fastsætte regler om klageadgang, herunder at klager ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

I § 6 a, stk. 4, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren på tilsvarende måde som efter stk. 1-3 kan fastsætte regler om, at kommunikation til og fra de regionale vækstfora, Danmarks Vækstråd samt udvalg og offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser eller opgaver til, om forhold, som er omfattet af administrationsloven eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Administrationsloven fastsætter, at visse opgaver og konkrete aktiviteter udføres af de regionale vækstfora, Danmarks Vækstråd samt udvalg og offentlige eller private institutioner. Loven bemyndiger endvidere erhvervs- og vækstministeren til at henlægge sine beføjelser og opgaver ved administration af konkrete aktiviteter til Erhvervsstyrelsen, jf. administrationslovens § 7. Erhvervs- og vækstministeren (tidligere økonomi- og erhvervsministeren) har ved bekendtgørelse nr. 1132 af 24. november 2008 henlagt flere af sine beføjelser i loven til Erhvervsstyrelsen.

§ 6 b

Efter den foreslåede § 6 b, stk. 1, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at myndigheder m.v. kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om admini-

stration af Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Med myndigheder m.v. menes Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen, de regionale vækstfora, Danmarks Vækstråd samt udvalg og offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser eller opgaver til, jf. henvisningen til den foreslåede § 6 a, stk. 1 og 4. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af myndigheden m.v., jf. det foreslåede *stk. 1*, som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden m.v. sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, det vil sige på papir med almindelig post, hvis et dokument undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 6 c

Den foreslåede nye § 6 c vedrører dokumenter, som er udstedt af andre end en myndighed eller lignende omfattet af den foreslåede § 6 a, stk. 1 og 4, hvor det efter administrationsloven eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning om tilskud, hvor ansøgningen og eventuelle bilag vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen med henblik på at opnå tilskud.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den nuværende overskrift på kapitel 5 er »Anvendelse af it«, men da den del af indholdet i kapitlet, der vedrører it, med dette lovforslag foreslås flyttet til § 6 a, foreslås, at overskriften ændres til »Anvendelse af registre«, så den bliver dækkende for kapitlets indhold.

Til nr. 3

Det foreslås, at § 15, stk. 2, ophæves, da indholdet af bestemmelsen er dækket af den foreslåede § 6 a, stk. 2.

Til § 20

Erhvervsstyrelsen og fonden til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse (Fornyelsesfonden) kommunikerer i henhold til lov om fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse først og fremmest med virksomheder og deres rådgivere samt offentlige institutioner om konkrete sager samt vejledning.

Fornyelsesfonden er en erhvervsstøtte ordning, der understøtter grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse, særligt i små og mellemstore virksomheder. Fondens skal forbedre rammerne for, at danske virksomheder kan udnytte den stigende globale efterspørgsel efter grønne løsninger, som bl.a. klimaudfordringerne medfører. Derudover skal fonden styrke udvikling og markedsmodning af nye offentlig-private velfærdsløsninger med henblik på at udnytte de erhvervsmæssige muligheder til gavn for væksten og beskæftigelsen i Danmark.

Fondens midler udmøntes primært i form af tilskud på baggrund af ansøgning.

Lovens gældende § 10 indeholder allerede hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation mellem fonden og virksomheder / offentlige organer og myndigheder, herunder ansøgninger til fonden kan foregå digitalt samt at fonden kan udstede dokumenter, herunder afgørelser om støtte fra fonden uden personlig underskrift men med dels en unik og sikker digital signatur.

Der er allerede i dag udstedt en bekendtgørelse i medfør af loven, der regulerer den kommunikation, der sker mellem virksomheder m.fl. og Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen eller fondens bestyrelse. I § 6 i bekendtgørelse nr. 234 af 16. marts 2010 om støtte under fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse (Fornyelsesfonden) kræves, at ansøgning om støtte sker digitalt. Efter stk. 2 kan Erhvervsstyrelsen efter nærmere anvisning forlange, at tilsagnsskrivelser, statusrapporter m.v. overføres gennem it-systemer, der muliggør elektronisk overførsel af data.

I lovens nuværende bestemmelser er der dog ikke hjemmel til at kræve, at klager skal indsendes digitalt.

Det foreslås, at den gældende § 10 ophæves og erstattes af tre nye bestemmelser, § 10, § 10 a og § 10 b, i loven, der dækker den gældende § 10. De foreslåede nye bestemmelser vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen eller fondens bestyrelse om alle forhold, der er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør af

loven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Erhvervsstyrelsen, vedrører fortrinsvis fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af lov om fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det nye i forhold til gældende lov er navnlig, at også klager over retlige spørgsmål bliver omfattet af hjemlen til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation.

Til nr. 1

§ 10

Den foreslåede § 10 viderefører den gældende § 10, stk. 1, med visse udvidelser og redaktionelle ændringer.

Forslagets § 10, stk. 1, indeholder således hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og fondens bestyrelse om alle forhold, som er omfattet af loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt. Kommunikation i forbindelse med klager over retlige spørgsmål, jf. den gældende § 14 i loven, samt skriftlig kommunikation i forbindelse med fortolkningsspørgsmål m.v., er således også omfattet af hjemlen til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation.

Bestemmelsen indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og fondens bestyrelse om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af de pågældende instanser, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysningerne m.v. sendes til Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og fondens bestyrelse på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningsloven § 7, at de pågældende instanser må vejlede om reglerne på området, herunder pligten til at kommunikere på den foreskrevne måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og fondens bestyrelse, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkning som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Erhvervs- og Vækstministeriet,

Erhvervsstyrelsen og fondens bestyrelse, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede be- myndigelse således, at gældende krav om digital kommuni- kation og overførsel af data vil blive opretholdt.

Endvidere er det tanken at udmønte hjemlen til at fastsæt- te regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og fon- dens bestyrelse om forhold, som er omfattet af lov om fon- den til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Erhvervs- og Vækstministeriet, Er- hvervsstyrelsen og fondens bestyrelse kan der stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlin- gen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervssty- relsen og fondens bestyrelse om en eventuel ændring i e- mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henven- delsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver vide- resendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyn- digelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Er- hvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og fondens bestyrelse kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems di- gitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærk- ninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de al- mindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommuni- kation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelses- muligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de al- mindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den på- gældende har mistet koden til sin digitale signatur eller ople- ver lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital

kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågælden- des vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis af- snit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myn- dighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen speci- ficeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital medde- lelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der eksempelvis sendes til Erhvervssty- relsen, er Erhvervsstyrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som eksempelvis sendes til en virksomhed, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgæn- gelig for adressaten, dvs. når adressaten kan behandle med- delelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret auto- matisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor medde- lelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyl- des hindringer, som det er op til den pågældende at overvin- de. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mi- stet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af frem- komsttidspunktet samt forhindringer som følge af it-proble- mer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de alminde- lige bemærkninger.

§ 10 a

Den foreslåede § 10 a viderefører den gældende § 10, stk. 2, med visse udvidelser og redaktionelle ændringer.

Den foreslåede § 10 a, *stk. 1*, indeholder således hjemmel til at fastsætte regler om, at Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen eller fondens bestyrelse kan udstede afgø- relser og andre dokumenter efter lov om fond til grøn om- stilling og erhvervsmæssig fornyelse eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på til- svarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Efter den gældende § 10, stk. 2, er der alene hjemmel til at fastsætte sådanne regler for fondens bestyrelse, herunder Erhvervsstyrelsen

som sekretariat for fonden. Denne hjemmel er ikke udnyttet p.t. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den myndighed, der har truffet afgørelsen eller udstedt dokumenter, som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 10 b

Den foreslåede nye § 10 b vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end en myndighed m.v., jf. den foreslåede § 10, stk. 1, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer. Der kan f.eks. være tale om årsrapporter, der indsendes som vedhæftede dokumenter til e-mails i forbindelse med ansøgninger om tilskud til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 21

Erhvervsstyrelsen kommunikerer i henhold til lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (herefter benævnt bemyndigelsesloven) først og fremmest med virksomheder og deres rådgivere om konkrete sager samt vejledning.

Loven indeholder bl.a. de danske administrative bestemmelser og straffebestemmelser, som er nødvendige for at anvende og håndhæve de fælles EU-regler om eksportkontrol, der blandt andet udgøres af Rådets forordning nr. 428/2009/EF af 5. maj 2009 med senere ændring om en fællesskabs-

ordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, også kaldet dual-use-forordningen, samt Rådets forordninger om særlige restriktive foranstaltninger over for blandt andet Iran, Syrien og Nordkorea, og Rådets forordning nr. 1236/2005/EF af 27. juni 2005 med senere ændring om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Dual-use-forordningen fastlægger, hvilke dual-use-produkter, der er omfattet af eksportkontrol og dermed af kravet om udførselstilladelse. Ved dual-use-produkter forstås produkter, der både kan anvendes til civile og militære formål samt anvendes til udvikling og produktion af masseødelæggelsesvåben. Dual-use-forordningen fastlægger også kontrol med mæglervirksomhed i forbindelse med mæglervirksomhed mellem to tredjelande angående produkter, der er underlagt eksportkontrol, og hvis produktet er eller kan være bestemt til at skulle anvendes til masseødelæggelsesvåben. I disse tilfælde kræves der også tilladelse til mæglervirksomheden.

Ifølge dual-use-forordningen er det de nationale myndigheder i medlemsstaterne, i Danmark erhvervs- og vækstministeren, der har kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt der kan gives en udførselstilladelse eller tilladelse til mæglervirksomhed. Administrationen af regelsættet er henlagt til Erhvervsstyrelsen.

Foruden dual-use-forordningen er der i EU vedtaget særlige restriktive foranstaltninger over for Iran, jf. Rådets forordning nr. 267/2012 af 23. marts 2012. De særlige restriktive foranstaltninger har til formål at forhindre Irans opbygning af atomvåben og fremføringsmidler hertil. Forordningen fastlægger bl.a. en række eksportrestriktioner, herunder forbud mod eksport af en lang række dual-use-produkter samt nøgleudstyr og -teknologi til olie-/gasindustrien og den petrokemiske industri i Iran samt relateret teknisk bistand og mæglervirksomhed. Forordningen indeholder også regler om indefrysning af pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører eller ejes, besiddes eller kontrolleres af personer, enheder eller organer, der er involveret i Irans atomprogram, ligesom forordningen indeholder regler om forudgående anmeldelse eller tilladelse til pengeoverførsler til og fra en iransk person, en iransk enhed eller et iransk organ.

Tilsvarende er der med Rådets forordning nr. 36/2012 af 18. januar 2012 med senere ændringer vedtaget restriktive foranstaltninger over for Syrien, ligesom der med Rådets forordning nr. 329/2007 med senere ændringer er vedtaget restriktive foranstaltninger over for Nordkorea. Herudover har EU også vedtaget restriktive foranstaltninger over for andre lande i Asien og Mellemøsten samt en række lande i Afrika om bl.a. indefrysning af pengemidler og økonomiske ressourcer.

Administrationen af de ovenfor nævnte regler er ligeledes henlagt til Erhvervsstyrelsen.

EU har endvidere med vedtagelsen af Rådets forordning nr. 1236/2005 med senere ændring (antitorturforordningen),

som ændret ved Rådets forordning nr. 1352/2011, indført kontrol med handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Forordningen indeholder regler om forbud mod eksport eller import af visse nærmere angivne varer, uanset oprindelse, der ikke har noget andet konkret anvendelsesformål end henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, samt krav om tilladelse til enhver eksport af en række nærmere angivne varer, der kan anvendes til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, men som også har anden anvendelse.

Forordningen administreres i Danmark af Erhvervs- og Vækstministeriet (Erhvervsstyrelsen) for så vidt angår bilag II (forbudte varer) og bilag III (varer, der kræver udførselstilladelse), nr. 1, og af Justitsministeriet for så vidt angår bilag III, nr. 2 og 3.

Som eksempel på områder, hvor der foregår skriftlig kommunikation mellem virksomheder og Erhvervsstyrelsen på eksportkontrolområdet, kan nævnes, at virksomheder, der ønsker en udførselstilladelse eller tilladelse til mæglervirksomhed, skal indsende en ansøgning til styrelsen. For at lette virksomhedernes administrative byrder i forbindelse med ansøgningsprocessen indførte Erhvervsstyrelsen i 2009 et digitalt ansøgningssystem, som gør det muligt for virksomhederne at indsende ansøgninger om udførselstilladelse elektronisk. Erhvervsstyrelsen udsteder dog udførselstilladelser og tilladelser til mæglervirksomhed på papirblanketter. Udførselstilladelserne anvendes af virksomhederne i forbindelse med udførslen af produkterne, hvor tilladelsen forevises for toldmyndighederne, der afskriver produkterne på selve tilladelsen, som herefter skal returneres til styrelsen. Tilladelser, der udstedes af Erhvervsstyrelsen, er gyldige i alle EU-lande og toldmyndighederne i det enkelte EU-land vil skulle foretage den fysiske afskrivning af varerne, efterhånden som de udføres af EU.

Foruden udstedelse af tilladelser til udførsel af produkter eller tilladelser til mæglervirksomhed kan virksomhederne få foretaget et slutbrugercheck af kunder (dvs. en agent, køber eller slutbruger) med henblik på at få undersøgt, om myndighederne er i besiddelse af kritiske oplysninger om de pågældende kunder. Ligeledes kan virksomheder få foretaget en teknisk vurdering af et bestemt produkt, hvis virksomheden ikke selv med sikkerhed kan afgøre, om produktet er omfattet af eksportkontrol eller ej.

I disse tilfælde er skriftlig kommunikation mellem virksomhederne og Erhvervsstyrelsen en forudsætning. Virksomhederne fremsender skriftlige oplysninger til styrelsen om konkrete kunder eller et bestemt produkt. Styrelsen benytter oplysningerne i forbindelse med den efterfølgende sagsbehandling. Styrelsen meddeler herefter skriftligt resultatet af slutbrugerchecket eller den tekniske vurdering til virksomheden.

Ligeledes foregår der skriftlig kommunikation mellem virksomheder og Erhvervsstyrelsen i forbindelse med de særlige restriktioner over for Iran. Eksempelvis skal virksomheder, der ønsker en udførselstilladelse eller tilladelse til

teknisk bistand eller mæglervirksomhed, på tilsvarende måde som ved ansøgninger efter dual-use-forordningen indsende en ansøgning til styrelsen. Styrelsen har dog for at lette de administrative byrder for virksomhederne i forbindelse med ansøgningsprocessen også for ansøgninger om udførselstilladelse eller teknisk bistand til Iran udviklet et digitalt ansøgningssystem, som gør det muligt for virksomhederne at indsende ansøgninger om udførselstilladelse eller teknisk bistand elektronisk. Erhvervsstyrelsen udsteder også her udførselstilladelser, tilladelser til teknisk bistand og tilladelser til mæglervirksomhed på papirblanketter.

Endvidere kan virksomhederne få foretaget en teknisk vurdering af, om et olie-/gasprodukt er omfattet af forbuddet mod udførsel til Iran. Virksomhederne fremsender i den forbindelse skriftlige oplysninger til styrelsen om det pågældende produkt. Styrelsen benytter oplysningerne i forbindelse med den efterfølgende sagsbehandling. Styrelsen meddeler herefter skriftligt resultatet af den tekniske vurdering til virksomheden.

Også i forbindelse med pengeoverførsler til og fra Iran kommunikerer virksomhederne skriftligt med Erhvervsstyrelsen. Virksomhederne fremsender således afhængigt af beløbets størrelse en skriftlig anmeldelse eller ansøgning til Erhvervsstyrelsen. Styrelsen meddeler herefter skriftligt sin afgørelse om tilladelse eller afslag på ansøgningen.

På tilsvarende måde kommunikerer Erhvervsstyrelsen også skriftligt med virksomheder i forbindelse med de restriktive foranstaltninger, der er vedtaget over for Syrien og Nordkorea samt en række øvrige lande i Asien, Mellemøsten og Afrika for så vidt angår de regler, der administreres af styrelsen. Det drejer sig bl.a. om ansøgninger om udførselstilladelse, forespørgsler om indefrysning, herunder ansøgninger om ophævelse af indefrysning m.v. Det samme gælder vedrørende de regler, som styrelsen administrerer i relation til antitorturforordningen.

Såfremt Erhvervsstyrelsen konstaterer eller får mistanke om, at en virksomhed har overtrådt eksportkontrolreglerne eller de restriktive foranstaltninger over for Iran, Syrien eller Nordkorea eller et af de øvrige lande, der er omfattet af sanktioner, som administreres af Erhvervsstyrelsen, kommunikerer styrelsen altid skriftligt herom med den pågældende virksomhed. Det samme gælder i tilfælde af overtrædelse af antitorturforordningen. I sådanne tilfælde sender styrelsen desuden altid et anbefalet brev til den pågældende virksomhed for at sikre sig, at brevet er kommet frem til virksomheden.

Bemyndigelsesloven indeholder ikke regler om digital kommunikation. Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser som § 1 c, § 1 d og § 1 e i bemyndigelsesloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af bemyndigelsesloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle ændringer i lovens øvrige

bestemmelser, herunder konsekvensændringer i nogle af de gældende bestemmelser.

Til nr. 1

Med forslaget ændres § 1, stk. 1 og 3, som en konsekvens af, at artikel 75 om foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme m.v. i forbindelse med vedtagelsen af Lissabontraktaten i 2007, fik et ændret indhold og samtidig blev overflyttet til traktatens tredje del, afsnit V, der er omfattet af retsforbeholdene, jf. protokollen om Danmarks stilling. Dette medfører, at Danmark ikke længere kan træffe foranstaltninger med hjemmel i artikel 75.

Ændringen har ingen praktisk betydning, da foranstaltninger, som tager sigte på helt eller delvist at afbryde eller indskrænke de økonomiske forbindelser mellem et eller flere tredjelande, uagtet ændringen i forbindelse med vedtagelsen af Lissabontraktaten i 2007, såvel fremover som hidtil, vil blive vedtaget efter artikel 215, som der fortsat henvises til i § 1.

Til nr. 2

§ 1 c

Med den foreslåede nye bestemmelse i § 1 c, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af bemyndigelsesloven, eller regler udstedt i medfør af bemyndigelsesloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at meddelelser m.v. til Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til styrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for styrelsen, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i styrelsens fysiske postkasse.

Skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af bemyndigelsesloven eller regler udstedt i medfør af bemyndigelsesloven, anses derimod ikke for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde. Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen i strid hermed, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Som anført i afsnit 5.2 i de almindelige bemærkninger, er det i den forbindelse uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. I så fald må vedkommende anvende en

computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation således, at der stilles krav om, at alle ansøgninger om udførselstilladelser fremover skal indsendes via det allerede eksisterende digitale ansøgningssystem i Erhvervsstyrelsen. Ligeledes er det tanken at udbygge det digitale ansøgningssystem, så ansøgninger om tilladelse til mæglervirksomhed eller teknisk bistand på tilsvarende måde som ansøgninger om udførselstilladelse fremover skal indsendes i det digitale ansøgningssystem.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af bemyndigelsesloven eller regler udstedt i medfør af bemyndigelsesloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013. Det gælder f.eks. anmodninger fra virksomhederne om at få foretaget slutbrugercheck eller en teknisk vurdering.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes, eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videregendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser o.l., til virksomhedens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt i forbindelse med de udførselstilladelser, herunder tilladelser til teknisk bistand, som meddeles i samme dokument, som Erhvervsstyrelsen udsteder, og som i dag udstedes på papir. Begrundelsen herfor er, at udførselstilladelserne anvendes af virksomhederne

i forbindelse med udførelsen af produkterne, hvor tilladelsen forevises for toldmyndighederne, der afskriver produkterne på selve tilladelsen, som herefter skal returneres til styrelsen. Hvis produkterne udføres fra et andet EU-land, skal virksomheden fremlægge dokumentation over for toldmyndighederne for, at der foreligger en lovlig udførselstilladelse, som toldmyndighederne kan afskrive produkterne på. Det er derfor nødvendigt, at styrelsen fortsat kan udstede udførselstilladelser på papir. Der kan i øvrigt henvises til afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger vedrørende fritagelse for pligten til digital kommunikation. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det nærmere tidspunkt for ikrafttræden af reglerne om obligatorisk digital kommunikation vil fremgå af bekendtgørelsen. Det vil dog tidligst ske, når den fornødne teknologi er til stede.

Kravet om digital kommunikation i forbindelse med virksomhedernes ansøgninger om udførselstilladelse samt korrespondance mellem virksomheder og Erhvervsstyrelsen om slutbrugercheck og tekniske vurderinger kan gøres obligatorisk fra det tidspunkt, hvor reglerne, der udmønter bemyndigelsen, træder i kraft. Det samme gælder styrelsens besvarelse af henvendelser, som modtages pr. e-mail. Dette skyldes, at denne type skriftlig kommunikation ikke nødvendigvis etablering af nye digitale systemer.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed m.v., som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer

og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter den gældende § 2 a i loven kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om klageadgang for afgørelser, der træffes af Erhvervsstyrelsen, herunder, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Afgørelser, som Erhvervsstyrelsen træffer i henhold til regler, der er udstedt i medfør af den foreslåede nye § 1 c, vil være omfattet af den gældende § 2 a. Erhvervs- og vækstministeren har således hjemmel til at bestemme, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til regler, der er udstedt i medfør af den nye § 1 c, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 d

Den foreslåede nye § 1 d, *stk. 1*, gør det muligt at fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter dual-use-forordningen og bemyndigelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter det foreslåede *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 e

Den foreslåede nye § 1 e vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller personer. Der kan f.eks. være tale om en ansøgning om udførselstilladelse eller en pengeoverførsel til eller fra Iran, hvor ansøgningen og eventuelle bilag vedhæftes en e-mail, som indsendes til Erhvervsstyrelsen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 22

Lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven) indeholder en række regler, der pålægger parter omfattet af lovgivningen at indberette eller afgive oplysninger om forhold omfattet af teleloven til Erhvervsstyrelsen, Rigspolitiets Telecenter, Forsvarsministeriet eller Teleklagenævnet. Myndighederne kommunikerer i henhold til teleloven først og fremmest med virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, men også med eksempelvis slutbrugere af disse tjenester.

I medfør af telelovens § 73 kan Erhvervsstyrelsen eksempelvis kræve alle oplysninger og alt materiale, som myndigheden skønner relevant i forbindelse med tilsyn med overholdelse af lovens regler eller regler fastsat i medfør heraf og i forbindelse med administration, undersøgelser og konkrete afgørelser, der gennemføres og træffes efter lovens bestemmelser herom. Teleklagenævnet kan tilsvarende kræve alle oplysninger, som nævnet skønner relevant for sine afgørelser om overholdelse af lovens regler eller regler fastsat i medfør heraf.

I medfør af telelovens § 75, stk. 1, udarbejder og offentliggør Erhvervsstyrelsen også løbende statistik og dokumentation om forskellige forhold inden for telemarkedet. Efter telelovens § 75, stk. 2, kan Erhvervsstyrelsen af udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kræve alt materiale og alle oplysninger, som skønnes nødvendige for at udarbejde dokumentation og statistik.

Herudover er der en række mere specifikke oplysnings- eller indberetningsforpligtelser i teleloven.

En væsentlig del af kommunikation med borgere og virksomheder er af mere generel karakter, herunder kommunikation i form af vejledning, forespørgsler, borgerhenvendelser, høringer, koordinering og lignende.

Der er i dag ingen formkrav i teleloven til kommunikationen til og fra myndighederne i forbindelse med forhold omfattet af teleloven, men kommunikationen foregår allerede i vidt omfang digitalt via e-mail eller via specifikke indberetningsløsninger udviklet til bestemte formål.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 75 a, § 75 b og § 75 c, som kapitel 30 a i teleloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, der er omfattet af teleloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af teleloven.

Derudover indsættes en række ændringer i teleloven som følge af den kongelige resolution af 3. oktober 2011, hvorefter ressortansvaret for tele- og internetregulering samt administration af frekvenser blev overført til Erhvervs- og

Vækstministeriet og ressortansvaret for sager vedrørende beskyttelse af kritisk it-infrastruktur, samt statens varslingsstjeneste for internettrusler, GovCert, blev overført til Forsvarsministeriet.

Til nr. 1-3

De foreslåede bestemmelser i nr. 1-3 er en indholdsmæssig videreførelse af den gældende lovs § 8.

Bemyndigelser, tilsynsforpligtelser mv. i den gældende lovs § 8 deles mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og Forsvarsministeriet. De dele af bestemmelsen, der tilfalder Erhvervs- og Vækstministeriet, er beskrevet i den foreslåede § 8 og de dele af bestemmelsen, der tilfalder Forsvarsministeriet, fremgår af den foreslåede § 8 a.

Med den foreslåede § 8 præciseres det, at Erhvervs- og Vækstministeriet har ansvaret for tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for persondatasikkerheden i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (trafik- og lokaliseringsdata mv.) Det præciseres endvidere, at underretningspligten for brud på persondatasikkerheden, som er omfattet af teleloven i øvrigt (trafik- og lokaliseringsdata mv.) hører under Erhvervs- og Vækstministeriet. Herudover præciseres det, at Erhvervs- og Vækstministeriet har ansvaret for tilsynet, herunder om kontrol med persondatasikkerheden.

Erhvervs- og Vækstministeriet har således ansvaret for regler om underretning, udarbejdelse af en persondatasikkerhedspolitik, sikring af behørig beskyttelse af adgangen til persondata og sikring af lagret og transmitteret data mod sletning, ændring, uautoriseret eller ulovlig behandling og opbevaring, tilsyn og kontrol med persondatasikkerheden mv. Herudover skal Erhvervs- og Vækstministeriet efter e-databeskyttelsesdirektivets artikel 4 kunne foretage en revision af udbydernes foranstaltninger til sikring af persondatasikkerheden og give henstillinger om bedste praksis herom.

Opdelingen medfører videre, at de sektorspecifikke regler, der skal sikre brugernes persondata, samles hos Erhvervs- og Vækstministeriet. Erhvervs- og Vækstministeriet har, jf. lovens § 8, stk. 3, i forvejen ansvaret for en række sektorspecifikke regler til sikring af persondata i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Med den foreslåede § 8 a præciseres det, at Forsvarsministeriet har ansvaret for tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for informationsikkerheden i net og tjenester (infrastruktur). Herudover præciseres det, at underretningspligten for brud på informationsikkerheden med væsentlige følger for drift af net eller tjenester hører under Forsvarsministeriet. Det præciseres endvidere, at forsvarsministeren har ansvaret for tilsyn, herunder om kontrol med informationsikkerheden.

Opdelingen medfører, at de regler, der skal bidrage til at sikre infrastrukturen, herunder beredskabsplanlægning, risikovurdering og -styring, udarbejdelse af informationsikkerhedspolitik, underretning og beredskab, generelt samles hos Forsvarsministeriet.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i den gældende lovs § 8 i øvrigt og de hidtidige bemærkninger til bestemmelsen er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 8: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 41).

Til nr. 4-6

Med de foreslåede ændringer til § 10, stk. 1, nr. 2 – 4 ændres udtrykkene »medlemsstat« og »andre medlemsstater« til »kontraherende stat« henholdsvis »andre kontraherende stater.

Efter § 10 i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet skal udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester uden udgift for staten, herunder for politiet, sikre de tekniske muligheder for at gennemføre aflytning af telekommunikation i en række nærmere angivne tilfælde omfattet af retsplejelovens kapitel 71 eller artikel 18 og 19 i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (EU-retshjælpskonventionen).

Aftalen af 19. december 2003 mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om anvendelsen af visse bestemmelser i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og 2001-prokollen hertil (EU-aftalen) indebærer, at bl.a. EU-retshjælpskonventionens artikel 18 og 19 om aflytning af telekommunikation også vil finde anvendelse, når aflytningen involverer Island eller Norge.

Ved § 4 i lov nr. 479 af 17. juni 2008 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven, lov om registrering af køretøjer og lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet blev udtrykkene »medlemsstat« og »andre medlemsstater«, ændret til »kontraherende stat« henholdsvis »andre kontraherende stater«, således at det fremgik af loven, at udbydernes forpligtelser efter den daværende § 15 også omfatter tilfælde, hvor telekommunikation overføres til en stat, som ikke er medlem af EU, men som er part i EU-retshjælpskonventionen, og tilfælde, hvor den udenlandske udbyder af elektroniske kommunikationstjenester eller den udenlandske gateway-station befinder sig i en stat, der er part i konventionen uden at være medlem af EU.

I forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester blev der ikke taget højde for denne lovændring i 2008. Denne ændring medtages derfor nu i loven

Med den foreslåede ændring vil lovens § 10, stk. 1, nr. 2-4, dermed omfatte Island og Norge ved EU-aftalens ikrafttræden. Bestemmelsen vil endvidere omfatte andre stater uden for EU, der i fremtiden ligesom Island og Norge efter aftale med EU måtte blive omfattet af EU-retshjælpskonventionen.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf., de specielle bemærkninger til § 10: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 43).

Til nr. 7

Som en konsekvens af ændringen i nr. 8 nedenfor forslås § 20, stk. 1 ændret, så § 20, stk. 3, undtages fra Erhvervsstyrelsens tilsynsbeføjelse.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 20: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 58).

Til nr. 8

Der foreslås indført et stk. 3 til § 20 med henblik på at bemyndige Forsvarsministeriet til at føre tilsyn med overholdelsen af den foreslåede § 8 a og regler og vilkår udstedt i medfør heraf.

Bestemmelsen er en parallel til den bestående § 20, som tillægger erhvervs- og vækstministeren tilsvarende tilsynsbeføjelser på sit område. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i forhold hertil og der henvises til de specielle bemærkninger til § 20: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 58).

Til nr. 9

I henhold til den kongelige resolution af 3. oktober 2011, varetager Erhvervs- og Vækstministeriet alene opgaver omfattet af lovens § 61. Med forslaget til ændring af § 64, stk. 1, udgår henvisninger til lovens §§ 62, der administreres af Forsvarsministeriet.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 64, stk. 1: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 101).

Til nr. 10

I henhold til den kongelige resolution af 3. oktober 2011, varetager Erhvervs- og Vækstministeriet alene opgaver omfattet af lovens § 61. Med forslaget til ændring af § 64, stk. 2, udgår henvisninger til lovens §§ 62 og 63, der administreres af Forsvarsministeriet.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 64, stk. 2: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 102).

Til nr. 11

Der foreslås indført en § 64 a, hvorefter Forsvarsministeriet fører tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af § 62.

Ændringen er en nødvendig konsekvens af de ressortændringer, der, som følge af den kongelige resolution af 3. oktober 2011, medfører, at der er nye ressortansvarlige myndigheder, der varetager opgaver omfattet af de aktuelle bestemmelser.

Bestemmelsen er en parallel til den bestående § 64, som tillægger erhvervs- og vækstministeren tilsvarende beføjelser på sit område. Der henvises til bemærkningerne hertil i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. de specielle bemærkninger til § 64: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 101).

Til nr. 12

Der foreslås indført en § 66 a, der giver forsvarsministeren mulighed for at bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i teleloven er tillagt forsvarsministeren. Herudover bemyndiges forsvarsministeren til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser samt fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed måtte blive bemyndiget til at udøve.

Ændringen er en nødvendig konsekvens af de ressortændringer, der, som følge af den kongelige resolution af 3. oktober 2011, medfører, at det er nye ressortansvarlige myndigheder, der varetager opgaver omfattet af de aktuelle bestemmelser.

Bestemmelsen er en parallel til den bestående § 66, som tillægger erhvervs- og vækstministeren tilsvarende beføjelser på sit område. Der henvises til bemærkningerne hertil i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. de specielle bemærkninger til § 66: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 103). Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i forhold hertil.

Til nr. 13

I henhold til den kongelige resolution af 3. oktober 2011, varetager Erhvervs- og Vækstministeriet ikke opgaver omfattet af lovens §§ 62 og 63.

Med forslaget ophæves § 67, stk. 3, da der ikke indføres en parallel bestemmelse til § 67, stk. 1 og 2 vedrørende afskæring af instruksadgang og dispensation for Forsvarsministeren.

Til nr. 14

Den foreslåede ændring af § 73 har til formål at give Forsvarsministeriet samme adgang til oplysninger med henblik på tilsyn med loven eller regler fastsat i medfør heraf mv.

Bestemmelsen er en delvis parallel til den bestående § 73, stk. 1 og 2, som tillægger erhvervs- og vækstministeren tilsvarende beføjelser på sit område. Der henvises til bemærkningerne hertil i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. de specielle bemærkninger til § 73, stk. 2: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 106). Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i forhold hertil.

Forsvarsministeriets adgang til oplysninger er begrænset til de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte parter, da det alene er disse,

der er relevante i relation til de bestemmelser, der i teleloven, der i henhold til den kongelige resolution af 3. oktober 2011 varetages af Forsvarsministeren.

Endvidere bemyndiges Forsvarsministeriet til at videregive disse oplysninger til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre medlemsstater, sådan at disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende.

Til nr. 15

Med den foreslåede ændring af § 73, stk. 4 udvides bestemmelsen med Forsvarsministeriet for at sikre Forsvarsministeriet samme adgang til at stille krav til formen for afgivne oplysninger, som Teleklagenævnet og IT- og Telestyrelsen hidtil har haft.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 73, stk. 4: Folketingstidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 106).

Til nr. 16

§ 75 a

Med forslaget til § 75 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, som er omfattet af teleloven eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af myndighederne, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheder på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det bl.a. af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkning som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

I første omgang vil bestemmelsen alene blive anvendt til at sikre, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomheder og myndigheder i forbindelse med forhold, som er omfattet af teleloven eller regler udstedt i medfør af denne lov, foregår digitalt. På sigt vil også borgere kunne forpligtes til digital kommunikation med myndighederne.

Der kan fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og henholdsvis Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet vil styrelsen eller nævnet kunne stille krav om, at virksomheden oplyser en e-mailadresse, som virksomheden kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen eller nævnet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen eller nævnet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Den foreslåede bemyndigelse kan i relation til teleloven også udnyttes således, at det gøres obligatorisk for virksomheder at anvende bestemte internetløsninger, herunder selvbetjeningsløsninger.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller af regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder forbud, påbud m.v., til virksomhedens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en råd-

giver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, er styrelsen henholdsvis klagenævnet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen eller klagenævnet sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen henholdsvis klagenævnet, dvs. når styrelsen henholdsvis klagenævnet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesordening eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 75 a, *stk. 4*, kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med justitsministeren på tilsvarende måde som efter *stk. 1-3* fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Rigspolitiets telecenter, jf. den gældende bestemmelse i lovens § 12, *stk. 1*, skal foregå digitalt.

Den foreslåede nye § 75 a, *stk. 5*, giver forsvarsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation skal foregå digitalt inden for de områder, som hører

under Forsvarsministeriets område, i medfør af teleloven eller regler udstedt i medfør af teleloven.

Det drejer sig bl.a. om området for informationssikkerhed, hvor der eksempelvis kan udstedes nærmere regler om tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for sikkerheden i net og tjenester (infrastruktur), herunder også om tilsyn med udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenesters overholdelse af sådanne regler.

I lighed med det under stk. 1 anførte, indebærer forslaget bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder på Forsvarsministeriets område, som udøver tilsyn i henhold til teleloven eller regler udstedt i medfør af teleloven, ikke anses for behørigt modtaget af myndighederne, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheder på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det bl.a. af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at den modtagne myndighed må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheder, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkning som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af de regler, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndigheder, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 5 giver endvidere hjemmel til, at der i sådanne regler kan specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende. Endelig fastslås det med henvisningen til stk. 3, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

§ 75 b

Med forslaget til § 75 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter teleloven uden underskrift, med maskinel gengivelse af underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 75 b, stk. 2, kan der fastsættes regler om, at forsvarsministeren på udvalgte områder kan fastsætte regler om udstedelse af afgørelser og andre dokumenter efter teleloven eller regler udstedt i medfør af teleloven uden underskrift, med maskinel gengivelse af underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation

af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 75 c

Den foreslåede nye § 75 c vedrører dokumenter, som er omfattet af teleloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end myndighederne, herunder revisionsvirksomheder og revisorer. Der kan f.eks. være tale om en revisorerklæring, som skal indsendes i forbindelse med dokumentation for overholdelse af forpligtelse til regnskabsmæssig opsplitning.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at henholdsvis erhvervs- og vækstministeren og forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 17

Bestemmelsen beskriver klageadgangen i relation til afgørelser truffet efter § 63 og regler fastsat i medfør af § 8 a og afgørelser om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 62 samt sagsbehandling i forbindelse hermed. Disse afgørelser kan fremover påklages til forsvarsministeren.

Til nr. 18

Forslaget til ændringen af § 79, stk. 1 er en konsekvens af ændringen i nr. 14, hvorefter Forsvarsministeriet gives adgang til oplysninger med henblik på tilsyn med loven eller regler fastsat i medfør heraf mv. Ændringen medfører, at Forsvarsministeriet kan pålægge tvangsbøder med henblik på at sikre afgivelse af oplysninger, jf. lovens § 79, stk. 1.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 79: Folketings-tidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 108).

Til nr. 19

Henvisningen til § 8 a, som foreslås tilføjet i § 81, stk. 2, følger af den foreslåede indførelse af § 8 a.

Ændringen medfører ikke en udvidelse af området for bødestraf i loven, idet der for hele den hidtidige § 8 også kunne fastsættes bødestraf.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen i øvrigt, og de hidtidige bemærkninger er fortsat gældende, jf. de specielle bemærkninger til § 81: Folketings-tidende 2010-11, A (L 59 som fremsat, side 109).

Til § 23

Lov om radiofrekvenser (frekvensloven) indeholder en række bestemmelser, der pålægger bl.a. brugere af radiofrekvenser og indehavere af tilladelser til at anvende radiofrekvenser at afgive oplysninger og materiale om forhold omfattet af loven. Myndighederne kommunikerer i henhold til frekvensloven både med virksomheder og borgere for eksempel i forbindelse med ulovlig frekvensanvendelse.

I medfør af frekvenslovens § 39 kan Erhvervsstyrelsen eksempelvis af brugere af radiofrekvenser kræve alle oplysninger og alt materiale, som Erhvervsstyrelsen skønner relevant med henblik på administration af loven og regler og vilkår fastsat i medfør heraf.

Endvidere kan Erhvervsstyrelsen i medfør af frekvenslovens § 40 af tilladelsesindehavere kræve oplysninger og materiale om økonomiske, statistiske, frekvensmæssige og øvrige forhold med henblik på udarbejdelse af rapporter, statistikker m.v.

I forbindelse med klager over Erhvervsstyrelsens afgørelser i medfør af frekvensloven og regler udstedt i medfør af frekvensloven, kan Teleklagenævnet efter frekvenslovens § 47, stk. 3, tilsvarende af parterne kræve alle oplysninger, som skønnes relevante med henblik på behandling af sagerne.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af frekvensloven og regler udstedt i medfør af frekvensloven, vedrører ansøgning om tilladelse til at anvende radiofrekvenser, vejledning, forespørgsler, fortolkning, høringer, koordinering og lignende.

Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for den skriftlige kommunikation. I forhold til ansøgninger om tilladelser til brug af radiofrekvenser foregår denne kommunikation allerede i dag i vidt omfang digitalt via Erhvervsstyrelsens digitale indberetningsløsning, ligesom kommunikationen i øvrigt også i vidt omfang allerede i dag foregår digitalt via e-mail.

Det forslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, som kapitel 1 a i frekvensloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om alle forhold, der er omfattet af frekvensloven og regler udstedt i medfør af frekvensloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagets § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af frekvensloven eller regler udstedt i medfør af frekvensloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af frekvensloven eller af regler, som er udstedt i medfør af frekvensloven, ikke anses for behørigt modtaget i Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Dvs. med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken, at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at det gøres obligatorisk for virksomheder at anvende Erhvervsstyrelsens digitale indberetningsløsning, som er omtalt ovenfor. Dette forventes at ske i løbet af 2013.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og henholdsvis Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af frekvensloven eller regler udstedt i medfør af frekvensloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013. På sigt vil også borgere kunne forpligtes til at anvende digital kommunikation med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen

besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af frekvensloven eller regler udstedt i medfør af frekvensloven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder forbud, påbud m.v., til den pågældende virksomheds og fysiske persons digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Frekvensloven indeholder i kapitel 9 bestemmelser om tilsyn og kontrol med overholdelse af frekvensloven og af regler udstedt i medfør af frekvensloven. Det er Erhvervsstyrelsen, der foretager kontrolopgaver hos virksomheder og borgere. Kontrollen kan udføres med eller uden retskendelse, ligesom den kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Erhvervsstyrelsen kan medbringe dokumenter, som de foreviser og udleverer ved kontrollen hos virksomhederne og borgerne, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter fra virksomheder og borgere under kontrolbesøg.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og Erhvervsstyrelsens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomhedernes og borgernes udlevering af dokumenter under besøget. Kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis af-

snit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 1 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, er Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet adressater for meddelelsen. For meddelelser, som Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, dvs. når Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 b

Efter den foreslåede § 1 b, stk. 1, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter frekvensloven eller regler udstedt i medfør af frekvensloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan erhvervs- og vækstministeren efter den foreslåede § 1 b, stk. 2, fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som

Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis et dokument undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Den foreslåede § 1 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet. Dvs. der er tale om dokumenter, som er udstedt af en virksomhed eller en fysisk person, herunder tilladelsesindehavere.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af frekvensloven eller forskrifter udstedt i medfør af frekvensloven. Der kan f.eks. være tale om dokumenter i forbindelse med en tilladelsesindehavers afgivelse af oplysninger og materiale, som Erhvervsstyrelsen har opkrævet i medfør af frekvenslovens § 40.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler, at sådanne dokumenter og bilag hertil skal være underskrevet, men det følger forudsætningsvis af lovgivningen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af § 47, *stk. 1*, er en følge af den foreslåede § 47, *stk. 4*.

Til nr. 3

Den foreslåede § 47, *stk. 4*, medfører, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnets afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 24

Lov om radio- og teleterminaludstyr (R&TTE-loven) indeholder bestemmelser, der pålægger parter at afgive oplysninger og materiale om forhold omfattet af R&TTE-loven. Myndighederne kommunikerer i henhold til R&TTE-loven

både med virksomheder og borgere for eksempel i forbindelse med brug af ulovligt radio- og teleterminaludstyr.

I medfør af R&TTE-lovens § 20 kan Erhvervsstyrelsen eksempelvis kræve alle oplysninger, herunder materiale af teknisk og statistisk karakter, som findes nødvendige for Erhvervsstyrelsens administration af loven.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af R&TTE-loven og regler udstedt i medfør af R&TTE-loven, vedrører vejledning, forespørgsler, fortolkning, høringer og lignende. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for den skriftlige kommunikation, men kommunikationen foregår allerede i dag i vidt omfang digitalt via e-mail.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 4 b, § 4 c og § 4 d, som kapitel 1 a i R&TTE-loven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om alle forhold, der er omfattet af R&TTE-loven og regler udstedt i medfør af R&TTE-loven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 4 b

Med forslaget § 4 b, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om alle forhold, som er omfattet af R&TTE-loven eller regler udstedt i medfør af R&TTE-loven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af R&TTE-loven eller af regler, som er udstedt i medfør af R&TTE-loven, ikke anses for behørigt modtaget i Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og henholdsvis Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af R&TTE-loven eller regler udstedt i medfør af R&TTE-loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013. På sigt vil også borgere kunne forpligtes til at anvende digital kommunikation med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af R&TTE-loven eller regler udstedt i medfør af R&TTE-loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder forbud, påbud m.v., til den pågældende virksomheds og fysiske persons digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en

rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

R&TTE-loven indeholder i kapitel 4 bestemmelser om tilsyn og kontrol med overholdelse af R&TTE-loven og af regler udstedt i medfør af R&TTE-loven. Det er Erhvervsstyrelsen, der foretager kontrolopgaver hos virksomheder og borgere. Kontrollen kan udføres med eller uden retskendelse, ligesom den kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Erhvervsstyrelsen kan medbringe dokumenter, som de foreviser og udleverer ved kontrollen hos virksomhederne og borgerne, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter fra virksomheder og borgere under kontrolbesøg.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og Erhvervsstyrelsens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomhedernes og borgernes udlevering af dokumenter under besøget. Kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter den foreslåede § 4 b, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 4 b, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, er Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet adressater for meddelelsen. For meddelelser, som Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, dvs. når Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 4 c

Efter den foreslåede § 4 c, stk. 1, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter R&TTE-loven eller regler udstedt i medfør af R&TTE-loven uden underskrift, med maskinel eller på anden måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan erhvervs- og vækstministeren efter den foreslåede § 4 c, stk. 2, fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 4 d

Den foreslåede § 4 d vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet. Dvs. der er tale om dokumenter, som er udstedt af en virksomhed eller en fysisk person, herunder virksomheder der markedsfører radio- og teleterminaludstyr.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af R&TTE-loven eller forskrifter udstedt i medfør af R&TTE-loven. Der kan f.eks. være tale om overensstemmelseserklæringer, som forinden markedsføring udarbejdes af den ansvarlige for markedsføringen af radioudstyr m.v. til dokumentation for radioudstyrs m.v. overensstemmelse med de væsentlige krav i R&TTE-loven. Det følger af lovgivningen, at overensstemmelseserklæringer skal være forsynet med underskrift.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i stk. 1 kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede be-

stemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af § 25, stk. 1, er en følge af den foreslåede § 25, stk. 6.

Til nr. 3

Den foreslåede § 25, stk. 6, medfører, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnets afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 4 b, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 25

Lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål (graveloven) indeholder en række regler, der pålægger parter omfattet af graveloven at indberette eller afgive oplysninger om forhold omfattet af graveloven, herunder også i relation til andre myndigheder end Erhvervsstyrelsen. Myndighederne kommunikerer i henhold til graveloven først og fremmest med virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, men også med borgere.

I medfør af gravelovens § 9 a, stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen og de tilladelsesudstedende myndigheder, der er nævnt i graveloven eller regler udstedt i medfør af graveloven, eksempelvis af parterne kræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes nødvendigt med henblik på administration af graveloven eller regler udstedt i medfør af graveloven. Tilladelsesudstedende myndigheder er f.eks. Vejdirektoratet, Banedanmark samt de kommunale myndigheder.

I medfør af gravelovens § 9 a, stk. 2, kan Erhvervsstyrelsen indhente oplysninger fra parterne med henblik på videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, så disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten.

Herudover er der en række mere specifikke oplysnings- eller anmeldelsesforpligtelser i graveloven.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af graveloven og af regler udstedt i medfør af graveloven, vedrører vejledning, forespørgsler, fortolkning, høringer, koordinering og lignende.

Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for den skriftlige kommunikation, men kommunikationen foregår allerede i dag i vidt omfang digitalt via e-mail. Det gælder dog ikke for alle typer af dokumenter, idet f.eks. kortmateriale og arealfortegnelser efter omstændighederne kan være vanskelige at overføre til digitale formater uden brug af særligt udstyr til at scanne og printe.

Hertil kommer, at visse typer af sager efter graveloven ikke alene baserer sig på skriftlig kommunikation, idet der i et vist omfang sker sagsbehandling »på stedet« i sager hos f.eks. ekspropriations- og taksationskommissionerne.

Det forslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 8 a, § 8 b og § 8 c, i graveloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, der er omfattet af graveloven og regler udstedt i medfør af graveloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 8 a

Med forslaget § 8 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og de kommunale myndigheder om alle forhold, som er omfattet af graveloven eller regler, som er udstedt i medfør af graveloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til de nævnte myndigheder om forhold, som er omfattet af graveloven eller af regler, som er udstedt i medfør af graveloven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Dvs. med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med de pågældende myndigheder, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og myndighederne om forhold, som er omfattet af graveloven eller regler udstedt i medfør af graveloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013. På sig vil også borgere kunne forpligtes til at anvende digital kommunikation med myndighederne, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse,

som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af graveloven eller regler udstedt i medfør af graveloven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheden kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder påbud m.v., til den pågældende virksomheds og fysiske persons digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt i forhold til særlige former for dokumenter, f.eks. kortmateriale og arealfortegnelser, som kræver særligt udstyr til at scanne og printe, samt tilhørende følgebrev. De særlige omstændigheder, som knytter sig til ekspropriationsforretninger på stedet, vil ligeledes kunne begrunde en fritagelse fra kravet om, at skriftlig kommunikation skal ske digitalt. Endvidere kan fritagelsesmuligheden tænkes anvendt i tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 8 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 8 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som en myndighed sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en myndighed på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 8 a, stk. 4, kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med transportministeren på tilsvarende måde som efter stk. 1-3 fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra de nævnte myndigheder om forhold, der er omfattet af graveloven og forskrifter udstedt i medfør af graveloven, skal foregå digitalt. Det vil sige ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet samt Banedanmark.

§ 8 b

Efter den foreslåede § 8 b, stk. 1, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og de kommunale myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter graveloven eller regler udstedt i medfør af graveloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 8 b, stk. 2, kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1 for ekspropriations-

kommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark.

§ 8 c

Den foreslåede § 8 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet, de kommunale myndigheder, ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark, herunder udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Det kan f.eks. være dokumenter, som er udstedt af en virksomhed eller en fysisk person.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af graveloven eller forskrifter udstedt i medfør af graveloven. Der kan f.eks. være tale om anmodning om iværksættelse af ekspropriation, som fremsættes af udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler, at sådanne dokumenter og bilag hertil skal være underskrevet, men det følger forudsætningsvis af lovgivningen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i stk. 1 kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede § 9, stk. 2, medfører, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens, Teleklagenævnets og de kommunale myndigheders afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 8 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede § 9, stk. 3, medfører, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med transportministeren kan fastsætte regler om, at de i § 1, stk. 6 og 7, § 2, stk. 2 og 3, samt § 9 a nævnte myndigheders afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 8 a, stk. 4, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 26

Lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. (masteloven) indeholder en række regler, der pålægger parter omfattet af masteloven at

indberette eller afgive oplysninger om forhold omfattet af masteloven til landzone- og bygningsmyndighederne (dvs. de kommunale myndigheder), statsforvaltninger, ekspropriations- og taksationskommissionerne samt Erhvervsstyrelsen. Myndighederne kommunikerer i henhold til masteloven med indehavere af frekvenstilladelser, typisk mobilskaber, men også med borgere.

Generelt set vurderes det, at de enkelte myndigheder på årsbasis behandler et relativt beskedent antal sager og henvendelser i henhold til masteloven. Dette skyldes bl.a., at en række oplysninger om f.eks. radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner nemt kan tilgås af myndigheder og virksomheder via Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation, der sker til og fra myndighederne i medfør af masteloven, foregår allerede i vidt omfang digitalt via e-mail. Det gælder dog ikke i alle tilfælde kortmateriale og arealfortegnelser, som efter omstændighederne kan være vanskelige at overføre til digitale formater uden brug af særligt udstyr til at scanne og printe.

Hertil kommer, at visse typer af sager efter masteloven ikke alene baserer sig på skriftlig kommunikation, idet der i et vist omfang sker sagsbehandling »på stedet« i sager hos f.eks. ekspropriations- og taksationskommissionerne.

Som eksempel på den skriftlige kommunikation, der sker i medfør af masteloven, kan nævnes, at

Erhvervsstyrelsen og landzone- og bygningsmyndighederne af parterne kræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes nødvendigt med henblik på administration af masteloven eller regler udstedt i medfør af masteloven, jf. lovens § 19, stk. 1.

I medfør af mastelovens § 19, stk. 2, kan Erhvervsstyrelsen indhente oplysninger fra parter med henblik på videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, så disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten.

I medfør af mastelovens § 19, stk. 3, kan Erhvervsstyrelsen med henblik på offentliggørelse af statistikker over bl.a. det samlede antal master og antennesystemer tilsvarende indhente oplysninger herom hos parterne.

Herudover er der en række mere specifikke oplysnings- eller indberetningsforpligtelser i masteloven.

Teleklagenævnet kan i medfør af mastelovens § 24, stk. 4, tilsvarende kræve alle oplysninger, som nævnet skønner relevant for sine afgørelser om overholdelse af masteloven eller regler udstedt i medfør af masteloven.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og andre myndigheder om forhold, som er omfattet af masteloven og af regler udstedt i medfør af masteloven, vedrører vejledning, forespørgsler, fortolkning, høringer, koordinering og lignende. Der har ikke hidtil været fastsat regler om kommunikationsmåden for den skriftlige kommunikation, men kommunikationen foregår som nævnt allerede i dag i vidt omfang digitalt via e-mail.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, i masteloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, der er omfattet af masteloven og regler udstedt i medfør af masteloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagens § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndighederne om alle forhold, som er omfattet af masteloven eller regler, som er udstedt i medfør af masteloven, skal foregå digitalt. Med myndighederne menes her Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet samt landzone- og bygningsmyndighederne.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til en myndighed om forhold, som er omfattet af masteloven eller af regler, som er udstedt i medfør af masteloven, ikke anses for behørigt modtaget i den pågældende myndighed, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til en myndighed på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v., der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Dvs. med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og myndighederne om forhold, som er omfattet af masteloven eller regler udstedt i medfør af masteloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013. På sigt vil også borgere kunne forpligtes til at anvende digital kommunikation med de pågældende myndigheder, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til myndighederne kan de pågældende myndigheder stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndighederne. I den forbindelse kan der også på-

lægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af masteloven eller regler udstedt i medfør af masteloven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder påbud m.v., til den pågældende virksomheds og fysiske persons digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt i forhold til særlige former for dokumenter, f.eks. kortmateriale og arealfortegnelser, som kræver særligt udstyr til at scanne og printe, samt tilhørende følgebrev. De særlige omstændigheder, som knytter sig ekspropriationsforretninger på stedet, vil ligeledes kunne begrunde en fritagelse fra kravet om, at skriftlig kommunikation skal ske digitalt. Endvidere kan fritagelsesmuligheden tænkes anvendt i tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 1 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en myndighed på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 4, kan erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med økonomi- og indenrigsministeren på tilsvarende måde som efter stk. 1-3 fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra statsforvaltningerne om forhold, der er omfattet af masteloven og forskrifter udstedt i medfør af masteloven, skal foregå digitalt.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 5, kan erhvervs- og vækstministeren endvidere efter forhandling med transportministeren på tilsvarende måde som efter stk. 1-3 fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne om forhold, der er omfattet af masteloven og forskrifter udstedt i medfør af masteloven, skal foregå digitalt.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 6, kan erhvervs- og vækstministeren desuden efter forhandling med miljøministeren på tilsvarende måde som efter stk. 1-3 fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Natur- og Miljøklagenævnet om forhold, som er omfattet af masteloven eller regler udstedt i medfør af masteloven, skal foregå digitalt.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 7, kan erhvervs- og vækstministeren tillige efter forhandling med forsvarsministeren på tilsvarende måde som efter stk. 1-3 fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder på Forsvarsministeriets område skal foregå digitalt. De opgaver, som ef-

ter masteloven eller efter regler udstedt i medfør af masteloven, varetages af landzone- og bygningsmyndigheden, er i relation til Christiansø henlagt til forsvarsministeren.

§ 1 b

Efter den foreslåede § 1 b, stk. 1, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter masteloven eller regler udstedt i medfør af masteloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter de foreslåede bestemmelser i § 1 b, stk. 2-5, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1 efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren for så vidt angår statsforvaltningerne, transportministeren for så vidt angår taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne, miljøministeren for så vidt angår Natur- og Miljøklagenævnet og forsvarsministeren for så vidt angår myndigheder på Forsvarsministeriets område.

Til § 1 c

Den foreslåede § 1 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet, landzone- og bygningsmyndigheden (dvs. de kommunale myndigheder og Forsvarsministeriet i relation til Christiansø), taksationskommissionerne, ekspropriationskommissionerne, Natur- og Miljøklagenævnet samt statsforvaltningerne. Det kan f.eks. være dokumenter, som er udstedt af en virksomhed eller en fysisk person, herunder mobilselskaber.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af masteloven eller forskrifter udstedt i medfør af masteloven. Der kan f.eks. være tale om radiodækningsplaner, som indsendes af indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler, at sådanne dokumenter og bilag hertil skal være underskrevet, men det følger forudsætningsvis af lovgivningen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i stk. 1 kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i stk. 2, at Erhvervsstyrelsen efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren, transportministeren, miljøministeren og forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om

personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede § 24, stk. 3, medfører, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet samt landzone- og bygningsmyndighedernes afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede § 24, stk. 4, medfører, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren, transportministeren, miljøministeren og forsvarsministeren kan fastsætte regler om, at de i lovens § 2, stk. 6, § 5, stk. 3-5, § 6, stk. 1 og 2, § 12, stk. 3-5, § 13, stk. 1 og 2 samt §§ 22 og 23 nævnte myndigheders afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 1 a, stk. 4-7, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 27

Lov om internetdomæner (domæneloven) indeholder en række regler, der pålægger administrator at indberette eller afgive oplysninger om forhold omfattet af domæneloven eller regler udstedt i medfør af domæneloven.

I medfør af domænelovens § 22, stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen af administrator eksempelvis kræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes relevant i forbindelse med administration af loven.

I medfør af domænelovens § 22, stk. 2, kan Erhvervsstyrelsen med henblik på offentliggørelse af statistikker over bl.a. det samlede antal registrerede domænenavne og antal klagesager tilsvarende indhente oplysninger herom hos administrator.

Herudover er der en række mere specifikke oplysnings- og indberetningsforpligtelser i domæneloven.

Teleklagenævnet kan i medfør af domænelovens § 25, stk. 2, tilsvarende kræve alle oplysninger af Erhvervsstyrelsen og administrator, som skønnes relevante med henblik på behandling af sagerne.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af domæneloven og regler udstedt i medfør af domæneloven, vedrører vejledning, forespørgsler, fortolkning, høringer, koordinering og lignende.

Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for den skriftlige kommunikation, men denne foregår allerede i dag i vidt omfang digitalt via e-mail eller via specifikke indberetningsløsninger udviklet til formålet.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 1 a, § 1 b og § 1 c, i domæneloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, der er omfattet af domæneloven og regler udstedt i medfør af domæ-

neloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 1 a

Med forslagets § 1 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af domæneloven eller regler udstedt i medfør af domæneloven, skal foregå digitalt.

Med myndigheder menes Erhvervsstyrelsen, Klagenævnet for Domænenavne samt Teleklagenævnet. Disse myndigheder hører under erhvervs- og vækstministerens ressortområde.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af domæneloven eller af regler, som er udstedt i medfør af domæneloven, ikke anses for behørigt modtaget i myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndighederne på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheder, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Dvs. med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og myndigheder om forhold, som er omfattet af domæneloven eller regler udstedt i medfør af domænelove, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013. På sigt vil også borgere kunne forpligtes til at anvende digital kommunikation med myndigheder, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til myndigheder, kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af domæneloven eller regler udstedt i medfør af domæneloven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder påbud m.v., til den pågældende virksomheds og fysiske persons digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 1 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til myndigheder, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheder sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 b

Efter den foreslåede § 1 b kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at myndighederne, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 1, og bemærkningerne hertil, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter domæneloven eller regler udstedt i medfør af domæneloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Den foreslåede § 1 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og Klagenævnet for Domønavne. Dvs. der er tale om dokumenter, som er udstedt af en virksomhed eller en fysisk person, herunder revisionsvirksomheder og revisorer.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af domæneloven eller forskrifter udstedt i medfør af domæneloven. Der kan f.eks. være tale om indsendelse af rapporter, redegørelser og anden dokumentation for opfyldelse af krav i henhold til tilladelsen, som udstedes i medfør af domænelovens § 5.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler, at sådanne dokumenter og bilag hertil skal være underskrevet, men det følger forudsætningsvis af lovgivningen.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en tek-

nik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede § 26, *stk. 2*, medfører, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens, Teleklagenævnets samt Klagenævnet for Domønavnes afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 28

Lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. indeholder bestemmelser, der pålægger parter omfattet af loven at afgive oplysninger og materiale om forhold omfattet af loven. Myndighederne kommunikerer i henhold til lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. primært med ejere og udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester samt selskaber, som markedsfører tv og digitale dekodere.

I medfør af § 2, stk. 5, i lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. kan Erhvervsstyrelsen eksempelvis kræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes relevant med henblik på administration af denne lov og regler fastsat i medfør heraf.

I forbindelse med klager over Erhvervsstyrelsens afgørelser i medfør af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. og regler udstedt i medfør heraf, kan Teleklagenævnet efter § 5 a, stk. 2, i lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. tilsvarende af parterne kræve alle oplysninger, som skønnes relevante med henblik på behandling af klagerne.

En væsentlig del af den skriftlige kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. og regler udstedt i medfør heraf, vedrører vejledning, forespørgsler, fortolkning og lignende. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for den skriftlige kommunikation, men kommunikationen foregår i dag i vidt omfang allerede digitalt via e-mail.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 2 a, § 2 b og § 2 c, i lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om alle forhold, der er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. og regler udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 2 a

Med forslaget § 2 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om alle forhold, som er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. og regler udstedt i medfør af den nævnte lov, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. eller af regler, som er udstedt i medfør af den nævnte lov, ikke anses for behørigt modtaget i Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Dvs. med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken, at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder og henholdsvis Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. eller regler udstedt i med af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail. Dette forventes at ske i løbet af 2013. På sigt vil også borgere kunne forpligtes til at anvende digital kommunikation med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. eller regler udstedt i medfør af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan sende visse meddelelser, afgørelser, herunder forbud, påbud m.v., til den pågældende virksomheds og fysiske persons digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 2 a, stk. 2, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Den foreslåede § 2 a, stk. 3, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, er Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet adressater for meddelelsen. For meddelelser, som Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet sender, er den pågældende

virksomhed eller fysisk person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet, dvs. når Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag meddelelsen er tilgængelig.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 b

Efter den foreslåede § 2 b, stk. 1, kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. eller regler udstedt i medfør af den nævnte lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan erhvervs- og vækstministeren efter den foreslåede § 2 b, stk. 2, fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 2 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet. Dvs. der er tale om dokumenter, som er udstedt af en virksomhed eller en fysisk person, herunder udbydere elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v. eller forskrifter udstedt i medfør heraf. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som kræves af Erhvervsstyrelsen i medfør af den nævnte lov, og som skønnes relevante med henblik på Erhvervsstyrelsens administration af loven og regler udstedt i medfør heraf.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig be-

stemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af § 5 a, stk. 1, er en følge af den foreslåede § 5 a, stk. 3.

Til nr. 3

Den foreslåede § 5 a, stk. 3, medfører, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser efter de regler, som erhvervs- og vækstministeren kan udstede efter § 2 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 29

Det forventes, at mæglings- og klageinstitutionen, som indføres pr. 1. november 2012, i henhold til lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd først og fremmest vil komme til at kommunikere med virksomheder og deres rådgivere om konkrete sager, undersøgelser samt vejledning.

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, som indføres ved lov nr. 546 af 18. juni 2012 om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, er en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution som supplement til det eksisterende retlige system, hvor brud på ansvarlig virksomhedsadfærd kan rejses, dokumenteres og offentliggøres.

Erhvervsstyrelsen er sekretariat for mæglings- og klageinstitutionen.

Mæglings- og klageinstitutionen skal generelt udbrede kendskabet til OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder og behandle sager vedrørende overtrædelser af disse retningslinjer. Der kan derfor klages til den danske mæglings- og klageinstitution, hvis f.eks. en dansk virksomhed ikke efterlever retningslinjerne, ligesom institutionen også selv kan tage en sag op af egen drift. Retningslinjerne fastlægger, hvad der forventes af virksomheder globalt og nationalt, uanset hvor de opererer, hvad angår at sikre respekt for arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og retningslinjer for anti-korruption m.v.

Ved behandling af klager lægger mæglings- og klageinstitutionen vægt på, at den, der klages over, får mulighed for først selv at finde en løsning sammen med klager. Hvis dette ikke lykkes, vil der som hovedregel blive søgt en løsning

ved mægling ledet af mæglings- og klageinstitutionen. Er mægling ikke mulig, eller hvis der kan være tale om grove overtrædelser, skal mæglings- og klageinstitutionen undersøge sagen og tage stilling til, om der er sket en overtrædelse. Mæglings- og klageinstitutionen har ikke egentlige sanktionsmuligheder, men kan udtale sig om sagen, og kan følge op på, om den pågældende følger eventuelle henstillinger.

Mæglings- og klageinstitutionens udtalelser offentliggøres på mæglings- og klageinstitutionens hjemmeside efter lovens § 7.

Loven indeholder i øvrigt ikke bestemmelser om kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation om forhold, som er omfattet af loven, herunder skriftlig kommunikation i forbindelse med behandlingen af klager, som indbringes for mæglings- og klageinstitutionen. Den skriftlige kommunikation i forbindelse hermed vil bl.a. vedrøre indgivelse af klagen til mæglings- og klageinstitutionen, mæglings- og klageinstitutionens fremsendelse af klagen til den part, der klages over, eventuel indkaldelse af parterne til mægling i mæglings- og klageinstitutionen samt mæglings- og klageinstitutionens eventuelle skridt til undersøgelse af sagen (indhentning af oplysninger som led i parts-høring m.v.) samt mæglings- og klageinstitutionens udtalelser til parterne.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 2 a, § 2 b og § 2 c, som kapitel 1 a i lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra institutionen om alle forhold, der er omfattet af loven og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 2 a

Med forslaget § 2 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra mæglings- og klageinstitutionen om alle forhold, som er omfattet af lov om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd eller regler, som er udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til mæglings- og klageinstitutionen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i mæglings- og klageinstitutionen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til mæglings- og klageinstitutionen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at mæglings- og klageinstitutionen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra mæglings- og klageinstitutionen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med mæglings- og klageinstitutionen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra mæglings- og klageinstitutionen om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013. I første omgang er det tanken at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation med virksomheder. På sigt kan det også komme på tale at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation med andre interessenter, når tiden er moden til det.

Ved henvendelser til mæglings- og klageinstitutionen kan institutionen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til institutionen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette mæglings- og klageinstitutionen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at mæglings- og klageinstitutionen kan sende visse meddelelser til klagers henholdsvis indklagedes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk

CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der f.eks. sendes til mægling- og klageinstitutionen, er institutionen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som institutionen sender til f.eks. en virksomhed, er virksomheden, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til mægling- og klageinstitutionen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for institutionen, dvs. når institutionen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 b

Efter den foreslåede § 2 b, *stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at mægling- og klageinstitutionen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd eller regler udstedt i medfør heraf uden underskrift, med maskinel eller på

tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med mægling- og klageinstitutionen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som mægling- og klageinstitutionen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 c

Den foreslåede nye § 2 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end mægling- og klageinstitutionen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af f.eks. en virksomhed. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som en virksomhed anmodes om at indsende til mægling- og klageinstitutionen som led i undersøgelsen af en klage over virksomheden.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 30

Til nr. 1

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Konkurrencerådet og Konkurrenceankenævnet (konkurrencemyndighederne) kommunikerer i henhold til konkurrenceloven først og fremmest med virksomheder og deres rådgivere om konkrete sager, vejledning, analyser og undersøgelser på konkurrenceområdet. Langt størstedelen af konkurrencemyndighedernes kommunikation foregår allerede digitalt.

Der har siden 2002 været en bestemmelse (§ 15 b) om digital kommunikation i konkurrenceloven, hvorefter er-

hvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om benyttelse af elektronisk kommunikation til og fra Konkurrencerådet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samt Konkurrenceankenævnet, herunder om brugen af digital signatur.

Denne bemyndigelse er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 98 af 12. februar 2003 om henlæggelse af beføjelser til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vedrørende elektronisk kommunikation. Ifølge bekendtgørelsen kan anmeldelser og forespørgsler til og fra konkurrencemyndighederne ske ved anvendelse af elektronisk kommunikation – i praksis ved e-mail. Myndighedernes afgørelser kan ligeledes kommunikeres elektronisk, og det vil også være muligt at afgive høringssvar elektronisk. Bekendtgørelsen indeholder desuden en hjemmel for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at fastsætte nærmere regler for anvendelsen af elektronisk kommunikation. Denne bemyndigelse er endnu ikke udmøntet.

Ifølge ikrafttrædelsesbestemmelserne til nærværende lovforslag vil bekendtgørelsen forblive i kraft, indtil en ny udstedes, jf. lovforslagets § 69.

Med forslaget til § 15 b, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra konkurrencemyndigheder om forhold, som er omfattet af konkurrenceloven eller regler, som er udstedt i medfør af konkurrenceloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at der vil kunne fastsættes regler om, at skriftlige meddelelser m.v. til eller fra myndighederne om forhold, som er omfattet af konkurrenceloven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af myndighederne, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysningerne m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at skriftlige meddelelser m.v. til eller fra myndighederne, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra konkurrencemyndighederne om forhold, som er omfattet af konkurrenceloven eller regler udstedt i medfør af konkur-

renceloven, skal foregå digitalt, f.eks. via e-mail eller eventuelt via den offentlige digitale postløsning.

Ved henvendelser til konkurrencemyndighederne kan myndighederne stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til konkurrencemyndighederne. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndighederne om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af konkurrenceloven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at konkurrencemyndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud og påbud m.v., til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation.

Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur. Endvidere tænkes fritagelsesmuligheden bl.a. anvendt i de situationer, hvor de omfattede dokumenter m.v. har en sådan størrelse eller et format, at it-systemerne ikke kan håndtere dokumenterne m.v. Også i forbindelse med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens uanmeldte kontrolbesøg efter konkurrencelovens § 18, ansøgninger om tiltalefald og strafnedsættelse efter lovens § 23 a og henvendelser fra kilder om mulige konkurrencelovsovertrædelser kan fritagelsesmuligheder tænkes anvendt.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte IT-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til konkurrencemyndighederne, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som konkurrencemyndighederne sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til konkurrencemyndighederne på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller en person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for de pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Der kan efter forslaget til § 15 b, *stk. 4*, fastsættes regler om, at konkurrencemyndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter konkurrenceloven eller regler udstedt i medfør af konkurrenceloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 31

Til nr. 1

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i henhold til håndhævelsesloven føre tilsyn med, at udbudsreglerne efterleves. Til varetagelse af dette formål kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen f.eks. kommunikere med ordregivende myndigheder, virksomheder og disses rådgivere. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve oplysninger med henblik på at vurdere, om udbudsreglerne er efterlevet, jf. § 25, *stk. 1*. Endvidere kan styrelsen i visse situationer udstede tvangsbøder, jf. § 24, *stk. 1*. Denne kommunikation til og fra styrelsen kan ske pr. almindelig post eller pr. e-mail.

Kommunikation til og fra Klagenævnet for Udbud om forhold, der er omfattet af håndhævelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven, er ikke omfattet af dette lovforslag.

Til § 25 a

Med forslagens § 25 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af håndhævelsesloven eller regler, som er udstedt i medfør af håndhævelsesloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at der vil kunne fastsættes regler om, at skriftlige meddelelser m.v. til eller fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af håndhævelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at skriftlige meddelelser m.v. til eller fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Som anført i afsnit 5.2 i de almindelige bemærkninger, er det i den forbindelse uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken, at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af håndhævelsesloven eller regler udstedt i medfør af håndhævelsesloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail eller eventuelt via den offentlige digitale postløsning.

Ved henvendelser til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af håndhævelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur. Endvidere tænkes fritagelsesmulighed bl.a. anvendt i de situationer, hvor de omfattede dokumenter m.v. har en sådan størrelse eller et format, at it-systemerne ikke kan håndtere dokumenterne m.v. Også i forbindelse med henvendelser fra kilder om mulige overtrædelser af udbudsreglerne kan fritagelsesmuligheder tænkes anvendt.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes

egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 25 b

Der kan efter den foreslåede § 25 b fastsættes regler om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter håndhævelsesloven eller regler udstedt i medfør af håndhævelsesloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 32

Forbrugerklageloven regulerer Forbrugerklagenævnets virksomhed. Forbrugerklagenævnet behandler klager fra forbrugere over erhvervsdrivende vedrørende varer, arbejds- og tjenesteydelser, som ikke hører under et godkendt, privat klage- eller ankenævn. Forbrugerklagenævnet behandler ca. 3.000 klagesager om året.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er sekretariat for Forbrugerklagenævnet. Sagsbehandlingen foregår på skriftligt grundlag. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning og fremskaffer af egen drift det fornødne retlige og faktiske grundlag for afgørelsen. Sekretariatet sikrer i den forbindelse, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses for at være af betydning for sagens afgørelse herunder eventuelle sagkyndige erklæringer indhentet til brug for sagens behandling. Sekretariatet vejleder i fornødent omfang parterne om deres retsstilling.

Der er i dag mulighed for, at forbrugere kan klage online til Forbrugerklagenævnet via »Klagerådgiveren«. Klagerådgiveren kan samtidig vejlede borgerne om Forbrugerklagenævnets kompetence. Indgivelse via »Klagerådgiveren« sker i mere end 80 pct. af klagesagerne. Derudover har forbrugeren og den erhvervsdrivende mulighed for at følge deres sag digitalt og for at kommunikere digitalt med sekretariatet i forbindelse med behandlingen af klagesagen.

Med L 341 af 27. april 2011 (lovforslag nr. L 139 af 9. februar 2011: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, de specielle bemærkninger side 26-27)), blev der indført hjemmel i forbrugerklageloven (§ 10, stk. 5-7), til, at økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om obligatorisk kommunikation mellem Forbrugerklagenævnet og erhvervsdrivende. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om krav om bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur, og m.v. i kommunikationen mellem Forbrugerklagenævnet og de erhvervsdrivende, og regler om, at visse dokumenter og meddelelser m.v., som Forbrugerklagenævnet sender digitalt til den erhvervsdri-

vende i forbindelse med sagsbehandlingen af klagesager, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation. Derudover er der efter § 10, stk. 8 hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Forbrugerklagenævnet som afsender.

Bemyndigelsen er endnu ikke udnyttet af ministeren.

Med de foreslåede bestemmelser udvides den eksisterende hjemmel til at fastsætte regler om obligatorisk kommunikation mellem Forbrugerklagenævnet og erhvervsdrivende til også at omfatte kommunikation med andre end erhvervsdrivende, herunder forbrugere. Bemærkningerne til de gældende bestemmelser, jf. lovforslag nr. L139 af 9. februar 2011: Folketingstidende 2010-1, A (1. samling), (L 139 som fremsat, de specielle bemærkninger side 26-27) erstattes af bemærkningerne til nærværende lovforslag.

Til nr. 1

§ 10, stk. 5-9 foreslås ophævet som følge af de foreslåede bestemmelser §§ 10 a og 10 b.

Til nr. 2

De foreslåede bestemmelser er udformet som bemyndigelser til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte generelle regler om digital kommunikation, der også omfatter andre end erhvervsdrivende, herunder forbrugere. Bestemmelserne er således en delvis videreførelse af den nuværende hjemmel. Af hensyn til overskueligheden foreslås det, at § 10, stk. 5-9 ophæves og erstattes af to nye paragraffer, §§ 10 a og 10 b.

Med forslaget § 10 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerklagenævnet om forhold, som er omfattet af forbrugerklageloven eller regler, som er udstedt i medfør af forbrugerklageloven, skal foregå digitalt. Forslaget erstatter den gældende § 10, stk. 5.

Forslaget indebærer bl.a., at der vil kunne fastsættes regler om, at skriftlige henvendelser m.v. til Forbrugerklagenævnet om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i Forbrugerklagenævnet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Forbrugerklagenævnet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at Forbrugerklagenævnet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Forbrugerklagenævnet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digi-

talt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Forbrugerklagenævnet, om hvilke forhold og på hvilken måde

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerklagenævnet om forhold, som er omfattet af forbrugerklageloven eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt f.eks. pr. e-mail eller via min sag.

Ved henvendelser til Forbrugerklagenævnet kan Forbrugerklagenævnet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til Forbrugerklagenævnet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette om Forbrugerklagenævnet eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Forbrugerklagenævnet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur. Endvidere tænkes fritagelsesmuligheden anvendt i de situationer, hvor en person har kognitiv funktionsnedsættelse, har fysisk funktionsnedsættelse eller har sproglige barrierer.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende. Forslaget erstatter den gældende § 10, stk. 6.

Det foreslåede *stk. 3* erstatter den gældende § 10, stk. 9, i forbrugerklageloven, med redaktionelle ændringer og præciseringer. Bestemmelsen fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. Den nye § 10, stk. 3 medfører ikke ændringer i retstilstanden.

For meddelelser, der sendes til Forbrugerklagenævnet, er Forbrugerklagenævnet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som Forbrugerklagenævnet sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Forbrugerklagenævnet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Forbrugerklagenævnet, dvs. når Forbrugerklagenævnet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Forslagets § 10 b, stk. 1, erstatter den gældende § 10, stk. 7. Efter den foreslåede bestemmelse, kan der fastsættes regler om, at Forbrugerklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter forbrugerklageloven eller regler udstedt i medfør af forbrugerklageloven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede nye *stk. 2* erstatter den gældende § 10, stk. 8, hvorefter der kan fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller ud-

stedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Forbrugerklagenævnet som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Forbrugerklagenævnet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. Bestemmelsen medfører ingen ændringer i retstilstanden. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 33

Forbrugerombudsmanden har i sit virke en løbende kommunikation med de erhvervsdrivende. Dette gælder f.eks. i forhold til afgivelse af forhåndsbeskeder, som Forbrugerombudsmanden afgiver ifølge § 25 i markedsføringsloven. Det vil sige, at Forbrugerombudsmanden på begæring udtaler sig om sit syn på lovligheden af påtænkte markedsføringsforanstaltninger. En forhåndsbesked indebærer ikke en egentlig stillingtagen til lovligheden af vedkommende foranstaltning. Forbrugerombudsmanden behandler pt. ca. 150 sager om forhåndsbesked om året. Ca. 80 pct. af kommunikationen vedrørende forhåndsbeskeder foregår på nuværende tidspunkt elektronisk. For at kunne opnå 100 procent digital kommunikation, vil der skulle etableres en digital onlineløsning, der kan facilitere kommunikationen vedrørende forhåndsbeskeder mellem Forbrugerombudsmanden og de erhvervsdrivende.

Forbrugerombudsmanden benytter sig i dag af et online klagesystem, der giver mulighed for at henvende sig til Forbrugerombudsmanden via en klageformular på Forbrugerombudsmandens hjemmeside. I 2011 modtog Forbrugerombudsmanden ca. 2.200 henvendelser via online klagesystemet ud af i alt ca. 4.900 henvendelser, og heri er ikke medregnet spamsager. Det svarer til ca. 45 pct. af alle henvendelser, der ikke har drejet sig om klage over spam.

Derudover benytter Forbrugerombudsmanden sig i dag af et særskilt online klagesystem i spamsager. Dvs. sager om erhvervsdrivendes uanmodede elektroniske markedsføring i strid med § 6 i markedsføringsloven. I 2011 modtog Forbrugerombudsmanden ca. 9.500 spamklager via dette online klagesystem.

Med L 341 af 27. april 2011 (lovforslag nr. L 139 af 9. februar 2011: Folketingstidende 2010-11, A (1. samling), (L 139 som fremsat, der henvises til specielle bemærkninger side 27-28)), blev der indført hjemmel i markedsføringsloven (§ 22, stk. 6-9) til, at økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om obligatorisk kommunikation mellem Forbrugerombudsmanden og erhvervsdrivende. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om krav om bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende i kommunikationen mellem Forbrugerombudsmanden og de erhvervsdrivende, og regler om, at visse dokumenter og meddelelser m.v., som Forbrugerombudsmanden sender digitalt til den erhvervsdrivende i forbindelse med sagsbehandlingen, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende

ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Bemyndigelsen er endnu ikke udnyttet af ministeren.

Med de foreslåede bestemmelser udvides den eksisterende hjemmel til fastsatte regler om obligatorisk kommunikation mellem Forbrugerklagenævnet og erhvervsdrivende til også at omfatte kommunikation med andre end erhvervsdrivende, herunder forbrugere. Bemærkningerne til de gældende bestemmelser, jf. lovforslag nr. L139 af 9. februar 2011: Folketingstidende 2010-1, A (1. samling), (L 139 som fremsat, de specielle bemærkninger side 26-27) erstattes af bemærkningerne til nærværende lovforslag.

Til nr. 1

De foreslåede bestemmelser i lovforslaget er udformet som bemyndigelser til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte generelle regler om digital kommunikation, der også omfatter andre end erhvervsdrivende, herunder forbrugere. Bestemmelserne er således en delvis videreførelse af den nuværende hjemmel. Af hensyn til overskueligheden foreslås det at nyaffatte § 22, stk. 6-9 og indsætte et stk. 10.

Med forslagets § 22, stk. 6, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerombudsmanden om forhold, som er omfattet af markedsføringsloven eller af regler, som er udstedt i medfør af markedsføringsloven, skal foregå digitalt. Forslaget erstatter den gældende § 22, stk. 6.

Forslaget indebærer bl.a., at der vil kunne fastsættes regler om, at skriftlige henvendelser m.v. til Forbrugerombudsmanden om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, som udgangspunkt ikke anses for behørigt modtaget hos Forbrugerombudsmanden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Bestemmelsen er imidlertid ikke til hinder for, at Forbrugerombudsmanden kan vælge at behandle sager på baggrund af enhver anden form for kommunikation. Forbrugerombudsmanden får i dag oplysninger på forskellig måde, og Forbrugerombudsmanden kan på eget initiativ eller på baggrund af klager fra andre optage sager til behandling. Forslaget indebærer således ikke en begrænsning i Forbrugerombudsmandens muligheder for at optage sager til behandling, herunder sager der ikke måtte være sendt på den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Forbrugerombudsmanden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige forvaltningsretlige vejledningspligt, at Forbrugerombudsmanden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til som udgangspunkt at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Forslaget indebærer samtidig, at meddelelser m.v. til eller fra Forbrugerombudsmanden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig

digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 8. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Forbrugerombudsmanden, om hvilke forhold og på hvilken måde. Det vil også komme til at fremgå af bekendtgørelsen, at kommunikationen som udgangspunkt skal foregå digitalt, når det er hensigtsmæssigt og den fornødne teknologi er til stede. Bekendtgørelsen udstedes efter forhandling med Forbrugerombudsmanden.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerombudsmanden om forhold, som er omfattet af markedsføringsloven eller regler udstedt i medfør af denne lov, så vidt muligt skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail.

Ved henvendelser til Forbrugerombudsmanden kan Forbrugerombudsmanden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til Forbrugerombudsmanden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Forbrugerombudsmanden om eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller af regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Forbrugerombudsmanden kan sende visse meddelelser, herunder påbud m.v., til den pågældendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur. Endvidere tænkes fritagelsesmuligheden anvendt i de situationer, hvor en person har kognitiv funktionsnedsættelse, har fysisk funktionsnedsættelse eller har sproglige barrierer. Derudover kan Forbrugerombudsmanden vælge at fritage fra pligten til digital kommunikation ved at behandle sager, som Forbrugerombudsmanden modtager på baggrund af anden form for kommunikation.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 7* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende. Forslaget erstatter den gældende § 22, stk. 7.

Det foreslåede *stk. 8* erstatter den gældende § 22, stk. 9, i markedsføringsloven, med redaktionelle ændringer og præciseringer. Af lovtekniske årsager foreslås en omplacering af de gældende bestemmelser, stk. 8 og stk. 9. Den foreslåede § 22, stk. 8 medfører ingen ændringer i retstilstanden. Bestemmelsen fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Forbrugerombudsmanden, er Forbrugerombudsmanden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som Forbrugerombudsmanden sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Forbrugerombudsmanden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Forbrugerombudsmanden, dvs. når Forbrugerombudsmanden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 22, *stk. 9*, erstatter den gældende § 22, stk. 8. Som ovenfor nævnt foreslås af lovtekniske årsager en omplacering af de gældende stk. 8 og 9. Efter den foreslåede bestemmelse, kan der fastsættes regler om, at Forbrugerom-

budsmanden kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter markedsføringsloven eller regler udstedt i medfør af markedsføringsloven uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 10* kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Forbrugerombudsmanden som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Forbrugerombudsmanden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 34

Stormrådet administrerer lov om stormflod og stormfald og træffer herunder afgørelse om, hvorvidt der har været stormflod, stormfald eller oversvømmelser som følge af ekstrem vandstand i vandløb og søer på et givent sted på et givent tidspunkt. Stormrådet træffer endvidere afgørelse om, hvorvidt anmeldte skader er erstatningsberettigede og om erstatningens størrelse. I praksis er afgørelsen om erstatningens størrelse i overvejende grad delegeret til Stormrådets sekretariat, som varetages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Efter lovændringen, som skete ved lov nr. 544 af 26. maj 2010, vil forsikringsselskaberne fremover skulle varetage hele behandlingen af og træffe afgørelserne i stormflodsager, bortset fra afgørelsen af, om der har været stormflod. Ændringen i ordningen for så vidt angår stormflod forventes at være implementeret pr. 1. oktober 2012, hvorefter Stormrådets rolle vil blive ændret til at være tilsyns- og klageorgan i relation til forsikringsselskabernes sagsbehandling og afgørelser. Kommunikationen vil herefter vedrøre behandling af erstatnings- og tilskudssager vedrørende stormflod, oversvømmelse og stormfald samt klage- og tilsynssager vedrørende stormflod. Forsikringsselskaberne vil i forhold til de afgørelser, de træffer på stormflodsområdet, være omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven og vil således i denne sammenhæng være at betragte som en myndighed.

Til nr. 1

Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer kommunikerer i henhold til stormflodsloven først og fremmest med skadelidte enten erhvervsvirksomheder eller private om konkrete sager, eller med Stormrådet.

Miljøministeriet, Transportministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Danmarks Meteorologiske Institut og Kystdirektoratet kommunikerer i henhold til stormflodsloven først og fremmest med Stormrådet vedrørende grundlaget for Stormrådets afgørelser om stormflod, stormfald og

oversvømmelse fra vandløb og søer. Størstedelen af denne kommunikation foregår i praksis allerede digitalt.

Med forslaget § 29 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af stormflodsloven eller regler udstedt i medfør af stormflodsloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige meddelelser mv. til myndighederne om forhold, som er omfattet af loven, ikke anses for behørigt modtaget af myndighederne, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at sekretariatet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at skriftlige meddelelser m.v. til eller fra myndighederne, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3.

I den bekendtgørelse, som vil udmønte den foreslåede bemyndigelse, kan der således fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation til og fra myndigheder om alle forhold, som er omfattet af loven.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem myndighederne og en rådgiver, som optræder på andres vegne over for myndigheden.

Af bekendtgørelsen vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt, om hvilke forhold og på hvilken måde.

I bekendtgørelsen vil det blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft. Der kan fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

Bekendtgørelsen vil blive udstedt, når det er hensigtsmæssigt, og den fornødne teknologi er til stede.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation.

Fritagelsesmulighed kan f.eks. tænkes anvendt i de tilfælde, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signa-

tur, og der er tale om person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur. Endvidere tænkes fritagelsesmulighed bl.a. anvendt i de situationer, hvor de omfattede dokumenter har en sådan størrelse eller et format, at it-systemerne ikke kan håndtere dokumenterne.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede stk. 2 kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede stk. 3 fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen. For meddelelser, der sendes til f.eks. Stormrådet, er rådet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som rådet sender, er den pågældende, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Stormrådet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Stormrådet, dvs. når Stormrådet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Der kan efter forslaget § 29 b fastsættes regler om, at Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter stormflodsloven eller regler udstedt i medfør af heraf uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift

eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet.

For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Stormrådet eller et forsikringsselskab som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Stormrådet eller et forsikringsselskab sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 29 c

Den foreslåede nye § 29 c vedrører dokumenter, som er omfattet af stormflodsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer, Miljøministeriet, Transportministeriet, Klima, - Energi- og Bygningsministeriet, Danmarks Meteorologiske Institut eller Kystdirektoratet. I stormflodsloven vil dette i overvejende grad være personer eller virksomheder, der enten er ramt af oversvømmelser på grund af stormflod eller ekstrem høj vandstand i vandløb og søer eller stormfald.

Bestemmelsen vedrører dokumenter, som er omfattet af stormflodsloven eller forskrifter udstedt i medfør af stormflodsloven, herunder anmeldelser, besvarelser af henvendelser fra Stormrådet eller forsikringsselskaber eller taksator-rapporter.

Med forslaget præciseres det, at det er en forudsætning for at undlade personlig underskrift, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur eller NemId. I det it-system, som understøtter sagsbehandlingen i den nye stormflodsordning vil det være et krav, at der anvendes NemId eller digital signatur for at få adgang hertil.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Der kan i øvrigt henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 35

Lov om finansiel virksomhed finder anvendelse på finansielle virksomheder, det vil sige pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltnings-selskaber og forsikringsselskaber. Derudover finder en del

af lovens bestemmelser anvendelse på beslægtede virksomheder, bl.a. fælles datacentraler og investeringsrådgivere.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om virksomhedens økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder pengeinstitutter, realkreditinstitutter og øvrige virksomheder omfattet af lov om finansiel virksomhed. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikoplysninger, samt anden information til branchen.

Lov om finansiel virksomhed § 6 indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere *kan* indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt. Dette sker både via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om finansiel virksomhed § 1, stk. 2)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med ændringen i § 1, *stk. 2*, finder de foreslåede regler også anvendelse for finansielle holdingvirksomheder.

Til nr. 2 (lov om finansiel virksomhed § 1, stk. 4, 1. pkt., § 1, stk. 5, 1. pkt., og § 1, stk. 6)

Ændringerne er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med ændringen i § 1, *stk. 4*, kan erhvervs- og vækstministeren også fastsætte regler om digital kommunikation for filialer her i landet af udenlandske virksomheder, der er meddelt tilladelse til at udøve den i §§ 7-11 nævnte virksomhed i et land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område.

Med ændringen af § 1, *stk. 5*, kan erhvervs- og vækstministeren også fastsætte regler om digital kommunikation for

tjenesteydelser her i landet ydet af kreditinstitutter, administrationselskaber og forsikringsselskaber, der er meddelt tilladelse i et andet land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område.

Med ændringen af § 1, stk. 6, kan erhvervs- og vækstministeren også fastsætte regler om digital kommunikation for tjenesteydelser med værdipapirhandel ydet her i landet af kreditinstitutter og investeringsselskaber, der er meddelt tilladelse i et andet land uden for Den Europæiske Union, som Unionen ikke har indgået aftale med på det finansielle område.

Reglerne om obligatorisk digital kommunikation tænkes ikke i først omgang sat i kraft for udenlandske virksomheder, da udenlandske virksomheder mv. (dvs. med hjemsted uden for Danmark) ikke kan få tildelt dansk digital signatur, jf. afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (lov om finansiel virksomhed § 1, stk. 7)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med ændringen af § 1, stk. 7, kan erhvervs- og vækstministeren også fastsætte regler om digital kommunikation for tjenesteydelser ydet her i landet af forsikringsselskaber, der er meddelt tilladelse i et andet land uden for Den Europæiske Union, som Unionen ikke har indgået aftale med på det finansielle område.

Reglerne om obligatorisk digital kommunikation tænkes ikke i først omgang sat i kraft for udenlandske virksomheder, da udenlandske virksomheder mv. (dvs. med hjemsted uden for Danmark) ikke kan få tildelt dansk digital signatur, jf. afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (lov om finansiel virksomhed § 1, stk. 9)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med ændringen i § 1, stk. 9, finder de foreslåede regler også anvendelse for tilsluttede andelskasser.

Til nr. 5 (lov om finansiel virksomhed § 1, stk. 16)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med ændringen i § 1, stk. 16, finder de foreslåede regler også anvendelse for leverandører og underleverandører til outsourcingvirksomheder.

Til nr. 6 (lov om finansiel virksomhed §§ 6, 6 a og 6 b)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 6, 6 a og 6 b, som kapitel 2 a i lov om finansiel virksomhed. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om finansiel virksomhed. Bestemmelserne er udformet efter samme model

som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 6

Den foreslåede § 6 viderefører delvist den gældende § 6 i lov om finansiel virksomhed.

Med forslaget § 6, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om finansiel virksomhed eller regler, der udstedt i medfør af lov om finansiel virksomhed, skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for de øvrige myndigheder, der har kompetencer i medfør af lov om finansiel virksomhed. Det drejer sig om erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 6 omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for henholdsvis erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen, hvor en af disse er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om finansiel virksomhed eller regler udstedt i medfør af lov om finansiel virksomhed, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være uhensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for at Finanstilsynet tager på undersøgelse i en virksomhed omfattet af lov om finansiel virksomhed, anmoder tilsynet virksomheden om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem en virksomhed og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i virksomheden, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. § 346, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om finansiel virksomhed er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til

sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn. Det kan for eksempel være, at der er behov for, at der reageres hurtigt i krisesituationer, hvor en finansiel virksomhed er i akutte vanskeligheder. Det kan ligeledes være tilfældet, hvor der er lovgivningsmæssige tidsfrister, der har store samfundsmæssige konsekvenser, såfremt de overskrides på grund af, at det umuligt for myndigheden at kommunikere digitalt.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 6 a

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler

udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 6 b

Den foreslåede nye § 6 b vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om finansiel virksomhed eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder omfattet af loven, f.eks. pengeinstitutter eller realkreditinstitutter. Der kan f.eks. også være tale om fysiske personer, som er tilknyttet virksomheden, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om, at ansøgninger eller underretninger efter loven sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (lov om finansiel virksomhed § 196, stk. 4)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. I lov

om finansiel virksomhed § 194, stk. 1, er det bestemt, at årsrapporten for finansielle virksomheder skal indsendes i to eksemplarer til Finanstilsynet i den form, hvori den er forelagt og godkendt bestyrelsen. I § 195, stk. 1, fremgår, at den reviderede og godkendte årsrapport skal indsendes til Finanstilsynet i tre eksemplarer. Kravene om indsendelse af årsrapporten i flere eksemplarer giver ikke mening, når der fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation efter det foreslåede § 6. På den baggrund foreslås der i § 196 indsat et nyt *stk. 4*, der fastslår, at kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer kan fraviges, når der anvendes digital kommunikation.

Til nr. 8 (lov om finansiel virksomhed § 341, stk. 5)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. I lov om finansiel virksomhed § 341, stk. 1, er det bestemt, at sparevirksomheders reviderede og godkendte årsrapport skal indsendes i to eksemplarer til Finanstilsynet. Kravet om indsendelse af årsrapporten i flere eksemplarer giver ikke mening, når der fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation efter det foreslåede § 6. På den baggrund foreslås der i § 341 indsat et nyt *stk. 5*, der fastslår, at kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer kan fraviges, når der anvendes digital kommunikation.

Til nr. 9 (lov om finansiel virksomhed § 343, stk. 1)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med ændringen i § 343, *stk. 1*, finder de foreslåede regler også anvendelse for sparevirksomheder.

Sparevirksomheder er reguleret i kapitel 20 i lov om finansiel virksomhed. Kapitlet fastslår, at en række af lovens bestemmelser finder anvendelse på sparevirksomheder, der er virksomheder, der erhvervsmæssigt eller som et væsentligt led i deres drift at modtager indlån, som ikke placeres i et pengeinstitut, og som ikke er pengeinstitutter, realkreditinstitutter eller forsikringsselskaber.

Det foreslås med ændringen, at bestemmelserne om digital kommunikation skal gælde for sparevirksomheder på samme måde, som bestemmelserne gælder for finansielle virksomheder omfattet af lov om finansiel virksomhed.

Til nr. 10 (lov om finansiel virksomhed § 343 m)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med det foreslåede *stk. 3* i § 343 m, finder de foreslåede regler i §§ 6, 6 a og 6 b også anvendelse for investeringsrådgivere.

Investeringsrådgivere er reguleret i kapitel 20 a i lov om finansiel virksomhed. Kapitlet fastslår, at en række af lovens bestemmelser finder anvendelse på investeringsrådgivere, som er kendetegnet ved at give personlige anbefalinger til kunder enten på anmodning eller på investeringsrådgiverens eget initiativ af en eller flere transaktioner i tilknytning til finansielle instrumenter.

Det foreslås med ændringen, at bestemmelserne om digital kommunikation skal gælde for investeringsrådgivere på samme måde, som bestemmelserne gælder for finansielle virksomheder omfattet af lov om finansiell virksomhed.

Til nr. 11 (lov om finansiell virksomhed § 343 r)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 6, 6 a og 6 b. Med det foreslåede *stk. 3* i § 343 r, finder de foreslåede regler i §§ 6, 6 a og 6 b også anvendelse for fælles datacentraler.

Fælles datacentraler er reguleret i kapitel 20 c i lov om finansiell virksomhed. Kapitlet fastslår, at en række af lovens bestemmelser finder anvendelse på fælles datacentraler, som er virksomheder, hvis væsentligste aktiviteter omfatter it-drifts- eller -udviklingsopgaver for flere finansielle virksomheder, finansielle holdingvirksomheder eller sådanne virksomheders dattervirksomheder.

Det foreslås med ændringen, at bestemmelserne om digital kommunikation skal gælde for fælles datacentraler på samme måde, som bestemmelserne gælder for finansielle virksomheder omfattet af lov om finansiell virksomhed.

Til § 36

Lov om investeringsforeninger m.v. finder anvendelse på kollektive investeringsordninger, der modtager midler fra en videre kreds eller offentligheden, og foreninger, der ikke modtager midler fra offentligheden. Med lov nr. 557 af 18. juni 2012 er der fra 1. juli 2012 indført mulighed for i medfør af lov om investeringsforeninger m.v. at etablere SIKAV'er (selskaber for investering med kapital, der er variabel) og værdipapirfonde. Investeringsforeninger, SIKAV'er og værdipapirfonde er danske UCITS.

Lov om investeringsforeninger m.v. indeholder en række krav om, at de, der er omfattet af loven, skal indsende dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om den danske UCITS eller foreningens økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder investeringsforeninger, SIKAV'er, værdipapirfonde, specialforeninger, hedgeforeninger og godkendte fåmandsforeninger omfattet af lov om investeringsforeninger m.v. Endvidere registrerer Finanstilsynet professionelle foreninger i medfør af lov om investeringsforeninger m.v. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside. Loven indeholder endvidere en hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan registrere ikkegodkendte fåmandsforeninger.

Investeringsforeninger og SIKAV'er er selvstændige juridiske personer, mens værdipapirfonde ikke er selvstændige juridiske personer. Værdipapirfonde er økonomiske enheder, der etableres af et investeringsforvaltningsselskab eller et administrationsselskab fra et andet EU/EØS-land. SIKAV'er skal administreres af et investeringsforvaltningsselskab eller administrationsselskab. Investeringsforeninger kan være selvadministrerende, men i langt de fleste tilfælde

administreres de også af investeringsforvaltningsselskaber. De kan ligeledes vælge et administrationsselskab.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikooplysninger, samt anden information til branchen.

§ 218 i lov om investeringsforeninger m.v. indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere *kan* indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt. Dette både via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om investeringsforeninger m.v. § 1, stk. 5)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 218, 218 a og 218 b. Med ændringen i § 1, *stk. 5*, finder de foreslåede regler også anvendelse på udenlandske investeringsinstitutter.

Reglerne om obligatorisk digital kommunikation tænkes ikke i først omgang sat i kraft for udenlandske virksomheder, da udenlandske virksomheder mv. (dvs. med hjemsted uden for Danmark) ikke kan få tildelt dansk digital signatur, jf. afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (lov om investeringsforeninger m.v. § 1, stk. 6)

Ændringerne er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 218, 218 a og 218 b. Med ændringen i § 1, *stk. 6*, kan erhvervs- og vækstministeren også fastsætte regler om digital kommunikation for professionelle foreninger.

Til nr. 3 (lov om investeringsforeninger m.v. § 1, stk. 8)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 218, 218 a og 218 b. Med ændringen af § 1, *stk. 8*, kan erhvervs- og vækstministeren også fastsætte regler om digital kommunikation for andre kollektive investeringsordninger end de, der er nævnt i § 1, *stk. 2-5*.

Til nr. 4 (lov om investeringsforeninger m.v. § 76, stk. 5)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 218, 218 a og 218 b. I medfør af § 75, stk. 1, i lov om investeringsforeninger m.v. skal danske UCITS, specialforeninger og hedgeforeninger indsende den reviderede og godkendte årsrapport i to eksemplarer til Finanstilsynet. Kravene om indsendelse af årsrapporten i flere eksemplarer giver ikke mening, når der fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation efter den foreslåede § 218. På den baggrund foreslås der i § 76 indsat et nyt *stk. 5*, der fastslår, at kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer kan fraviges, når der anvendes digital kommunikation.

Til nr. 5 (lov om investeringsforeninger m.v. §§ 218, 218 a og 218 b)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 218, 218 a og 218 b, i lov om investeringsforeninger m.v. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om investeringsforeninger m.v. og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om investeringsforeninger m.v. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 218

Den foreslåede § 218 viderefører delvist den gældende § 218 i lov om investeringsforeninger m.v.

Med forslagets § 6, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om investeringsforeninger m.v. eller regler, der udstedt i medfør af lov om investeringsforeninger m.v., skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, der har også kompetencer i medfør af lov om investeringsforeninger m.v. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 218 omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, hvor styrelsen er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med sam-

me retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på den danske UCITS' eller foreningens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om investeringsforeninger m.v. eller regler udstedt i medfør af lov om investeringsforeninger m.v., skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i *stk. 1*, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til den danske UCITS' eller foreningens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for at Finanstilsynet tager på undersøgelse af en dansk UCITS eller forening, anmoder tilsynet om indsendelse af noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem den danske UCITS, investeringsforvaltningsselskabet eller foreningen og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i den danske UCITS eller foreningen, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. § 198, stk. 2, i lov om investeringsforeninger m.v., fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om investeringsforeninger m.v. er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende danske UCITS eller forening, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle medde-

lelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 218 a

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. Der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 218 b

Den foreslåede nye § 218 b vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om investeringsforeninger m.v. eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af et investeringsforvaltningsselskab eller den danske UCITS eller forening. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger eller underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en tek-

nik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 37

Lov om værdipapirhandel m.v. regulerer værdipapirhandel samt drift af regulerede markeder, drift af multilaterale handelsfaciliteter, clearingvirksomhed, registreringsvirksomhed m.v. og registrerede betalingssystemer.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om værdipapirhandel mv., skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder regulerede markeder, multilaterale handelsfaciliteter og andre virksomheder omfattet af lov om værdipapirhandel m.v. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder bredt fra indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om selskabers forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler og påbud, samt anden information til virksomhederne.

Lov om værdipapirhandel m.v. § 3 a indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere *kan* indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt. Dette både via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om værdipapirhandel mv. §§ 3 a, 3 b og 3 c)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 3 a, 3 b og 3 c, som kapitel 1 a i lov om værdipapirhandel m.v. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen om alle

forhold, der er omfattet af lov om værdipapirhandel m.v. og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om værdipapirhandel m.v. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 3 a

Den foreslåede § 3 a viderefører delvist den gældende § 3 a i lov om værdipapirhandel m.v.

Med forslaget § 3 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om værdipapirhandel m.v. eller regler, der udstedt i medfør af lov om værdipapirhandel m.v., skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for de øvrige myndigheder, der har kompetencer i medfør af lov om værdipapirhandel m.v. Det drejer sig om erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 3 a omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for henholdsvis erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen, hvor en af disse er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om værdipapirhandel m.v. eller regler

udstedt i medfør af lov om værdipapirhandel m.v., skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være uhensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. I forbindelse med, at Finanstilsynet foretager undersøgelse af en virksomhed omfattet af lov om værdipapirhandel m.v., anmoder tilsynet virksomheden om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem en virksomhed og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i en virksomhed, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om værdipapirhandel m.v. er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn. Det kan for eksempel være, hvor der er lovgivningsmæssige tidsfrister, der har store samfundsmæssige konsekvenser, såfremt de overskrides på grund af, at det er umuligt for myndigheden at kommunikere digitalt.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 b

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler

udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 c

Den foreslåede nye § 3 c vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om værdipapirhandel m.v. eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren eller Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af en virksomhed omfattet af lov om værdipapirhandel m.v., f.eks. værdipapirhandlere og clearingcentraler. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet virksomheden, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger eller underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (lov om værdipapirhandel mv. § 14, stk. 6)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 3 a, 3 b og 3 c. I § 14, stk. 1, i lov om værdipapirhandel mv. er det bestemt, at årsrapporten skal indsendes i to eksemplarer til Finanstilsynet. Kravet om indsendelse af årsrapporten i flere eksemplarer giver ikke mening, når der fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation efter det foreslåede § 3 a. På den baggrund foreslås der i § 14 indsat et nyt *stk. 6*, der fastslår, at kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer kan fraviges, når der anvendes digital kommunikation.

Til § 38

Lov om betalingstjenester og elektroniske penge finder bl.a. anvendelse på betalingsinstitutter, e-penge-institutter og udstedere af elektroniske penge.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder betalingsinstitutter, e-penge-institutter, udstedere af elektroniske penge og øvrige virksomheder omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedernes forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikoplysninger, samt anden information til virksomhederne.

Lov om betalingstjenester og elektroniske penge § 101 indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere kan indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt. Dette både via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om betalingstjenester og elektroniske penge §§ 101, 101 a og 101 b)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 101, 101 a og 101 b, i lov om betalingstjenester og elektroniske penge. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om betalingstjenester og elektroniske penge. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 101

Den foreslåede § 101 viderefører delvist den gældende § 101 i lov om betalingstjenester og elektroniske penge.

Med forslaget § 101, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge eller regler, der udstedt i medfør af lov om betalingstjenester og elektroniske penge, skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for de øvrige myndigheder, der har kompetencer i medfør af lov om betalingstjenester og elektroniske penge. Det drejer sig om Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 101 omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for henholdsvis, Erhvervsstyrelsen eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvor en af disse er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelsen af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge eller regler udstedt i medfør af lov om betalingstjenester og elektroniske penge, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i en virksomhed omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge, anmoder tilsynet virksomheden om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem en virksomhed og Finanstilsynet, når tilsynet er

på undersøgelse i virksomheden, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. 346, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed, jf. § 87, stk. 3, i lov om betalingstjenester og elektroniske penge, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om betalingstjenester og elektroniske penge er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 101 a

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 101 b

Den foreslåede nye § 101 b vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af en virksomhed omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge, f.eks. betalingsinstitutter og e-penge-institutter. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet virksomheden, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger eller underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor ek-

sempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 39

Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Hvidvaskreguleringen skal medvirke til bekæmpelse af kriminalitet, herunder terrorisme, ved at begrænse mulighederne for misbrug af det finansielle system til hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. Loven finder anvendelse på finansielle virksomheder og en lang række andre virksomhedstyper, bl.a. advokater og ejendomsmæglere, jf. lovens § 1.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om registrering i hvidvaskregistret, og efterfølgende ændringer hertil, materiale i forbindelse med inspektioner, samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder fører Finanstilsynet hvidvaskregistret, hvor virksomheder eller personer, der erhvervsmæssigt f.eks. yder forbrugslån, finansiel leasing eller udsteder kreditkort, men ikke i forvejen er registreret som finansiel virksomhed eller lignende. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra ansøgninger om registrering og efterfølgende indberetning om ændringer, indsendelse af undersøgelsesmateriale, godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelse om registrering i hvidvaskregistret, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikooplysninger, samt anden information til virksomhederne.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme om digital kommunikation.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker dog allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt.

Til nr. 1 (lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme §§ 34 d, 34 e og 34 f)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 34 d, 34 e og 34 f, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 34 d

Med forslaget § 34 d, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme eller regler, der udstedt i medfør af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, der også har kompetencer i medfør af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 34 d omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, hvor styrelsen er rette myndighed.

Finanstilsynet kan efter § 7, *stk. 6*, i lov om forebyggede foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme fastsætte regler om virksomheders underretningspligt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Der skal ske underretning ved mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme, hvor mistanken ikke kan afkræftes og der er tale om lovovertrædelser, der kan straffes med fængsel i over 1 år. Denne underretning foregår i vid udstrækning digitalt og der er etableret digital mulighed herfor. Hjemlen i § 7, *stk. 6*, ændres ikke med dette lovforslag. Finanstilsynet har ikke på nuværende tidspunkt udnyttet hjemlen.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være

kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme eller regler udstedt i medfør af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter me-

get store mængder materiale og som det derfor vil være uhensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse en virksomhed i medfør af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, anmoder tilsynet virksomheden om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem en virksomhed og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i en virksomhed, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En med-

delelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 34 e

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 34 f

Den foreslåede nye § 34 f vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der vil f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af virksomheder eller fysiske personer omfattet af reguleringen i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, f.eks. pengeinstitutter, realkreditinstitutter, ejendomsmæglere m.v. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 40

Lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. regulerer realkreditinstitutters udstedelse af realkreditobligationer, særligt dækkede realkreditobligationer, særligt dækkede obligationer og andre værdipapirer, og de realkreditlån, som ydes på grundlag heraf. Endvidere reguleres udenlandske kreditinstitutters udstedelse af realkreditobligationer her i landet og de realkreditlån, som ydes på grundlag heraf.

Virksomheder, der er omfattet af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger af supplerende sikkerhed for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer og om realkreditinstitutternes udlån.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder realkreditinstitutter. Finanstilsynet fører endvidere register over udstedte særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikooplysninger, samt anden information til branchen.

Den gældende § 36 a i lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere *kan* indsende doku-

menter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. §§ 36 a, 36 b og 36 c)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 36 a, 36 b og 36 c, i lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren om alle forhold, der er omfattet af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 36 a

Den foreslåede § 36 a viderefører delvist den gældende § 36 a i lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v.

Med forslaget § 36 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. eller regler, der udstedt i medfør af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for erhvervs- og vækstministeren, der også har kompetencer i medfør af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 36 a omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for erhvervs- og vækstministeren, hvor ministeren er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. eller regler udstedt i medfør af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være uhensigtsmæssigt for både realkreditinstituttet og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i et realkreditinstitut, anmoder tilsynet

instituttet om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem et realkreditinstitut og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i et institut, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyl-

des hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 36 b

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 36 c

Den foreslåede nye § 36 c vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af et realkreditinstitut. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet realkreditinstituttet, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor ek-

sempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 41

Danmarks Skibskredit A/S er etableret med hjemmel i lov om et skibsfinansieringsinstitut, der giver erhvervs- og vækstministeren bemyndigelse til efter forhandling med finansministeren at oprette et skibsfinansieringsinstitut. Formålet med instituttet er at drive skibsfinansieringsvirksomhed ved finansiering og dertil knyttede finansielle ydelser i forbindelse med nybygning og ombygning af skibe samt køb, salg og refinansiering af skibe.

Virksomheder, der er omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut – det vil i praksis sige Danmarks Skibskredit A/S – skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger af regnskabsoplysninger.

Den gældende § 5, stk. 3, i lov om et skibsfinansieringsinstitut indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere *kan* indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder virksomheder omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og instituttet spænder bredt fra løbende indberetninger ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikoplysninger, samt anden information til branchen.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og instituttet sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om et skibsfinansieringsinstitut § 5, stk. 3)

§ 5, stk. 3, indeholder en bemyndigelse for erhvervs- og vækstministeren til at udstede nærmere regler om anvendelse

af digital kommunikation i forbindelse med kommunikation omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut.

Da digital kommunikation fremover foreslås reguleret ved de foreslåede bestemmelser i §§ 5 a, 5 b og 5 c, foreslås den gældende bemyndigelse i § 5, stk. 3, ophævet.

Til nr. 2 (lov om et skibsfinansieringsinstitut §§ 5 a, 5 b og 5 c)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 5 a, 5 b og 5 c, i lov om et skibsfinansieringsinstitut. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren om alle forhold, der er omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om et skibsfinansieringsinstitut. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 5 a

Den foreslåede § 5 a viderefører delvist den gældende § 5, stk. 3, i lov om et skibsfinansieringsinstitut.

Med forslaget § 5 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut eller regler, der udstedt i medfør af lov om et skibsfinansieringsinstitut, skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for erhvervs- og vækstministeren, der også har kompetencer i medfør af lov om et skibsfinansieringsinstitut. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 5 a omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for erhvervs- og vækstministeren, hvor ministeren er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på instituttets vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut eller regler udstedt i medfør af lov om et skibsfinansieringsinstitut, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til instituttets henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i instituttet, kan tilsynet anmode instituttet om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem instituttet og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i instituttet, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om et skibsfinansieringsinstitut er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er instituttet adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesordening eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer

og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 5 b

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 5 c

Den foreslåede nye § 5 c vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af Danmarks Skibsfinansieringsinstitut. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet instituttet, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af do-

kumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 42

Lov om pantebrevsselskaber finder anvendelse på erhvervmæssig handel med pantebreve i form af erhvervmæssigt køb eller salg af pantebreve i fast ejendom, herunder erhvervmæssigt salg af pantebreve i egen fast ejendom.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om pantebrevsselskaber, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om diverse ansøgninger om tilladelse og godkendelser.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder pantebrevsselskaber omfattet af lov om pantebrevsselskaber. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt over diverse ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om selskabernes forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikooplysninger, samt anden information til selskaberne.

Lov om pantebrevsselskaber § 20 indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Bemyndigelsen er ikke på nuværende tidspunkt udmøntet i en bekendtgørelse.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om pantebrevsselskaber §§ 20, 20 a og 20 b)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 20, 20 a og 20 b, i lov om pantebrevsselskaber. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om pantebrevsselskaber og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om pantebrevsselskaber. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 20

Den foreslåede § 20 viderefører delvist den gældende § 20 i lov om pantebrevsselskaber.

Med forslaget § 20, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om pantebrevsselskaber eller regler,

der udstedt i medfør lov om pantebrevsselskaber skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på selskabets vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om pantebrevsselskaber eller regler udstedt i medfør af lov om pantebrevsselskaber, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finans-

tilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til selskabets henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både selskabet og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i et pantebrevsselskab, anmoder tilsynet selskabet om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem selskabet og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i selskabet, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder af-rapporteringsmødet efter en undersøgelse, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om pantebrevsselskaber er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er det pågældende selskab, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 20 a

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 20 b

Den foreslåede nye § 20 b vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om pantebrevsselskaber eller forskrifter ud-

stedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af et pantebrevsselskab. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet selskabet, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger eller underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 43

Lov om forsikringsformidling finder anvendelse på erhvervsmæssig formidling af forsikringer, hvorved forstås den aktivitet, der består i mod vederlag at forelægge, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler eller genforsikringsaftaler, at indgå sådanne aftaler eller at medvirke ved administrationen og opfyldelse af sådanne aftaler, navnlig i skadestilfælde.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om forsikringsformidling, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om virksomhedens økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikooplysninger, samt anden information til branchen.

Den gældende § 45 i lov om forsikringsformidling indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder

og borgere *kan* indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om forsikringsformidling §§ 45, 45 a og 45 b)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 45, 45 a og 45 b, i lov om forsikringsformidling. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om forsikringsformidling og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om forsikringsformidling. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 45

Den foreslåede § 45 viderefører delvist den gældende § 45 i lov om forsikringsformidling.

Med forslagets § 45, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om forsikringsformidling eller regler, der udstedt i medfør af lov om forsikringsformidling, skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, der også har kompetencer i medfør af lov om forsikringsformidling. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 45 omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, hvor styrelsen er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om forsikringsformidling eller regler udstedt i medfør af lov om forsikringsformidling, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. I forbindelse med, at Finanstilsynet foretager undersøgelse af en virksomhed omfattet af lov om forsikringsformidling, anmoder tilsynet virksomheden om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfat-

tende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem en virksomhed og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i en virksomhed, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om forsikringsformidling er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes

egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 45 a

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 45 b

Den foreslåede nye § 45 b vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om forsikringsformidling eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af fysiske eller juridiske personer omfattet af lov om forsikringsformidling, f.eks. et selskab, der har tilladelse til at drive forsikringsmæglervirksomhed eller en enkeltmandsvirksomhed, der har en sådan tilladelse. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger eller underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 44

Lov om tilsyn med firmapensionskasser finder anvendelse på pensionskasser, der har til formål på grundlag af et løfte om pension at sikre de ansatte pension i forbindelse med ansættelse i en virksomhed, idet et hvert løfte om pension skal afdækkes enten i et forsikringselskab eller en pensionskasse. Pensionstilsagn, der afdækkes i en firmapensionskasse, angår således kun de ansatte, der har ansættelse i den virksomhed, der har stiftet firmapensionskassen.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om pensionskassens økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder firmapensionskasser efter lov om tilsyn med firmapensionskasser. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om virksomhedens forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikoplysninger, samt anden information til branchen.

Lov om tilsyn med firmapensionskasser § 9 b indeholder en bemyndigelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation ved udveksling af information efter loven samt om opbevaring af information. Med hjemmel heri har ministeren udstedt bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2011 om digital kommunikation, der bl.a. fastsætter, at virksomheder og borgere *kan* indsende dokumenter til Finanstilsynet digitalt. Det er et krav, at dokumenterne er forsynet med digital signatur.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og de fysiske og juridiske personer, der er omfattet af loven, sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om tilsyn med firmapensionskasser § 2, stk. 6)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 9 d, 9 e og 9 f. Med ændringen i § 2, stk. 6, finder de foreslåede regler også an-

vendelse for leverandører og underleverandører til outsourcingvirksomheder.

Til nr. 2 (lov om tilsyn med firmapensionskasser § 9 b)

§ 9 b indeholder en bemyndigelse for erhvervs- og vækstministeren til at udstede nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation i forbindelse med kommunikation omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser.

Da digital kommunikation fremover foreslås reguleret ved de foreslåede bestemmelser i §§ 9 d, 9 e og 9 f, foreslås den gældende bemyndigelse i § 9 b ophævet.

Til nr. 3 (lov om tilsyn med firmapensionskasser §§ 9 d, 9 e og 9 f)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 9 d, 9 e og 9 f, som kapitel 1 a i lov om tilsyn med firmapensionskasser. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om tilsyn med firmapensionskasser. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 9 d

Den foreslåede § 9 d viderefører delvist den gældende § 9 b i lov om tilsyn med firmapensionskasser.

Med forslaget § 9 d, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser og regler, der udstedt i medfør af lov om tilsyn med firmapensionskasser, skal foregå digitalt. Tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, der også har kompetencer i medfør af lov om tilsyn med firmapensionskasser. I de følgende bemærkninger til forslaget til § 9 d omtales kun Finanstilsynet, men tilsvarende gælder for Erhvervsstyrelsen, hvor styrelsen er rette myndighed.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med sam-

me retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på pensionskassens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser eller regler udstedt i medfør af lov om tilsyn med firmapensionskasser, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til pensionskassens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være

uhensigtsmæssigt for både pensionskassen og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i en pensionskasse, anmoder tilsynet pensionskassen om at indsende noget materiale. Der er ofte tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem en pensionskasse og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i pensionskassen, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. § 65 c, stk. 2, i lov om tilsyn med firmapensionskasser, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om tilsyn med firmapensionskasser er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende pensionskasse, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 9 e

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 9 f

Den foreslåede nye § 9 f vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af en pensionskasse omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet pensionskassen, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om ansøgninger eller underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en tek-

nik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (lov om tilsyn med firmapensionskasser § 44 f, stk. 4)

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede regler om obligatorisk digital kommunikation i §§ 9 d, 9 e og 9 f. I § 44 d, stk. 1, i lov om tilsyn med firmapensionskasser er det bestemt, at årsrapporten skal indsendes i to eksemplarer til Finanstilsynet i den form, hvori den er forelagt og godkendt af bestyrelsen. I § 44 e, stk. 1, fremgår, at den reviderede og godkendte årsrapport skal indsendes til Finanstilsynet i tre eksemplarer. Kravene om indsendelse af årsrapporten i flere eksemplarer giver ikke mening, når der fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation efter det foreslåede § 9 d. På den baggrund foreslås der i § 44 f indsat et nyt *stk. 4*, der fastslår, at kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer kan fraviges, når der anvendes digital kommunikation.

Til § 45

Lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension regulerer udbetalingen af tillægspension til lønmodtagere m.fl. Arbejdsmarkedets Tillægspensions (herefter: ATP) formål er at udbetale en livslang tillægspension som supplement til folkepensionen til lønmodtagere på baggrund af indbetalinger fra lønmodtagere og arbejdsgivere.

ATP skal i medfør af loven indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om pensionskassens økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder ATP. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og ATP spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om ATP's forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikooplysninger, samt anden information.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler om digital kommunikation i loven.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og ATP sker dog allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension overskriften til kapitel 9)

Det foreslås at ændre overskriften til kapitel 9 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension således, at de foreslåede bestemmelser om digital kommunikation også er rummet i overskriften.

Til nr. 2 (lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension §§ 27 h, 27 i og 27 j)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 27 h, 27 i og 27 j, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 27 h

Med forslagets § 27 h, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension eller regler, der udstedt i medfør af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en evt. rådgiver, som optræder på ATP's vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension eller regler udstedt i medfør af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til ATP's digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både ATP og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i ATP, anmoder tilsynet ATP om at indsende noget materiale. Der vil ofte være tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem ATP og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i ATP, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. § 27 a, stk. 2, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er ATP adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 27 i

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 27 j

Den foreslåede nye § 27 j vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af ATP. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet pensionskassen, f.eks. den ansvarshavende aktuar eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Endvidere dækker bestemmelsen dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 46

Lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond regulerer Lønmodtagernes Dyrtidsfonds forvaltning og udbetaling af de midler, der hidrører fra indbetalingerne til Arbejdsmarkedets Tillægspension i medfør af dyrtidsindbetalingsloven.

Lønmodtagernes Dyrtidsfond (herefter: LD) skal i medfør af loven indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om fondens økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder LD. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og LD, spænder således bredt fra løbende indberetninger, ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om LD's forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikoplysninger, samt anden information.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler om digital kommunikation i loven.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og LD sker dog allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via Finanstilsynets indberetningssystemer, og via mail, herunder med digital signatur.

Til nr. 1 (lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond overskriften til kapitel 5 a)

Det foreslås at ændre overskriften til kapitel 5 a i lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond således, at de foreslåede bestemmelser om digital kommunikation også er rummet i overskriften.

Til nr. 2 (lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond §§ 10 h, 10 i og 10 j)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 10 h, 10 i og 10 j, i lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 10 h

Med forslaget § 10 h, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er om-

fattet af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond eller regler, der udstedt i medfør af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en evt. rådgiver, som optræder på LD's vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond eller regler udstedt i medfør af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til LD's digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både LD og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i LD, anmoder tilsynet LD om at indsende noget materiale. Der vil ofte være tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem LD og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i LD, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. § 10 a, stk. 2, i lov om Lønmodtagernes Dyrtdsfond, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om Lønmodtagernes Dyrtdsfond er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer

hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er LD adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger

§ 10 i

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 10 j

Den foreslåede nye § 10 j vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af LD. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet fonden, typisk ledelsesrepræsentanter eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 47

Lov om arbejdsskadesikring regulerer erstatning og godtgørelse til tilskadekomne eller deres efterladte ved arbejdsskade. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (herefter: AES) har til formål at opkræve bidrag fra arbejdsgivere til finansiering af erstatningsudgifter ved erhvervssygdomme og pludselige løfteskader samt varetage udbetalingen af erstatning til skadelidte eller efterladte.

AES skal i medfør af loven indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om løbende indberetninger om økonomi, diverse ansøgninger samt anden løbende dokumentation.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder AES. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og AES spænder således bredt fra løbende indberetninger ansøgninger om tilladelser og godkendelser af konkrete forhold og anden dokumentation samt diverse henvendelser om AES' forhold i øvrigt. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser på ansøgninger, andre afgørelser og tilsynsreaktioner, herunder påtaler, påbud og risikoplysninger, samt anden information.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler om digital kommunikation i loven.

Kommunikationen på Finanstilsynets område mellem tilsynet og AES sker allerede på nuværende tidspunkt i vidt omfang digitalt, f.eks. via Finanstilsynets indberetningssystemer, via mail, herunder med digital signatur, og via Virk.dk.

Til nr. 1 (lov om arbejdsskadesikring overskriften før § 71)

Det foreslås at ændre overskriften før § 71 i lov om arbejdsskadesikring således, at de foreslåede bestemmelser om digital kommunikation også er rummet i overskriften.

Til nr. 2 (lov om arbejdsskadesikring §§ 76 c, 76 d og 76 e)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 76 c, 76 d og 76 e, i lov om arbejdsskadesikring. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om arbejdsskadesikring og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om arbejdsskadesikring. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 76 c

Med forslagens § 76 c, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om arbejdsskadesikring eller regler, der udstedt i medfør af lov om arbejdsskadesikring, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en evt. rådgiver, som optræder på AES' vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at

kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om arbejdsskadesikring eller regler udstedt i medfør af lov om arbejdsskadesikring, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til AES' digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både AES og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. Forud for, at Finanstilsynet tager på undersøgelse i AES og anmoder tilsynet AES om at indsende noget materiale. Der vil ofte være tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem AES og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i AES, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, jf. § 72, stk. 2, i lov om arbejdsskadesikring, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen i relation til lov om arbejdsskadesikring er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er AES adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesordening eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer

og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 76 d

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 76 e

Den foreslåede nye § 76 e vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om arbejdsskadesikring eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af AES. Der kan f.eks. også være tale om dokumenter udstedt af fysiske personer, som er tilknyttet AES, f.eks. den ansvarshavende aktuar eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur. Bestemmelsen dækker tillige dokumenter, som er udarbejdet af revisor, således at revisor eksempelvis kan underskrive dokumentet med digital signatur i stedet for med en fysisk underskrift.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 48

Lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser regulerer ligebehandling af mænd og kvinder i relation til forsikring, pension og lignende finansielle ydelser i erhvervs-tilknyttede sikringsordninger og tilsvarende i relation sådanne ydelser, der ikke ydes i forbindelse med beskæftigelse og erhverv.

Juridiske personer, der er omfattet af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser, skal indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om oplysninger i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med loven.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler om digital kommunikation i loven.

Til nr. 1 (lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser §§ 18 c og 18 d)

Det foreslås, at der indsættes to nye bestemmelser, §§ 18 c og 18 d, som kapitel 4 b i lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 18 c

Med forslagens § 18 c, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser eller regler, der udstedt i medfør af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser foregår digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser eller regler udstedt i medfør af lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at

anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Fritagelsesmuligheden tænkes endvidere anvendt i forbindelse med, at Finanstilsynet har sagstyper, der omfatter meget store mængder materiale og som det derfor vil være u hensigtsmæssigt for både virksomheden og Finanstilsynet at skulle sende digitalt. Dette er primært i forbindelse med undersøgelsesmateriale. I forbindelse med, at Finanstilsynet foretager undersøgelse af en virksomhed, anmoder tilsynet virksomheden om at indsende noget materiale. Der vil ofte være tale om meget omfattende mængder materiale, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er krav om, at det indsendes digitalt.

Derudover skal det bemærkes, at den kommunikation der er mellem virksomheden og Finanstilsynet, når tilsynet er på undersøgelse i en virksomhed, fortsat vil kunne foregå på stedet. Dette både i forhold til forevisning af legitimation og evt. udlevering af dokumenter under undersøgelsen. På samme måde kan kommunikationen på møder i øvrigt, herunder afrapporteringsmødet efter en undersøgelse, fortsat ske uændret.

Da kommunikationen til og fra Finanstilsynet i forbindelse med lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 18 d

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 49

Lov om en garantifond for indskydere og investorer regulerer fondens dækning af tab for indskydere og investorer i institutter i tilfælde af institutternes betalingsstandsning eller konkurs samt fondens medvirken ved afvikling af nødlidende pengeinstitutter.

Fysiske og juridiske personer, der er omfattet af lov om en garantifond for indskydere og investorer, skal i nogle situationer indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om oplysninger i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med loven og behandling af klager.

Finanstilsynet registrerer alle virksomheder under tilsyn, herunder Garantifonden for Indskydere og Investorer. Finanstilsynets registreringer er offentligt tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, vedrører oplysninger, som Finanstilsynet har brug for til varetagelse af sit tilsyn med overholdelse af loven. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser m.v.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler om digital kommunikation i loven.

Til nr. 1 (lov om en garantifond for indskydere og investorer §§ 22 b, 22 c og 22 d)

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 22 b, 22 c og 22 d, som kapitel 8 b i lov om en garantifond for indskydere og investorer. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om en garantifond for indskydere og investorer og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om en garantifond for indskydere og investorer. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 22 b

Med forslagets § 22 b, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om en garantifond for indskydere og investorer eller regler, der udstedt i medfør af lov om en garantifond for indskydere og investorer, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om en garantifond for indskydere og investorer eller regler udstedt i medfør af lov om en garantifond for indskydere og investorer, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 22 c

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskrifts krav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk,

dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 22 d

Den foreslåede nye § 22 d vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om en garantifond for indskydere og investorer eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af Fonden eller de tilsluttede pengeinstitutter, realkreditinstitutter m.v. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 50

Lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber regulerer fondens dækning, når et direkte tegnende skadesforsikringsselskab bliver erklæret konkurs.

Garantifonden for skadesforsikringsselskaber og virksomheder, der er omfattet af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, skal i nogle situationer indsende en række dokumenter og oplysninger til Finanstilsynet. Det drejer sig blandt andet om oplysninger i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med loven.

Kommunikationen mellem Finanstilsynet og de, der er omfattet af loven, vedrører oplysninger, som Finanstilsynet har brug for til varetagelse af sit tilsyn med overholdelse af loven. Den anden vej sender Finanstilsynet også en række dokumenter, bl.a. afgørelser m.v.

Der findes ikke på nuværende tidspunkt regler om digital kommunikation i loven.

Til nr. 1

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, §§ 15 a, 15 b og 15 c, som kapitel 8 a i lov om en garantifond for

skadesforsikringsselskaber. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om alle forhold, der er omfattet af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber og bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

§ 15 a

Med forslaget § 15 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber eller regler, der udstedt i medfør af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finanstilsynet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at tilsynet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finanstilsynet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Pligten til at kommunikere digitalt vil også omfatte kommunikation mellem tilsynet og en rådgiver, som optræder på virksomhedens vegne over for tilsynet.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med tilsynet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at gældende krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation opretholdes samt at gøre anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation obligatorisk i videre omfang.

Endvidere er det tanken at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation i øvrigt til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber eller regler udstedt i medfør af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Finanstilsynet kan tilsynet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til tilsynet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette tilsynet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til virksomhedens henholdsvis et ledelsesmedlems digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur eller en person uden dansk CPR-nummer.

Da kommunikationen til og fra Finanstilsynet i forbindelse med lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber er rettet til og fra erhvervslivet, vil anvendelse af fritagelsesmulighederne være restriktiv, jf. nærmere herom i de almindelige bemærkninger afsnit 5.4.2.

Som udgangspunkt gælder, at det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, ikke kan føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finanstilsynet, er tilsynet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som tilsynet sender, er den pågældende virksomhed, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finanstilsynet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for tilsynet, dvs. når tilsynet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 15 b

Der kan efter *stk. 1* fastsættes regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskrifts krav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finanstilsynet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finanstilsynet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 15 c

Den foreslåede nye § 15 c vedrører dokumenter, som er omfattet af lov om garantifond for skadesforsikringsselskaber eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og som er udstedt af andre end Finanstilsynet, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er under-

skrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der kan f.eks. være tale om dokumenter, som er udstedt af Fonden eller de omfattede forsikringsselskaber. Der kan f.eks. være tale om underretninger efter loven, der sammen med eventuelle bilag indsendes til Finanstilsynet som vedhæftede filer til en mail.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 51

Lov om finansiel stabilitet skaber hjemmel til, at Finansiell Stabilitet A/S, der er et 100 pct. statsejet aktieselskab, kan varetage afviklingen af nødlidende pengeinstitutter, samt varetage og administrere en række af de ordninger, som er etableret i forbindelse med håndtering af den finansielle krise. Der vil således bl.a. kunne være kommunikation mellem et pengeinstitut og Finansiell Stabilitet A/S angående en ansøgning om individuel statsgaranti i forbindelse med en fusion.

Til nr. 1

Med forslaget til § 8 a, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finansiell Stabilitet A/S, om forhold som er omfattet af lov om finansiel stabilitet eller regler udstedt i medfør af lov om finansiel stabilitet, skal foregå digitalt.

Med forslaget får erhvervs- og vækstministeren mulighed for at fastsætte regler, der bl.a. indebærer, at skriftlige henvendelser m.v. til Finansiell Stabilitet A/S om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for modtaget hos Finansiell Stabilitet A/S, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Finansiell Stabilitet A/S på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, at Finansiell Stabilitet A/S må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Finansiell Stabilitet A/S, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtage-

ren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digital med Finansiell Stabilitet A/S, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Ved henvendelser til Finansiell Stabilitet A/S kan Finansiell Stabilitet A/S stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til Finansiell Stabilitet A/S. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Finansiell Stabilitet A/S om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i *stk. 1*, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Finansiell Stabilitet A/S kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud m.v., til de pågældende pengeinstitutters digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3. i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes undtagelser fra pligten til digital kommunikation. Undtagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til undtagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen. Der er tale om fravigelse af kravet i situationer, hvor det er påkrævet, at myndigheder reagerer hurtigt med henblik på at varetage særlige samfundsmæssige hensyn.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i den af erhvervs- og vækstministeren udstedte bekendtgørelse specificeres krav om anvendelse af bestemte It-systemer, digitale formater og digitale signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Finansiell Stabilitet A/S, er Finansiell Stabilitet A/S adressat for meddelelsen. For meddelelser, som Finansiell Stabilitet A/S sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Finansiell Stabilitet A/S på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Finansiell Stabilitet A/S, dvs. når Finansiell Stabilitet A/S kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til den digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3. i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 8 b, stk. 1, fastsættes regler om, at Finansiell Stabilitet A/S kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om finansiell stabilitet eller regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskrifts krav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Det skal dog bemærkes, at Finansiell Stabilitet A/S ikke i udgangspunktet træffer egentlige forvaltningsretlige afgørelser i henhold til lov om finansiell stabilitet.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Finansiell Stabilitet A/S som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Finansiell Stabilitet A/S sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 52

Med lov om statsligt kapitalindskud etableredes en ordning, hvorefter kreditinstitutter med hjemsted i Danmark, frem til og med den 30. juni 2009, kunne ansøge staten om indskud af hybrid kernekapital. Alle pengeinstitutter, realkreditinstitutter og Dansk Skibskredit A/S var omfattet af

ordningen. Ordningen er udløbet, men der kan forekomme kommunikation i forbindelse med håndtering af de statslige kapitalindskud, bl.a. mellem det pågældende pengeinstitut og myndighederne. Ansøgningerne om statsligt kapitalindskud blev behandlet i en task-force under Erhvervs- og Vækstministeriet (daværende Økonomi- og Erhvervsministerium).

Til nr. 1

Med forslaget til § 13 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder, om forhold som er omfattet af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller regler udstedt i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven, ikke anses for modtaget hos den pågældende myndighed, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheder, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkning som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Med forslaget får erhvervs- og vækstministeren mulighed for at fastsætte regler, der bl.a. indebærer, at skriftlige henvendelser m.v. til myndighederne om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for modtaget hos myndighederne, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndighederne på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndighederne må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndighederne, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digitale signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til myndigheden, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til den digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 13 b

Efter den foreslåede § 13 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at myndighederne, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udsendt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskravet kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende myndighed som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 53

Produktsikkerhedsloven finder anvendelse på produkter, der er bestemt for eller forventes anvendt af forbrugere. Loven indeholder regler om, hvilke krav producenter og distributører skal overholde for, at kun sikre produkter, der er konstrueret og fremstillet i overensstemmelse med de fast-

satte sikkerheds- og sundhedsmæssige krav, bringes i omsætning.

I henhold til produktsikkerhedsloven er producenter og distributører blandt andet forpligtet til at underrette kontrolmyndighederne om produkter, som ikke kan anses som sikre, og som de har gjort tilgængelige på markedet, ligesom de er forpligtet til at underrette om forholdsregler truffet for at undgå risici ved produkterne. Producenter, distributører og kontrolmyndigheder skal desuden samarbejde om forholdsregler for at undgå, at et produkt udgør en fare for forbrugere. Der er således flere situationer, der kræver en form for kommunikation. På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat regler om kommunikationsmåden, og den skriftlige kommunikation kan foregå enten pr. e-mail eller brev. Det er i øjeblikket også muligt at underrette elektronisk om farlige produkter via GPSD-Business Application på Europa-Kommis-sionens hjemmeside.

Sikkerhedsstyrelsen og de øvrige kontrolmyndigheder foretager desuden kontrol og behandler henvendelser med henblik på at sikre, at produkter ikke udgør en fare for forbrugere. I forbindelse med kontrol er producenter og distributører forpligtede til at give Sikkerhedsstyrelsen eller den, der i øvrigt er kontrolmyndighed, de nødvendige oplysninger og dokumenter. I forbindelse med en kontrolsag vil der ske sagsbehandling med partshøring, afgørelse m.v. Dette vil ske skriftligt og foregår i øjeblikket enten pr. brev eller pr. e-mail. Der er heller ikke på dette område fastsat regler om kommunikationsmåden.

Producenter er forpligtet til at opbevare den dokumentation, der er nødvendig for at spore et produkts oprindelse. Distributøren deltager i overvågningen af produkter ved at videregive oplysninger om risici ved produkter til producenten og myndighederne samt ved at opbevare og videreformidle den dokumentation, der er nødvendig for at spore et produkts oprindelse. Denne dokumentation kan ifølge produktsikkerhedslovens § 8, stk. 2, og § 10, stk. 3, opbevares elektronisk, men der er på nuværende tidspunkt ikke krav til, hvordan dokumentationen eventuelt skal fremsendes i forbindelse med en kontrol.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Sikkerhedsstyrelsen, vedrører navnlig fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af produktsikkerhedsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 32 a, § 32 b og § 32 c, i produktsikkerhedsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen, andre kontrolmyndigheder eller de bemyndigede i medfør af § 17, stk. 4, om alle forhold, der er omfattet af produktsikkerhedsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af produktsikkerhedsloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås nogle ændringer i de gældende bestemmelser til § 15, stk. 1, og § 34, stk. 1.

Til nr. 1

Produktsikkerhedsloven er et supplement til særlovgivningen og kan derfor anvendes af flere myndigheder. Af lovens § 15, stk. 1, fremgår det, at den minister, som særlovgivningen hører under, kan fastsætte regler om sagsbehandling og klageadgang, som afviger fra produktsikkerhedslovens bestemmelser. Der bør endvidere være mulighed for, at den pågældende minister kan fastsætte regler om digital kommunikation som omhandlet i § 32 a – § 32 c.

Til nr. 2

§ 32 a

Med forslaget § 32 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af produktsikkerhedsloven eller regler, som er udstedt i medfør af produktsikkerhedsloven, skal foregå digitalt. Med myndigheder menes de kontrolmyndigheder, som primært varetager sagsbehandling og kommunikation efter produktsikkerhedsloven eller regler udstedt i medfør af produktsikkerhedsloven.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndighederne om forhold, som er omfattet af loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af den pågældende myndighed, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndighederne, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er omfattet af produktsikkerhedsloven eller regler udstedt i medfør af produktsikkerhedsloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelse til myndighederne kan myndighederne stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndig-

hederne. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndighederne om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud og påbud m.v., til producenters og distributørers digitale postkasser med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

Der vil på produktsikkerhedslovens område blive indsat en overgangsordning i forbindelse med producenters og distributørers modtagelse af indgribende post som f.eks. påbud og forbud. Da de digitale løsninger, som producenter og distributører vil skulle anvende, indføres gradvist, kan der være tilfælde, hvor producenter og distributører ikke er vant til at modtage posten digitalt.

På produktsikkerhedsområdet kan det være både i myndighedernes og i samfundets interesse, at producenter og distributører reagerer hurtigt på f.eks. påbud og forbud i forbindelse med farlige produkter, hvorfor en overgangsordning må anses som nødvendig. Det bemærkes i øvrigt, at produktsikkerhedsloven omfatter mange forskellige typer af produkter, og der er tale om en meget bred kreds af interessenter, hvorfor det ikke er muligt generelt at informere om digital kommunikation, hvilket tillige gør en overgangsordning nødvendig. Overgangsordningen vil indeholde bestemmelser om, at myndighederne fremsender meddelelse om den digitale fremsendelse på papir.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en producent eller distributør med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

I forbindelse med nogle sager modtages der store mængder dokumentation og eventuelt tegningsmateriale. Dette materiale kan kræve særligt udstyr at scanne og printe, og indsendelsen heraf vil derfor ikke kunne ske digitalt. Der vil derfor ved bekendtgørelse blive fastsat en fritagelse således at indsendelse af dokumentation og tegninger m.v., der kræver særligt udstyr at scanne og printe samt følgebrev, fortsat kan indsendes på papir.

Produktsikkerhedsloven indeholder bestemmelser om kontrolbesøg hos producenter og distributører. Kontrollen

kan udføres med eller uden retskendelse, ligesom den kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Kontrolmyndigheden kan medbringe dokumenter, som den foreviser eller udleverer ved kontrollen hos producenter og distributører. Efter omstændighederne kan det være aktuelt at give påbud eller forbud på papir på stedet, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter eller produkter fra producenter og distributører under kontrolbesøg.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og kontrolmyndighedens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved producenters eller distributørers udlevering af dokumenter eller produkter under besøget eller ved producenters eller distributørers fremsendelse af produkter til brug for kontrol, og kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

Da det anses for mindre bebyrdende for producenter og distributører frivilligt at indsende produkter til brug for kontrollen frem for gennemførelse af et egentlig kontrolbesøg, foregår en del af kontrollen i praksis på denne måde. Indsendelse af produkter og eventuelt følgebrev på papir i forbindelse med kontrollen må også anses som en vanlig del af kontrollen, ligesom myndighedernes fremsendelse af produkter og følgebrev til eventuelle testlaboratorier.

Det forhold, at producenter eller distributører oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en partsrepræsentant om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der f.eks. sendes til Sikkerhedsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er den pågældende producent eller distributør, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00,

anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en producent eller en distributør på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 32 b

Efter den foreslåede § 32 b kan der fastsættes regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter produktsikkerhedsloven eller regler udstedt i medfør af produktsikkerhedsloven uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 32 c

Med forslaget § 32 c, gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der varetages af bemyndigede i medfør af produktsikkerhedslovens § 17, stk. 4.

I medfør af produktsikkerhedslovens § 17, stk. 4, kan ministeren bemyndige en anden offentlig myndighed eller en privat virksomhed til at varetage de beføjelser, som kontrolmyndigheden har i medfør af lovens § 17, stk. 1, nr. 2 og 3. De bemyndigede har således mulighed for at udtage prøveeksemplarer og foretage relevante og nødvendige undersøgelser af produkter. Da dette må anses som myndighedsudøvelse, bør de bemyndigede tillige være omfattet af reglerne om obligatorisk digital kommunikation.

Ministeren kan således tillige fastsætte bestemmelser om digital kommunikation, der vedrører de bemyndigede, der varetager beføjelser tillagt kontrolmyndighederne efter produktsikkerhedsloven.

For forslaget § 32 c, 1. pkt., gør samme synspunkter sig gældende som forslaget § 32 a, stk. 1. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter forslaget § 32 c, 2. pkt., finder de foreslåede bestemmelser i § 32 a, stk. 2 og 3, og § 32 b tilsvarende anvendelse. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til nr. 3

Ifølge produktsikkerhedslovens § 34, stk. 1, kan en kontrolmyndigheds afgørelse efter denne lov ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog lovens § 15, stk. 1.

Bestemmelsen ønskes ændret således, at afskæring af klageadgangen angår afgørelse efter produktsikkerhedslovens regler og efter regler udstedt i medfør af produktsikkerhedsloven. Ved udstedelse af en bekendtgørelse om obligatorisk digital kommunikation vil det således være muligt at afskære klageadgangen f.eks. i forhold til klager over afslag på fritagelse fra obligatorisk digital kommunikation.

Til § 54

Arbejder af ædle metaller af bestemte holdigheder, dvs. bestemt indhold af guld, sølv, platin og palladium, må kun erhvervsmæssigt fremstilles, sælges eller udbydes under iagttagelse af ædelmetallovens bestemmelser.

Det er Sikkerhedsstyrelsen, der har ansvaret for området. Ædelmetallovten indeholder blandt andet hjemmel til, at Sikkerhedsstyrelsen kan fastsætte regler om holdighedsstempeling af arbejder af ædle metaller, om anmeldelse til og optagelse i navnestempelregisteret, om bestemmelsen af holdigheden og om kontrollens udførelse.

Der kommunikeres med virksomheder og personer, og den skriftlige kommunikation, som finder sted til og fra Sikkerhedsstyrelsen, vedrører navnlig fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af ædelmetallovten og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Kontrollen med arbejder af ædle metaller varetages af Ædelmetalkontrollen, og Ædelmetalkontrollen kommunikerer bl.a. i forbindelse med kontrol, anmeldelse af navnestempler, udstedelse af påbud m.v. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 2 a, § 2 b og § 2 c, i ædelmetallovten. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen og Ædelmetalkontrollen om alle forhold, der er omfattet af ædelmetallovten og bekendtgørelser udstedt i medfør af ædelmetallovten. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 2 a

Med forslagets § 2 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af ædelmetallovten eller regler, som er udstedt i medfør af ædelmetallovten, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller reg-

ler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Sikkerhedsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af ædelmetallovten eller regler udstedt i medfør af ædelmetallovten, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelse til Sikkerhedsstyrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandling af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser og påbud m.v., til virksomhedernes eller personernes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Ædelmetallovten indeholder bestemmelser om Ædelmetalkontrollens tilsynsbesøg hos virksomheder. Tilsynet kan ud-

føres med eller uden retskendelse, ligesom det kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Ædelmetalkontrollen kan medbringe dokumenter, som den foreviser eller udleverer ved tilsynet hos virksomheden eller personen. Efter omstændighederne kan det være aktuelt at give påbud på papir på stedet, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter eller varer fra virksomheden eller personen under tilsynsbesøg.

Et tilsynsbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og Ædelmetalkontrollens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomhedens eller personens udlevering af oplysninger eller varer under besøget eller ved virksomhedens eller personens fremsendelse af varer til brug for tilsyn, og tilsynet vil derfor skulle foregå som vanligt.

Da det kan anses for mindre bebyrdende for virksomheden eller personen frivilligt at indsende varer til brug for tilsynet, frem for gennemførelse af et egentlig tilsynsbesøg, kan Ædelmetalkontrollen i praksis lade en del af tilsynet foregå på denne måde. Dette må anses som en vanlig del af kontrollen.

Af hensyn til at undgå fejl ved tilsyn med ustemplede arbejder bør varen være tilstede samtidig med, at der gives oplysninger, jf. ædelmetalovens § 10, stk. 3, og det er således nødvendigt, at oplysningerne kan fremsendes sammen med varen. Indsendelse af varer, dokumentation og eventuelt følgebrev på papir i forbindelse med tilsynet, kan således fritages fra kravet om digital kommunikation.

Ædelmetalkontrollen kan også have behov for at videregive varer til test andre steder, ligesom varer bør kunne returneres til virksomhederne eller personerne. Der kan således også medtages en fritagelse herom, således at både varer og følgebrev kan fremsendes med almindelig post.

Virksomhederne eller personerne har også mulighed for at indsende arbejder af ædle metaller til undersøgelse hos Ædelmetalkontrollen og i den forbindelse få udstedt en prøvattest, jf. ædelmetalovens § 15, stk. 1, f.eks. til bekræftelse af holdigheden. Dette kræver, at der kan indsendes arbejdsprøver og eventuelt et følgebrev, hvorfor indsendelse af varer også af denne grund undtages. Prøvattesterne skal anvendes som dokumentation, og der er her tale om originaldokumenter med stempel og underskrift, hvorfor det kan være nødvendigt med en fritagelse i forhold til dette ved bekendtgørelse.

Der findes på ædelmetalområdet en række dokumenter, som forudsætter original underskrift f.eks. i forbindelse med registrering af navnestempel, hvorfor det også her kan være nødvendigt at lave en fritagelse.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en partsrepræ-

sentant om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Sikkerhedsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Sikkerhedsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 b

Efter den foreslåede § 2 b kan der fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter ædelmetaloven eller regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinel gengivelse af underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet.

§ 2 c

Med forslaget § 2 c, gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der varetages af Ædelmetalkontrollen.

Ifølge ædelmetallovens § 4 forestår Ædelmetalkontrollen kontrollen med arbejder af ædle metaller. Ædelmetalkontrollen skal være en selvejende institution og udpeges af Sikkerhedsstyrelsen efter et EU-udbud. Ædelmetalkontrollen har adgang til virksomheder uden retskendelse og kan påbyde tilbagekaldelse af udleverede arbejder, hvis holdighed er mindre end den holdighed, der er anført i holdighedsstemplet. Ædelmetalkontrollen udfører således myndighedsopgaver, og der bør derfor også kunne fastsættes bestemmelser om digital kommunikation til og fra Ædelmetalkontrollen.

Ministeren kan således tillige fastsætte bestemmelser om digital kommunikation, der vedrører Ædelmetalkontrollen, der varetager kontrolopgaver efter ædelmetaloven.

For forslagens § 2 c, 1. pkt., gør samme synspunkter sig gældende som forslagens § 2 a, stk. 1. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter forslagens § 2 c, 2. pkt., finder de foreslåede bestemmelser i § 2 a, stk. 2 og 3, og § 2 b tilsvarende anvendelse. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 55

Stærkstrømslovens formål er at tilvejebringe det højst mulige sikkerhedsniveau ved produktion, transmission, distribution og brug af elektricitet. Det er Sikkerhedsstyrelsen, der varetager kontrol og tilsyn med, at stærkstrømslovens bestemmelser overholdes.

Stærkstrømsloven indeholder hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om bl.a. tilsyn og kontrol med stærkstrømsanlæg og elmateriel, elsikkerhed for udførsel og drift af stærkstrømsanlæg, elsikkerhed for elinstallationer og elmateriel m.v. Herudover kan Sikkerhedsstyrelsen i en række tilfælde udstede forbud og påbud, f.eks. kan der nedlægges forbud mod brug af et stærkstrømsanlæg, der ikke overholder lovens bestemmelser.

Der findes også en række forpligtelser i loven, f.eks. er ejere og brugere af stærkstrømsanlæg samt fabrikanter og forhandlere af elmateriel forpligtede til at meddele alle nødvendige oplysninger til brug for tilsyn og kontrol. I forbindelse med kontrol og tilsyn foregår der endvidere sagsbehandling i form af partshøringer, afgørelser m.v. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne form for skriftlig kommunikation, og kommunikationen er foregået både pr. e-mail og pr. almindelig brev.

Endvidere kan Sikkerhedsstyrelsen i henhold til stærkstrømsloven tillade ekspropriation til anlæg for produktion, transmission og distribution af elektricitet. Der foregår skriftlig sagsbehandling i forbindelse med ekspropriationsager, men der er ikke fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation, og kommunikationen er foregået både pr. e-mail og pr. almindelig brev.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Sikkerhedsstyrelsen, vedrører navnlig fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af stærkstrømsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil

ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation, og kommunikationen er foregået både pr. e-mail og pr. almindelig brev.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 8, § 8 a og § 8 b, i stærkstrømsloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af stærkstrømsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af stærkstrømsloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 8

Med forslagens § 8, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af stærkstrømsloven eller regler, som er udstedt i medfør af stærkstrømsloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget af styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Sikkerhedsstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Sikkerhedsstyrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, der er omfattet af stærkstrømsloven eller regler udstedt i medfør af stærkstrømsloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandling af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til

at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud og påbud m.v., til virksomhedens, personens, ejerens eller brugerens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

Der vil på stærkstrømslovens område blive indsat en overgangsordning i forbindelse med virksomheders, personers, ejeres og brugeres modtagelse af indgribende post som f.eks. påbud og forbud. Da de digitale løsninger, som virksomheder, personer, ejere og brugere vil skulle anvende, indføres gradvist, kan der være tilfælde, hvor virksomheder, personer, ejere og brugere ikke er vant til at modtage posten digitalt.

På stærkstrømsområdet kan det være både i myndighedernes og i samfundets interesse, at virksomheder, personer, ejere og brugere reagerer hurtigt på f.eks. forbud i forbindelse med farlige stærkstrømsanlæg, hvorfor en overgangsordning må anses som nødvendig. Overgangsordningen vil indeholde bestemmelser om, at Sikkerhedsstyrelsen kan fremsende meddelelse om den digitale fremsendelse på papir.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed m.v. med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

I forbindelse med sager om dispensation fra bestemmelserne i stærkstrømsloven og ekspropriationssager modtages der ofte store mængder dokumentation samt store plantegninger eller kort. Dette materiale kræver særligt udstyr til at scanne og printe, og indsendelsen heraf vil derfor ikke umiddelbart kunne ske digitalt. Der vil derfor ved bekendtgørelse blive fastsat en fritagelse således, at indsendelse af dokumentation og tegningsmateriale m.v., der kræver særligt udstyr at scanne og printe samt følgebrev, fortsat kan indsendes på papir.

Stærkstrømsloven indeholder bestemmelser om kontrol og tilsynsbesøg hos virksomheder, personer, ejere og brugere. Kontrol og tilsyn kan udføres med eller uden retskendelse, ligesom den kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Sikkerhedsstyrelsen kan medbringe dokumenter, som forevises eller udleveres ved kontrollen eller tilsynet hos virksomheder, personer, ejere eller brugere. Efter omstændighederne kan det være aktuelt at give påbud eller forbud på papir på stedet, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter eller elmateriel fra virksomheder, personer, ejere eller brugere under kontrol- eller tilsynsbesøget.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og Sikkerhedsstyrelsens forevisning eller udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomheders, personers, ejeres eller brugeres udlevering af dokumenter eller elmateriel under besøget eller ved virksomheders eller personers fremsendelse af elmateriel til brug for kontrol og tilsyn. Kontrol og tilsyn vil derfor skulle foregå som vanligt.

Da det anses for mindre bebyrdende for virksomheder og personer frivilligt at indsende elmateriel til brug for kontrollen, frem for gennemførelse af et egentlig kontrolbesøg, foregår en del af kontrollen i praksis på denne måde. Indsendelse af elmateriel og eventuelt følgebrev på papir i forbindelse med kontrollen må anses som en vanlig del af kontrollen, ligesom Sikkerhedsstyrelsens fremsendelse af elmateriel og følgebrev til eventuelle testlaboratorier.

De gældende regler i stærkstrømsloven vedrørende klageadgang finder ligeledes anvendelse i forhold til klager over afslag på fritagelse fra obligatorisk digital kommunikation.

Det forhold, at en virksomhed, en person, en ejer eller en bruger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en partsrepræsentant om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelse specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Sikkerhedsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed, fysiske person, ejer eller bruger, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Sikkerhedsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret

automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed, en person, en ejer eller en bruger på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 8 a

Efter den foreslåede § 8 a kan der fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter stærkstrømsloven eller regler udstedt i medfør af stærkstrømsloven uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 8 b

Med forslagets § 8 b gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der varetages af elforsynings-selskaber og bemyndigede i medfør af stærkstrømslovens § 21, stk. 1 og 2.

Efter stærkstrømslovens § 10, stk. 2, kan Sikkerhedsstyrelsen påbyde elforsyningsvirksomheder at foretage tilsyn med stærkstrømsanlæg. Elforsyningsvirksomhederne må, i det omfang de tillægges opgaver, som kan anses som myndighedsudøvelse, være omfattet af kravet om obligatorisk digital kommunikation. I henhold til stærkstrømslovens § 21, stk. 1 og 2, kan ministeren bemyndige statslige og kommunale myndigheder eller efter anmodning private foretagender og elforsyningsvirksomheder til at udføre tilsyns- og kontrolopgaver efter lovens kapitel 4, bistå styrelsen med gennemførelse af tilsyn og undersøgelse af stærkstrømsanlæg samt give rådgivning og information om elsikkerhedsmæssige spørgsmål til elinstallatører og andre elfagfolk. De pågældende kan også bemyndiges til at udstede påbud eller forbud.

De bemyndigede har ifølge stærkstrømslovens § 13, stk. 2, mod forevisning af behørig legitimation og uden retskendelse til enhver tid adgang til stærkstrømsanlæg samt alle lokaliteter, hvor der fremstilles, forhandles, oplagres eller benyttes elmateriel.

Da de bemyndigede kan have adgang uden retskendelse og kan bemyndiges til at træffe afgørelser om forbud og påbud, vil der ofte være tale om myndighedsudøvelse, og de bemyndigede, der foretager myndighedsudøvelse, bliver derfor omfattet af kravene om obligatorisk digital kommunikation. Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det fremgå, hvornår de bemyndigede bliver omfattet af kravene om obligatorisk digital kommunikation. Idet nogle opgaver, som varetages af bemyndigede, sendes i udbud, kan der være behov for at indsætte en overgangsordning.

Ministeren kan således tillige fastsætte bestemmelser om digital kommunikation, der vedrører elforsyningsvirksomheder og de bemyndigede, der varetager beføjelser tillagt Sikkerhedsstyrelsen efter stærkstrømsloven.

For forslagets § 8 b, 1. pkt., gør samme synspunkter sig gældende som forslagets § 8, stk. 1. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter forlagets § 8 b, 2. pkt., finder de foreslåede bestemmelser i § 8, stk. 2 og 3, og § 8 a tilsvarende anvendelse. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 56

Sikkerhedsstyrelsen behandler ansøgninger om autorisation fra virksomheder og personer, hvor arbejdsområdet omfatter arbejder ved elektriske installationer for stærkstrøm i henhold til elinstallatørlovens § 2. Lovens formål er at sikre, at elektriske installationer udføres sikkerhedsmæssigt korrekt.

Elinstallatørloven indeholder en opremsning af på hvilke områder, der kræves autorisation til arbejde på elektriske installationer for stærkstrøm, samt på hvilke områder brugeren af installationen selv må foretage arbejder. Derudover indeholder loven regler om hvilke krav, personer og virksomheder skal opfylde for at opnå autorisation samt regler om på hvilket grundlag, en autorisation bortfalder eller kan tilbagekaldes.

Ved indsendelse af ansøgning om autorisation foreligger der en række skemaer på Sikkerhedsstyrelsens hjemmeside og på virk.dk. Der er på nuværende tidspunkt ikke krav til, hvorledes skemaerne fremsendes til Sikkerhedsstyrelsen.

I forbindelse med autorisationssagerne foregår der i øvrigt sagsbehandling om bl.a. bortfald og tilbagekaldelse af autorisation. Der har tidligere ikke været fastsat regler for denne kommunikation, hvorfor denne er foregået både pr. e-mail og pr. post.

Endvidere kommunikerer der skriftligt til og fra Sikkerhedsstyrelsen med kontrolinstanser og virksomheder om virksomhedernes sikkerhedskvalitetsstyringssystem. Kontrolinstanserne varetager kontrollen af de autoriserede virksomheders sikkerhedskvalitetsstyringssystem. Der fremsendes indberetning til styrelsen med oplysning om, hvorvidt sikkerhedskvalitetsstyringssystemet kan godkendes. Kommunikationerne vedrørende sikkerhedskvalitetsstyringssystemerne er foregået både pr. e-mail og pr. post.

Sikkerhedsstyrelsen kan i henhold til elinstallatørloven påbyde en virksomhed, at den kun må udføre bestemte ikke-autoriseringskrævende arbejder ved en autoriseret elinstallatør. Kommunikationen ved sådanne påbud er ikke omfattet af særlige formkrav, hvorfor den ligeledes er foregået både pr. e-mail og pr. post.

Der skal ske indberetning fra elselskaberne til Sikkerhedsstyrelsen, såfremt elselskabet konstaterer, at reglerne i elinstallatørloven er overtrådt, eller en autoriseret person eller virksomhed har ageret på en måde, der kan medføre tilbagekaldelse af autorisationen efter elinstallatørloven.

Der er ikke krav om, at kommunikationen i form af indberetningen skal ske på særlige skemaer. Derudover har der ikke været krav til fremsendelsen, hvorfor disse indberetninger kan fremsendes både pr. e-mail og pr. post.

Der finder derudover skriftligt kommunikation sted til og fra Sikkerhedsstyrelsen vedrørende navnlig fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af elinstallatørloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation, og kommunikationen er således også på dette område foregået både pr. e-mail og pr. post.

Det foreslås, at der indsættes to nye bestemmelser, § 3 a og § 3 b, i elinstallatørloven.

Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af elinstallatørloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af elinstallatørloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås en konsekvensændring til den gældende § 6, stk. 2, nr. 1.

Til nr. 1

§ 3 a

Med forslagens § 3 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af elinstallatørloven eller regler som er udstedt i medfør af elinstallatørloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af elinstallatørloven eller regler udstedt i medfør af elinstallatørloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, bortfald og tilbagekaldelser m.v., til virksomhedens eller personens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Elinstallatørloven indeholder en bestemmelse om, at Sikkerhedsstyrelsen kan foretage undersøgelse af udført installationsarbejde eller undersøgelse af, hvorvidt en virksomhed har etableret og opretholder et sikkerhedskvalitetsstyringsystem i overensstemmelse med kravene hertil. Undersøgelsen kan udføres med eller uden retskendelse, og den udføres efter forudgående anmeldelse.

Sikkerhedsstyrelsen skal medbringe behørig dokumentation, som den foreviser ved undersøgelsen hos virksomhederne og personerne. Det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter fra virksomhederne og personerne ved undersøgelsen.

Sikkerhedsstyrelsen kan medbringe dokumenter, som den udleverer ved undersøgelsen, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter m.v. ved undersøgelsen.

En undersøgelse erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og Sikkerhedsstyrelsens forevisning af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomhedernes udlevering af dokumenter under besøget, og undersøgelsen vil derfor skulle foregå som vanligt.

De gældende regler i elinstallatørloven vedrørende klageadgang finder ligeledes anvendelse i forhold til klager over afslag på fritagelse fra obligatorisk digital kommunikation.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Sikkerhedsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Sikkerhedsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyl-

des hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 b

Efter den foreslåede *§ 3 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter elinstallatørloven eller regler udstedt i medfør af elinstallatørloven uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Sikkerhedsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Sikkerhedsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Hjemlen vil f.eks. blive benyttet til at fastsætte regler om kvitteringsskrivelser for modtagelse af ansøgning om autorisation m.v.

Til nr. 2

Denne passus udgår, da den er dækket af de nye bestemmelser.

Til § 57

Sikkerhedsstyrelsen behandler ansøgninger om autorisation og godkendelse fra virksomheder og personer. Sikkerhedsstyrelsen varetager derudover kontrol og tilsyn, blandt andet med henblik på at sikre og opretholde et acceptabelt sikkerhedsniveau for gasinstallationer og sikre kvaliteten af det udførte installationsarbejde på gas-, vand- og afløbsområdet.

Sikkerhedsstyrelsen udsteder autorisation til virksomheder som vvs-installatør, vand- og sanitetsmester og kloakmester. Endvidere udsteder styrelsen godkendelse som teknisk ansvarlig person samt godkendelse som kompetent virksomhed til udførelse eller servicering af særlige typer af gasinstallationer eller til udførelse og servicering af særlige typer vand- og sanitetsinstallationer.

Lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, herefter gasloven, indeholder

regler om, hvilke krav personer og virksomheder skal opfylde for at opnå autorisation, godkendelse som teknisk ansvarlig person eller godkendelse som kompetent virksomhed.

Ved indsendelse af ansøgning om autorisation, godkendelse som teknisk ansvarlig person og godkendelse som kompetent virksomhed foreligger der en række skemaer på Sikkerhedsstyrelsens hjemmeside og på *virk.dk*. Der er på nuværende tidspunkt ikke stillet krav til, hvorledes skemaerne fremsendes til Sikkerhedsstyrelsen.

I forbindelse med autorisationssager, sager vedrørende godkendelse som teknisk ansvarlig person og godkendelse som kompetent virksomhed foregår der i øvrigt sagsbehandling om bl.a. bortfald og tilbagekaldelse af autorisation eller godkendelse. Der har ikke tidligere været fastsat regler for denne kommunikation, hvorfor denne er foregået både pr. e-mail og pr. post.

Derudover kommunikerer der skriftligt til og fra Sikkerhedsstyrelsen fra kontrolinstanser og virksomheder om virksomhedernes kvalitetsstyringssystem. Kontrolinstanserne varetager kontrollen af de autoriserede virksomheders kvalitetsstyringssystem. Der fremsendes indberetning til styrelsen med oplysning om, hvorvidt kvalitetsstyringssystemet kan godkendes. Kommunikationens vedrørende kvalitetsstyringssystemerne er ligeledes foregået både pr. e-mail og pr. post.

Gasloven indeholder hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om bl.a. fritagelse fra autorisationskravet eller kravet om godkendelse som kompetent virksomhed for bestemte arbejder.

Sikkerhedsstyrelsen varetager kontrol og tilsyn med gasinstallationer og gasmateriel, og kan udstede påbud og nedlægge forbud. Ejere og brugere af gasinstallationer, fabrikanter, forhandlere og virksomheder skal efter anmodning meddele alle de oplysninger, som er nødvendige for Sikkerhedsstyrelsens varetagelse af kontrol og tilsyn. I forbindelse med kontrol og tilsyn foregår der i øvrigt sagsbehandling i form af partshøringer, afgørelser m.v. Der er hidtil ikke fastsat regler om kommunikationsmåden for denne form for skriftlig kommunikation, og kommunikationen er foregået både pr. e-mail og pr. post.

Der skal ske underretning til Sikkerhedsstyrelsen fra en gasleverandør, en kommunalbestyrelse eller en forsyningsvirksomhed, såfremt det konstateres, at reglerne i gasloven eller forskrifter udstedt i medfør af loven er overtrådt, eller en autoriseret virksomhed, godkendt kompetent virksomhed eller godkendt teknisk ansvarlig har gjort sig skyldig i øvrige forhold, som vil kunne medføre tilbagekaldelse af autorisationen eller godkendelsen efter gasloven. Der er ikke krav om, at underretningen skal ske på særlige skemaer. Derudover har der ikke været krav til fremsendelsen, hvorfor underretningen kan fremsendes både pr. e-mail og pr. post.

Der finder også skriftligt kommunikation sted til og fra Sikkerhedsstyrelsen vedrørende navnlig fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af gasloven, bekendtgørelser udstedt i medfør af loven og gasreglementet. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation, og kommunikatio-

nen er således også på dette område foregået både pr. e-mail og pr. post.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 22, § 22 a og § 22 b, i gasloven.

Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af gasloven, bekendtgørelser udstedt i medfør af gasloven og gasreglementet. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag. Endvidere foreslås en konsekvensændring til den gældende § 7, stk. 7, nr. 1.

Til nr. 1

Denne passus udgår, da den er dækket af de nye bestemmelser.

Til nr. 2

§ 22

Med forslaget § 22, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af gasloven eller regler, som er udstedt i medfør af gasloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til styrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra styrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med styrelsen, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, der er omfattet af gasloven eller regler udstedt i medfør af gasloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til styrelsen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, påbud, forbud m.v., til virksomhedens eller personens digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

Der vil på gaslovens område blive fastsat en overgangsordning i forbindelse med virksomhedernes og personernes modtagelse af post, der indeholder indgreb som f.eks. påbud og forbud. Da de digitale løsninger, som virksomhederne og personerne vil skulle anvende, indføres gradvist, kan der være tilfælde, hvor virksomhederne og personerne ikke er vant til at modtage posten digitalt.

På gasområdet kan det være både i myndighedernes og i samfundets interesse, at virksomhederne og personerne reagerer hurtigt på f.eks. påbud og forbud, hvorfor en overgangsordning må anses som nødvendig.

Det er hensigten, at en overgangsordning kan indeholde bestemmelser om, at Sikkerhedsstyrelsen fremsender meddelelse om den digitale fremsendelse på papir.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

I sager, der behandles efter gasloven, modtages der ofte store plantegninger eller kort. Dette materiale kræver særligt udstyr at scanne og printe, og indsendelsen heraf vil derfor ikke kunne ske digitalt. Der vil derfor ved bekendtgørelse blive indsat en fritagelse således, at indsendelse af dokumentation m.v., der kræver særligt udstyr at scanne og printe samt følgebrev, fortsat kan indsendes på papir.

Gasloven indeholder bestemmelser om kontrol af gasinstallationer samt alle lokaliteter, hvor der forhandles, oplagres eller benyttes gasinstallationer og gasmateriel. Denne adgang kan ske uden retskendelse til enhver tid.

Sikkerhedsstyrelsen eller den styrelsen bemyndiger som kontrolorgan i medfør af § 20, jf. § 19, stk. 2, f.eks. gasselskaber, medbringer behørig legitimation, som skal forevises ved kontrollen hos virksomheden eller personen.

Sikkerhedsstyrelsen kan medbringe dokumenter, som den udleverer ved kontrollen. Efter omstændighederne kan det være aktuelt at give forbud eller påbud på stedet, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter m.v. under et kontrolbesøg.

En kontrol erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir. Kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

De gældende regler om klageadgang i gasloven finder ligeledes anvendelse i forhold til klager over afslag på fritagelse fra obligatorisk digital kommunikation.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Sikkerhedsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Sikkerhedsstyrelsen på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for styrelsen, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes

egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 22 a

Efter den foreslåede § 22 a, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter gasloven eller regler udstedt i medfør af gasloven uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter stk. 2 fastsættes regler om, at afgørelser eller andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Sikkerhedsstyrelsen som afsender som hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Sikkerhedsstyrelsen sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Hjemlen vil f.eks. blive benyttet til at fastsætte regler om kvitteringsskrivelser for modtagelse af ansøgning om autorisation m.v.

§ 22 b

Med forslagets § 22 b gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der varetages af bemyndigede i medfør af gaslovens § 20, jf. § 19, stk. 2.

I medfør af gaslovens § 20, jf. § 19, stk. 2, kan Sikkerhedsstyrelsen bemyndige et kontrolorgan, f.eks. et gasselskab til at have adgang til alle gasinstallationer samt alle lokaliteter, hvor der forhandles, oplagres eller benyttes gasinstallationer og gasmateriel.

Da de bemyndigede kontrolorganer kan have adgang uden retskendelse, vil der være tale om myndighedsudøvelse, og de bemyndigede kontrolorganer bliver derfor omfattet af kravet til obligatorisk digital kommunikation, i det omfang de udøver myndighed.

Ministeren kan således tillige fastsætte bestemmelser om digital kommunikation, der vedrører de bemyndigede, der varetager beføjelser tillagt efter gasloven.

For forslagets § 22 b, 1. pkt., gør samme synspunkter sig gældende som for forslagets § 22, stk. 1. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter forslagets § 22 b, 2. pkt., finder de foreslåede bestemmelser i § 22, stk. 2 og 3, og § 22 a tilsvarende anvendelse.

Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 58

Fyrværkeriloven indeholder regler om, hvilke tilladelser og godkendelser, der kræves for at indføre, opbevare, overdrage m.v., fyrværkeri og pyrotekniske artikler. Herudover er ministeren bemyndiget til at fastsætte regler om f.eks. tekniske sikkerhedskrav til fyrværkeriartikler og andre pyrotekniske artikler m.v., og der foreligger således også en række regler i de bekendtgørelser, der udmønter de pågældende bemyndigelser. Kontrollen og udstedelsen af godkendelser og tilladelser forestås af henholdsvis Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Sikkerhedsstyrelsen foretager kontrol og behandler henstillinger med henblik på at sikre, at fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler ikke udgør en fare for forbrugere. Sikkerhedsstyrelsen foretager endvidere godkendelse af virksomheder, der fremstiller, herunder monterer, eller indfører fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler til Danmark.

Kommunalbestyrelsen giver tilladelse til opbevaring, overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler. Kommunalbestyrelsen giver også tilladelse til placering, indretning og brug af virksomheder og steder, hvor der opbevares, anvendes eller fremstilles fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler.

Fyrværkeriloven indeholder regler om, hvilke krav virksomheder og personer skal overholde, samt hvilke godkendelser og tilladelser de skal have. Virksomheder og personer er således forpligtet til at ansøge om de nødvendige godkendelser og tilladelser, ligesom de er forpligtet til at give myndighederne de nødvendige oplysninger til brug for kontrol. Der er i øjeblikket ikke fastsat regler om kommunikationsmåden for disse typer af skriftlig kommunikation.

I forbindelse med indsendelse af ansøgninger og anmeldelser, f.eks. om virksomhedsgodkendelse, foreligger der dog en række skemaer på Sikkerhedsstyrelsens og kommunalbestyrelsens hjemmesider, ligesom nogle skemaer også findes på virk.dk. Der er på nuværende tidspunkt ikke krav om anvendelse af bestemte skemaer, ligesom der ikke stilles krav til, hvordan skemaerne fremsendes.

I forbindelse med kontrol foregår der i øvrigt sagsbehandling i form af partshøringer, afgørelser m.v. Der har hidtil heller ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne form for skriftlige kommunikation, og kommunikationen er foregået både pr. e-mail og pr. almindelig brev.

Den skriftlige kommunikation, som i øvrigt finder sted til og fra Sikkerhedsstyrelsen, vedrører navnlig fortolkning og vejledning om forhold, som er omfattet af fyrværkeriloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Der har hidtil ikke været fastsat regler om kommunikationsmåden for denne type skriftlig kommunikation, og kommunikationen er foregået både pr. e-mail og pr. almindelig post.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 2 b, § 2 c og § 2 d, i fyrværkeriloven. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommu-

nikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen om alle forhold, der er omfattet af fyrværkeriloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af fyrværkeriloven. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 2 b

Med forslagets § 2 b, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen om forhold, som er omfattet af fyrværkeriloven eller regler, som er udstedt i medfør af fyrværkeriloven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til en myndighed, her Sikkerhedsstyrelsen eller kommunalbestyrelsen, om forhold, som er omfattet af loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til en myndighed på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at myndigheden må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra en myndighed, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Det er tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra en myndighed om forhold, der er omfattet af fyrværkeriloven eller af regler udstedt i medfør af fyrværkeriloven, skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelse til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndighederne kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud og påbud m.v., til virksomhedernes eller personernes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

Der vil på fyrværkerilovens område blive indsat en overgangsordning i forbindelse med virksomhedernes og personernes modtagelse af indgribende post som f.eks. påbud og forbud. Da de digitale løsninger, som virksomhederne og personerne vil skulle anvende, indføres gradvist, kan der være tilfælde, hvor virksomhederne og personerne ikke er vant til at modtage posten digitalt.

På fyrværkeriområdet kan det både være i myndighedernes og i samfundets interesse, at virksomheder og personer reagerer hurtigt på f.eks. påbud og forbud i forbindelse med farligt fyrværkeri, hvorfor en overgangsordning må anses som nødvendig. Det er hensigten, at en overgangsordning kan indeholde bestemmelser om, at myndigheden fremsender meddelelse om den digitale fremsendelse på papir.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes bl.a. anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

I forbindelse med nogle typer af ansøgninger om tilladelser eller godkendelser bliver der indsendt tegningsmateriale. Dette materiale kan kræve særligt udstyr til at scanne og printe, og indsendelsen heraf vil derfor ikke umiddelbart kunne ske digitalt. Der vil derfor ved bekendtgørelse blive fastsat en fritagelse således, at indsendelsen af tegningsmateriale, der kræver særligt udstyr at scanne og printe, samt følgebrev fortsat kan indsendes på papir.

I forbindelse med f.eks. ansøgning om virksomhedsgodkendelse eller godkendelse som festfyrværker er det en betingelse, at ansøgeren ikke er dømt for strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af godkendelsen eller tilladelsen, jf. lovens § 2a, stk. 1, nr. 1. I praksis foregår indhentelse af straffeoplysninger ofte på den måde, at ansøgeren underskriver en samtykkeerklæring til at indhente oplysninger fra Kriminalregisteret. Dette kræver en original underskrift, hvorfor det er nødvendigt at kunne fremsende og modtage disse erklæringer med almindelig post. Der vil således blive indsat en fritagelse herom.

Fyrværkeriloven indeholder bestemmelser om kontrolbesøg hos virksomhederne. Kontrollen kan udføres med eller

uden retskendelse, ligesom den kan udføres efter forudgående anmeldelse eller uanmeldt.

Myndighederne medbringer dokumenter, som de foreviser eller udleverer ved kontrollen hos virksomheden eller personen. Efter omstændighederne kan det være aktuelt at give påbud eller forbud på papir på stedet, ligesom det kan være aktuelt at få udleveret dokumenter eller fyrværkeriartikler fra virksomheden eller personen under kontrolbesøg.

Et kontrolbesøg erstatter ikke kommunikation, der ellers ville være indsendt på papir og kontrolmyndighedens forevisning og udlevering af dokumentation på stedet. Det samme gør sig gældende ved virksomhedens eller personens udlevering af dokumenter eller fyrværkeriartikler under besøget eller ved virksomhedens eller personens fremsendelse af artikler til brug for kontrol, og kontrollen vil derfor skulle foregå som vanligt.

Da det anses for mindre bebyrdende for virksomheder frivilligt at indsende artikler til brug for kontrollen, frem for gennemførelse af et egentlig kontrolbesøg, foregår en del af kontrollen i praksis på denne måde. Indsendelse af artikler og eventuelt følgebrev på papir i forbindelse med kontrollen må også anses som en vanlig del af kontrollen, ligesom f.eks. Sikkerhedsstyrelsens fremsendelse af fyrværkeriartikler og følgebrev til eventuelle testlaboratorier.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en partsrepræsentant om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til en myndighed, er myndigheden adressat for meddelelsen. For meddelelser, som myndigheden sender, er den pågældende virksomhed eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når myndigheden kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00,

anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 c

Efter den foreslåede *§ 2c, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter fyrværkeriloven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel gengivelse af underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende myndighed som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 d

Med forslagets *§ 2 d* gives der mulighed for, at der også kan fastsættes regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med de opgaver, der varetages af en bemyndiget i medfør af fyrværkerilovens § 1, stk. 1.

I henhold til fyrværkerilovens § 1, stk. 1, kan ministeren bemyndige andre til at give godkendelser til fremstilling, herunder montering og indførsel af fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler. Da de pågældende opgaver må anses som myndighedsopgaver, bør kravet om digital kommunikation også gælde for de bemyndigede, og ministeren skal derfor også kunne fastsætte regler herom.

Ministeren kan således tillige fastsætte bestemmelser om digital kommunikation, der vedrører de bemyndigede, der varetager beføjelser til at give godkendelser til fremstilling, herunder montering og indførsel af fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler.

For forslagets *§ 2 d*, gør samme synspunkter sig gældende som forslagets § 2 b, stk. 1-3, og § 2 c, stk. 1 og 2. Der kan derfor henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 59

Virksomheder, der er omfattet af lov om sikkerhed til søs, er efter loven og regler, der er udstedt i medfør af loven, underlagt en række indberetningsforpligtigelser til Søfartsstyrelsen, eksempelvis anmeldelse af visse skibe til syn og indberetning af ulykker til søs. Efter lovens gældende § 17, stk. 7 og 8 kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at sådanne indberetninger og andre meddelelser samt kommunikation i forbindelse hermed, skal foregå digitalt.

Til nr. 1

Med forslagets *stk. 1* skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af lov om sikkerhed til søs eller regler, som er udstedt i medfør af lov om sikkerhed til søs, skal foregå digitalt. Med myndigheder menes de myndigheder, som varetager opgaver efter loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven eksempelvis Søfartsstyrelsen, Forsvarsministeriet og Trafikministeriet.

Reglerne er udformet som bemyndigelser til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte regler herom. Forslaget er således i vidt omfang en videreførelse af den nuværende hjemmel til at fastsætte regler for obligatorisk digital indberetning jf. lovens § 17, stk. 7 og 8.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Kommunikation og indberetning vil i tilfælde, hvor oplysningernes format reguleres internationalt af konventioner og lignende skulle afvente, at der internationalt fastsættes elektroniske standarder. Som eksempel kan nævnes, at skibe efter MARPOL konventionen og Søfartsstyrelsens regler skal

føre oliejournaler. Muligheden for at digitalisere disse journaler er betinget af, at man internationalt i den internationale søfartsadministration vil acceptere, at journalerne føres elektronisk, idet der i MARPOL er krav om, at hver enkelt indførelse i journalerne skal underskrives af den ansvarlige person, og at hver udskreven side endvidere skal underskrives af skibets fører. Dvs. forudsætningen er international anerkendelse af elektronisk underskrift herunder eksempelvis digital signatur.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af lov om sikkerhed til søs, eller regler udstedt i medfør af lov om sikkerhed til søs, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Idet søfartserhvervet i dag er et yderst globalt baseret erhverv, er Søfartsstyrelsen dagligt i tæt kontakt med udenlandske virksomheder og borgere, herunder udenlandske re-

derier, organisationer, søfarende m.v., og det må således forventes, at der på områder, hvor disse udenlandske aktører er særligt aktive, i en længere årrække ikke vil være muligt i praksis at stille krav om digital kommunikation. For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det foreslåede *stk. 1* omfatter også kommunikation til og fra Ankenævnet for Søfartsforhold om forhold, som er omhandlet i loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ankenævnet for Søfartsforhold behandler klager fra rederier, søfarende mv. over afgørelser, som er truffet efter en række love på det maritime område, herunder lov om sikkerhed til søs. Søfartsstyrelsen er sekretariat for ankenævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 439 af 6. juni 2005 om Ankenævnet for Søfartsforhold, at sagsbehandlingen i nævnet foregår på skriftligt grundlag.

Det fremgår af lovens § 8 a, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med forsvarsministeren kan fastsætte regler om overvågning af danske farvande og herunder regler om skibes indberetningspligt.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

Søfartsstyrelsen har iværksat flere digitale løsninger, der tilbyder virksomheder at kommunikere via webbaserede blanketter. Eksempelvis kan der gennem *virk.dk* indberettes data om skibes konstruktion. Det er hensigten, at de gældende muligheder for anvendelse af disse digitale selvbetjeningsløsninger opretholdes og på sigt bliver obligatoriske at benytte.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Den foreslåede nye § 17 b viderefører den gældende § 17, stk. 8 med redaktionelle ændringer og præciseringer.

Der kan således efter den foreslåede *stk. 1* som hidtil fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Af hensyn til overskueligheden foreslås det, at § 17, stk. 7 og 8 ophæves og erstattes af to nye paragraffer §§ 17 a og b.

Til § 60

Lov om skibes besætning regulerer uddannelse af søfarende, sønæring og vagthold. Loven forudsætter kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og søfarende, redere mv. som i medfør af loven er underlagt en række kommunikationsforpligtigelser f.eks. mønstringsindberetninger og ansøgninger om besætningsfastsættelse for visse typer af skibe.

Efter den gældende § 25 b kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at indberetninger og andre meddelelser samt kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Med hjemmel heri har styrelsen udstedt bekendtgø-

relse nr. 1336 af 18. november 2010 om indberetning af på- og afmønstring af søfarende til Søfartsstyrelsen, hvorefter skibsføreren og skibets reder skal sikre, at visse på- eller afmønstringer indberettes digitalt til Søfartsstyrelsen. Indberetningen kan ske via www.virk.dk på en af Søfartsstyrelsen udviklet blanket. Udenlandske virksomheder, eksempelvis hyrekontorer, der ejes af et dansk rederi, men er hjemmehørende i udlandet, der benytter systemet kan via en særlig ordning med password, der meddeles af Søfartsstyrelsen, logge på systemet.

Til nr. 1

Det foreslås at ændre titlen på kapitel 9, således at det fremgår, at kapitlet indeholder bestemmelser om digital kommunikation i de foreslåede § 25 b og § 25 c.

Til nr. 2

Med forslaget § 25 b, stk. 1 skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af lov om skibes besætning eller regler, som er udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt. Med myndigheder menes de myndigheder, som varetager opgaver efter loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, herunder Ankenævn for Søfartsforhold og Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte.

Reglerne er udformet som bemyndigelser til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte regler herom. Forslaget er således i vidt omfang en videreførelse af den nuværende hjemmel til at fastsætte regler for obligatorisk digital indberetning jf. lovens § 25 b.

Af hensyn til overskueligheden foreslås det, at § 25 b ophæves og erstattes af to nye paragraffer, §§ 25 b og 25 c.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på

hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Kommunikation og indberetning vil i tilfælde, hvor der forudsættes et fysisk format, der reguleres internationalt af konventioner og lignende skulle afvente, at der internationalt fastsættes elektroniske standarder. Det gælder f.eks. for udstedelse af sønæringsbeviser, som på samme måde som det er tilfældet for kørekort er et fysisk dokument, som den søfarende skal være i besiddelse af, når vedkommende er i tjeneste.

Indtil videre er det tanken, at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af lov om skibes besætning, eller regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur. For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at over-

vinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Det foreslåede *stk. 1* omfatter også kommunikation til og fra Ankenævnet for Søfartsforhold om forhold, som er omhandlet i loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ankenævnet for Søfartsforhold behandler klager fra rederier, søfarende mv. over afgørelser, som er truffet efter en række love på det maritime område, herunder lov om skibes besætning. Søfartsstyrelsen er sekretariat for ankenævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 439 af 6. juni 2005 om Ankenævnet for Søfartsforhold, at sagsbehandlingen i nævnet foregår på skriftligt grundlag.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende, kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Den foreslåede nye § 25 c viderefører den gældende § 25 b, stk. 2 med redaktionelle ændringer og præciseringer.

Der kan således efter den foreslåede § 25 c, *stk. 1* som hidtil fastsættes regler om, at den pågældende myndighed kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 25 c, *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med den pågældende myndighed som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 61

Søloven regulerer flere kerneområder indenfor den maritime lovgivning, herunder regler om skibsregistrering, ansvarsbegrænsning m.v. Skibsregistret er et nationalitetsregister over hvilke skibe, der er berettiget til at føre dansk flag og undergivet dansk tilsyn og kontrol. Samtidig er Skibsregistret skibenes tingbog svarende til tingbogen for fast ejendom. Redere og finansieringsinstitutter er derfor i kontakt med Skibsregisteret i forbindelse med f.eks. anmeldelse af skibe og pantebreve. Dette sker i høj grad med fysiske dokumenter, da sagsgangen ofte involverer udenlandske dokumenter med notarpåtegninger eller lignende.

Ved de ændringer til sølovens §§ 46 c og 46 d, som blev gennemført ved lov nr. 196 af 29. marts 2006, blev der åbnet mulighed for, at Søfartsstyrelsen kan stille krav om, at skibsregistrering skal foregå digitalt. For nærmere gennemgang af disse regler henvises til bemærkningerne til § 1 i lov nr. 196 af 29. marts 2006. Selve registreringen af skibe og rettigheder i skibe sker i dag digitalt, og der er adgang til Skibsregistrets registreringer via Søfartsstyrelsens hjemmeside. Dokumentudvekslingen, inden registrering sker, er derimod ikke digital, idet lovens bestemmelser herom endnu ikke er sat i kraft. Baggrunden for dette er, at hovedvægten af den skriftlige kommunikation, som Skibsregistret har med virksomheder, og grundlaget for Skibsregisterets afgørelser udgøres af juridiske dokumenter, f.eks. skøder, ejerpantebreve, fuldmagter, blanketter med tro- og love erklæringer etc. Dertil kommer, at en stor del af brugerne er udenlandske virksomheder og myndigheder, som ikke har en dansk digital signatur. Endelig er udgifterne ved en digital løsning for skibsregistrering - svarende til hvad der er gennemført på tinglysningsområdet - stadig relativt store i forhold til de besparelser, som vil være knyttet til en digitalisering af om-

rådet. Digital tingslysning vil først kunne gennemføres, når det er muligt at verificere de udenlandske dokumenter og underskrifter digitalt.

På andre af sølovens områder end skibsregistrering findes der i dag digitale løsninger, som virksomheder kan anvende frivilligt. Eksempelvis kan der gennem www.virk.dk ansøges om, at Søfartsstyrelsen udsteder bunkerscertifikat, der dokumenterer, at skibet har tegnet den nødvendige forsikring for bunkersskader (olieskader forårsaget af bunkersolie).

Det foreslås, at de nuværende bestemmelser om digital skibsregistrering opretholdes, men at der i søloven indsættes et nyt kapitel om obligatorisk digital kommunikation, som gælder kommunikation med andre myndigheder end skibsregisteret.

Til nr. 1

Med forslagets § 505 a, stk. 1 skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra andre myndigheder end Skibsregisteret om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af søloven, eller regler udstedt i medfør af søloven, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med be-

handlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det foreslåede stk. 1 omfatter også kommunikation til og fra Ankenævnet for Søfartsforhold om forhold, som er omhandlet i loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ankenævnet for Søfartsforhold behandler klager fra rederier, søfarende mv. over afgørelser, som er truffet efter en række love på det maritime område, herunder søloven. Søfartsstyrelsen er sekretariat for ankenævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 439 af 6. juni 2005 om Ankenævnet for Søfartsforhold, at sagsbehandlingen i nævnet foregår på skriftligt grundlag.

Efter det foreslåede stk. 2 kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

I den foreslåede nye § 505 a, *stk. 1* kan der fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Til § 62

Dykkerloven regulerer dykkererhvervet bredt og fungerer som både en erhvervs-, uddannelses- og sikkerhedslov. Loven og regler udstedt i medfør af loven forudsætter kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og dykkervirksomheder, dykkerskoler og erhvervsdykkere, men der er ikke i dag hjemmel i loven til at kræve, at denne kommunikation foregår digitalt. Der er dog på lovens område udviklet frivillige digitale selvbetjeningsløsninger til at håndtere enkelte af lovens indberetningsforpligtigelser, idet Søfartsstyrelsen har udviklet en elektronisk blanket, som kan benyttes i forbindelse med ansøgning om erhvervsdykkerbevis.

Til nr. 1

Med forslagets § 18 a, *stk. 1* skabes der en generel hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, eller regler udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af søloven, eller regler udstedt i medfør af søloven, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede be-myndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det foreslåede *stk. 1* omfatter også kommunikation til og fra Ankenævnet for Søfartsforhold om forhold, som er omhandlet i loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ankenævnet for Søfartsforhold behandler klager fra rederier, søfarende mv. over afgørelser, som er truffet efter en række love på det maritime område, herunder dykkerloven. Søfartsstyrelsen er sekretariat for ankenævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 439 af 6. juni 2005 om Ankenævnet for Søfartsforhold, at sagsbehandlingen i nævnet foregår på skriftligt grundlag.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

I den foreslåede nye § 18 a, *stk. 1* kan der fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 18 b, *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og

træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Til § 63

Skibsmålingsloven implementerer internationale standarder for måling af skibe. Loven forudsætter kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og klassifikationselskaber og andre virksomheder eller enkeltpersoner, der af Søfartsstyrelsen er autoriseret til at udføre målinger. Efter den gældende § 10 b kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om at indberetninger og andre meddelelser samt kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Søfartsstyrelsen har udarbejdet en digital indberetningsordning via *virksom.dk*, hvor autoriserede skibsmålere kan indberette måleoplysninger. Ordningen er endnu ikke obligatorisk hvilket bl.a. hænger sammen med, at der endnu ikke er udarbejdet en løsning for håndtering af indberetninger fra udenlandske virksomheder og borgere.

Til nr. 1

Med forslagens § 10 b, stk. 1, skabes der en generel hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, skal foregå digitalt. Forslaget er således i vidt omfang en videreførelse af den nuværende hjemmel til at fastsætte regler for obligatorisk digital indberetning jf. lovens § 25 b.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Da lov om skibsmåling implementerer den internationale konvention om måling af skibe fra 1969, vil kommunikation efter loven altid skulle være i overensstemmelse med denne konvention. Søfartsstyrelsen vil således ikke kunne stille krav om at målebrevet skal være digitalt, når dette ikke er et muligt format efter konventionen.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af lov om sikkerhed til søs, eller regler udstedt i medfør af lov om sikkerhed til søs, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Den foreslåede nye § 10 b viderefører den gældende § 10 b med redaktionelle ændringer og præciseringer.

Der kan således efter den foreslåede *stk. 1* som hidtil fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller

udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 64

Lodsloven regulerer flere forhold vedrørende lodsning i Danmark, herunder pligten til at anvende lods, krav til udøvelse af lodsvirksomhed, erhvervelse af lodscertifikat eller lodsfritagelsesbevis m.v.

Lodstilsynet er jf. kgl. resolution af 3. oktober 2011 en del af Søfartsstyrelsen og kommunikation hertil, er derfor omfattet af loven.

Lodsloven og regler udstedt i medfør af loven forudsætter kommunikation mellem Søfartsstyrelsen, lodserier, virksomheder og borgere. Det fremgår af lovens § 24 stk. 6, at der kan fastsættes regler for indsendelsesform af de oplysninger, som skal indberettes til Lodstilsynet. Der er i dag krav om, at personer, der ønsker at erhverve eller opretholde et lodscertifikat eller lodsfritagelsesbevis, elektronisk skal indberette oplysninger om sejlads hyppighed til Søfartsstyrelsen. Derudover har lodser pligt til elektronisk at indsende kopi af indberetning af konstaterede overtrædelser under lodsning, til Lodstilsynet.

Det foreslås, at de nye bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation indsættes i lovens kapitel 11 om registrering, tilsyn mv.

Til nr. 1

Med forslagens § 26 a, *stk. 1* skabes der en generel hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra myndigheder f.eks. søfartsstyrelsen og Ankenævnet for søfartsforhold om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, eller regler udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det

tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af lodsloven, eller regler udstedt i medfør af lodsloven, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette myndigheden om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis af-

snit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det foreslåede *stk. 1* omfatter også kommunikation til og fra Ankenævnet for Søfartsforhold om forhold, som er omhandlet i loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ankenævnet for Søfartsforhold behandler klager fra rederier, søfarende mv. over afgørelser, som er truffet efter en række love på det maritime område, herunder lodsloven [obs! Afventer vedtagelse af L124]. Søfartsstyrelsen er sekretariat for ankenævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 439 af 6. juni 2005 om Ankenævnet for Søfartsforhold, at sagsbehandlingen i nævnet foregår på skriftligt grundlag.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelserne blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

I den foreslåede nye § 26 a, *stk. 1* kan der fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven

uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 26 b, stk. 2 fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Til § 65

Sømandsloven regulerer søfarendes ansættelsesforhold og behandler derfor primært forholdet mellem reder og den søfarende. Loven stiller f.eks. krav til de søfarendes helbredsforhold, og søfartslæger skal derfor indberette den søfarendes helbredsoplysninger til Søfartsstyrelsen. Søfartsstyrelsen træffer på baggrund af lægeundersøgelsen afgørelse om udstedelse af sundhedsbevis til den pågældende sømand. Søfartsstyrelsens afgørelse kan indbringes for Ankenævnet for Søfartsforhold, der træffer den endelige administrative afgørelse i sagen.

Efter den gældende § 71 a kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om, at indberetninger og andre meddelelser efter loven samt kommunikation i forbindelse hermed, skal foregå digitalt. Med hjemmel heri har styrelsen udstedt bekendtgørelse nr. 575 af 19. juni 2008 om lægeundersøgelse af søfarende og fiskere, hvorefter danske søfartslæger skal indberette helbredsoplysninger digitalt. Indberetningen kan ske via www.virk.dk på en af Søfartsstyrelsen udviklet blanket. Udenlandske søfartslæger kan indsende oplysningerne på en papirblanket.

Til nr. 1

Med forslagets § 71 a, stk. 1 skabes der en generel hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, eller regler, som er udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt. Med myndigheder menes de myndigheder, som varetager opgaver efter loven eller regler, som er udstedt i medfør af loven, herunder Søfartsstyrelsen og NaturErhvervsstyrelsen, som kan indsamle oplysninger i forbindelse med besætningskontrol af fiskeskibe. Reglerne er udformet som bemyndigelser til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte regler herom.

Forslaget er således i vidt omfang en videreførelse af den nuværende hjemmel til at fastsætte regler for obligatorisk digital indberetning jf. lovens § 70 a.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, der er reguleret af sømandsloven, eller regler udstedt i medfør af lov om sikkerhed til søs, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til styrelsen kan styrelsen stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger,

som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Det foreslåede *stk. 1* omfatter også kommunikation til og fra Ankenævnet for Søfartsforhold om forhold, som er omhandlet i loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ankenævnet for Søfartsforhold behandler klager fra rederier, søfarende mv. over afgørelser, som er truffet efter en række love på det maritime område, herunder sømandsloven. Søfartsstyrelsen er sekretariat for ankenævnet. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 439 af 6. juni 2005 om Ankenævnet for Søfartsforhold, at sagsbehandlingen i nævnet foregår på skriftligt grundlag.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyl-

des hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

Søfartsstyrelsen har iværksat flere digitale løsninger, der tilbyder virksomheder at kommunikere via webbaserede blanketter. Det er hensigten, at de gældende muligheder for anvendelse af disse digitale selvbetjeningsløsninger oprettholdes og gøres obligatoriske på sigt.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Den foreslåede nye § 71 b viderefører den gældende § 71 a, stk. 2 med redaktionelle ændringer og præciseringer.

Der kan således efter den foreslåede *stk. 1* som hidtil fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Af hensyn til overskueligheden foreslås det, at § 71 a ophæves og erstattes af to nye paragraffer, §§ 71 a og 71 b.

Til § 66

Loven opretter en privat selvejende institution, Handelsflådens Velfærdsråd, som har til opgave at fremme de søfarendes vilkår. Visse af ministerens beføjelser efter loven er ved bekendtgørelse nr. 1068 af 4. september 2007 henlagt til Søfartsstyrelsen. Loven forudsætter derfor ikke kun kommunikation med Erhvervs- og Vækstministeriet, men også kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og Velfærdsrådet.

Til nr. 1

Med forslaget § 8 a, stk. 1 skabes der en generel hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til myndigheder om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til myndigheden på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra myndigheden, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere med myndighederne, om hvilke forhold og på hvilken måde. Der kan desuden som hidtil fastsættes betingelser for anvendelsen af f.eks. myndighedernes digitale selvbetjeningsløsninger.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse således, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, skal foregå digitalt f.eks. pr e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til en myndighed kan myndigheden stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til myndigheden. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette styrelsen om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at myndigheder kan sende visse meddelelser, herunder afgørelser, forbud, påbud mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivende digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes fritagelser fra pligten til digital kommunikation. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller et selskab med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede stk. 2 kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede stk. 3 fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser der sendes til en offentlig myndighed f.eks. Søfartsstyrelsen, er styrelsen adressat for meddelelsen. For meddelelser, som styrelsen sender, er det pågældende selskab eller fysiske person, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til myndigheden på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for myndigheden, dvs. når styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Søfartsstyrelsen i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

I den foreslåede nye § 26 a, stk. 1 kan der fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter § 26 b, stk. 2 fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med myndigheden som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som myndigheden sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Til § 67

Erhvervsankenævnet kommunikerer i henhold til lovgivningen først og fremmest med virksomheder, herunder virksomhedernes rådgivere, som indbringer administrative afgørelser for nævnet, samt indklagede myndigheder om konkrete sager.

Erhvervsankenævnet er en uafhængig klageinstans for administrative afgørelser, der træffes af bl.a. Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Rejsegarantifonden, i det omfang dette er fastsat i lov eller i henhold til lov.

De nærmere regler om Erhvervsankenævnet og nævnets virksomhed fremgår af bekendtgørelse nr. 1154 af 18. december 1994, der bl.a. indeholder regler om sagens forbedelse, sagens afgørelse samt betaling af gebyr for sagens behandling.

Sagsbehandlingen ved Erhvervsankenævnet foregår sædvanligvis skriftligt, jf. § 4 i lov om Erhvervsankenævnet. En sag forløber typisk således, at en virksomhed eller person sender en skriftlig klage over en afgørelse fra en myndighed til Erhvervsankenævnet, som forelægger klagen skriftligt for den indklagede myndighed med anmodning om en udtalelse. Myndighedens udtalelse forelægges derefter skriftligt for klageren, som eventuelt fremkommer med et svar på myndighedens udtalelse. Når Erhvervsankenævnets sekretariat vurderer, at sagen er tilstrækkelig oplyst, forelægges sagen

skriftligt for Erhvervsankenævnet med henblik på, at nævnet træffer afgørelse i sagen. Nævnets afgørelse sendes derefter til klageren og den indklagede myndighed. Hvis nævnet giver klageren medhold, kan der samtidig træffes bestemmelse om hel eller delvis tilbagebetaling af klagegebyret, som klageren indbetalte, da klagen blev indgivet til Erhvervsankenævnet.

Erhvervsankenævnet kommunikerer således skriftligt med klageren (eventuelt via dennes rådgiver, f.eks. en advokat) om klagen og betaling henholdsvis tilbagebetaling af klagegebyret og med den indklagede myndighed. Der er ikke i de gældende regler fastsat bestemmelser om, hvordan den skriftlige kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet kan eller skal foregå. I praksis foregår kommunikationen mellem klageren eller dennes rådgiver og Erhvervsankenævnet pr. e-mail eller pr. brev med almindelig post via Erhvervsankenævnets sekretariat. Kommunikationen mellem Erhvervsankenævnet og myndigheden foregår pr. e-mail.

Det foreslås, at der indsættes tre nye bestemmelser, § 4 a, § 4 b og § 4 c, i lov om erhvervsankenævnet. Bestemmelserne vedrører kommunikationsmåden i forbindelse med skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet om alle forhold, der er omfattet af nævnets virksomhed, herunder kommunikation i forbindelse med behandling af klagesager og betaling henholdsvis tilbagebetaling af klagegebyr. Bestemmelserne er udformet efter samme model som de øvrige bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation i dette lovforslag.

Til nr. 1

§ 4 a

Med forslagens § 4 a, stk. 1, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Erhvervsankenævnet ikke anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Erhvervsankenævnet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at nævnet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Erhvervsankenævnet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at

kommunikere digitalt med Erhvervsankenævnet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Indtil videre er det tanken at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet skal foregå digitalt, f.eks. pr. e-mail, hvilket forventes at ske i løbet af 2013.

Ved henvendelser til Erhvervsankenævnet kan nævnet stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse til nævnet. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette nævnet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, til brug for kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet.

I bekendtgørelsen, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsankenævnet kan sende visse meddelelser til klagers henholdsvis indklagedes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger. Dette vil dog først ske, når det er blevet obligatorisk for de pågældende at være tilsluttet den digitale postkasse som omtalt i de almindelige bemærkninger.

I bekendtgørelsen kan der, som anført i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation.

I bekendtgørelsen kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation. Da der er tale om kommunikation om erhvervsforhold, vil fritagelsesmuligheden blive stærkt begrænset, jf. afsnit 5.4.2 i de almindelige bemærkninger. Fritagelsesmuligheden tænkes navnlig anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en person uden dansk CPR-nummer eller en virksomhed med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det forhold, at en virksomhed eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

Efter det foreslåede *stk. 2* kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

For meddelelser, der sendes til Erhvervsankenævnet, er nævnet adressat for meddelelsen. For meddelelser, som nævnet sender til f.eks. en virksomhed, er virksomheden, som meddelelsen sendes til, adressat for meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til Erhvervsankenævnet på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for nævnet, dvs. når nævnet kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

§ 4 b

Efter den foreslåede *§ 4 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at Erhvervsankenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Erhvervsankenævnet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Erhvervsankenævnet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

§ 4 c

Den foreslåede nye § 4 c vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Erhvervsankenævnet, hvor det efter lovgivningen er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. Der er tale om dokumenter, som er udstedt af f.eks. en virksomhed.

Bestemmelsen vedrører navnlig dokumenter, som den indklagede indsender til Erhvervsankenævnet i forbindelse med en ankenævns sag.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1* kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 5.5.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 68

Danmarks Statistik er en selvstændig institution, som har en udstrakt uafhængighed. Danmarks Statistik ledes af en styrelse på 7 medlemmer med Rigsstatistikerens som formand.

Danmarks Statistik indsamler og bearbejder oplysninger til statistikformål. Der indsamles oplysninger fra virksomheder, institutioner og organisationer til statistiske opgørelser. I henhold til bestemmelserne i § 3 a og §§ 8-12 i lov om Danmarks Statistik skal virksomheder og andre afgive konkrete oplysninger efter anmodning.

I 2012 foretages omkring 50 skemabaserede dataindsamlinger fra erhvervsvirksomheder dækkende forskellige områder af samfundsøkonomien. Spørgeskemaer omfatter måneds-, kvartals- og årstællinger. Udsendelse af skemaer er fordelt over året.

Den løbende statistik offentliggøres via en række elektroniske medier, herunder især via NYT fra Danmarks Statistik og Statistikbanken, hvilke er offentligt tilgængelige via hjemmesiden www.dst.dk.

Kommunikationen fra og til Danmarks Statistik i forbindelse med statistikudarbejdelse, omfatter bl.a. udsendelse af orientering og spørgeskema, rykning for udeblevne svar samt modtagelse af spørgeskemaer.

Efter gældende lovs § 3, stk. 2, 3.-6. pkt., der blev indsat ved § 1 i lov nr. 1272 af 16. december 2009, kan ministeren efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at indberetning af visse oplysninger skal foregå digitalt. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at kommunikation i

forbindelse med den pågældende indberetning mellem Danmarks Statistik og virksomheden skal foregå digitalt, samt at der kan være krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur. Endelig kan ministeren beslutte regler for dispensation fra kravet om digital indberetning, samt at afslag på anmodning om dispensation ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

I 2011 blev bestemmelserne om digital indberetning og kommunikation gennemført for statistikker om Intrastat (Udenrigshandel inden for EU), Industriens salg af varer, Industriens produktion og ordreindgang, Detailomsætningsindekset og Svinebestanden. Forud for gennemførelsen var der til hver af statistikkerne en omfattende indberetning via digitale it-løsninger. Antallet af ønsker om dispensation fra kravet om digital indberetning og kommunikation til de nævnte statistikker har været meget begrænset.

Ministerens bemyndigelse til at fastlægge regler for digital indberetning og kommunikation i henhold til bestemmelserne omfatter ifølge forarbejderne til loven alene udvalgte statistikker.

Med forslaget foreslås bemyndigelsen udbredt til al skriftlig kommunikation mellem virksomheder m.fl. og Danmarks Statistik iht. bestemmelserne i lovens § 3 a og §§ 8-12, ligesom lovforslaget er tilpasset bestemmelserne i lov om Offentlig Digital Post.

Til nr. 1

Styrelsen træffer i henhold til § 3, stk. 2, i lov om Danmarks Statistik beslutning om, på hvilken måde specificerede oplysninger skal indhentes.

Det foreslås, at § 3, stk. 2, 3-6 pkt. og stk. 4, i Lov om Danmarks Statistik ophæves og i stedet erstattes af de foreslåede §§ 3b-d.

I § 3, stk. 2, 3.-6. pkt. i lov om Danmarks Statistik er der etableret hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren efter forhandling med styrelsen kan fastsætte regler om, at indberetning og kommunikation af oplysninger generelt skal foregå digitalt, samt at ministeren efter forhandling med styrelsen kan fastsætte regler for undtagelse af indberetning.

I henhold til § 3 stk. 4 kan ministeren efter forhandling med styrelsen fastsætte regler for udstedelse af dokumenter, der indberettes digitalt.

Med forslagets § 3 b, *stk. 1* skabes der en generel hjemmel til, at økonomi- og indenrigsministeren efter forhandling med styrelsen for Danmarks Statistik, hvor det er relevant, kan fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra Danmarks Statistik om forhold, som vedrører de områder, der er reguleret efter loven, eller regler, som er udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt. Forslaget er således en udvidelse af den nuværende hjemmel til at fastsætte regler for obligatorisk digital kommunikation jf. lovens § 3, stk. 2, 3.-4. pkt., så hjemmelen omfatter al relevant kommunikation mellem Danmarks Statistik og virksomhederne iht. lovens bestemmelser.

Den altovervejende del af kommunikationen med virksomheder forudsættes at blive obligatorisk digital indenfor de kommende år. For enkelte områder, fx meget små statistikker med få indberetninger og uden digital indberetningsløsning åbnes der op for, at kommunikationen fortsat kan foregå via ikke digitale medier.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Danmarks Statistik, og hvilke forhold dette berører.

Forslaget indebærer også, at skriftlige henvendelser m.v. fra og til Danmarks Statistik om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for modtaget hos myndigheden, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Danmarks Statistik på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at Danmarks Statistik må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Danmarks Statistik, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Ved forespørgsler og indberetninger kan Danmarks Statistik stille krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af sagen. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Danmarks Statistik om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

De eksisterende digitale indberetningsløsninger vil blive vedligeholdt og udbygget, ligesom det på sigt kan komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

I bekendtgørelserne, som udmønter den foreslåede bemyndigelse i stk. 1, kan der bl.a. fastsættes regler om, at Danmarks Statistik kan sende visse meddelelser, herunder generel information, orientering om konkrete statistikker, henvendelser vedrørende manglende eller fejlagtige indberetninger mv. til virksomheder og andre erhvervsdrivendes digitale postkasse med de retsvirkninger, der følger af lov om Offentlig Digital Post, som er nærmere omtalt i afsnit 3.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede stk. 2 kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Der har i en årrække for hovedparten af erhvervsstatistikkerne været mulighed for digital indberetning fra virksomheder, institutioner, foreninger med flere. Der har været en voksende udnyttelse af disse indberetningsløsninger. En forudsætning for, at der bliver pligt til digital kommunikation i forhold til en statistik, er, at:

- 1) der eksisterer en eller flere digitale indberetningsløsninger, som virksomheder, institutioner, foreninger med flere kan anvende ift. den foreliggende statistik
- 2) anvendelsen af digitale indberetningsløsninger – forud for overgang til krav om digital indberetning – skal være omfattende
- 3) virksomheder varsles skriftligt forud for overgang til obligatorisk digital indberetning

Det foreslåede stk. 3 fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. modtageren af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for Danmarks Statistik, dvs. når Danmarks Statistik kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En meddelelse vil normalt anses for at være kommet frem til en virksomhed eller person på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for den pågældende. En meddelelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

For en nærmere gennemgang af betydningen af fremkomsttidspunktet samt hindringer som følge af it-problemer og lignende kan der henvises til afsnit 5.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil i bekendtgørelserne blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft, ligesom der her kan fastsættes overgangsordninger, jf. bestemmelserne i afsnit 5.4.1 i de almindelige bemærkninger, som kan lette overgangen til obligatorisk digital kommunikation. Der kan herunder fastsættes regler om, at Danmarks Statistik i en overgangsperiode vil behandle henvendelser og lignende, selv om de sendes til myndigheden på papir.

Lovforslaget vedrører alene kommunikationsmåden. Der indføres ikke nye oplysningskrav eller mere detaljerede oplysningskrav, end den gældende lovgivning kræver.

Den foreslåede nye § 3 c viderefører den gældende § 3, stk. 4 med redaktionelle ændringer og præciseringer.

Der kan således efter den foreslåede stk. 1 som hidtil fastsættes regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter loven eller regler udstedt i medfør af loven uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en tek-

nik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. For en nærmere gennemgang af fravigelse af underskriftskrav kan der henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

Desuden kan der efter *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Danmarks Statistik som afsender ligesom hidtil. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Danmarks Statistik sender digitalt, og på dokumenter, som sendes på papir med almindelig post. For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.5.1 i de almindelige bemærkninger.

I § 3 *d* fastsættes, at ministeren efter forhandling med styrelsen, kan fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan undtage virksomheder fra digital kommunikation, samt at Danmarks Statistiks afslag på ansøgning om fritagelse for digital kommunikation ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Forslaget er en ajourføring af den nuværende hjemmel til at fastsætte regler for obligatorisk digital indberetning jf. lovens § 3, stk. 2, 5.-6. pkt.

Der kan udformes en undtagelsesbestemmelse, som undtager en konkret afgrænset gruppe, der har svært ved at kommunikere digitalt, fx. nye virksomheder i stikprøver, virksomheder i særlige brancher eller virksomheder med en lille omsætning, der i begrænset omfang har adgang til internettet. Der kan også gives dispensation efter ansøgning fra den enkelte virksomhed, som kan begrundes i, at man ikke har mulighed for adgang til internettet, ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, eller kan få andre til at varetage denne opgave.

Det forhold, at et selskab eller en person oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse fra pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende anvende en computer på et folkebibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

For en nærmere gennemgang af fritagelsesmuligheder og forholdet til EU-retten kan der henvises til henholdsvis afsnit 5.4.2 og 12 i de almindelige bemærkninger. Der kan desuden henvises til afsnit 5.4.3 om fravigelse af krav om digital kommunikation i særlige tilfælde af hensyn til myndighedsudøvelsen.

I bekendtgørelserne, der vil udmønte denne bestemmelse fastlægges generelle og statistikrelaterede regler for dispensation.

I bekendtgørelserne kan der desuden fastsættes regler om, at Danmarks Statistiks afslag på ansøgninger om fritagelse

for digital kommunikation ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 69

Det foreslås i § 69, *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2013.

I de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af dette lovforslag, vil det blive fastsat, hvornår krav om digital kommunikation træder i kraft på de enkelte områder.

Samtidig foreslås det i § 69, *stk. 2*, at administrative forskrifter, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udstedt i medfør af bestemmelser, som ændres eller ophæves ved dette lovforslag, forbliver i kraft, indtil de pågældende forskrifter erstattes af nye forskrifter udstedt i medfør af dette lovforslag. Det drejer sig om forskrifter, der er udstedt i medfør af de hidtidige bestemmelser, som ændres eller ophæves ved lovforslaget, i § 12, stk. 2, i selskabsloven, § 60 i lov om erhvervsdrivende fonde, § 13, stk. 2, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, § 155, § 155 a og § 155 b i årsregnskabsloven, §§ 8 og 9 i lov om fremgangsmåden ved anmeldelse m.v. af visse oplysninger hos Erhvervsstyrelsen, § 11, stk. 4, i lov om Det Centrale Virksomhedsregister, § 2 i lov om translatører og tolke, § 2 i lov om dispachører, § 5, stk. 2, i lov om næring, § 2, stk. 2, og § 8, stk. 3, i lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder, § 25, stk. 7, i lov om omsætning af fast ejendom, § 15, stk. 2, i lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond, § 10 i lov om fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse, 8, stk. 1, 2 og 4, jf. § 20, stk. 1, § 64, stk. 1 og 2 og § 81, stk. 2 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, § 15 b i Konkurrenceoven, § 6 i lov om finansiel virksomhed, § 218 i lov om investeringsforeninger m.v., § 3 a i lov om værdipapirhandel m.v., § 101 i lov om betalingstjenester og elektroniske penge, § 36 a i lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., § 5, stk. 3, i lov om et skibsfinansieringsinstitut, § 20 i lov om pantebrevsselskaber, § 45 i lov om forsikringsformidling, § 9 b i lov om tilsyn med firmapensionskasser, § 17, stk. 7, i lov om sikkerhed til søs, § 25 b lov om skibes besætning, § 10 b i lov om skibsmåling og § 71 a i sømandsloven forbliver i kraft, indtil de ophæves eller ændres.

Til § 70

Den foreslåede § 70 angiver lovforslagets territoriale gyldighedsområde. Afgrænsningen af de foreslåede ændringers territoriale gyldighed svarer til de pågældende loves territoriale gyldighed.

For så vidt angår stk. 5. gælder lov om finansiel stabilitet og lov om statsligt kapitalindskud direkte for Færøerne og Grønland, hvorfor det foreslås, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte at lovens §§ 51 og 52 træder i kraft for Grønland og Færøerne på andre tidspunkter.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

Erhvervs- og Vækstministeriet

I selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 322 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 477 af 30. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. Efter *kapitel 1* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 12, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Anmeldelser, regnskaber og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager i henhold til denne lov, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form, jf. dog stk. 2. Dokumenterne er i retlig henseende ligestillede uanset formen.

§ 12, stk. 2, nr. 1-3

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om

1) brug af samt anmeldelse og registrering i styrelsens it-system, herunder hvilke forhold anmelder selv kan eller skal registrere,

2) offentliggørelse af dokumenter og meddelelser m.v., herunder hvilke dokumenter mv., anmelder selv kan eller skal offentliggøre i styrelsens it-system,

3) elektronisk indsendelse af dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager i henhold til denne lov, herunder hvilke dokumenter anmelder kan eller skal indsende elektronisk, om indsendelsens form, om krav til de anvendte elektroniske systemer og om anvendelse af elektronisk signatur,

§ 19. Breve, udskrifter og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen udsteder, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form.

§ 8 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i

Dokumenterne er i retlig henseende ligestillet uanset formen. Dokumenterne kan være med eller uden underskrift, kan forsynes med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens valg. Bekræftelse af elektroniske dokumenters ægthed skal dog ske med digital signatur eller tilsvarende elektronisk signatur.

§ 12, stk. 1, 3. pkt.

Hvor det i denne lov er krævet, at et dokument skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved personlig underskrift, ved maskinelt gengivet underskrift eller ved digital eller tilsvarende elektronisk signatur.

§ 9, stk. 1

Registreringspligtige oplysninger efter denne lov skal være optaget i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system senest 2 uger efter den retsstiftende beslutning, medmindre andet er bestemt i eller i medfør af denne lov. Hvor anmelder ikke selv forestår registreringen i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system, jf. § 12, stk. 2, nr. 1, skal anmeldelse være modtaget i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, senest 2 uger efter at den retsstiftende beslutning er truffet.

§ 9, stk. 3

Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på offentliggørelse af dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system. Hvor anmelder ikke selv forestår offentliggørelsen i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system, jf. § 12, stk. 2, nr. 2, skal dokumentet eller meddelelsen være modtaget i Er-

medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 8 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 9, stk. 1, ændres »§ 12, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 12, stk. 1,«.

3. I § 9, stk. 3, ændres »§ 12, stk. 2, nr. 2,« til: »§ 12, stk. 2,«.

hvervs- og Selskabsstyrelsen, senest 2 uger efter at den pågældende begivenhed har fundet sted.

§ 12, stk. 2, nr. 2 og 4-7

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om

...

2) offentliggørelse af dokumenter og meddelelser m.v.,

...

4) hvilke oplysninger der hurtigst muligt skal offentliggøres,

5) hvorvidt oplysninger m.v. skal være offentligt tilgængelige,

6) gebyrer for anmeldelse, udskrifter m.v., for bekendtgørelse, brugen af styrelsens it-system og rykkerkrivelser m.v. ved for sen betaling og

7) betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler og for ikke særligt prissatte ydelser.

§ 19. Breve, udskrifter og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen udsteder, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne er i retlig henseende ligestillet uanset formen. Dokumenterne kan være med eller uden underskrift, kan forsynes med maskinelte gen-givet underskrift, digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens valg. Bekræftelse af elektroniske dokumenters ægthed skal dog ske med digital signatur eller tilsvarende elektronisk signatur.

§ 371, stk. 1

Afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 371, stk. 2

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelser som følge af overskridelser af de frister, der er fastsat i denne lovs § 40, stk. 1, § 165, stk. 5, § 177, stk. 2, § 191, § 225, stk. 2, og § 231, stk. 2, om fastsættelse af frist efter § 16, stk. 1, og § 17, stk. 2, samt afgørelser efter § 93, stk. 2-4, § 225, stk. 1, § 226, § 232, stk. 2, og § 350, stk. 1, nr. 2-4, kan dog ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

4. § 12 affattes således:

»§ 12. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter denne lov.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v. i styrelsens it-system efter denne lov.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om gebyrer for registrering og udskrifter m.v., offentliggørelse, brug af styrelsens it-system og rykkerkrivelser m.v. ved for sen betaling.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler og for ikke særligt prissatte ydelser.«

5. § 19 ophæves.

6. I § 371, stk. 1, indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 2«.

7. I § 371, stk. 2, ændres »§ 350, stk. 1, nr. 2-4,« til: »»§ 350, stk. 1, nr. 2-4, og afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 8 a«.

8. I § 371, stk. 2, udgår »dog«.

§ 2

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 19. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 60, stk. 2 og 3

Stk. 2. Anmeldelser, regnskaber og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager i henhold til denne lov, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne er ligestillede i retlig henseende uanset formen. Dokumenterne kan være med personlig underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, med digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens nærmere bestemmelse. Styrelsen fastsætter regler om elektronisk indsendelse af de omhandlede dokumenter, herunder at indsendelse skal ske i en af styrelsen fastsat struktureret form. Styrelsen kan endvidere stille nærmere krav til de anvendte elektroniske systemer.

Stk. 3. Styrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering, herunder hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan registrere i styrelsens edb-system, og for brugen af dette system. Sådanne registreringer træder i stedet for indsendelse af anmeldelse. § 53, stk. 3, gælder også for sådanne registreringer.

§ 60, stk. 1

Breve, udskrifter og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen udsteder, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne er ligestillede i retlig henseende uanset formen. Dokumenterne kan være med eller uden underskrift, kan forsynes med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens valg.

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Civilstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af

§ 60. Breve, udskrifter og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen udsteder, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne er ligestillede i retlig henseende uanset formen. Dokumenterne kan være med eller uden underskrift, kan forsynes med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens valg.

Stk. 2. Anmeldelser, regnskaber og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager i henhold til denne lov, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne er ligestillede i retlig henseende uanset formen. Dokumenterne kan være med personlig underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, med digital signatur eller tilsvarende efter styrelsens nærmere bestemmelse. Styrelsen fastsætter regler om elektronisk indsendelse af de omhandlede dokumenter, herunder at indsendelse skal ske i en af styrelsen fastsat struktureret form. Styrelsen kan endvidere stille nærmere krav til de anvendte elektroniske systemer.

Stk. 3. Styrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering, herunder hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan registrere i styrelsens edb-system, og for brugen af dette system. Sådanne regi-

elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for Civilstyrelsen efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler svarende til stk. 1 og 2.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 60, stk. 1-4, ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 60.** Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter denne lov. Hvor anmelderen selv foretager registreringen i henhold til loven eller regler, som er udstedt i medfør af § 3 a, træder sådanne registreringer i stedet for indsendelse af anmeldelse.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter denne lov.

Stk. 3. Ved anmeldelse og registrering efter regler fastsat i medfør af stk. 1 og 2 kan styrelsen i indtil 3 år fra registreringstidspunktet stille krav om, at der indsendes bevis for, at registreringen eller anmeldelsen er lovligt foretaget, jf. § 55, stk. 1.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 4.

streringer træder i stedet for indsendelse af anmeldelse. § 53, stk. 3, gælder også for sådanne registreringer.

Stk. 4. Ved anmeldelse og registrering efter regler fastsat i medfør af stk. 2 og 3 kan styrelsen i indtil 5 år fra registreringstidspunktet stille krav om indsendelse af bevis for, at anmeldelsen eller registreringen er lovligt foretaget, jf. § 55, stk. 1.

Stk. 5. Styrelsen kan fastsætte regler om gebyrer for anmeldelse, udskrifter m.v., bekendtgørelse, for brugen af styrelsens edb-system og rykkerbreve ved for sen betaling. Styrelsen kan endvidere fastsætte regler om, at de enkelte fonde skal betale et gebyr til dækning af udgifterne ved administration af denne lov.

§ 62, stk. 2

Andre afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven bortset fra afgørelser som fondsmyndighed, jf. § 57, stk. 1, 1. pkt., kan indbringes for Erhvervsministeriets Erhvervsankenævns senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

3. I § 62, stk. 2, indsættes efter »§ 57, stk. 1, 1. pkt.,«: »og afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 3 a, stk. 1 eller 2«.

§ 3

I lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 559 af 19. maj 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 616 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 5 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

§ 13, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Anmeldelser, regnskaber og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager, og breve, udskrifter og andre dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen udsteder, kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form, jf. dog stk. 2. Dokumenterne er i retlig henseende ligestillede uanset formen.

§ 13, stk. 2, nr. 1-3

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om

1) brug, anmeldelse og registrering, herunder hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan eller skal registrere,

2) offentliggørelse af dokumenter og andre meddelelser, herunder hvilke dokumenter m.v. anmelder selv kan eller selv skal registrere i styrelsens it-system,

3) elektronisk indsendelse af dokumenter, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager i henhold til denne lov, herunder om indsendelsens form, om krav til de anvendte elektroniske systemer og om anvendelse af elektronisk signatur,

§ 13, stk. 1, 3. pkt.

Hvor det i denne lov er krævet, at et dokument skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved personlig underskrift, ved maskinelt gengivet underskrift eller ved digital eller tilsvarende elektronisk signatur.

§ 13, stk. 1, 3. pkt.

Hvor det i denne lov er krævet, at et dokument skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved personlig underskrift, ved maskinelt gengivet underskrift eller ved digital eller tilsvarende elektronisk signatur.

§ 13, stk. 2, nr. 2 og 4-7

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 5 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 5 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 13 affattes således:

2) offentliggørelse af dokumenter og andre meddelelser, herunder hvilke dokumenter m.v. anmelder selv kan eller selv skal registrere i styrelsens it-system,

4) hvilke oplysninger der hurtigst muligt skal offentliggøres,

5) hvorvidt oplysninger m.v. er offentligt tilgængelige,

6) gebyrer for anmeldelse, for udskrifter m.v., for bekendtgørelse, for brugen af styrelsens it-system og for rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling og

7) betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler vedrørende kapitaltab m.v. samt for ikke særligt prissatte ydelser.

§ 15 e, stk. 3

Andre afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 15 e, stk. 4

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelse efter § 15 c og afgørelse som følge af overskridelse af de frister, der er fastsat i § 10, stk. 1, og § 15 b, samt afgørelser efter § 20 og § 21, stk. 1, kan dog ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

»§ 13. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse og registrering af forhold, som er registreringspligtige efter denne lov.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af registreringer, dokumenter og meddelelser m.v., som skal offentliggøres i styrelsens it-system efter denne lov.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om gebyrer for registrering, udskrifter m.v., offentliggørelse, brug af styrelsens it-system og rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om betaling af et årligt gebyr for administration af de selskabsretlige regler og for ikke særligt prissatte ydelser.«

3. I § 15 e, stk. 3, indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 4 og 5«.

4. I § 15 e, stk. 4, udgår »dog«.

5. I § 15 e indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen efter forskrifter, som er udstedt i medfør af § 5 a, stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 4

I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, § 1 i lov nr. 341 af 27. april 2011, § 2 i lov nr. 477 af 30. maj 2012 og § 11 i lov nr. 546 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 19 indsættes:

»Kapitel 19 a

Kommunikation

§ 155, stk. 2

Styrelsen kan fastsætte regler om, at årsrapporter og andre dokumenter, som styrelsen modtager efter denne lov, skal indberettes eller indsendes digitalt, og at kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og mellem styrelsen og virksomhedernes ledelsesmedlemmer og revisorer.

§ 155, stk. 3

Styrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital indberetning, digital indsendelse og digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

§ 155, stk. 4

En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 155 a. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Styrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som afsender.

§ 155, stk. 1

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om indsendelse af årsrapporter og undtagelseserklæringer m.v., som indsendes i stedet herfor, samt om indsendelse af delårsrapporter for statslige aktieselskaber, jf. § 148, og for virksomheder, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked i et EU/EØS-land, jf. § 148 a.

§ 153 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 153 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 153 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

§ 155, stk. 1

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om indsendelse af årsrapporter og undtagelseserklæringer m.v., som indsendes i stedet herfor, samt om indsendelse af delårsrapporter for statslige aktieselskaber, jf. § 148, og for virksomheder, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked i et EU/EØS-land, jf. § 148 a.

§ 155, stk. 2

Styrelsen kan fastsætte regler om, at årsrapporter og andre dokumenter, som styrelsen modtager efter denne lov, skal indberettes eller indsendes digitalt, og at kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og mellem styrelsen og virksomhedernes ledelsesmedlemmer og revisorer.

§ 155, stk. 3

Styrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital indberetning, digital indsendelse og digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

§ 155, stk. 4

En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 155 a. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Styrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk da-

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 155, stk. 1, indsættes efter »herfor,«: »og afsluttende likvidationsregnskaber, jf. § 139, stk. 2,«.

3. § 155, stk. 2-4, og § 155 a ophæves.

tabehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som afsender.

§ 155 b, stk. 1

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om offentliggørelse af årsrapporter og undtagelseserklæringer m.v., som indsendes i stedet herfor, samt om offentliggørelse af delårsrapporter for statslige aktieselskaber og virksomheder, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked i et EU/EØS-land.

§ 163. Afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven, bekendtgørelser udstedt i medfør af loven, regnskabsstandarder i henhold til §§ 136 og 137 samt Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Afgørelser truffet efter § 150, stk. 3, og §§ 159 og 160 samt afslag på anmodning om forlængelse af frister kan dog ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 3. Afgørelser truffet af Fondsrådet efter denne lov kan med undtagelse af afgørelser efter § 160 indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. § 88, stk. 1, i lov om værdipapirhandel m.v.

4. I § 155 b, stk. 1, indsættes efter »herfor,«: »og afsluttende likvidationsregnskaber«.

5. I § 163, stk. 1, indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 2 og 3«.

6. I § 163, stk. 2, udgår »dog«.

7. I § 163 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen efter forskrifter, som er udstedt i medfør af § 153 a, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 5

I bogføringslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006, som ændret ved § 62 i lov nr. 468 af 17. juni 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen eller andre myndigheder efter forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af myndigheden som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 6

I lov nr. 571 af 6. juni 2007 om fremgangsmåden ved anmeldelse m.v. af visse oplysninger hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 9. Anmeldelsen og eventuelle yderligere dokumenter kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne kan være med personlig underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, med digital signatur eller tilsvarende efter Erhvervs- og Selskabsstyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om elektronisk indsendelse af de omhandlede dokumenter, herunder at indsendelse skal ske i en af styrelsen fastsat struktureret form. Styrelsen kan endvidere stille nærmere krav til de anvendte elektroniske systemer.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om, hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan eller skal registrere i styrelsens it-system, og om brugen af styrelsens it-system. Sådanne registreringer træder i stedet for indsendelse af anmeldelse.

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, skal væ-

§ 8. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om fremgangsmåden ved anmeldelse og registrering i henhold til regler udstedt i medfør af § 16 e i lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. (opkrævningsloven). Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan herunder fastsætte krav til anmeldelsens indhold og anvendelse af blanket.

§ 9. Anmeldelsen og eventuelle yderligere dokumenter kan være i såvel papirbaseret som elektronisk form. Dokumenterne kan være med personlig underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, med digital signatur eller tilsvarende efter Erhvervs- og Selskabsstyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om elektronisk indsendelse af de omhandlede dokumenter, herunder at indsendelse skal ske i en af styrelsen fastsat struktureret form. Styrelsen kan endvidere stille nærmere krav til de anvendte elektroniske systemer.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler om, hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan eller skal registrere i styrelsens it-system, og om brugen af styrelsens it-system. Sådanne registreringer træder i stedet for indsendelse af anmeldelse.

re underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 8, 2. *pkt.*, udgår »og anvendelse af blanket«.

3. § 9 ophæves.

§ 7

I lov om Det Centrale Virksomhedsregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 653 af 15. juni 2006, som ændret ved § 4 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

»Kommunikation

§ 4 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 4 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af myndigheden som afsender.«

§ 11, stk. 4

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, i hvilket omfang eller hvordan de i stk. 1 og 2 nævnte grunddata eller andre grunddata kan eller skal registreres og vedligeholdes i Det Centrale Virksomhedsregister.

§ 23, stk. 2

Stk. 2. Erhvervs- og Vækstministeren kan fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over afgørelser efter denne lov og herunder bestemme, at afgørelser ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

2. I § 11, stk. 4, udgår »eller hvordan«.

3. I § 23, stk. 2, indsættes efter »lov«: »eller forskrifter udstedt i medfør af denne lov«.

I revisorloven, jf. lov nr. 468 af 17. juni 2008, som ændret ved § 6 i lov nr. 133 af 24. februar 2009, § 3 i lov nr. 516 af 12. juni 2009 og § 24 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 9 indsættes:

»Kapitel 9 a

Kommunikation

§ 50 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 50 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 50 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, Revisorkommissionen, Revisortilsynet eller Revisornævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter si-

destilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

§ 50 d. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Revisorkommissionen, Revisortilsynet og Revisornævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 50 a, stk. 2 og 3, og § 50 b finder tilsvarende anvendelse.«

§ 51, stk. 1 og 2

Afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Afgørelser truffet efter §§ 37-39 kan dog ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

2. I § 51, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.: »Det samme gælder afgørelser truffet i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 50 a.«

§ 9

I lov om translatører og tolke, jf. lovbekendtgørelse nr. 181 af 25. marts 1988, som ændret ved bl.a. § 10 i lov nr. 377 af 22. maj 1996, § 1 i lov nr. 1463 af 22. december 2004 og senest ved § 35 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre doku-

§ 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, at ansøgning om beskikkelse skal ske i elektronisk form, og at beskikkelsen, herunder bortfald og tilbagekaldelse, hvis betingelserne i § 4 er opfyldt, sker elektronisk.

menter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 2 b. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 7 a. Afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

2. I § 7 a indsættes efter »pågældende«: », jf. dog stk. 2«.

3. I § 7 a indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 10

I lov om dispachører, jf. lovbekendtgørelse nr. 184 af 25. marts 1988, som ændret ved bl.a. § 9 i lov nr. 377 af 22. maj 1996, § 2 i lov nr. 1463 af 22. december 2004 og senest ved § 36 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om for-

§ 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, at ansøgning om beskikkelse skal ske

i elektronisk form, og at beskikkelsen, herunder bortfald og tilbagekaldelse, hvis betingelserne i § 4 er opfyldt, sker elektronisk.

hold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 2 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Dispachørkommissionen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 2, stk. 2 og 4, og § 2 a finder tilsvarende anvendelse.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Dispachørkommissionen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 13 a. Afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Afgørelser truffet af Dispachørkommissionen kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

2. I § 13 a, 1. pkt., indsættes efter »pågældende«: », idet afgørelser truffet i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af § 2, dog ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed«.

§ 11

I lov nr. 606 af 24. juni 2005 om detailsalg fra butikker m.v., som ændret ved § 4 i lov nr. 391 af 25. maj 2009, lov nr. 543 af 26. maj 2010, § 11 i lov nr. 595 af 14. juni 2011 og lov nr. 321 af 3. april 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler, som er udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende

er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 12

I lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010, som ændret ved § 34 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og § 2 i lov nr. 249 af 30. marts 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og bevillingsmyndighederne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra politimyndighederne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal

foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og bevillingsmyndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen eller bevillingsmyndigheden som afsender.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for politimyndighederne efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler svarende til stk. 1 og 2.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, en politimyndighed eller en bevillingsmyndighed, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav i dokumenter, som behandles af en politimyndighed. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 13

I lov nr. 595 af 14. juni 2011 om næring foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 1 eller 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.«

§ 5. Mobile udsalgssteder, lagersalg, markeder, udstillinger og messer skal senest 2 dage før påbegyndelsen registreres i et offentligt tilgængeligt register hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Dokumentation for registrering af mobilt salg og lagersalg skal af den næringsdrivende forevises myndighederne på forlangende. Registrering af mobile udsalgssteder gælder for et kalenderår. For markeder, udstillinger og messer skal registreringen ske, ved at arrangøren indberetter den i § 2, stk. 3, nævnte liste til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om det register, der er nævnt i stk. 1, og om indberetning hertil. Det kan herunder fastsættes, at registrering skal ske som selvregistrering, og at registrering skal ske elektronisk.

2. § 5, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

§ 14

I lov nr. 486 af 9. juni 2004 om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder, som ændret ved § 10 i lov nr. 408 af 8. maj 2006, § 2 i lov nr. 1549 af 20. december 2006, § 1 i lov nr. 391 af 25. maj 2009 og § 3 i lov nr. 604 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for Fødevarestyrelsen efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler svarende til stk. 1 og 2.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Fødevarestyrelsen,, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 2, stk. 2

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om registerets førelse, om indberetning hertil samt om vedligeholdelse heraf. Det kan herunder fastsættes, at indberetning skal ske elektronisk.

§ 8, stk. 3

Erklæring, der bekræfter, at kriterierne i stk. 1 er opfyldt, skal afgives af en godkendt revisor eller en advokat én gang årligt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Styrelsen kan fastsætte nærmere regler om erklæringens indhold og form, herunder frister for indsendelse, samt at erklæringen skal indsendes elektronisk ved benyttelse af digital eller tilsvarende elektronisk signatur.

2. § 2, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

3. I § 8, stk. 3, 2. pkt., udgår », samt at erklæringen skal indsendes elektronisk ved benyttelse af digital eller tilsvarende elektronisk signatur«.

§ 15

I lov om hjemmeservice, jf. lovbekendtgørelse nr. 39 af 23. januar 2004, som ændret ved § 119 i lov nr. 428 af 6. juni 2005, § 18 i lov nr. 1587 af 20. december 2006, § 28 i lov nr. 521 af 12. juni 2009 og § 3 i lov nr. 572 af 7. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes før overskriften før § 4:

»*Kommunikation*

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen og kommunerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og kommunerne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller en kommune, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

I lov nr. 548 af 8. juni 2006 om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber, som ændret ved lov nr. 620 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog

stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 17

I lov om omsætning af fast ejendom, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1717 af 16. december 2010, som ændret ved § 33 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og § 3 i lov nr. 609 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at styrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov samt efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk da-

tabehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 c. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra disciplinærnævnet for ejendomsmæglere om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 1 a, stk. 2 og 3, og § 1 b finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 d. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller disciplinærnævnet for ejendomsmæglere, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 25, stk. 7

Erhvervs- og Byggestyrelsen kan fastsætte regler om, at ansøgning om registrering som ejendomsmægler eller advokaters anmodning om registrering som ejendomsformidler kan eller skal ske i elektronisk form, og at registrering, herunder dokumentation for opfyldelse af betingelserne i stk. 1-6, ændring i registrerede forhold, sletning og genoptagelse, sker elektronisk.

§ 25, stk. 8

Bestemmelserne i stk. 1-7 finder tilsvarende anvendelse på personer, som på ansøgningstidspunktet er etableret i et tilsvarende erhverv i et andet EU-land, i et EØS-land eller i Schweiz, og som ønsker at etablere sig her i landet som ejendomsmægler i overensstemmelse med lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark. Stk. 2, nr. 2, finder anvendelse således, at personen skal være myndig og ikke må være underlagt begrænsninger i retten til at forpligte sig ved retshandler eller i retten til at råde over sin formue efter tilsvarende regler, som gælder i etableringslandet. Stk. 2, nr. 3

2. § 25, stk. 7, ophæves.

Stk. 8 bliver herefter stk. 7.

3. I § 25, stk. 8, der bliver stk. 7, ændres »stk. 1-7« til: »stk. 1-6«.

og 4 finder anvendelse således, at personen ikke må være i betalingsstandsning eller under konkurs efter tilsvarende regler, som gælder i etableringslandet.

§ 25 c, stk. 1

Erhvervs- og Byggestyrelsen kan udveksle relevante oplysninger med andre kompetente myndigheder i et andet EU-land, i et EØS-land eller i Schweiz om

1) personer, der er etableret og registreret som ejendomsmægler her i landet, jf. § 25, stk. 1, og som ansøger om ret til at etablere sig som ejendomsmægler i et andet EU-land, i et EØS-land eller i Schweiz,

2) personer, der er etableret og registreret som ejendomsmægler her i landet, jf. § 25, stk. 1, og som agter midlertidigt og lejlighedsvis at levere ejendomsmæglerydelser i et andet EU-land, i et EØS-land eller i Schweiz,

3) personer, der er etableret i et tilsvarende erhverv som ejendomsmæglererhvervet i et andet EU-land, i et EØS-land eller i Schweiz, og som ansøger om ret til at etablere sig som ejendomsmægler her i landet, jf. § 25, stk. 8, og

4) personer, der er etableret i et tilsvarende erhverv som ejendomsmæglererhvervet i et andet EU-land, i et EØS-land eller i Schweiz, og som agter midlertidigt og lejlighedsvis at levere ejendomsmæglerydelser her i landet, jf. § 25 a, stk. 1.

4. I § 25 c, stk. 1, nr. 3, ændres »§ 25, stk. 8« til: »§ 25, stk. 7«.

§ 18

I lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 1715 af 16. december 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, kommunerne og regionerne, herunder de regionale vækstfora, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herun-

der om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Danmarks Vækstråd og det nationale akkrediteringsorgan samt offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser til, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder m.v., jf. § 3 a, stk. 1 og 4, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den myndighed m.v., jf. § 3 a, stk. 1 og 4, der har udstedt afgørelserne og dokumenterne, som afsender.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed m.v., jf. § 3 a, stk. 1 og 4, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 19

I lov nr. 1599 af 20. december 2006 om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond, som ændret ved § 8 i lov nr. 1272 af 16. december 2009 og § 38 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

§ 15, stk. 2

Erhvervs- og vækstministeren vil efter nærmere anvisning kunne forlange, at ansøgning om tilskud og behandling heraf samt efterfølgende indsendelse af oplysninger fra projekter, der modtager tilskud fra Regionalfond og Socialfonden, sker gennem et it-system, der stilles til rådighed af Erhvervs- og vækstministeriet.

1. Efter § 6 indsættes:

»§ 6 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet og Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra de regionale vækstfora, Danmarks Vækstråd samt udvalg og offentlige eller private institutioner, som erhvervs- og vækstministeren i henhold til bemyndigelse har henlagt sine beføjelser eller opgaver til, om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 6 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder m.v., jf. § 6 a, stk. 1 og 4, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den myndighed m.v., jf. § 6 a, stk. 1 og

4, der har udstedt afgørelserne og dokumenterne, som afsender.

§ 6 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed m.v., jf. § 6 a, stk. 1 og 4, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskrifts krav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

Kapitel 5

Anvendelse af it

§ 15, stk. 1 og 2

Erhvervs- og vækstministeren kan til brug for administrationen af tilskud fra Regionalfonden og Socialfonden oprette og drive registre, der føres i elektronisk form.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren vil efter nærmere anvisning kunne forlange, at ansøgning om tilskud og behandling heraf samt efterfølgende indsendelse af oplysninger fra projekter, der modtager tilskud fra Regionalfonden og Socialfonden, sker gennem et it-system, der stilles til rådighed af Erhvervs- og Vækstministeriet.

§ 10. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at ansøgninger til fonden skal indsendes digitalt, og at kommunikation mellem ansøgere og fonden, herunder sekretariatet, i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Ministeren kan

2. *Overskriften* til kapitel 5 affattes således:

»Anvendelse af registre«

3. *§ 15, stk. 2*, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

§ 20

I lov nr. 113 af 1. februar 2010 om fond til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse foretages følgende ændring:

1. *§ 10* ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 10.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og Fornylsesfondens bestyrelse om forhold, som er

herunder fastsætte regler om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at fonden kan udstede dokumenter, herunder afgørelser om tildeling af midler fra fonden, der er signeret digitalt og med maskinelt gengivet underskrift, men uden personlig underskrift, således at sådanne dokumenter i retlig henseende sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den kan gøres tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervs- og Vækstministeriet, Erhvervsstyrelsen og Fornyelsesfondens bestyrelse kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den instans, der har truffet afgørelsen, som afsender.

§ 10 b. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end offentlige myndigheder m.v., jf. § 10, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 21

I lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til

tredjelande m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 9. juni 2011, foretages følgende ændringer:

§ 1. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte bestemmelser, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af Den Europæiske Unions forordninger, der er vedtaget efter artikel 207 om ind- og udførsel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og Rådets foranstaltninger, der er vedtaget efter artikel 75 og 215 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og som tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de økonomiske forbindelser med et eller flere tredjelande.

Stk. 2. ...

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om betaling af gebyr for behandling af ansøgninger, der indgives i henhold til Rådets foranstaltninger vedtaget efter artikel 75 og 215 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. Ministeren kan ligeledes fastsætte regler om betaling af gebyr for slutbrugertjek og tekniske vurderinger, der indgår som led i behandlingen af sager efter de i 1. pkt. nævnte foranstaltninger.

1. I § 1, *stk. 1 og 3*, udgår »75 og«.

2. Efter § 1 b indsættes:

»§ 1 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgø-

relser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 1 e. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 22

I lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som ændret ved lov nr. 250 af 21. marts 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 8, *stk. 1* og 2, affattes således:

»§ 8. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til behandling af persondata i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af stk. 1, skal bl.a. omfatte krav om følgende:

1) Passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for persondatasikkerheden i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og sikre et sikkerhedsniveau, der står i forhold til risici.

2) Underretning af Erhvervsstyrelsen ved brud på persondatasikkerheden. Pligten kan omfatte underretning af andre end Erhvervsstyrelsen under særlige omstændigheder.«

§ 8, stk. 1 og 2

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til informationssikkerhed og behandling af persondata i forbindelse med udbuddet af net og tjenester.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af stk. 1 skal bl.a. omfatte krav om følgende:

1) Passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for informationssikkerheden i net og tjenester, herunder persondatasikkerheden, og sikre et sikkerhedsniveau, der står i forhold til risici.

2) Underretning af IT- og Telestyrelsen ved brud på informationssikkerheden med væsentlige følger for drift af net eller tjenester og ved brud på persondatasikkerheden. Pligten kan omfatte underret-

ning af andre end IT- og Telestyrelsen under særlige omstændigheder.

§ 8, stk. 4

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter nærmere regler om tilsyn med overholdelsen af regler, der fastsættes i medfør af stk. 1, herunder om kontrol med informations- og persondatasikkerheden.

2. § 8, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om tilsyn med overholdelsen af regler, der fastsættes i medfør af stk. 1, herunder om kontrol med persondatasikkerheden.«

3. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Forsvarsministeren fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til informationssikkerhed i forbindelse med udbuddet af kommunikationsnet og -tjenester.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af stk. 1, skal bl.a. omfatte krav om følgende:

1) Passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at styre risici for informationssikkerheden i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og sikre et sikkerhedsniveau, der står i forhold til risici.

2) Underretning af Forsvarsministeriet ved brud på informationssikkerheden med væsentlige følger for drift af net eller tjenester. Pligten kan omfatte underretning af andre end Forsvarsministeriet under særlige omstændigheder.

Stk. 3. Forsvarsministeren fastsætter nærmere regler om tilsyn med overholdelsen af regler, der fastsættes i medfør af stk. 1, herunder om kontrol med informationssikkerheden.«

§ 10, stk. 1

Udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til slutbrugere skal uden udgift for staten sikre,

1) ...

2) at det tekniske udstyr og de tekniske systemer, som udbyderen anvender, er indrettet således, at det efter anmodning fra politiet er muligt at foretage aflytning og øjeblikkelig overførsel af telekommunikation til en anden medlemsstat efter artikel 18, stk. 5, litra a, sammenholdt med stk. 2, litra a og c, i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater,

4. I § 10, stk. 1, nr. 2, ændres »medlemsstat« til: »kontraherende stat«.

3) at de gatewaystationer, udbyderen anvender, er indrettet således, at udbydere af elektroniske kommunikationstjenester i andre medlemsstater, der benytter gatewaystationerne, har direkte adgang til disse, så det gennem sådanne udbydere er muligt at foretage direkte aflytning af telekommunikation på gatewaystationerne vedrørende personer, der befinder sig i den pågældende medlemsstat, jf. artikel 19 i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, og

4) at udbyderen har direkte adgang til gatewaystationer, der befinder sig i andre medlemsstater, og som udbyderen benytter, således at politiet gennem udbyderen har mulighed for at foretage direkte aflytning af telekommunikation på gatewaystationen vedrørende personer, der befinder sig her i landet, jf. retsplejelovens kapitel 71 og konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

§ 20, stk. 1

IT- og Telestyrelsen fører tilsyn med overholdelse af reglerne i dette afsnit og regler og vilkår udstedt i medfør heraf, jf. dog stk. 2.

§ 64, stk. 1

IT- og Telestyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af §§ 61 og 62. IT- og Telestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om udførelse af tilsynet, herunder om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet.

§ 64, stk. 2

IT- og Telestyrelsen kan træffe afgørelse over for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og ejere af elektroniske kommunikationsnet, som er tilsluttet offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, om overholdelse af § 63, stk. 2, 3 og 5, og regler fastsat i medfør af stk. 1 og §§ 61 og 62. Afgørelser om

5. I § 10, stk. 1, nr. 3, ændres »andre medlemsstater« til: »andre kontraherende stater« og »medlemsstat« ændres til: »kontraherende stat«.

6. I § 10, stk. 1, nr. 4, ændres »andre medlemsstater« til: »andre kontraherende stater«.

7. I § 20, stk. 1, indsættes efter », jf. dog stk. 2«: »og 3«.

8. I § 20 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Forsvarsministeriet fører tilsyn med overholdelsen af § 8 a og regler og vilkår udstedt i medfør heraf.«

9. I § 64, stk. 1, ændres »§§ 61 og 62« til: »§ 61«.

10. § 64, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse over for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og ejere af elektroniske kommunikationsnet, som er tilsluttet offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 61.«

overholdelse af regler fastsat i medfør af § 62, stk. 2, kan omfatte anvisning om konkrete sikringstiltag.

11. Efter § 64 indsættes i *kapitel 22*:

»§ 64 a. Forsvarsministeriet fører tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af § 62. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om udførelse af tilsynet, herunder om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet.

Stk. 2. Forsvarsministeriet kan træffe afgørelse over for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og ejere af elektroniske kommunikationsnet, som er tilsluttet offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, om overholdelse af § 63, stk. 2, 3 og 5 og regler fastsat i medfør af stk. 1 og § 62. Afgørelser om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 62, stk. 2, kan omfatte anvisning om konkrete sikringstiltag.«

12. Efter § 66 indsættes:

»§ 66 a. Forsvarsministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt forsvarsministeren.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder om, at afgørelserne ikke skal kunne påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.«

§ 67, stk. 3

Uanset stk. 1 og 2 kan ministeren for videnskab, teknologi og udvikling dog give IT- og Telestyrelsen tjenestebefaling i konkrete sager, hvor tilsynet udøves og afgørelser træffes i medfør af § 63 eller med hjemmel i regler fastsat i medfør af § 62, ligesom ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan dispensere herfra.

13. § 67 *stk. 3*, ophæves.

§ 73. IT- og Telestyrelsen kan kræve alle oplysninger og alt materiale, som IT- og Telestyrelsen skønner relevant i forbindelse med tilsyn med overholdelse af lovens regler eller regler fastsat i medfør heraf og i forbindelse med administration, undersøgelser og konkrete afgørelser, der gennemføres og træffes efter lovens bestemmelser herom, af

- 1) udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester,
- 2) ejere af elektroniske kommunikationsnet,
- 3) udbydere af informations- eller indholdstjenester,
- 4) udbydere af nummeroplysningsdatabaser og -registre,
- 5) fysiske og juridiske personer som nævnt i § 9 og i regler fastsat i medfør heraf,
- 6) tredjemænd som nævnt i § 30, stk. 4,
- 7) udbydere af betalingstelefoner,
- 8) udbydere af teleterminaludstyr, der anvendes til mobilkommunikationstjenester,
- 9) udbydere af adgangsstyringstjenester,
- 10) indehavere af ejendomsretten til adgangsstyringsprodukter og -systemer og
- 11) slutbrugere.

Stk. 2. IT- og Telestyrelsen kan hos de i stk. 1, nr. 1-7 og 9-11, forpligtede indhente oplysninger med henblik på at videregive disse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, sådan at disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten. IT- og Telestyrelsen orienterer de parter, der er indhentet oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.

Stk. 3. Teleklagenævnet kan af de i stk. 1 nævnte forpligtede kræve alle oplysninger og alt materiale, som nævnt skønner relevant for sine afgørelser om overholdelse af lovens regler eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 4. Teleklagenævnet og IT- og Telestyrelsen kan stille krav om, hvordan og i hvilken form oplysninger og materiale skal afgives.

§ 73, stk. 4

14. I § 73 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Forsvarsministeriet kan af de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte forpligtede kræve samme oplysninger til samme formål, som nævnt i stk. 1 og stk. 2. Forsvarsministeriet orienterer de parter, der er indhentet oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.«

15. I § 73, *stk. 4*, indsættes efter »Teleklagenævnet«: », Forsvarsministeriet«.

Teleklagenævnet og IT- og Telestyrelsen kan stille krav om, hvordan og i hvilken form oplysninger og materiale skal afgives.

16. Efter kapitel 30 indsættes:

»Kapitel 30 a

Kommunikation

§ 75 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Rigspolitiets Telecenter om forhold, som er omfattet af § 12, stk. 1, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Forsvarsministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder på Forsvarsministeriets område om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 75 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte regler svarende til stk. 1 om skriftlig kommunikation til og fra Forsvarsministeriets område om forhold, som er

omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov.

§ 75 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed, jf. § 75 a, stk. 1, 4 og 5, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren og forsvarsministeren kan for deres respektive områder fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 76, stk. 2

IT- og Telestyrelsens afgørelser truffet efter § 63 og afgørelser om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 62 og sagsbehandling i forbindelse hermed kan ikke påklages til Teleklagenævnet. Disse afgørelser påklages til ministeren for viden- skab, teknologi og udvikling.

§ 79, stk. 1

Undlader de i § 73, stk. 1, nr. 1-7, 9 og 10, forpligtede at afgive oplysninger, som IT- og Telestyrelsen eller Teleklagenævnet kan kræve efter denne lov, eller at efterkomme afgørelser fra de pågældende myndigheder truffet i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, kan de pågældende myndigheder pålægge den part, som oplysningspligten eller afgørelsen retter sig imod, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse heraf.

§ 81, stk. 2

I regler fastsat i medfør af § 3, § 8, stk. 1, og §§ 9, 61 og 62 kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

17. § 76, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Forsvarets Efterretningstjenestes afgørelser truffet efter § 63 og Forsvarsministeriets afgørelser om overholdelse af regler fastsat i medfør af § 8 a og § 62 samt sagsbehandling i forbindelse hermed kan ikke påklages til Teleklagenævnet. Disse afgørelser påklages til forsvarsministeren.«

18. I § 79, stk. 1, indsættes efter »IT- og Telestyrelsen«: », Forsvarsministeriet«.

19. I § 81, stk. 2, indsættes efter »§ 8, stk. 1,«: »§ 8 a, stk. 1,«.

§ 23

I lov nr. 475 af 12. juni 2009 om radiofrekvenser foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

§ 47. Klager over IT- og Telestyrelsens afgørelser i medfør af denne lov og regler udstedt i medfør heraf, herunder klager over IT- og Telestyrelsens sagsbehandling, kan indbringes for Teleklagenævnet, jf. dog § 48.

Stk. 2. Klager over afgørelser i medfør af regler udstedt i medfør af loven truffet af offentlige myndigheder, der er bemyndiget hertil i medfør af § 45, kan indbringes for Teleklagenævnet.

Stk. 3. Teleklagenævnet kan af parterne kræve alle oplysninger, som skønnes relevante med henblik på behandling af sagerne.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 47, *stk. 1*, indsættes efter »jf. dog«: »§ 47, *stk. 4*, og«.

3. I § 47 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 24

I lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 823 af 3. juli 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 1 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 4 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 4 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 4 d. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 25. Klager over IT- og Telestyrelsens afgørelser truffet i medfør af denne lov, herunder klager over IT- og Telestyrelsens sagsbehandling, kan indbringes for Teleklagenævnet.

Stk. 2. For Teleklagenævnet kan indbringes klager over afgørelser i henhold til administrative forskrifter udstedt i medfør af loven truffet af offentlige myndigheder og private foretagender, der er bemyndiget hertil.

2. I § 25, *stk. 1*, indsættes efter »Teleklagenævnet«: »», jf. dog stk. 6«.

Stk. 3. IT- og Telestyrelsens fastsættelse af administrative forskrifter efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Afgørelser, der alene angår forhold vedrørende radioudstyr og teleterminaludstyr, og som indberettes til Europa-Kommissionen, kan ikke indbringes for Teleklagenævnet, jf. § 21, stk. 1, nr. 1, 4 og 5.

Stk. 5. Teleklagenævnet skal i sager vedrørende elektromagnetiske forhold, hvor der sker indberetning til Europa-Kommissionen, afvente Europa-Kommissionens eventuelle udtalelse. Denne udtalelse er bindende for Teleklagenævnet.

3. I § 25 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 4 b, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 25

I lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål, jf. lovbekendtgørelse nr. 662 af 10. juli 2003 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og de kommunale myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i

medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet og de kommunale myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan for ekspropriationskommissionerne, taksationskommissionerne, Vejdirektoratet og Banedanmark efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til stk. 1.

§ 8 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed m.v., jf. § 8 a, stk. 1, 4 og 5, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 9. IT- og Telestyrelsens afgørelse efter § 1, stk. 1, kan indbringes for det i medfør af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet nedsatte Teleklagenævn.

2. I § 9 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens, Teleklagenævnets og de kommunale myndigheders afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 8 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at de i § 1, stk. 6 og 7, § 2, stk. 2 og 3, samt § 9 a nævnte myndigheders afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 8 a, stk. 4, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 26

I lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 23. juni 2004 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes før kapitel 2:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 1 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet samt landzone- og bygningsmyndighederne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra statsforvaltningerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med transportministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Natur- og Miljøklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 7. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med forsvarsministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder på Forsvarsministeriets område om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen, Teleklagenævnet samt landzone- og bygningsmyndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan for statsforvaltningerne efter forhandling med økonomi- og indenrigsministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan for taksationskommissionerne og ekspropriationskommissionerne efter forhandling med transportministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan for Natur- og Miljøklagenævnet efter forhandling med miljøministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan for myndigheder på Forsvarsministeriets område efter forhandling med forsvarsministeren fastsætte regler svarende til reglerne i stk. 1.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en offentlig myndighed, jf. § 1 a, stk. 1 og 4-7, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en

§ 24. Klager over IT- og Telestyrelsens afslag efter § 15, stk. 1, herunder klager over IT- og Telestyrelsens sagsbehandling i forbindelse hermed, kan indbringes for det i medfør af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet nedsatte Teleklagenævnet.

Stk. 2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte regler om, at klager over IT- og Telestyrelsens afgørelser efter administrative forskrifter udstedt med hjemmel i § 16, stk. 5, indgives til Teleklagenævnet.

Stk. 3. IT- og Telestyrelsens udtalelse efter § 18, stk. 1 og 3, og IT- og Telestyrelsens fastsættelse af administrative forskrifter efter § 16, stk. 5, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Teleklagenævnet kan af parterne afkræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sager for nævnet.

teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren, transportministeren, miljøministeren eller forsvarsministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 24 indsættes efter stk. 2 som nyt stk. 3 og stk. 4:

»*Stk. 3.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med henholdsvis økonomi- og indenrigsministeren, transportministeren, miljøministeren eller forsvarsministeren fastsætte regler om, at de i § 2, stk. 6, § 5, stk. 3-5, § 6, stk. 1-2, § 12, stk. 3-5, § 13, stk. 1-2, samt §§ 22 og 23 nævnte myndigheders afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, stk. 4-7, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 27

I lov nr. 598 af 24. juni 2005 om internetdomæner, der særligt tildeles Danmark, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»**§ 1 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 26. IT- og Telestyrelsens afgørelser truffet i medfør af § 4, stk. 3, og § 5 og i medfør af regler udstedt i medfør af § 4, stk. 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

2. I § 26 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighedernes afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 1 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 28

I lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 664 af 10. juli 2003 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen samt til og fra Teleklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsen og Teleklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsstyrelsen eller Teleklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift. *Stk. 2.* Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 5 a. Klager over IT- og Telestyrelsens afgørelser i medfør af denne lov og regler udstedt i med-

2. I § 5 a, stk. 1, indsættes efter »Teleklagenævnet«: »», jf. dog stk. 3«.

før heraf, herunder klager over IT- og Telestyrelsens sagsbehandling, kan indbringes for Teleklagenævnet.

Stk. 2. Teleklagenævnet kan af parterne kræve alle oplysninger, som skønnes relevante med henblik på behandling af sagerne.

3. I § 5 a indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsstyrelsens og Teleklagenævnets afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 2 a, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 29

I lov nr. 546 af 18. juni 2012 om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes i kapitel 1:

»*Kommunikation*

§ 2 a. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra mæglings- og klageinstitutionen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at mæglings- og klageinstitutionen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende

er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af mæglings- og klageinstitutionen som afsender.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end mæglings- og klageinstitutionen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskrifts krav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 30

I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 13. august 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 15 b affattes således:

§ 15 b. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om benyttelse af elektronisk kommunikation til og fra Konkurrencerådet, Konkurrencestyrelsen samt Konkurrenceankenævnet, herunder om brugen af elektronisk signatur.

»§ 15 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.«

§ 31

I lov nr. 492 af 12. maj 2010 om håndhævelse af udbudsreglerne m.v., som ændret ved § 13 i lov nr. 1556 af 21. december 2010 og § 1 i lov nr. 618 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter *kapitel 6* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 6 A

Kommunikation

§ 25 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 25 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.«

§ 32

I forbrugerklageloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 8. september 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 341 af 27. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 10, stk. 5-9, ophæves.

§ 10 [...]

Stk. 5. Ministeren kan derudover fastsætte regler om, at kommunikation skal foregå digitalt mellem Forbrugerklagenævnet og de erhvervsdrivende.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation mellem Forbrugerklagenævnet og de erhvervsdrivende, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Stk. 7. Ministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter til erhvervsdrivende, jf. stk. 6. uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 8. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Forbrugerklagenævnet som afsender.

Stk. 9. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

2. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerklagenævnet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerklagenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Forbrugerklagenævnet som afsender.«

§ 33

I Markedsføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 20. januar 2012, foretages følgende ændringer:

§ 22 [...]

Stk. 6. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at kommunikation skal foregå digitalt mellem Forbrugerombudsmanden og de erhvervsdrivende.

Stk. 7. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation mellem Forbrugerombudsmanden og de erhvervsdrivende, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Stk. 8. Ministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerombudsmanden kan udstede afgørelser og andre dokumenter til erhvervsdrivende, jf. stk. 6, uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 9. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

1. § 22, *stk. 6-9*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 6.* Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerombudsmanden om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 7. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 8. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 9. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerombudsmanden kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 10. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Forbrugerombudsmanden som afsender.«

§ 34

I lov nr. 349 af 17. maj 2000 om stormflod og stormfald, som senest ændret ved lov nr. 544 af 26. maj 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter *kapitel 7* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 7 a

Kommunikation

§ 29 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 29 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af henholdsvis Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer, som afsender.

§ 29 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er forudsat, at dokumenter, som er udstedt af andre end Stormrådet, forsikringsselskaber og disses taksatorer eller Naturstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt de pågældende dokumenter. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift. Erhvervs- og

vækstministeren kan fastsætte nærmere regler herom.«

§ 35

I lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 705 af 26. juni 2012, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 557 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

§ 1, stk. 1 [...]

Stk. 2. For finansielle holdingvirksomheder finder § 43, stk. 1, kapitel 7, § 64, stk. 4, § 71, stk. 1, nr. 9, og stk. 2, §§ 77 a-77 d, § 117, § 124, stk. 2, nr. 1, § 125, stk. 2, nr. 1, kapitel 13, §§ 344-348 og 357, § 361, stk. 1, nr. 5, og stk. 2, § 368, stk. 2, og 3, stk. 4, nr. 1, og stk. 5, og §§ 369 og 370 anvendelse.

Stk. 3. [...]

Stk. 4. For filialer her i landet af udenlandske virksomheder, der er meddelt tilladelse til at udøve den i §§ 7-11 nævnte virksomhed i et land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, finder §§ 30, 32, 34-36, 43, 44, 47, 48, 50-60, 344 og 345, § 347, stk. 1, 2, 4 og 6, samt §§ 348, 354 a, 360, 363 a, 368-370 og §§ 373-374 anvendelse. For filialer her i landet af kreditinstitutter finder § 152 a, stk. 2, 2. pkt., og § 347 a endvidere anvendelse. For filialer her i landet af kreditinstitutter og investeringsselskaber, der er meddelt tilladelse til at yde investeringsservice i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, og som udfører sådan aktivitet her i landet, finder §§ 30, 32 og 43, § 72, stk. 2, nr. 5, §§ 344 og 345, § 347, stk. 1, 2, 4 og 6, samt §§ 348 og 354 a anvendelse.

Stk. 5. For tjenesteydelser her i landet ydet af kreditinstitutter, administrationsselskaber og forsikringsselskaber, der er meddelt tilladelse i et andet land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, finder §§ 31, 36, 43, 44 og 46-60, § 347, stk. 1, og § 348, stk. 1, anvendelse. For tjenesteydelser her i landet ydet af kreditinstitutter og investeringsselskaber, der er meddelt tilladelse til at yde investeringsservice i et andet land

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »finder«: »§§ 6, 6 a og 6 b,«.

2. I § 1, stk. 4, 1. pkt., § 1, stk. 5, 1. pkt., og § 1, stk. 6, indsættes efter »finder §§«: »6, 6 a, 6 b,«.

inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, finder § 31, § 347, stk. 1, og § 348, stk. 1, anvendelse.

Stk. 6. For tjenesteydelser med værdipapirhandel ydet her i landet af kreditinstitutter og investeringsselskaber, der er meddelt tilladelse i et land uden for Den Europæiske Union, som Unionen ikke har indgået aftale med på det finansielle område, finder §§ 33 og 43, § 347, stk. 1, og § 348 anvendelse.

Stk. 7. For tjenesteydelser ydet her i landet af forsikringsselskaber, der er meddelt tilladelse i et land uden for Den Europæiske Union, som Unionen ikke har indgået aftale med på det finansielle område, finder § 37 anvendelse.

Stk. 8. [...]

Stk. 9. For tilsluttede andelskasser finder §§ 5 og 6, § 7, stk. 1-6, § 12, § 15, stk. 2 og 4, §§ 16, 17, 24-26, 43, 45-48, 50-52, 64-67, 69, 73, 74, 76-80, 85-88 og 92, § 151, stk. 2, §§ 176 og 177, § 178, stk. 1, §§ 183-198, § 199, stk. 2-4, 8 og 11, §§ 203 og 204, § 231, stk. 1, og §§ 232, 235 og 241-244, 344-357 og 372, jf. §§ 373-374, anvendelse.

Stk. 10. [...]

Stk. 16. For leverandører og underleverandører til outsourcing-virksomheder, jf. § 5, stk. 1, nr. 24 og 25, finder § 347, stk. 1 og 5, anvendelse.

§ 6. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

3. I § 1, stk. 7, ændres »§ 37« til: »§§ 6, 6 a, 6 b og 37«.

4. I § 1, stk. 9, ændres »§§ 5 og 6« til: »§§ 5, 6, 6 a og 6 b«.

5. I § 1, stk. 16, ændres »§ 347, stk. 1 og 5« til: »§§ 6, 6 a, 6 b og 347, stk. 1 og 5«.

6. § 6 ophæves, og i stedet indsættes efter *kapitel 2* som nyt kapitel før Afsnit II:

»Kapitel 2 a

Kommunikation

§ 6. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 6 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder, jf. § 6, stk. 1, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 6 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, jf. § 6, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 196 [...]

Stk. 2.

Stk. 3.

7. I § 196 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. § 194, stk. 1, og § 195, stk. 1, fraviges.«

§ 341 [...]

Stk. 3.

Stk. 4.

8. I § 341 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. stk. 1, fraviges.«

§ 343. Kapitel 21 om tilsyn, kapitel 22 om afgifter og kapitel 23 om delegations- og klagebestemmelser finder med de fornødne tilpasninger anvendelse på sparevirksomheder.

9. I § 343, *stk. 1*, ændres »Kapitel 21« til: »§§ 6, 6 a og 6 b, kapitel 21«.

§ 343 m [...]*Stk. 2.**Stk. 3.***§ 343 r [...]***Stk. 2.**Stk. 3.***§ 1 [...]**

Stk. 5. Kapitel 4 finder anvendelse på udenlandske investeringsinstitutters markedsføring her i landet og på investeringsforeningers anmeldelse af markedsføring i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, i medfør af Europaparlamentets og Rådets direktiv om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (UCITS-direktivet). Endvidere finder §§ 196, 197, 202-206, 210, 212, 213, 216 og 217 anvendelse på udenlandske investeringsinstitutter.

Stk. 6. Kapitel 17 og 19, §§ 197 og 210-218 samt kapitel 22 og 23 finder anvendelse på professionelle foreninger.

Stk. 7. [...]

Stk. 8. Kapitel 20 og §§ 210, 212 og 221 finder anvendelse på andre kollektive investeringsordninger end de i stk. 2-5 nævnte.

Stk. 9. Kapitel 24 finder anvendelse på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registrering af ikke-godkendte fåmandsforeninger.

§ 76 [...]*Stk. 4.*

10. I § 343 m indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* §§ 6, 6 a og 6 b om digital kommunikation finder tilsvarende anvendelse for investeringsrådgivere.«

11. I § 343 r indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* §§ 6, 6 a og 6 b om digital kommunikation finder tilsvarende anvendelse for fælles datacentreler.«

§ 36

I lov nr. 456 af 18. maj 2011 om investeringsforeninger m.v., som ændret ved § 8 i lov nr. 155 af 28. februar 2012 og § 1 i lov nr. 557 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 5*, ændres »213, 216 og 217« til: »213 og 216-218 b«.

2. I § 1, *stk. 6*, ændres »218« til: »218 b«.

3. I § 1, *stk. 8*, indsættes efter »212«: », 218, 218 a, 218 b«.

4. I § 76 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. § 75, *stk. 1*, fraviges.«

5. § 218 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 218. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 218 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 218 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 3 a. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

I lov om værdipapirhandel m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 17. august 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 155 af 28. februar 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 3 a ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, erhvervs- og vækstministeren og Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder, jf. § 3 a, stk. 1, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 3 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, jf. § 3 a, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet,

§ 14 [...]*Stk. 5.*

§ 101. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. I § 14 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. stk. 1, fraviges.«

§ 38

I lov om betalingstjenester og elektroniske penge, jf. lovbekendtgørelse nr. 365 af 26. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 1369 af 28. december 2011, foretages følgende ændring:

1. § 101 ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 101.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 101 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder, jf. § 101, stk. 1, kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der

udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 101 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end en myndighed, jf.

§ 101, stk. 1, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 39

I lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, jf. lovbeholdning nr. 353 af 20. april 2012, foretages følgende ændring:

§ 34 c. [...]

1. Efter § 34 c indsættes i *kapitel 8*:

»§ 34 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 34 e. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikati-

on af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 34 f. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 40

I lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 15. november 2010, som ændret ved § 31 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 17 i lov nr. 1556 af 21. december 2010 og § 5 i lov nr. 155 af 28. februar 2012, foretages følgende ændring:

§ 36 a. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

1. § 36 a ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 36 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra erhvervs- og vækstministeren om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 36 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren som afsender.

§ 36 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 41

I lov om et skibsfinansieringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 8. august 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 3*, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

§ 5. [...]

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem

borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

Stk. 4. Finanstilsynet fastsætter nærmere regler om,

1) på hvilke betingelser obligationer kan opnå og bevare betegnelsen særligt dækkede obligationer,

2) løbetider og lånegrænser for lån finansieret ved udstedelse af særligt dækkede obligationer,

3) værdiansættelse af de aktiver, der ligger til sikkerhed for udstedelse af særligt dækkede obligationer,

4) værdiansættelse af de udstedte særligt dækkede obligationer og den løbende opgørelse af aktivernes værdi i forhold til de særligt dækkede obligationer,

5) under hvilke betingelser der kan ydes byggelån til ny- eller ombygning af skibe, jf. § 152 c, stk. 1, nr. 2, i lov om finansiel virksomhed,

6) begrænsning af risici i forbindelse med obligationsudstedelse, herunder renterisici, valutarisici og optionsrisici, og

7) indberetning af supplerende sikkerhed for særligt dækkede obligationer.

2. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra erhvervs- og vækstministeren om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 5 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og erhvervs- og vækstministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig

identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren som afsender.

§ 5 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller erhvervs- og vækstministeren, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 42

I lov nr. 697 af 25. juni 2010 om pantebrevsselskaber foretages følgende ændring:

§ 20. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side og om opbevaring af information.

1. § 20 ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 20.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 20 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter

regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 20 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 43

I lov om forsikringsformidling, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 18. september 2008, som ændret ved § 9 i lov nr. 392 af 25. maj 2009, § 7 i lov nr. 579 af 1. juni 2010, § 27 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og § 6 i lov nr. 1556 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

§ 45. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

1. § 45 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 45. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 45 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 45 b. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er forudsat, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 44

I lov om tilsyn med firmapensionskasser, jf. lovbeholdning nr. 1561 af 19. december 2007, som ændret bl.a. ved § 10 i lov nr. 392 af 25. maj 2009 og senest ved § 4 i lov nr. 155 af 28. februar 2012, foretages følgende ændringer:

§ 2. [...]

1. I § 2, *stk. 6*, indsættes efter »finder«: »§§ 9 d, 9 e og 9 f samt«.

Stk. 6. For leverandører og underleverandører til outsourcingvirksomheder, jf. § 3 b, nr. 3 og 4, finder § 66, stk. 2, anvendelse.

§ 9 b. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af digital kommunikation, herunder elektronisk signatur, ved udveksling af information efter denne lov mellem borgere og virksomheder på den ene side og den offentlige forvaltning på den anden side samt om opbevaring af information.

§ 9 c. [...]

2. § 9 b ophæves.

3. Efter *kapitel 1* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 1 a

Kommunikation

§ 9 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet samt til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 9 e. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen som afsender.

§ 9 f. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er forudsat, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 44 f. [...]

Stk. 3.

4. I § 44 f indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Ved anvendelse af digital kommunikation kan kravet om indsendelse af årsrapporter i flere eksemplarer, jf. § 44 d, stk. 1, og § 44 e, stk. 1, fraviges.«

§ 45

I lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 942 af 2. oktober 2009, som ændret senest ved § 17 i lov nr. 326 af 11. april 2012, foretages følgende ændring:

Kapitel 9

Tilsyn

1. *Overskriften til kapitel 9* affattes således:

»*Tilsyn m.v.*«

§ 27 g. [...]

2. Efter § 27 g indsættes i *kapitel 9*:

»**§ 27 h.** Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 27 i. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 27 j. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 46

I lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, jf. lovbeholdning nr. 1156 af 3. oktober 2007, som bl.a. ændret ved § 8 i lov nr. 515 af 17. juni 2008 og senere ved § 2 i lov nr. 599 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

Kapitel 5 a

Tilsyn

§ 10 g. [...]

1. *Overskriften til kapitel 5 a* affattes således:

»*Tilsyn m.v.*«

2. Efter § 10 g indsættes i *kapitel 5 a*:

»§ 10 h. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 i. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 10 j. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 47

I lov om arbejdsskadesikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 848 af 7. september 2009, som ændret senest ved lov nr. 443 af 23. maj 2012, foretages følgende ændring:

Kapitel 11

Tilsyn

§ 76 b. [...]

1. Overskriften før § 71 affattes således:

»Tilsyn m.v.«

2. Efter § 76 b indsættes i *kapitel 11*:

»§ 76 c. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 76 d. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 76 e. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være un-

derskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 48

I lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 29. august 2001, som ændret ved § 43 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, § 11 i lov nr. 517 af 17. juni 2008 og § 2 i lov nr. 133 af 24. februar 2009, foretages følgende ændring:

§ 18 b. [...]

1. Efter kapitel 4 a indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 4 b

Kommunikation

§ 18 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 18 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgø-

relser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.«

§ 49

I lov om en garantifond for indskydere og investorer, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 22. februar 2011, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 273 af 27. marts 2012, foretages følgende ændring:

§ 22 a. [...]

1. Efter kapitel 8 a indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 8 b

Kommunikation

§ 22 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 22 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 22 d. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 50

I lov om en garantifond for skadesforsikringselskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 419 af 1. maj 2007, som ændret ved § 15 i lov nr. 1556 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

§ 15. [...]

1. Efter *kapitel 8* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 8 a

Kommunikation

§ 15 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen for visse typer af dokumenter.«

§ 15 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finanstilsynet kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgø-

relser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finanstilsynet som afsender.

§ 15 c. Hvor det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges

§ 51

I lov om finansiel stabilitet, jf. lovbekendtgørelse nr. 875 af 15. september 2009, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 273 af 27. marts 2012, foretages følgende ændring:

§ 8. [...]

1. Efter *kapitel 2 a* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 2 b

Kommunikation

§ 8 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finansiell Stabilitet A/S om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemt it-systemer, særlige digitale formater og digitale signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Finansiell Stabilitet A/S kan udstede

afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Finansiell Stabilitet A/S som afsender.«

§ 52

I lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter jf. lovbekendtgørelse nr. 876 af 15. september 2009, som ændret senest ved § 21 i lov nr. 1556 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

§ 13. [...]

1. Efter *kapitel 5* indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 5 a

Kommunikation

§ 13 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemt it-systemer, særlige digitale formater og digitale signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 13 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgø-

relser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af de pågældende myndigheder som afsender.«

§ 53

I lov nr. 1262 af den 16. december 2009 om produktsikkerhed foretages følgende ændringer:

§ 15. Hvis der i eller i medfør af særlovgivningen er fastsat regler om forebyggelse af specifikke risici ved særlige produkter, er den relevante kontrolmyndighed, der påser risici efter denne lov i forhold til sådanne særlige produkter, den myndighed, der påser overholdelsen af særlovgivningen. Den minister, under hvem særlovgivningen hører, kan fastsætte regler om sagsbehandling og klageadgang, der afviger fra bestemmelserne i denne lov.

1. I § 15, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »denne lov«: »samt fastsætte regler om digital kommunikation som omhandlet i § 32 a-§ 32 c«.

2. Efter § 32 indsættes:

»§ 32 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 32 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgø-

relser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 32 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra bemyndigede i medfør af § 17, stk. 4, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 32 a, stk. 2 og 3, og § 32 b finder tilsvarende anvendelse.«

§ 34. En kontrolmyndigheds afgørelse efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog § 15, stk. 1.

3. I § 34, stk. 1, indsættes efter »denne lov«: »eller regler udstedt i medfør af denne lov«.

§ 54

I lov nr. 308 af 17. maj 1995 om kontrol med arbejder af ædle metaller m.v., som ændret ved lov nr. 1051 af 11. december 1996, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes i *kapitel 1*:

»**§ 2 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 2 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ædelmetalkontrollen, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 2 a, stk. 2 og 3, og § 2 b finder tilsvarende anvendelse.«

§ 55

I lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel, jf. lovbekendtgørelse nr. 990 af 8. december 2003, som ændret ved § 15 i lov nr. 442 af 9. juni 2004 og § 1 i lov nr. 375 af 27. maj 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 8. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra elforsyningsvirksomheder eller bemyndigede i medfør af § 21, stk. 1 og 2, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 8, stk. 2 og 3, og § 8 a finder tilsvarende anvendelse.«

§ 56

I lov om autorisation af elinstallatører m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 989 af 8. december 2003, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 1601 af 20. december 2006 og senest ved § 2 i lov nr. 609 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 3 indsættes før overskriften før § 4:

»Kommunikation

§ 3 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Sikkerhedsstyrelsen som afsender.«

§ 6. Sikkerhedsstyrelsen kan dispensere fra de i § 5, stk. 1, nr. 1-7, og stk. 2, nr. 1-4, nævnte betingelser.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler

2. I § 6, stk. 2, nr. 1, udgår »herunder om digital indsendelse af ansøgning.«.

1) om fremgangsmåden ved ansøgning om autorisation, herunder om digital indsendelse af ansøgning,

2) om de vilkår, der skal gælde for autorisationen, om forbindelsen mellem virksomheden, den autoriserede og det personale, der udfører arbejde under autorisationen, herunder regler om den personligt autoriseredes tilknytning til virksomheden,

3) om udøvelse af virksomheden som autoriseret elinstallatør,

4) om de prøver, der giver adgang til autorisation, de dertil knyttede praksiskrav og krav om ajourføring af viden, såfremt der er forløbet 5 år eller mere fra den dag, hvor ansøgeren bestod den prøve, der giver adgang til autorisation, og

5) som er nødvendige for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser på de områder, som er omfattet af autorisationskrav i medfør af denne lov og bestemmelser fastsat i henhold til denne lov.

§ 57

I lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, jf. lovbeholdning nr. 988 af 8. december 2003, som ændret ved § 2 i lov nr. 1382 af 20. december 2004, § 1 i lov nr. 1601 af 20. december 2006, § 2 i lov nr. 375 af 27. maj 2008 og § 3 i lov nr. 364 af 13. maj 2009, foretages følgende ændringer:

§ 7. [...]

Stk. 7. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter regler

1) om fremgangsmåden ved ansøgning om autorisation, godkendelse som kompetent virksomhed og godkendelse som teknisk ansvarlig person, herunder om digital indsendelse af ansøgning,

2) om de vilkår, der skal gælde for autorisationen eller godkendelsen som kompetent virksomhed, om forbindelsen mellem virksomheden, den teknisk ansvarlige person og det personale, der udfører arbejde under autorisationen eller godkendelsen som kompetent virksomhed, herunder regler om den teknisk ansvarlige persons tilknytning til virksomheden,

3) om udøvelse af virksomheden som autoriseret og godkendt kompetent virksomhed,

1. I § 7, *stk. 7, nr. 1*, udgår »herunder om digital indsendelse af ansøgning.«.

4) om de prøver, der giver adgang til godkendelse som teknisk ansvarlig person og godkendelse som kompetent virksomhed, samt administrationen af disse prøver,

5) som er nødvendige for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser på de områder, som er omfattet af autorisations- og godkendelseskrav i medfør af denne lov og bestemmelser fastsat i henhold til denne lov.

Stk. 8. Sikkerhedsstyrelsen opkræver gebyr i forbindelse med ansøgning om autorisation som vvs-installatør, vand- og sanitetsmester eller kloakmester eller godkendelse som kompetent virksomhed og for den samtidige godkendelse af hver teknisk ansvarlig person samt for efterfølgende godkendelse af en ny teknisk ansvarlig person. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter regler om størrelsen og opkrævningen af disse gebyrer.

2. Efter § 21 indsættes:

»§ 22. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 22 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Sikkerhedsstyrelsen som afsender.

§ 22 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra bemyndigede i medfør af § 20, jf. § 19, stk. 2, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 22, stk. 2 og 3, og § 22 a finder tilsvarende anvendelse.«

§ 58

I lov nr. 193 af 24. maj 1972 om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 375 af 27. maj 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 a indsættes:

»§ 2 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen og kommunalbestyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 2 d. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra en bemyndiget i medfør af § 1, stk. 1, om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. § 2 b, stk. 2 og 3, og § 2 c, finder tilsvarende anvendelse.«

§ 59

I lov om sikkerhed til søs, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 493 af 12. maj 2010, § 2 i lov nr. 251 af 30. marts 2011, § 16 i lov nr. 457 af 18. maj 2011 og § 5 i lov nr. 622 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 17, stk. 7 og 8, ophæves.

Stk. 9 og 10 bliver herefter stk. 7 og 8.

§ 17. Økonomi- og erhvervsministeren er øverste administrative myndighed i spørgsmål vedrørende denne lov, jf. dog stk. 3, § 7, stk. 2, § 8 og § 21, stk. 3.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen varetager administrationen af denne lov, jf. dog § 20 a og har til opgave at

- 1) påse, at loven og de i medfør heraf fastsatte regler, påbud og forbud overholdes,
- 2) godkende skibes anvendelse, herunder det tilladte fartsområde og passagerantal, og i forbindelse hermed udstede de fornødne certifikater og anden dokumentation og
- 3) holde sig orienteret om den tekniske og sociale udvikling inden for lovens område og medvirke til sikkerheds-, sundheds- og miljømæssige forbedringer af skibe samt deres udstyr og drift.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan fastsætte regler om sikkerhed og sundhed for de i § 1, stk. 1, 2. pkt., nævnte skibe. Tilsyn med overholdelsen af de i 1. pkt. nævnte regler føres af forsvarsministeren.

Stk. 4. Forsvarsministeren fører kontrol med navigationssystemer og afmærkning og kan efter forhandling med økonomi- og erhvervsministeren fastsætte nærmere regler herom, herunder om reglerne anvendelse på udenlandske skibe.

Stk. 5. Økonomi- og erhvervsministeren kan bemyndige Søfartsstyrelsen til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt økonomi- og erhvervsministeren.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte regler om kundgørelsen af de i medfør af loven udstedte forskrifter og kan bestemme, at internationale vedtagelser inden for lovens område skal være gældende, uanset at de ikke foreligger på dansk. Ministeren kan endvidere bestemme, at skibe skal opfylde forskrifter fastsat af anerkendte klassifikationsselskaber m.v., uanset at de ikke foreligger på dansk.

Stk. 7. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at indberetninger og andre meddelelser, som skal afgives efter loven, skal indberettes digitalt, og at kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og virksomheden i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om overgang til digital indberetning og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan undtage en virksomhed fra digital indberetning og digital kommunikation, når ganske særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 8. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan udstede visse typer af dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde, således at sådanne dokumenter i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift. I de regler, der udstedes efter 1. pkt., kan det også fastsættes, at afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Søfartsstyrelsen som afsender.

Stk. 9. Økonomi- og erhvervsministeren kan i øvrigt efter aftale med vedkommende minister fastsætte regler om Søfartsstyrelsens samarbejde med andre offentlige myndigheder og beslutte, at økonomi- og erhvervsministerens og Søfartsstyrelsens beføjelser efter loven udøves af andre offentlige myndigheder og havne.

Stk. 10. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om klageadgang, herunder om at Søfartsstyrelsens og andre offentlige myndigheders afgørelser truffet i medfør af loven ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

2. Efter § 17 indsættes:

»§ 17 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og

fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 17 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 60

I lov om skibes besætning, jf. lovbekendtgørelse nr. 168 af 27. februar 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 478 af 30. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. I *overskriften* til kapitel 9 indsættes efter »Tilsyn«: », kommunikation«.

2. § 25 b ophæves og i stedet indsættes:

»§ 25 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herun-

Kapitel 9

Tilsyn og henlæggelse af beføjelser

§ 25 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at indberetninger og andre meddelelser, som skal afgives efter loven, skal indberettes digitalt, og at kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og virksomheden i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om overgang til digital indberetning og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur. Mini-

steren kan endvidere fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan undtage en virksomhed fra digital indberetning og digital kommunikation, når ganske særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan udstede visse typer af dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde, således at sådanne dokumenter i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift. I de regler, der udstedes efter 1. pkt., kan det også fastsættes, at afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Søfartsstyrelsen som afsender.

der om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 25 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 61

I søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 856 af 1. juli 2010, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 249 af 21. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 502 indsættes:

»Kapitel 20:

Kommunikation

§ 503. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra andre myndigheder end Skibsregisteret om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 504. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser

§ 503. [ubenyttet]

§ 504. [ubenyttet]

§ 18. Søfartsstyrelsen kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller regler eller afgørelser i medfør af loven, skal bringes i orden straks eller inden en frist.

og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 62

I dykkerloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 20. juli 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 18 indsættes før overskriften før § 19:

»Kommunikation

§ 18 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 18 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov eller uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 63

I lov om skibsmåling, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 2. februar 1993, som ændret ved § 6 i lov nr. 1173 af 19. december 2003 og § 4 i lov nr. 493 af 12. maj 2010, foretages følgende ændring:

§ 10 b. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at indberetninger og andre meddelelser, som skal afgives efter loven, skal indberettes digitalt, og at kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og virksomheden i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om overgang til digital indberetning og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan undtage en virksomhed fra digital indberetning og digital kommunikation, når ganske særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan udstede visse typer af dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde, således at sådanne dokumenter i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift. I de regler, der udstedes efter 1. pkt., kan det også fastsættes, at afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Søfartsstyrelsen som afsender.

1. § 10 b ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 10 b.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 10 c. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 64

§ 26. Søfartsstyrelsen fastsætter takster for brugerbetaling for tilsyn, afholdelse af egnethedsprøver, udstedelse af certifikater og fritagelsesbeviser, fornyelser m.v. vedrørende tilsynet med lodser.

I lodsloven, jf. lov nr. 567 af 9. juni 2006, som ændret ved § 3 i lov nr. 478 af 30. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 26 indsættes i *kapitel 11*:

»§ 26 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 26 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 65

I sømandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 742 af 18. juli 2005, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 622 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. § 71 a ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 71 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

§ 71 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at indberetninger og andre meddelelser, som skal afgives efter loven, skal indberettes digitalt, og at kommunikation mellem Søfartsstyrelsen og virksomheden i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om overgang til digital indberet-

ning og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan undtage en virksomhed fra digital indberetning og digital kommunikation, når ganske særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Søfartsstyrelsen kan udstede visse typer af dokumenter uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde, således at sådanne dokumenter i retlig henseende sidestilles med et dokument med personlig underskrift. I de regler, der udstedes efter 1. pkt., kan det også fastsættes, at afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Søfartsstyrelsen som afsender.

§ 8. Henlægger industriministeren sine beføjelser efter loven til Søfartsstyrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder at klager ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 71 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 66

I velfærdsloven, jf. lov nr. 253 af 25. april 1990, som ændret ved lov nr. 212 af 28. marts 2001, lov nr. 304 af 30. april 2003 og § 4 i lov nr. 622 af 14. juni 2011, foretages følgende ændring:

1. Efter § 8 indsættes:

»**§ 8 a.** Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser

og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.«

§ 67

I lov nr. 858 af 23. december 1987 om Erhvervsankenævnet, som ændret ved § 27 i lov nr. 315 af 14. maj 1997, § 3 i lov nr. 1052 af 23. december 1998 og § 2 i lov nr. 427 af 6. juni 2002, foretages følgende ændring:

1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsankenævnet skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 4 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Erhvervsankenævnet kan udstede afgørelser og andre dokumenter uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af

elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Erhvervsankenævnet som afsender.

§ 4 c. Hvor det i lovgivningen er forudsat, at et dokument, som er udstedt af andre end Erhvervsankenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer endtydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 68

Økonomi- og Indenrigsministeriet

I lov om Danmarks Statistik, jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000, som ændret ved § 81 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, § 155 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, § 1 i lov nr. 1272 af 16. december 2009 og § 17 i lov nr. 579 af 1. juni 2010, foretages følgende ændring:

§ 3. Styrelsen træffer beslutning om Danmarks Statistiks arbejdsplan i overensstemmelse med bestemmelserne i § 1, stk. 1, og fastsætter retningslinier for behandlingen af de i § 1, stk. 3, nævnte samordningsspørgsmål samt spørgsmål om samordning af offentlig og ikke-offentlig statistik.

Stk. 2. Styrelsen træffer beslutning om, i hvilket omfang og på hvilken måde de i § 3 a og §§ 8-12 nævnte oplysninger skal indhentes. Økonomiministeren kan dog fastsætte begrænsninger med hensyn til tilvejebringelsen af oplysninger efter §§ 8-12, som det statistiske departement ikke i de ved lovens ikrafttræden gældende love eller administrative bestemmelser havde hjemmel til at kræve afgivet. Økonomi- og erhvervsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at de oplysninger, som er nævnt i §§ 8-12, skal indberettes digitalt, og at kommunikation mellem Danmarks Statistik og virksomhederne i forbindelse hermed skal foregå digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om digital indberetning og om anvendelse af bestemte it-systemer,

§ 3. Styrelsen træffer beslutning om Danmarks Statistiks arbejdsplan i overensstemmelse med bestemmelserne i § 1, stk. 1, og fastsætter retningslinier for behandlingen af de i § 1, stk. 3, nævnte samordningsspørgsmål samt spørgsmål om samordning af offentlig og ikke-offentlig statistik.

Stk. 2. Styrelsen træffer beslutning om, i hvilket omfang og på hvilken måde de i § 3 a og §§ 8-12 nævnte oplysninger skal indhentes. Økonomiministeren kan dog fastsætte begrænsninger med hensyn til tilvejebringelsen af oplysninger efter §§ 8-12, som det statistiske departement ikke i de ved lovens ikrafttræden gældende love eller administrative bestemmelser havde hjemmel til at kræve afgivet.

Stk. 3. (Ophævet)

Stk. 4. (Ophævet)

Stk. 5. Forslag til Danmarks Statistiks budget afgives til økonomiministeren efter godkendelse af styrelsen. Styrelsen træffer i øvrigt beslutning i spørgsmål af større økonomisk betydning, herunder fastsættelsen af retningslinier for vederlag for de i § 1,

særlige digitale formater og digital signatur. Ministeren kan endvidere efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan undtage virksomheden fra digital indberetning og digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at Danmarks Statistiks afslag på ansøgninger om fritagelse for digital indberetning ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. 2)

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan udstede visse typer af dokumenter i forbindelse med oplysninger, som indberettes digitalt, jf. stk. 2, uden underskrift eller med maskinelt gengivet underskrift eller på tilsvarende måde, således at sådanne dokumenter i retlig henseende sidestilles med dokumenter med personlig underskrift. I de regler, der udstedes efter 1. pkt., kan det også fastsættes, at afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Danmarks Statistik som afsender. 3) 4)

Stk. 4. Forslag til Danmarks Statistiks budget afgives til økonomiministeren efter godkendelse af styrelsen. Styrelsen træffer i øvrigt beslutning i spørgsmål af større økonomisk betydning, herunder fastsættelsen af retningslinier for vederlag for de i § 1, stk. 1, punkt 2, nævnte opgaver for kommuner, organisationer, private virksomheder mv.

Stk. 5. Forslag til Danmarks Statistiks budget afgives til økonomiministeren efter godkendelse af styrelsen. Styrelsen træffer i øvrigt beslutning i spørgsmål af større økonomisk betydning, herunder fastsættelsen af retningslinier for vederlag for de i § 1, stk. 1, punkt 2, nævnte opgaver for kommuner, organisationer, private virksomheder mv.

Stk. 6. Styrelsen kan nedsætte rådgivende udvalg.

Stk. 7. Styrelsen tager i øvrigt stilling til spørgsmål, som forelægges af rigsstatistikeren.

stk. 1, punkt 2, nævnte opgaver for kommuner, organisationer, private virksomheder mv.

Stk. 6. Styrelsen kan nedsætte rådgivende udvalg.

Stk. 7. Styrelsen tager i øvrigt stilling til spørgsmål, som forelægges af rigsstatistikeren.

§ 3 b. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen i ethvert tilfælde, hvor det er relevant, fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Danmarks Statistik om de oplysninger, som er nævnt i § 3a og §§ 8-12, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 c. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan udstede visse typer af dokumenter i forbindelse med oplysninger, som indberettes digitalt, jf. § 3 b uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Danmarks Statistik som afsender.

§ 3 d. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistik kan undtage virksomheden fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan efter forhandling med styrelsen fastsætte regler om, at Danmarks Statistiks afslag på ansøgninger om fritagelse for digital kommunikation ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 69

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Stk. 2. Administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af de hidtidige bestemmelser vedbliver at være i kraft, indtil de ændres eller ophæves.

§ 70

Stk. 1. §§ 1-39, 41-50 og 53-68 gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. § 40 gælder ikke for Færøerne.

Stk. 3. §§ 18, 32, 35-39, 41-42, 49, 54 og 61 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 4. §§ 1-10, 17, 18, 23, 29, 35-39, 41-44, 49, 50, 54, 58-63, 65 og 66 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 5. For så vidt angår lovens §§ 51 og 52 kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte, at loven træder i kraft for Færøerne og Grønland på andre tidspunkter.